Školní vzdělávací program

pro gymnaziální vzdělávání
čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň
osmiletého gymnázia

„Proč? … Proč ne?“

Ledeč nad Sázavou 2018

Č. j. GSV/0841/2018

Obsah:

1

OBSAH: 1

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE 4

1.1 NÁZEV ŠVP 4

1.2 MOTIVAČNÍ NÁZEV 4

1.3 VZDĚLÁVACÍ PROGRAM 4

1.4 FORMA VZDĚLÁVÁNÍ 4

1.5 PŘEDKLADATEL 4

1.6 ZŘIZOVATEL 5

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY 6

2.1 VELIKOST ŠKOLY 6

2.2 VYBAVENÍ ŠKOLY 6

2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU 8

2.4 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE 8

2.5 SPOLUPRÁCE SE ZÁKONNÝMI ZÁSTUPCI A JINÝMI SUBJEKTY 8

2.6 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ 9

3 CHARAKTERISTIKA ŠVP 10

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY 10

3.2 PROFIL ABSOLVENTA 11

3.3 ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ 12

3.3.1 PRAVIDLA PRO PŘESTUP ŽÁKŮ 12

3.4 ORGANIZACE MATURITNÍ ZKOUŠKY 12

3.5 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE 13

3.5.1 KOMPETENCE K UČENÍ 13

3.5.2 KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ 13

3.5.3 KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ 14

3.5.4 KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ 15

3.5.5 KOMPETENCE OBČANSKÉ 16

3.5.6 KOMPETENCE K PODNIKAVOSTI 16

3.6 CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍCH OBLASTÍ 17
3.6.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE 17
3.6.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE 18
3.6.3 ČLOVĚK A PŘÍRODA 18
3.6.4 ČLOVĚK A SPOLEČNOST 19
3.6.5 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE 19
3.6.6 UMĚNÍ A KULTURA 20
3.6.7 ČLOVĚK A ZDRAVÍ 20
3.6.8 INFORMATIKA A INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE 21
3.7 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH 21
3.8 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA 27
3.8.1 ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT DO ŠVP 27
4 UČEBNÍ PLÁN 31
5 UČEBNÍ OSNOVY 34
5.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 34
5.2 ANGLICKÝ JAZYK 1 46
5.3 ANGLICKÝ JAZYK 2 57
5.4 NĚMECKÝ JAZYK 1 70
5.5 NĚMECKÝ JAZYK 2 76
5.6 FRANCOUZSKÝ JAZYK 1 83
5.7 FRANCOUZSKÝ JAZYK 2 90
5.8 RUSKÝ JAZYK 94
5.9 MATEMATIKA 111
5.10 FYZIKA 120
5.11 CHEMIE 137
5.12 BIOLOGIE 143
5.13 ZEMĚPIS 148
5.14 ZÁKLADY SPOLEČENSKÝCH VĚD 158
5.15 DĚJEPIS 170
5.16 ESTETICKÁ VÝCHOVA HUDEBNÍ 176

5.17 ESTETICKÁ VÝCHOVA VÝTVARNÁ 181
5.18 INFORMATIKA A VÝPOČETNÍ TECHNIKA 185
5.19 PÍSEMNÁ A ELEKTRONICKÁ KOMUNIKACE 189
5.20 TĚLESNÁ VÝCHOVA 191
5.21 DESKRIPTIVNÍ GEOMETRIE 203
5.22 LATINA 208
5.23 NĚMECKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK 212
5.24 FRANCOUZSKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK 215
5.25 RUSKÝ JAZYK – DALŠÍ CIZÍ JAZYK 219
5.26 PODNIKATELSKÉ ČINNOSTI - SEMINÁŘ 226
5.27 SEMINÁŘ A CVIČENÍ Z BIOLOGIE 230
5.28 SEMINÁŘ Z INFORMATIKY A VÝPOČETNÍ TECHNIKY 236
5.29 SEMINÁŘ A CVIČENÍ Z MATEMATIKY 240
5.30 SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ 246
5.31 DĚJEPISNÝ SEMINÁŘ 250
5.32 SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ 252
5.33 SEMINÁŘ A CVIČENÍ Z FYZIKY 256
5.34 SEMINÁŘ A CVIČENÍ Z CHEMIE 261
5.35 SEMINÁŘ A CVIČENÍ ZE ZEMĚPISU 263
5.36 KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE 265
5.37 KONVERZACE V NĚMECKÉM JAZYCE 271
5.38 KONVERZACE VE FRANCOUZSKÉM JAZYCE 274
5.39 KONVERZACE V RUSKÉM JAZYCE 277
6 HODNOCENÍ ŽÁKŮ 282
6.1 PRAVIDLA PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ 282
6.1.1 SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ 290

1 Identifikační údaje

1.1 Název ŠVP

Školní vzdělávací program pro gymnaziální vzdělávání – čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia (zpracováno podle RVP G).

1.2 Motivační název

„Proč? … Proč ne?“

1.3 Vzdělávací program

čtyřletý

1.4 Forma vzdělávání

denní

1.5 Předkladatel

Název školy	Gymnázium, SOŠ a VOŠ Ledeč nad Sázavou
Adresa školy	Husovo náměstí 1, 584 01 Ledeč nad Sázavou
IČO	60126647
Rezortní identifikátor školy	600011534
IZO	130002097
Ředitelka školy	Mgr. Ivana Vitisková
Kontakty:	e-mail: vitiskovai@gvi.cz, telefon: 569 430 501
Další kontakty	web: www.gvi.cz

1.6 Zřizovatel

Název	Kraj Vysočina
Adresa	Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Právní forma	územní orgán samosprávy
Kontakty	www.kr-vysocina.cz, tel. 564 602 111

Platnost dokumentu od 1. září 2018

Mgr. Ivana Vitisková
ředitelka

.....
podpis ředitelky

.....
razítko školy

2 Charakteristika školy

Dne 15. června 1946 hlasatel ledečského rozhlasu přečetl zprávu o založení Reálného gymnázia v Ledči nad Sázavou. Nebylo snadné prosadit v malém venkovském městě s třemi tisíci obyvateli založení střední školy a stejně tak nebylo snadné vytvořit během krátké doby vhodné podmínky pro zahájení výuky v této škole. Do roku 1946 nebyla v okrese Ledeč, který byl po dlouhá desetiletí jedním z největších okresů v českých zemích, ani jedna střední škola a mladí lidé byli nuceni dojíždět do středních škol v Havlíčkově Brodě, Čáslavi, Kutné Hoře, Humpolci a Benešově.

V lednu 1946 podaly okresní orgány memorandum o zřízení střední školy v Ledči nad Sázavou. Slavnostní otevření gymnázia se konalo v neděli dne 8. září 1946 za účasti představitelů ministerstva školství, zemské školní rady, činitelů politické správy okresu a obce, za účasti učitelů a přijatých žáků i obyvatel Ledče n. S. a okolí. Vyučování bylo zahájeno v pondělí 9. září 1946. Do školních lavic zasedlo 191 žáků.

Změna v organizaci gymnázia nastala v roce 1990. Vedle čtyřletého studia bylo zavedeno i sedmileté gymnázium. V souvislosti s opětovným zavedením devítileté povinné školní docházky se ze sedmiletého gymnázia stalo osmileté. V roce 2000 maturovali poslední žáci sedmiletého studia, první maturity osmiletého cyklu se pak uskutečnily v roce 2002.

Od 1. 1. 2004 se rozhodnutím Kraje Vysočina sloučilo Gymnázium Ledeč nad Sázavou a Vyšší odborná škola a Integrovaná střední škola Ledeč nad Sázavou. Vznikl nový subjekt pod názvem Gymnázium, Střední odborná škola a Vyšší odborná škola Ledeč nad Sázavou.

2.1 Velikost školy

Výuka probíhá v osmi třídách osmiletého (4 třídy nižšího a 4 třídy vyššího) gymnázia a čtyřech třídách čtyřletého gymnázia. V těchto třídách každoročně studuje více než 220 žáků.

2.2 Vybavení školy

Vzdělávání probíhá v kmenových a odborných učebnách a v laboratořích. Kmenové učebny jsou vybavené funkčním a estetickým zařízením.

Škola je rozmístěna ve třech budovách. Výuka žáků gymnázia probíhá ve dvou budovách. Na Husově náměstí je k dispozici 18 učeben.

Rozvoj didaktické techniky umožňuje využívat modernější metody výuky. K nadstandardnímu vybavení školy patří pro potřeby gymnázia tři učebny informačních technologií. V budově gymnázia byla vybudována za podpory spolku SRPG v Ledči nad Sázavou nová učebna informačních technologií se 30 počítači. 100 % počítačů je připojeno na síť Internet. Žáci mají přístup k počítačům bezplatně i po vyučování, tyto počítače jsou pro žáky umístěny ve studovně školy. Žáci mohou využívat wifi ve všech prostorách školy. Všichni žáci školy mají k dispozici školní verzi MS Office 365.

Učebny jsou vybaveny počítačem v síti s připojením na Internet a datovým projektorem. Kapacita učeben odpovídá požadavkům BOZP, umožňuje konat přednášky, dělení skupin na cvičení a podle charakteru předmětu také podmínky pro individuální práci žáků na PC.

Výuka cizích jazyků probíhá ve specializovaných jazykových učebnách. Je založena na komunikativním pojetí a využívá informační technologie.

Výuka některých předmětů je zajišťována v učebnách fyziky, biologie, zeměpisu, výtvarné výchovy, hudební výchovy, dějepisu, informačních technologií, byly též vybudovány tři učebny pro výuku jazyků, učebna pro výuku deskriptivní geometrie. Škola má k dispozici laboratoř fyziky, chemie a biologie.

Škola v posledních letech prošla rozsáhlou rekonstrukcí. V budovách školy jsou vybudovány odpočinkové zóny pro žáky. Součástí školy jsou prostory pro osobní hygienu a odpočinek žáků i vyučujících, prostory pro stravování, odkládání oděvu a obuvi, prostory pro setkávání žáků celé školy. Sociální zařízení odpovídá potřebám jednotlivých objektů. Pracovní prostředí je v souladu s hygienickými a bezpečnostními předpisy, je pravidelně kontrolováno a provádí se pravidelná údržba.

Všechny učebny jsou vybaveny didaktickou technikou – datové projektory propojené s notebookem nebo počítačem, které jsou připojeny k internetu; k výuce jsou k dispozici 3 interaktivní tabule.

Kabinety učitelů jsou uspořádané podle předmětových komisí. Každý kabinet je vybaven počítačem včetně laserové tiskárny, který je připojen do zaměstnanecké i studentské sítě. Všechny počítače jsou trvale připojeny na Internet.

Pro výuku se využívají výukové software – MS OFFICE, OPEN OFFICE, multimediální výukové programy (Lang Master – Brána vědění) – jazyky, matematika, fyzika, EU, environmentální výchova atd.

Například k výuce matematiky se využívají výukové programy matematika, matematika v pohybu, algebra, mistr rovnic, dynamická geometrie atd. Ve fyzice se používá digitální učebnice fyziky pro SŠ, fyzika v pokusech, fyzika v kuchyni aj.

Pro výuku písemné a elektronické komunikace využívá škola učebnu s výukovým programem.

Na škole je zřízena školní knihovna, existují i menší žákovské knihovny pro cizí jazyky – dobře je zásobena literatura psaná anglicky, francouzsky a německy i literatura psaná rusky. V budově gymnázia je k dispozici žákům školy čtenářská dílna.

Škola je zabezpečena čipovým systémem, kamerový systém je umístěn pro vstupy do školy, šatny, chodby, senzorový systém pro zabezpečení významných prostor ve škole.

Žáci mají k dispozici multifunkční sál gymnázia, kde se konají různé besedy, koncerty ap. Je využíván k výuce hudební výchovy.

Pro výuku tělesné výchovy má škola k dispozici sportovní halu, kde rozměry sálu odpovídají rozměrům házenkářského hřiště, světlost haly je 11 m, halu lze rozdělit zástěnami na tři sektory (např. 3 hřiště správných rozměrů na odbíjenou). Vedle haly je možno využívat hřiště s umělým povrchem a fitcentrum.

Vzdálenost od školy je cca 5 minut. V hodinách tělesné výchovy škola často využívá zimní stadion v Ledči nad Sázavou.

Stravování žáků je zajištěno ve školní jídelně naší školy. Žáci využívají čipový systém při přihlašování a odhlašování stravy, mohou také využít Internet. V současné době si vybírají ze dvou nabízených jídel.

Ve škole dochází k účelovému užití dotací a rozvoji ICT infrastruktury. V uplynulých letech byla dotace využita na obnovu počítačových učeben a lektorských počítačů, byly nakoupeny upgrady stávajících softwarů a nové výukové a multimediální programy.

Evidence zaměstnanců a žáků, pedagogická dokumentace a matrika je vedena v programu Bakaláři. Všichni pedagogové mají přístup k centrální evidenci žáků z jakékoliv budovy naší školy v rámci VPN sítě ISP (s výhledem na přístup pomocí webového rozhraní odkudkoli ze sítě Internet – usnadnění hodnocení žáků).

Informační servis poskytují webové stránky školy, využívána je komunikace elektronickou poštou. Informace mezi školou a žáky se přenášejí ústně, telefonicky, písemně a elektronicky. Každý učitel má vlastní e-mailovou schránku. Škola má vytvořeny www stránky standardním způsobem. Žáci mohou komunikovat se všemi pedagogy školy.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Na škole vyučuje dlouhodobě více než 40 pedagogů, z toho na gymnáziu více než 20 a další pracují na částečný úvazek. Výuka žáků je zajišťována kvalifikovaně. Věková skladba je plynule rozložena. Průměrný věk se pohybuje okolo 45 let. Pedagogický sbor má optimální odbornou a pedagogickou způsobilost, což umožňuje zajistit kvalifikovanou a aprobovanou výuku všech předmětů a tento fakt se pozitivně projevuje ve výsledcích, kterých naši žáci dosahují v různých soutěžích (olympiády, sportovní soutěže, ...), u maturitní zkoušky a při přijetí ke studiu na vysokých školách.

Škola poskytuje poradenské služby – výchovné poradenství, prevence sociálně-patologických jevů. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovnými poradci, školním metodikem prevence a kariérovým poradcem. Na škole působí koordinátor ICT. Škola má 9 předsedů předmětových komisí.

2.4 Dlouhodobé projekty, mezinárodní spolupráce

Škola dlouhodobě spolupracuje s partnerskými školami v zahraničí, organizuje výměnné pobyty. Škola též organizuje jazykově poznávací zájezdy do dalších zemí – Anglie, Rakousko, Švýcarsko, Německo, podle zájmu žáků i Rusko.

Gymnázium se podílí na realizaci okresních kol biologické olympiády kategorie C a D.

Na gymnáziu mají dlouhodobou tradici sportovní turnaje – házená, malá kopaná, florbal nebo futsal.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci a jinými subjekty

Při škole je zřízena Školská rada (od roku 2005), která má šest členů (informace o složení, zápisy z jednání – webové stránky školy).

Zákonní zástupci žáků z jednotlivých tříd jsou členy spolku Sdružení rodičů a přátel gymnázia v Ledči nad Sázavou. Jsou dalším důležitým partnerem školy. Nejméně dvakrát ročně se scházejí s vedením školy a přenášejí některé informace na třídních schůzkách zákonným zástupcům a naopak informace od zákonných zástupců vedení školy. SRPG podporuje a organizuje některé akce školy, nejvýznamnější je ples gymnázia. Za podpory spolku SRPG v Ledči nad Sázavou byla na gymnáziu vybudována učebna informačních technologií se 30 počítači.

Škola dále spolupracuje s Hasičským sborem v Ledči nad Sázavou (ochrana člověka za mimořádných událostí).

Veřejnost je pravidelně informována prostřednictvím webových stránek. Velké množství novinových článků se také objevuje hlavně v místním tisku.

Škola spolupracuje i s dalšími organizacemi v Ledči nad Sázavou, v oblasti kulturní zejména s Městskou knihovnou, Základní uměleckou školou, Střediskem volného času. V otázkách volby povolání je důležitým partnerem školy Úřad práce v Havlíčkově Brodě a Hospodářská komora Havlíčkův Brod.

2.6 Charakteristika žáků

Kapacita školy je 360 žáků. Do čtyřletého gymnázia jsou přijímáni žáci z devátých tříd Základní školy v Ledči nad Sázavou, Světlé nad Sázavou, Zruče nad Sázavou a ostatních menších obcí v okolí Ledče nad Sázavou.

Ve třídách vyššího stupně osmiletého gymnázia studují žáci, kteří absolvovali nižší stupeň osmiletého gymnázia.

Žáci se nedopouštějí závažných přestupků proti školnímu řádu. Udělení nižšího stupně z chování bývá výjimkou.

Úspěšnost při přijímacím řízení na vysoké školy je tradičně vysoká, pohybuje se nad 98 %.

3 Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia je zpracován podle Rámcového vzdělávacího programu pro gymnázia (RVP G).

Motivační název školního vzdělávacího programu vychází z výroku irského dramatika George Bernarda Shawa. V doslovném překladu zní výrok takto: „Vidíte věci tak, jak jsou, a ptáte se Proč? A já sním o věcech tak, jak nikdy nebyly, a ptám se Proč ne?" Myslíme si, že by G. B. Shaw nic neměl proti naší parafrázi svého výroku: Proč studovat, poznávat? … Proč ne? Vždyť přece ve studiu a poznání je naše jediná síla. Moc měnit nás samotné, svět. Uskutečňovat sny o lepším.

„Proč? … Proč ne?"

3.1 Zaměření školy

Záměrem rozvoje vzdělávacího programu je zvyšování kvality vzdělávání, zvýšení a zajištění rozvoje vzdělávání. Základním cílem ŠVP je rozvíjení klíčových kompetencí žáka, které jsou jasně definovány v Rámcovém vzdělávacím programu (RVP G) a vycházejí z obecně formulovaných hodnot společnosti.

Škola umožňuje všem žákům získat dostatečné všeobecné znalosti a dovednosti ve všech vzdělávacích oborech, další odborné znalosti ve zvolených volitelných oborech.

Důraz je kladen na vlastní zodpovědnost žáků za své vzdělání a tedy budování kladného vztahu k celoživotnímu vzdělávání. Hlavním cílem většiny žáků je studium na VŠ.

Podpora jazykového vzdělávání se týká zkvalitňování materiálního vybavení, dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a rozvíjení zahraničních aktivit. Prvním cizím jazykem je jazyk anglický. Škola usiluje o prohloubení jazykových dovedností žáků se zaměřením na využití cizího jazyka v praxi. Kvalitní jazykovou výuku podporuje také její organizace – dělení na skupiny. Dalším cizím jazykem je německý, francouzský a ruský jazyk. Ve druhém ročníku si žáci mohou zvolit ještě výuku dalšího cizího jazyka nebo latiny. Výuka jazyků se realizuje ve třech jazykových učebnách s nejmodernější technikou. Žákovská a učitelská knihovna je pravidelně doplňována i cizojazyčnou literaturou.

Cílem rozvoje IT na naší škole je zkvalitnění výuky za pomocí informačních technologií i v předmětech nepočítačového charakteru. Prioritní cíle jsou zaměřeny na intenzivní integraci informačních a komunikačních technologií do výuky všech předmětů. Pro podporu účelného zkvalitnění a modernizaci vzdělávání ve škole je koncepce zaměřena na pokračování v digitalizaci školy, vybudování e-Learningového systému školy, získávání prostředků z grantů vyhlašovaných Evropskou unií a jiných donátorů.

V plánu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků školy je vhodně nastavena podpora vzdělávání v oblasti ICT. Škola věnuje pozornost dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků, kteří absolvují semináře, školení a přednášky. Tím dochází k naplňování práva a povinnosti pedagogických pracovníků pro další vzdělávání pracovníků po dobu pedagogické činnosti.

Během roku dochází k plnění dalších kvalifikačních předpokladů nutných k výkonu složitějších a náročnějších řídicích činností.

Součástí školního vzdělávacího programu jsou také tematické exkurze, které umožňují žákům seznamovat se s kulturním a přírodním bohatstvím, historií naší vlasti a technickou vyspělostí. V rámci výuky českého jazyka a literatury navštěvují jednotlivé třídy pravidelně divadelní představení v Praze. V multifunkčním sále se konají pro žáky přednášky bývalých absolventů školy, odborné přednášky o nových technologiích a IT.

Žáci se zapojují do sportovních soutěží, účastní se lyžařského výcviku (je organizován pro žáky 1.B a kvinty), sportovně turistického kurzu (3.B a septima) a dalších sportovních aktivit (atletika, malá kopaná, odbíjená atd.).

Velkou pozornost věnujeme preventivním programům, např. (ne)bezpečnost na netu, patologické závislosti, sociální práce a péče, první pomoc (První pomoc do škol – krajský projekt), trestní odpovědnost mladistvých, škola finanční gramotnosti atd. V oblasti prevence sociálně patologických jevů realizujeme prevenci rizikového chování Nehodou to začíná. Pokračujeme v projektu Klima třídy, škola a šikana, do kterého se zapojila většina tříd. Žáci prvních ročníků se účastní se svým třídním učitelem adaptačního kurzu v rozsahu 2 – 3 dny.

Dobré vztahy mezi pedagogy a žáky charakterizují atmosféru školy a dotváří příjemné prostředí pro výuku. Učitel si vytváří respekt především svými schopnostmi, znalostmi a pracovním příkladem.

3.2 Profil absolventa

Úspěšným ukončením příslušného ŠVP a vykonáním maturitní zkoušky dosáhne žák středního vzdělání s maturitou.

Prioritou zůstává příprava žáků na vysokoškolská studia, ale také osvojení si základních principů orientace na trhu práce včetně uplatnění absolventů v zemích Evropské unie.

Absolvent je osobností s širokým všeobecným základem, zároveň však s pevně profilovaným budoucím zájmem.

Žáci získají návyky a dovednosti potřebné pro profesní orientaci – práce s více zdroji informací, týmová práce, mediální gramotnost, prezentace výsledků a sebehodnocení.

Většina absolventů ovládá na velmi dobré úrovni dva cizí jazyky.

Absolvent si uvědomuje zásady zdravého životního stylu.

V průběhu vzdělávání je kladen důraz nejen na samotné znalosti, ale také na utváření charakteru žáka, na individuální možnosti žáka, na respekt k potřebám jedince, na uvědomění si demokratických principů společnosti. Žáci jsou vedeni k etnické a náboženské toleranci, ke kladnému vztahu k životnímu prostředí.

3.3 Organizace přijímacího řízení

O přijetí uchazeče ke vzdělávání rozhoduje ředitelka školy, která také stanovuje rozsah a pojetí přijímací zkoušky a řídí přijímací řízení. Ke vzdělávání na střední škole lze přijmout uchazeče, kteří splnili povinnou školní docházku a kteří při přijímacím řízení splnili podmínky pro přijetí. Pokud plní podmínky přijímacího řízení více uchazečů, než lze přijmout, rozhoduje jejich pořadí podle výsledku hodnocení přijímacího řízení.

Ředitelka školy může uchazeče přijmout do vyššího než prvního ročníku vzdělávání ve střední škole.

Přijímání žáků se řídí platnými právními předpisy.

Kritéria přijímacího řízení jsou zveřejněna na webových stránkách školy do konce ledna příslušného roku a na úřední desce školy.

Uchazeči, u kterých byla diagnostikována specifická porucha učení či uchazeči se zvláštními potřebami vyplývajícími z jejich zdravotního stavu mají průběh přijímacích zkoušek upraven (na základě doporučení pedagogicko-psychologické poradny).

Přesné informace lze najít na webových stránkách školy a na informačních letácích.

3.3.1 Pravidla pro přestup žáků

Při přestupu z jiné školy je žák povinen splnit všechny požadavky školního vzdělávacího programu pro čtyřleté gymnázium a vyšší stupeň osmiletého gymnázia.

3.4 Organizace maturitní zkoušky

Absolvuje-li žák úspěšně poslední ročník gymnázia, pak je jeho vzdělávání ukončeno maturitní zkouškou. Dokladem o získání středního vzdělání s maturitní zkouškou je vysvědčení o maturitní zkoušce. Konání maturitní zkoušky se řídí školským zákonem a příslušným prováděcím právním předpisem.

Žák může konat maturitní zkoušku, pokud úspěšně ukončil poslední ročník středního vzdělávání. Účelem maturitní zkoušky je ověřit, jak žáci dosáhli cílů vzdělávání stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem v příslušném oboru vzdělávání, zejména ověřit úroveň vědomostí, dovedností a postojů žáka, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání nebo výkon povolání. Strukturu a obsah maturitní zkoušky určuje zákon.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá z 3 povinných zkoušek. Zkoušky se konají v tomto vzdělávacím programu formou ústních zkoušek před zkušební maturitní komisí. Žáci, kteří úspěšně absolvují mezinárodní jazykovou zkoušku FCE (First Certificate in English) nebo PET (Preliminary English Test), mohou požádat o nahrazení profilové zkoušky z anglického jazyka touto zkouškou.

Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná všechny části maturitní zkoušky.

Přesné informace o průběhu maturitní zkoušky jsou zveřejněny na webových stránkách školy.

3.5 Výchovné a vzdělávací strategie

Strategie jsou společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí. Vybavit žáka kompetencemi, znamená, že se v určité přirozené situaci přiměřeně orientuje, provádí vhodné činnosti, zaujme přínosný postoj. Tedy musí být vybaven souborem vědomostí, dovedností a postojů, jež jsou vzájemně propojeny a jsou předpokladem pro jejich celoživotní vzdělávání.

3.5.1 Kompetence k učení

V průběhu vzdělávání učitel

- vede žáky k samostatnému objevování při získávání nových poznatků a jejich zpracování; ty vedou k využívání odborné literatury (i cizojazyčné), školní knihovny a Internetu přímo v učebně;
- vede žáky k samostatnému učení a plánování jejich pracovní činnosti, žák využívá učení jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj;
- vede žáky k samostatnosti při vytváření referátů – učitel je pouze konzultantem;
- motivuje žáky k učení ukázkami využití učiva v praxi;
- podporuje účast žáků ve všech předmětových soutěžích;
- žákům doporučuje další vzdělávací aktivity (televize, časopisy, internet, ap.);
- zařazuje do vyučování práci s chybou;
- vede žáky k využívání různých strategií učení k získávání poznatků a informací, hledání a rozvíjení účinných postupů v jejich učení, reflektování procesu vlastního učení a myšlení;
- vede žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací, k jejich tvořivému zpracování a využívání při svém studiu, při tvorbě samostatných prací a v praxi;
- vede žáky ke stanovení si dostupného cíle jejich učení a práce, kritickému hodnocení míry jejich dosažení, přijímání ocenění, rad a kritiky ze strany druhých, k poučení z vlastních úspěchů i chyb pro další práci;
- vede žáky ke skupinové práci, jejíž výsledky obhajují;
- vyhledává a podporuje talenty;
- aktuálně zařazuje na konci ročníku a stupně vzdělávání ve vybraných předmětech srovnávací testy zejména s ohledem na implementaci autoevaluačních produktů do praxe škol v rámci kraje;
- vede žáky, aby ve vyšších ročnících ve volitelných předmětech byla výstupem samostatná seminární práce, kterou žáci zpracovávají a výsledky prezentují před kolektivem (příprava na maturitní zkoušku).

3.5.2 Kompetence k řešení problémů

V průběhu vzdělávání učitel

- vede žáky k využívání učiva z jiných předmětů (matematika – fyzika, fyzika – zeměpis, český jazyk – cizí jazyk ap.);

- vede žáky k rozpoznání problémů, objasnění jeho podstaty a rozčlenění na části;
- podporuje žáky při hledání různých postupů při řešení zadaných úloh, upozorňuje žáky na chyby, kterých se mohou dopustit (vede je k vyloučení těchto chyb);
- vede žáky k vytváření hypotéz, navrhování postupných kroků a zvažování správného postupu při řešení problému nebo ověřování hypotézy, jestliže předchozí zvolený postup nevedl k požadovanému výsledku, žáci individuálně nebo ve skupinách řeší úlohy, navrhují a porovnávají různá řešení, vzájemně je hodnotí, vyvozují závěry z vlastních i cizích chyb;
- vede žáky k uplatňování vhodných metod, dříve získaných vědomostí a dovedností při řešení problému;
- vede žáky k analytickému a kritickému myšlení i k myšlení tvořivému s použitím představivosti a intuice, v laboratorních pracích ke stanovení cíle práce a rozboru problému;
- podporuje žáky v kritické interpretaci získaných poznatků, zjištění a ověřování, argumentaci a důkazům pro své tvrzení, formulaci a obhajobě podložených závěrů;
- podporuje žáky ve využití různých postupů při řešení problémů, nahlížení problému z různých stran;
- vede žáky k hodnocení možných kladů a záporů jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků;
- vede žáky k orientaci v běžných životních situacích;
- aplikuje i herní formy řešení problémů vzájemným zadáváním a hodnocením úkolů (např. pomocí PC, internetu, e-mailu, aj.).

3.5.3 Kompetence komunikativní

V průběhu vzdělávání učitel

- podporuje žáky, aby s ohledem na situaci a účastníky využívali při komunikaci dostupné prostředky verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; aby vyjadřovali své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřovali se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu;
- rozvíjí komunikativní dovednosti žáků řízenou diskusí k učivu, která má souvislost s aktuálními problémy;
- vede žáky k používání odborného jazyka, symbolických a grafických vyjádření informací různého typu s porozuměním, k práci s textem – rozlišování podstatných informací od méně podstatných;
- podporuje žáky v efektivním využívání moderních informačních technologií;
- vede žáky k vhodné komunikaci mezi sebou, s pedagogy i mimo školu, k jasnému, srozumitelnému a přiměřenému vyjadřování v mluvených i psaných projevech, žák se vyjadřuje přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje, je citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; žák hodnotí svoji práci i práci spolužáků;

- vede žáky k prezentování žáka a jeho práce vhodným způsobem před známým a neznámým publikem, zařazuje samostatná vystoupení žáků – referáty, recitace, soutěže; podporuje prezentace poznatků z exkurzí, žák používá přesnou terminologii při vlastních úvahách, obhajobách prací atd.;
- vede žáky k porozumění sdělení různého typu v různých komunikačních situacích, správné interpretaci přijímaných sdělení a věcné argumentaci, v nejasných a sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění;
- podporuje vhodný zásah žáků do výuky (dotaz, rozšiřující informace, upozornění na chybu) a adekvátně na něj reaguje;
- vytváří podmínky pro komunikaci v cizích jazycích, rozvíjí vztahy s jinými školami a subjekty (projekty, mimoškolní aktivity, videokonference);
- podporuje vhodný zásah žáků do výuky (dotaz, rozšiřující informace, upozornění na chybu) a adekvátně na něj reaguje.

3.5.4 Kompetence sociální a personální

V průběhu vzdělávání učitel

- vede žáky k reálnému posouzení vlastních fyzických a duševních možností a k sebereflexi;
- podporuje žáky při stanovení cílů a priorit s ohledem na jejich osobní schopnosti, zájmovou orientaci a životní podmínky, vyhledává a podporuje talenty pomocí soutěží;
- vede žáky k odhadům důsledků jejich jednání a chování v nejrůznějších situacích, žák své chování a jednání podle toho koriguje;
- vede žáky k přizpůsobování se měnícím se životním a pracovním podmínkám a žák podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňuje;
- podporuje žáka k aktivní spolupráci při stanovování a dosahování společných cílů, podporuje v hodinách skupinovou práci a podporuje řešení úloh v malých skupinách;
- vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, k vytváření příjemné atmosféry v týmu, k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými žáky, k pomoci druhým;
- vede žáky k respektování pravidel chodu školy, třídy, řádu odborné učebny, na nichž se sami podílejí;
- vede žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a ke zdraví druhých, formuje sportovní činností v žácích žádoucí návyky ve vztahu k vlastnímu zdraví;
- vede žáky k rozhodování na základě žákova vlastního úsudku, k odolnosti společenským a mediálním tlakům, k respektování různých hledisek a čerpání poučení, k vyjadřování vlastních stanovisek (i opačných), k vyslechnutí názorů druhých a k přiměřené reakci;
- vytváří hodnotné mezilidské vztahy, atmosféru tolerance a potlačení xenofobie;

- podporuje realizaci výměnných pobytů s partnerskými školami, kdy žáci buď pobývají v rodinách, nebo hostí svého kamaráda, adaptačního kurzu, lyžařského výcvikového kurzu a sportovního turistického kurzu.

3.5.5 Kompetence občanské

V průběhu vzdělávání učitel

- vede žáky k informovanému zvažování vztahů mezi zájmy osobními, zájmy širší skupiny a zájmy veřejnými, rozhodování a vyváženému jednání;
- podporuje uvažování žáků o chodu společnosti a civilizace z hlediska udržitelnosti života, podporuje rozhodování a jednání žáka tak, aby neohrožoval a nepoškozoval přírodu a životní prostředí a kulturu;
- vede žáky k přijetí pravidel platných při realizaci praktických činnosti ve škole a k poznávání zásad bezpečnosti a zdravého životního stylu;
- vede žáky k pochopení základních ekologických souvislostí, respektování požadavků na kvalitní životní prostředí;
- vede žáky k respektování různorodých hodnot, názorů a postojů a schopností ostatních lidí;
- volí vhodnou tématiku pro referáty – cizí země, cizí kultury, zahraniční osobnosti;
- vede žáky k toleranci vůči jiným kulturám;
- vede žáky k rozšiřování jejich poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytváření a ochraně;
- podporuje žáky k promyšlení souvislostí mezi právy, povinnostmi a zodpovědností žáků, žáci jsou vedení k plnění svých povinností zodpovědně a tvořivě, obhajobě svých práv a práv jiných, vystupování proti jejich potlačování a spoluvytváření podmínek pro jejich naplňování; žák chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu;
- vede žáky k informovanému a zodpovědnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytování ostatním pomoci;
- vede žáky k posuzování událostí a vývoje veřejného života, sledování, co se děje v bydlišti a okolí žáka, žák zaujímání a obhajuje stanoviska a jedná k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí;
- podporuje žáky, aby prezentovali na veřejnosti samy sebe a život školy (školní časopis, média).

3.5.6 Kompetence k podnikavosti

V průběhu vzdělávání učitel

- podporuje žáka, aby se cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možností rozhodoval o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření;

- rozvíjí u žáka osobní a odborný potenciál, vede ho k rozpoznání a využívání příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě;
- podporuje proaktivní přístup žáků, vlastní iniciativu a tvořivost žáků, kladný přístup žáků k inovacím;
- vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocení informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech, využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit;
- podporuje žáky k dosažení stanovených cílů, průběžnému revidování a kritickému hodnocení dosažených výsledků, korigování další činnosti s ohledem na stanovený cíl, k dokončování zahájených aktivit, motivaci k dosahování úspěchů;
- vede žáky k posuzování a kritickému hodnocení rizik souvisejících s rozhodování v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti k odpovědnosti za tato rizika;
- vede žáky k pochopení podstaty a principů podnikání, zvažování možných rizik, vyhledávání a kritickému posuzování příležitostí k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na vlastní předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory, k aplikaci finanční gramotnosti v praxi;
- vede žáky ve spolupráci s výchovným poradcem a třídním učitelem k zodpovědnému rozhodování o budoucí profesi (besedy s pracovníky VŠ, návštěvy dnů otevřených dveří, besedy s pracovníky Úřadu práce, exkurze do různých podniků atd.);
- vede žáky k vypracování strukturovaného životopisu a postupu při žádosti o pracovní místo.

3.6 Charakteristika vzdělávacích oblastí

Vzdělávací program je rozdělen do osmi vzdělávacích oblastí. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory.

Mezi všeobecně vzdělávacími předměty jsou zastoupeny český jazyk a literatura, cizí jazyky, matematika, fyzika, chemie, biologie, zeměpis, základy společenských věd, dějepis, tělesná výchova, informační a komunikační technologie a písemná a elektronická komunikace.

3.6.1 Jazyk a jazyková komunikace

Rozšiřuje vědomé užívání jazyka jako základního nástroje pro rozvíjení abstraktního myšlení a podporuje prohlubování vyjadřovacích a komunikačních dovedností žáků s cílem ovládnout jazyk a jeho využívání v ústní i písemné podobě v českém jazyce nebo v cizím jazyce. Pod vedením učitele žáci aktivně rozvíjejí jazykové a stylizační schopnosti a dovednosti v nejrůznějších komunikačních situacích podle základních pravidel. Žáci získávají přiměřené poučení o jazyku jako východisku ke komunikaci v různých typech mluvených i psaných textů, pracují s textem jako zdrojem informací. Učitel rozvíjí čtenářskou gramotnost žáků, vytváří osobitý, objektivně kritický i celkově pozitivní vztah k literatuře a k vytváření návyku individuální četby umělecké i neumělecké literatury, které se projeví v pozdější celoživotní orientaci žáka. Zprostředkovává jim potřebné informace k získání všeobecného přehledu o společensko-historickém vývoji lidské společnosti a přibližuje kulturní a jiné hodnoty, vede je k toleranci

odlišných kulturních hodnot. Jazyk je důležitý nástroj myšlení, pomáhá žákům k rozvoji jejich kognitivních schopností a logického myšlení, přispívá k formování hodnotových orientací, tříbení jazykového a estetického cítění okolního světa i sebe sama a k celkové kultivaci osobnosti žáka. Napomáhá i k jejich lepšímu porozumění těm národům, jejichž jazyk ovládají a je prostředkem pro další samostatné celoživotní vzdělávání. Cílem je vést žáky k tvořivé práci s věcným i uměleckým textem, k jeho posouzení z hlediska stylového, pozitivně působícího na estetickou, emocionální a etickou stránku žákovy osobnosti. Vzdělávací oblast jazyk a jazyková komunikace se realizuje v českém a cizích jazycích.

3.6.2 Matematika a její aplikace

Vysoká hodinová dotace matematického vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci využívali matematických vědomostí a dovedností v praktickém životě a aplikovali matematické poznatky a postupy v dalších vzdělávacích oblastech. Učitel vede žáka k osvojování matematických pojmů postupnou abstrakcí a zobecňováním, určování, zařazování pojmů, vztahů, algoritmů a metod řešení úloh, k analýze a zobecňování jejich vlastností, hledání správného postupu při řešení úloh, vyhodnocování správnosti výsledků, práci s matematickými modely, k jejich vyhodnocování a poznávání jejich použití, k rozvíjení geometrického vidění prostorové představivosti. Žáci by měli pochopit vzájemné vztahy a vazby mezi okruhy učiva, vyhodnotit informace získané z různých zdrojů (grafů, diagramů, tabulek a Internetu), podrobovat je logickému rozboru a zaujímat k nim stanovisko, vytvářet hypotézy. Žáci jsou vedeni k přesnosti a preciznosti ve vyjadřování i v ostatních činnostech, k porozumění matematickým termínům, zdůvodňování matematických postupů, používání odborné literatury, Internetu, PC, kalkulátoru, rýsovacích potřeb k efektivnímu řešení úloh a prezentaci výsledků.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci pochopili matematiku jako součást kulturního dědictví a nezaměnitelného způsobu uchopení světa a získali pozitivní postoj k matematice, zájem o ni a její aplikace, motivaci k celoživotnímu vzdělávání v této oblasti.

3.6.3 Člověk a příroda

Přírodovědné vzdělávání se realizuje především v předmětech fyzika, chemie, biologie a zeměpis. Výuka přispívá k hlubšímu a komplexnímu pojetí přírodních jevů a zákonů. Žáci formulují přírodovědné problémy, hledají odpovědi a řešení těchto problémů, provádějí soustavné a objektivní pozorování, měření a experiment především v laboratorních pracích formou projektů, v nichž zpracovávají a interpretují získaná data ve vzájemných souvislostech. Učitel vede žáky k tvorbě modelu přírodního objektu umožňujícího pro daný účel vhodně reprezentovat podstatné rysy a zákonitosti. K vyjadřování přírodovědných vztahů používají žáci adekvátní matematické a grafické prostředky a prostředky moderních technologií – Internet, tablet. Učitel podporuje spolupráci na projektech přírodovědného poznávání a vede k poskytování dat či hypotéz získaných během výzkumu přírodních faktů formou vhodné prezentace ostatním lidem. Cílem je vést žáky k ochraně životního prostředí svého zdraví i zdraví ostatních lidí, k předvídání možných dopadů praktických aktivit lidí na životní prostředí, např. vlivu

chemických látek na životní prostředí. Vede žáka k využívání přírodovědných poznatků ve svém dalším profesním životě. Výuka směřuje k tomu, aby žáci pozorovali a zkoumali přírodu, prováděli měření, vyhledávali důležité informace, zpracovávali je a zaujímali k nim stanovisko.

Vzdělávání směřuje k získání pozitivního postoje k přírodě, ochraně životního prostředí, přírodovědnému vzdělávání a motivuje žáky k celoživotnímu vzdělávání se v této oblasti.

3.6.4 Člověk a společnost

Učivo se realizuje v předmětech základy společenských věd, dějepis a doplňuje se i v dalších předmětech. Vzdělávání rozvíjí historické vědomí žáků, aby na základě poznání minulosti lépe porozuměli současnosti, jejím problémům a budoucnosti. Učitel vede žáky k utváření realistického pohledu na skutečnost, k pochopení vývoje společnosti jako proměny sociálních projevů života v čase, k orientaci ve společnosti, každodenním životě a ve světě, v němž žijí. Rozvíjí prostorovou představivost o historických a soudobých jevech, jejich právní vědomí. Učitel vede žáky k vnímání sounáležitosti s evropskou kulturou, pochopení různých kultur, uplatňování tolerantních postojů vůči minoritním skupinám ve společnosti, odhalování rasistických, xenofobních a extremistických názorů v mezilidském styku. Učitel podporuje zvládání základů společenské analýzy a historické kritiky, rozvíjí pozitivní hodnotový systém opřený o historickou i současnou zkušenost lidstva, upevňuje u žáků pocit odpovědnosti za sebe jako jednotlivce i jako člena určitého společenství a upevňuje partnerské přístupy při spolupráci. Cílem je připravit žáky na aktivní občanský život v demokratické společnosti, rozvíjet jejich schopnosti diskutovat o veřejných záležitostech, zaujímat vlastní stanoviska a kritické postoje a věcně argumentovat, vybavit je mediální gramotností a poznatky o životě v multikulturní společnosti.

Klade si za cíl, aby se žáci co nejlépe chovali v prostředí tržní ekonomiky, podíleli se na veřejném životě své obce, regionu, státu, pochopili filozofické a ekonomické otázky doby nejen jako občané, ale i budoucí zaměstnanci.

3.6.5 Člověk a svět práce

Učivo se realizuje v předmětech základy společenských věd, český jazyk, cizí jazyk a v dalších předmětech tak, aby se absolvent dokázal co nejlépe uplatnit na trhu práce a v životě. Učitel vede žáky k pochopení mikroekonomických i makroekonomických vztahů a jejich aplikací v praktickém životě, pochopení přínosů a rizik globalizace světové ekonomiky, rozpoznávání aktuálních požadavků mezinárodního trhu práce, zodpovědnému využití možností sociálního státu a zacházení s finančními prostředky s ohledem na vlastní možnosti a potřeby. Žák analyzuje působení médií v ekonomickém světě a využívá aktuální mediální informace při analýze české i světové ekonomiky.

Získané znalosti a kompetence mají umožnit aktivní pracovní život, možnost dalšího profesního vzdělání, schopnost adaptovat se na změněné podmínky včetně rekvalifikace, zdůrazněna je nutnost celoživotního

učení. Součástí realizace tohoto tématu je spolupráce s úřadem práce, hospodářskou komorou a exkurze v podnicích.

3.6.6 Umění a kultura

Estetické vzdělávání přispívá k rozvoji osobnosti žáků. Vychovává ke kultivovanému jazykovému projevu, formuje vztah k materiálním a duchovním hodnotám. Učitel vede žáky k poznávání a porozumění umění prostřednictvím vlastní tvorby, sledování a hodnocení umění v historických, společenských a technologických změnách, k užívání jazyka umění jako prostředku k vyjádření nejrůznějších jevů, vztahů, prožitků, emocí a svůj způsob vyjádření hodnotit, porovnávat. Učitel vede žáky k aktivnímu podílení se na vytváření vstřícné atmosféry pro poznávání a porozumění kulturním hodnotám, projevům a potřebám sociálních skupin, etnik a národů a na vytváření pozitivního vztahu ke kulturnímu bohatství současnosti a minulosti. Žáci v životním stylu uplatňují estetická hlediska, chápou význam umění pro člověka, vliv výchovy a vzdělávání na rozvoj tvořivé osobnosti v roli tvůrce, interpreta a recipienta, vnímají umění a kulturu, jsou tolerantní k estetickému cítění druhých a uvědomují si vliv prostředků masové komunikace na utváření kultury.

Vzdělávání se realizuje především v českém jazyce a literatuře, estetické výchově hudební nebo výtvarné, cizím jazyce, základech společenských věd, dějepise.

3.6.7 Člověk a zdraví

Tato oblast je zaměřena na podporu fyzického a psychického zdraví žáků, na vytváření pozitivního postoje k vlastnímu zdraví, na poznávání životních hodnot, tělesných, duševních a sociálních potřeb, na posilování fyzické zdatnosti a volních vlastností žáků, na uplatňování zdravého způsobu života a aktivní podpory zdraví. Učitel zařazuje osvědčené činnosti a postupy z oblasti hygieny, stravování, pohybu, osobního bezpečí a partnerských vztahů. Cílem je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro tělesný rozvoj, vyrovnávat se s jednostrannou zátěží a nedostatkem pohybu. Důraz je kladen především na to, aby žáci získali kladný vztah ke sportu a pochopili význam pohybových aktivit pro své zdraví a přebírali odpovědnost za zdraví, bezpečnost a kvalitu životního prostředí. Žáci diskutují o problematice týkající se zdraví, jsou vedeni k uplatňování zákonnosti, tolerance, respektu a pomoci v životě dospělých a rodiny, což je předpokladem bezkonfliktního partnerského vztahu a rodinného života. Učivo se realizuje především v tělesné výchově a prostupuje i ostatními předměty. S praktickými činnostmi se žáci setkávají především na sportovních kurzech a dalších aktivitách organizovaných školou.

Pozornost je věnována i ochraně člověka za mimořádných situací, ochraně zdraví před návykovými látkami a jinými škodlivinami formou protidrogové prevenci a první pomoci.

V rámci preventivní strategie školy je kladen důraz na zdravý životní styl, komunikaci a spolupráci ve skupině. Jedná se o průběžný program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj a výcvik v sociálně komunikativních dovednostech. Strategie zasahuje výchovnou i vzdělávací složku vzdělávání během

celého školního roku, směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu třídy a následně i školy, ke změně motivace žáků i pedagogů a změnám vyučovacích metod. Realizována je zejména formou besed, přednášek a seminářů za účasti odborníků ze spolupracujících organizací.

3.6.8 Informatika a informační a komunikační technologie

Cílem vzdělávání je porozumění zásadám ovládání aplikačního programového vybavení a uplatňování jejich nástrojů k efektivnímu řešení úloh a porozumění základním pojmům a metodám informatiky. Učitel vede žáky k uplatňování algoritmického způsobu myšlení při řešení problémových úloh. Žáci pracují s prostředky informačních a komunikačních technologií ke zvýšení efektivnosti své činnosti, dokonalejší organizací práce při modelování a simulaci přírodních, technických a společenských procesů a implementují je do různých oborů. Žáci používají na uživatelské úrovni operační systém a pracují s běžným kancelářským a aplikačním programovým vybavením. Informace žáci získávají z většího počtu alternativních zdrojů a jsou schopni odlišit věrohodné a kvalitní informace od nespolehlivých a nekvalitních. Cílem výuky je, aby žáci efektivně pracovali s informacemi a komunikovali pomocí Internetu a vytvářeli pozitivní postoje ve společnosti. Informační a komunikační technologie využívají k poznávacím, estetickým, tvůrčím cílům a jsou připraveni je využívat k celoživotnímu vzdělávání. Zároveň si uvědomují negativní vlivy moderních informačních a komunikačních technologií na společnost a zdraví člověka, jsou vedení ke znalosti způsobů prevence a ochrany před zneužitím a omezováním osobní svobody člověka. Učitel vede žáky k respektování duševního vlastnictví, copyrightu, osobních dat a zásad správného citování autorských děl.

Vzdělávání se realizuje v předmětech informační a komunikační technologie, písemná a elektronická komunikace a dále využíváním prostředků informačních a komunikačních technologií v ostatních předmětech.

Cílem je připravit žáky, aby se přizpůsobovali změnám ve vývoji těchto prostředků a pracovali s jednotlivými aplikacemi.

3.7 Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je realizováno v souladu s příslušnými ustanoveními školského zákona a prováděcími předpisy. Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami se rozumí žák, jehož vzdělávání z důvodu jeho speciálních vzdělávacích potřeb vyžaduje uplatnění podpůrných opatření.

Škola poskytuje podpůrná opatření, která mají kompenzovat speciální vzdělávací potřeby žáků a vyrovnávat jejich obtíže ve vzdělávání. Těmito opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školních poradenských službách, které odpovídají zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám žáka. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření školou. Podpůrná opatření zahrnují poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení, úpravu organizace, obsahu, hodnocení, forem a metod vzdělávání, včetně prodloužení délky středního vzdělávání až o dva roky. Podpůrným opatřením je také úprava podmínek přijímání ke vzdělávání a ukončování vzdělávání. Při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se mohou využívat kompenzační pomůcky, speciální pomůcky, učebnice a náhradní komunikační systémy. Podpůrná opatření zahrnují také možnost úpravy očekávaných výstupů ze vzdělávání u definované skupiny žáků, úpravy obsahů vzdělání, které je možné modifikovat nebo obohacovat.

Podpůrná opatření škola následně specifikuje v individuálním vzdělávacím plánu, rodič o IVP žádá a ředitelka školy jej schvaluje na základě §16 školského zákona a §3 vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných a mimořádně nadaných. Podpůrná opatření zahrnují také personální posílení výuky jednak asistenty pedagoga.

Podpůrná opatření se člení do 5 stupňů, podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti.

Podpůrná opatření je možné kombinovat, pokud to vyžadují obtíže žáka.

Podpůrná opatření 1. stupně poskytuje škola, v součinnosti se školním poradenským pracovištěm. Školní poradenské pracoviště naší školy je tvořeno výchovnými poradci, školním metodikem prevence a kariérovým poradcem. Výchovní poradci koordinují poskytování podpůrných opatření. Výchovní poradci jsou zaměstnanci školy, kteří jsou pověřeni spoluprací se školským poradenským zařízením.

Podpůrná opatření 1. stupně spočívají v přímé podpoře žáka, tj. individualizaci výuky a jednak v plánu pedagogické podpory. Přímou podporu poskytuje žákovi ve výuce učitel, slouží ke zmapování možných forem podpory žáka. Pokud nepostačuje tato forma podpory a žákovy obtíže vyžadují součinnost více pedagogických zaměstnanců, je vytvářen plán pedagogické podpory. Plán pedagogické podpory sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s třídním učitelem a učitelem konkrétního vyučovacího předmětu. Plán pedagogické podpory má písemnou podobu a obsahuje náležitosti dle vyhlášky č. 27/2016 Sb. Při jeho zpracování budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení např. metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky se zákonnými zástupci, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce, třídní učitel a vyučující. Plán je následně vyhodnocován. Pokud podpůrná opatření poskytovaná školou nevedou k úpravě vzdělávání žáka a k pozitivní změně, výchovný poradce nejpozději do 3 měsíců požádá žáka nebo jeho zákonného zástupce o návštěvu školského poradenského zařízení.

Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou na naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména tato podpůrná opatření.

V oblasti metod výuky se jedná především o respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků, metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi, důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu, respektování pracovního tempa žáka a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů. Samozřejmostí je také poskytování individuálních konzultačních hodin.

Metody výuky vycházejí z obecných didaktických zásad, reflektují možnosti a potřeby žáka; rozvíjejí a podporují preferované učební styly žáka, respektují míru nadání žáka a jeho specifika. Rozvíjí vnímání, zapamatování a reprodukci poznatků, řešení typových úloh a problémů, vedou k osvojení vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování. Aktivizují a motivují žáka, upevňují pracovní návyky. Individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáků a stylů učení žáků, doplňující výklad nebo procvičování, princip multisenzorického přístupu aj.).

Při nastavování podpůrných opatření prvního stupně učitel respektuje základní didaktické zásady, které se vztahují k metodám, ale i formám výuky, stejně tak k používání didaktických pomůcek.

Individualizace výuky vychází z uvědomění si skutečnosti, že každé dítě může být vzhledem ke svému intelektu, zkušenostem, rodinnému zázemí a dalším předpokladům na odlišné vývojové úrovni. Učitel přistupuje k žákovi na základě přijetí individuální vztahové normy a je schopen odlišit jednotlivé úrovně žáka a přistupovat k němu podle jeho specifických vzdělávacích potřeb.

Používané formy práce při individualizaci výuky

- vyšší míra pozorování žáka, sledování a zaznamenání jeho vzdělávacích potřeb,
- hledání bariér či překážek, které brání úspěšnému rozvoji školních dovedností, identifikace oslabených oblastí u rizikových žáků,
- zadávání úkolů rozvíjejících oslabené schopnosti žáka (v oblasti percepce, motoriky, řeči a jazykových schopností),
- používání pomůcek, pracovních listů, podnětových materiálů podle potřeb žáka,
- individuální uplatňování metodických kroků při výuce čtení a psaní v cizím jazyce (respektování úrovně, na jakou se žák dostal, procvičování, podpora pro postup do vyšší metodické roviny),
- zadávání individuální obtížnosti úkolů tak, aby splnění úkolu přinášelo žákovi motivaci pro další práci, pocit radosti z úspěšně řešených úkolů,
- zadávání jednodušších činností u žáků, kteří nedosahují „třídní" úrovně v dílčích činnostech,
- zadávání obtížnějších úkolů žákům, kteří se v dosažených dovednostech pohybují nad rámcem „třídní" úrovně,
- ověřování porozumění zadaného úkolu,

- v případě potřeby opakovaný individuální výklad,
- větší dohled a podpora, povzbuzení při plnění úkolů, ocenění přístupu žáka, pečlivosti, svědomitosti aj.,
- umožnění více času na splnění úkolu, pokud to pracovní tempo žáka vyžadovalo,
- větší tolerance při hodnocení výkonů žáků, hodnocení splněných úkolů (naopak nehodnocení toho, co žák nezvládal – vzhledem k času i možnostem žáka),
- práce žáků ve dvojicích, dopomoc „slabšímu" či „pomalejšímu" žáku,
- v případě potřeby konzultace se zákonnými zástupci ohledně probírané látky a doporučení postupu na domácí přípravu,
- pokud je to možné, využití asistenta ve výuce.

V oblasti organizace výuky učitel preferuje střídání forem a činností během výuky, diferenciace výuky, využívání skupinové výuky a zohlednění postavení žáka ve třídě.

Ve vyučovací hodině učitel věnuje větší pozornost metodám výuky, struktuře vyučovací hodiny, přiměřenosti vyučování, logické organizaci a srozumitelnosti předkládaného učiva, motivaci k učení a opakování základních principů učiva. Organizace výuky směřuje k aktivizaci koncentrace pozornosti žáka, k zlepšení jeho motivace a schopnosti učení se, k zapamatování a vybavení si učiva. Současně je zohledňován sociální statut a vztahová síť žáka, prostředí, ze kterého žák přichází do školního prostředí.

Příklady upevnění a modifikace pravidel a struktury vyučovací hodiny

- Dobře zformulovaná pravidla (vyučovací hodina, přestávka, jídelna).
- Jasná struktura vyučovací hodiny s dobrou organizací přechodového času.
- Srozumitelné definování požadavků, pokynů.
- Změny v organizaci výuky, přiměřené střídání činností.
- Shoda na základní organizační struktuře s dalšími vyučujícími.

Příklady individualizace výuky

- Krokování a individualizace dílčích vzdělávacích cílů.
- Diferenciace důležitosti učiva (určení priorit, dílčích kroků).
- Využití odlišné formy výkladu.
- Individualizace času potřebného ke zvládnutí úkolu/dílčího cíle.
- Posílení názorně demonstračních a praktických metod výuky.
- Individualizované propracování obsahu učební látky (obsah „na míru").
- Opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem.
- Individuální prodloužený výklad a procvičování.

- Častější individuální kontrola během výuky.
- Častější kontrola plnění zadaného úkolu a nastavení způsobu kontroly plnění.
- Tolerance odlišného pracovního tempa, úrovně pozornosti a motorického neklidu, s následným zapojením do společné práce.
- Nastavení dílčích cílů vzdělávání tak, aby žák mohl prožívat dílčí úspěchy.
- Podpora zaměření žáka na úkol, nikoliv na riziko neúspěchu.
- Podpora pozitivních strategií při práci se žákem.
- Využití vhodných pomůcek.
- Volba vhodné formy komunikace se žákem.
- Podpora kompetence, samostatnosti a odpovědnosti žáka (práce s chybou, vytvoření podpůrného systému pro plnění/zaznamenávání povinností)

Příklady diferenciace výuky

- Seskupování žáků do homogenních skupin podle určitého kritéria (věku, dosažené úrovně dovedností, míry nadání, podle zájmů),
- stanovení odlišných cílů skupin při školním vzdělávání i domácí přípravě,
- nabídka volitelných a nepovinných předmětů.

Podpůrná opatření 2. – 5. stupně realizuje škola na základě doporučení školského poradenského zařízení. Opatření jsou poskytována bezodkladně po obdržení doporučení školského pedagogického zařízení (PPC nebo SPC) a udělení písemného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Informovaný souhlas obsahuje

- výslovné vyjádření souhlasu s poskytováním podpůrných opatření,
- informace o důsledcích, které vyplývají z poskytování podpůrného opatření, zejména o změnách ve vzdělávání v souvislosti s poskytováním podpůrného opatření,
- informace o organizačních změnách, které v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření mohou nastat, a
- podpis zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka, stvrzující, že informacím uvedeným výše porozuměl.

Zletilý žák nebo zákonný zástupce doručí do školy písemný informovaný souhlas neprodleně.

Za spolupráci školy a školského poradenského zařízení zodpovídá výchovný poradce. Škola poskytne školskému poradenskému zařízení plán pedagogické podpory žáka. Školské poradenské zařízení stanoví

lhůtu, kdy vyhodnotí podpůrné opatření. Zároveň stanoví dobu, po kterou je poskytovanými podpůrných opatření nezbytné. Na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření individuální vzdělávací plán žáka se SVP. IVP je závazný dokument a vychází ze školního vzdělávacího programu, je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Obsahuje mj. údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem. IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou minimálně jednou ročně.

Škola realizuje pracovně-právní kroky k zajištění personální podpory v případě poskytování podpůrných opatření žákovi/žákům, jako např. asistent pedagoga, další pedagog (včetně speciálního pedagoga – učitele), tlumočník českého jazyka, přepisovatel pro neslyšící.

Podpůrná opatření lze upravovat dle konkrétních potřeb žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb., s využitím dokumentu Metodika pro nastavování podpůrných opatření ve školách ve spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (NUV, 2016).

Soustavnou a cílenou pozornost věnují všichni učitelé prevenci nežádoucích sociálních projevů v chování žáků. Škola zpracovává preventivní strategii školy v oblasti prevence proti rizikovému chování, do jejíž aktivit také patří nejrůznější besedy s odborníky z praxe zabývající se touto problematikou. Součástí strategie je prevence proti rizikovému chování. Cílem programu prevence je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Hlavní součástí je krizový plán „Co dělat, když …". Zahrnuje situace, které škola zvládne řešit vlastními silami a situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná součinnost se specializovanými institucemi a s policií. S tímto plánem jsou vždy na začátku školního roku prokazatelně seznámeni žáci a jejich zákonní zástupci. Škola při řešení problémů sestavuje výchovné komise. Do těchto aktivit patří také adaptační kurz pro 1. ročník v rozsahu 2-3 dnů.

Žáci jsou na začátku školního roku prokazatelně proškoleni. Žáci jsou vedeni k BOZP vysvětlováním, názornými příklady a modelovými situacemi. V průběhu školního roku probíhají modelové situace nácviku konkrétních situací, například poskytování první pomoci, fiktivní požární poplach apod.

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Podpora mimořádně nadaných žáků je žádoucí nejen vzhledem k žákům samotným, ale má zásadní význam pro společnost. Zejména v odborném školství se připravují budoucí odborníci v oblasti techniky, technologií i životního prostředí. Ve vzdělávání žáků mimořádně nadaných se využívají náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práce s informačními technologiemi aj. Žáci jsou zapojováni do skupinové a týmové práce (jako vedoucí i jako členové), jsou vedeni k co nejlepším výkonům i v předmětech, na které nejsou orientováni.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje výchovný poradce ve spolupráci s učiteli konkrétních vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka a školským

poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje výchovný poradce se zákonnými zástupci mimořádně nadaného žáka.

Nadaným žáků lze v souladu s vývojem jejich školním dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený školním vzdělávacím programem.

Vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků se řídí vyhláškou č. 27/2016 Sb., vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

3.8 Průřezová témata

Realizace průřezových témat

Způsob začlenění průřezových témat je konkretizován v rámci učebních osnov jednotlivých vyučovacích předmětů. Průřezová témata jsou realizována přímým začleněním témat do vzdělávacího obsahu předmětů nebo jsou obsahem dalších aktivit školy, zejména kurzy (lyžařský, turistický), besedy, exkurze, společenské akce (divadla, školní ples), soutěže a další akce školy. Všechny tyto aktivity jsou uvedeny v ročním plánu školy, který se aktualizuje a konkretizuje do měsíčních a týdenních plánů.

Další formou začlenění průřezových témat je zapojení žáků do kontaktů s jinými školami.

Povinnou součástí gymnaziálního vzdělávání jsou kromě vyučovacích předmětů také průřezová témata. Slouží k formování postojů, hodnot, jednání žáků a jsou realizována při výuce formou integrace v jednotlivých vyučovacích předmětech (viz následující tabulka).

3.8.1 Začlenění průřezových témat do ŠVP

Tematické okruhy průřezových témat	Ročník			
	1.	2.	3.	4.
Osobnostní a sociální výchova				
Poznávaní a rozvoj vlastní osobnosti	Mtm, Ajk, Nj2, Fj2, Zsv, Big, Tlv, Cjl, Evv, Evh, Rj2, Fzk, Chm, Djp	Mtm, Ajk, Nj2, Fj2, Zsv, Big, Tlv, Cjl, Evv, Rj2, Fzk, Chm, Djp	Mtm, Ajk, Fj2, Cjl, Big, Tlv, Fzk, Chm, Djp	Mtm, Ajk, Fj2, Zsv, Tlv, Big, Fzk, Chm, Djp
Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů	Mtm, Ajk, Fj2, Zsv, Big, Tlv, Evh, Chm, Evv, Nj2, Rj2, Djp	Mtm, Ajk, Fj2, Evv, Big, Tlv, Cjl, Chm, Rj2, Djp, Evh	Mtm, Ajk, Fj2, Cjl, Zsv, Big, Tlv, Chm, Rj2, Djp	Mtm, Ajk, Fj2, Big, Tlv, Rj2, Djp
Sociální komunikace	Mtm, Ajk, Fj2, Chm,	Mtm, Ajk, Fj2, Cjl, Evv,	Mtm, Ajk, Fj2, Chm,	Mtm, Ajk, Fj2, Big, Tlv,

	Big, Tlv, Ivt, Cjl, Evv, Nj2, Evh, Rj2, Plk, Djp	Chm, Zsv, Big, Tlv, Ivt, Rj2, Djp	Big, Tlv, Ivt, Cjl, Rj2, Djp	Ivt, Cjl, Rj2, Djp
Morálka všedního dne	Mtm, Ajk, Fj2, Zsv, Plk, Big, Tlv, Cjl, Evv, Rj2, Nj2	Mtm, Ajk, Fj2, Evv, Big, Tlv, Evh, Rj2, Nj2	Mtm, Ajk, Fj2, Big, Tlv, Rj2, Fzk, Djp	Mtm, Ajk, Fj2, Cjl, Zsv, Big, Tlv, Rj2, Fzk, Djp
Spolupráce a soutěž	Mtm, Ajk, Fj2, Chm, Evv, Nj2, Tlv, Ivt, Rj2, Zsv, Cjl, Fzk, Chm, Djp	Ajk, Fj2, Zsv, Chm, Tlv, Ivt, Evv, Nj2, Evh, Rj2, Zsv, Cjl, Fzk, Chm, Djp	Ajk, Fj2, Chm, Tlv, Rj2, Zsv, Cjl, Fzk, Chm, Djp	Ajk, Fj2, Tlv, Rj2, Zsv, Cjl, Fzk, Chm, Djp
Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech				
Globalizační a rozvojové procesy	Evv, Zmp, Big, Cjl, Fzk, Djp	Evv, Zmp, Big, Cjl, Fzk, Djp	Ajk, Fj2, Zsv, Big, Cjl, Fzk, Djp	Ajk, Fj2, Zmp, Rj2, Nj2
Globální problémy, jejich příčiny a důsledky	Zmp, Evh, Djp, Big	Zmp, Evh, Djp, Big	Ajk, Fj2, Zsv, Evh, Djp, Big	Ajk, Fj2, Zsv, Zmp, Rj2, Evh, Djp, Big
Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce	Djp, Zsv	Djp, Zsv	Djp, Zsv	Djp, Zsv
Žijeme v Evropě	Ajk, Fzk, Fj2, Cjl, Evv, Djp, Evh	Ajk, Fr2, Cjl, Evv, Djp, Evh	Ajk, Fj2, Zsv, Cjl, Zmp, Djp, Rj2	Ajk, Fj2, Zsv, Zmp, Djp, Cjl, Rj2, Nj2
Vzdělávání v Evropě a ve světě	Zsv	Evh	Ajk,	Ajk, Rj2,
Multikulturní výchova				
Základní problémy sociokulturních rozdílů	Cjl, Evv, Zmp, Evh	Zsv, Evv, Zmp, Evh	Zmp	Zmp, Djp, Nj2, Rj2
Psychosociální aspekty interkulturality	Evv, Evh, Zsv	Evv, Evh, Zsv	Zsv	Djp, Zsv
Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí	Ajk, Fj2, Nj2, Rj2, Zsv, Djp, Evh	Ajk, Fj2, Nj2, Rj2, Zsv, Djp, Evh	Ajk, Fj2, Nj2, Rj2, Zsv, Djp	Ajk, Fj2, Nj2, Cjl, Rj2, Zsv, Djp
Environmentální výchova				
Problematika vztahů organismu a prostředí	Big, Djp	Big, Chm, Djp	Bgi, Chm, Djp	Big, Djp

Člověk a životní prostředí	Fj2, Zsv, Chm, Zmp, Evh, Evv, Big, Djp	Fzk, Fj2, Zsv, Chm, Rj2, Evv, Big, Djp	Fj2, Chm, Fzk, Rj2, Big, Djp	Fj2, Zmp, Fzk, Rj2, Big, Djp
Životní prostředí regionu a České republiky	Big, Chm, Zsv, Djp	Big, Chm, Zsv, Djp	Zmp, Big, Zsv, Djp	Zmp, Big, , Zsv, Djp
Mediální výchova				
Média a mediální produkce	Ajk, Nj2, Cjl, Evh, Big, Plk, Djp	Ajk, Zsv, Cjl, Evv, Djp	Ajk, Nj2, Cjl, Big, Rj2, Djp	Ajk, Nj2, Big, Rj2, Djp
Mediální produkty a jejich významy	Cjl, Evv, Evh	Zsv, Cjl, Evv, Evh	Ajk, Fj2, Nj2	Mtm, Fj2, Cjl, Rj2, Djp
Uživatelé	Cjl, Evv, Evh	Evv, Evh	Djp, Zsv	Djp, Zsv
Účinky mediální produkce a vliv médií	Zsv, Evv	Zsv, Evv,	Ajk, Cjl, Nj2,	Ajk, Cjl, Nj2, Zsv, Rj2
Role médií v moderních dějinách	Cjl, Evv, Evh	Evv, Evh	Cjl, Zsv	Cjl, Djp, Zsv

Realizace bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární prevence

Škola při této činnosti vychází z platných předpisů a interních vnitřních směrnic školy. Neoddělitelnou součástí teoretického vyučování a laboratorních prací je problematika bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce a požární ochrany. Výchova k bezpečné a zdraví neohrožující práci je součástí každého předmětu. Vychází z právních a ostatních předpisů platných v době výuky.

Škola a pedagogové jsou při výuce povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

Prostory pro práci musí odpovídat svými podmínkami požadavkům stanoveným zdravotnickými předpisy.

Součástí BOZP je i problematika chování žáků v situacích osobního a obecného ohrožení a osvojení zásad první pomoci.

Žáci se aktivně účastní Kurzu první pomoci, který zajišťuje Krajský úřad kraje Vysočina v Jihlavě. Dále spolupracujeme s Červeným křížem a Rychlou záchrannou službou v Ledči nad Sázavou.

Žáci se seznámí se zásadami první pomoci. Pozitivním jevem je, že u tohoto školení převládá praktický výcvik. Žáci si mohou prohlédnout vybavení sanitky rychlé záchranné služby. Kurz je zakončen návštěvou a prohlídkou požární stanice v Ledči nad Sázavou.

Pro každou laboratoř je vypracován laboratorní řád, kde bude probíhat cvičení. Činnosti při teoretické výuce a praxi musí naplňovat tyto základní podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a požární ochrany (dále BOZP):

- důsledné seznámení žáků s platnými právními a ostatními předpisy k zajištění BOZP; poučení žáků o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci musí být prokazatelné;
- používání přístrojů a nářadí v souladu s nařízením vlády;
- používání osobních ochranných pracovních prostředků a pomůcek podle vyhodnocených rizik souvisejících s pracovní činností žáka;
- vykonávání stanoveného dozoru.

Žáci jsou na začátku školního roku prokazatelně proškoleni. Žáci jsou vedeni k BOZP vysvětlováním, názornými příklady a modelovými situacemi. V průběhu školního roku probíhají modelové situace nácviku konkrétních situací, například poskytování první pomoci, fiktivní požární poplach apod.

Soustavnou a cílenou pozornost věnují všichni učitelé prevenci nežádoucích sociálních projevů v chování žáků. Škola zpracovává preventivní strategii školy v oblasti prevence proti rizikovému chování, do jejíž aktivit také patří nejrůznější besedy s odborníky z praxe zabývající se touto problematikou. Součástí strategie je prevence proti rizikovému chování. Cílem programu prevence je vytvořit ve škole bezpečné, respektující a spolupracující prostředí. Hlavní součástí je krizový plán „Co dělat, když …". Zahrnuje situace, které škola zvládne řešit vlastními silami a situace, kdy škola potřebuje pomoc z venku a je nezbytná součinnost se specializovanými institucemi a s policií. S tímto plánem jsou vždy na začátku školního roku prokazatelně seznámeni žáci a jejich zákonní zástupci. Škola při řešení problémů sestavuje výchovné komise. Do těchto aktivit patří také adaptační kurz pro 1. ročník v rozsahu 2-3 dnů.

4 Učební plán

Učební plán čtyřletého gymnázia a vyššího stupně osmiletého gymnázia

	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	Celkem	Disponibilní hodiny
Český jazyk a literatura	3	4	3	4	14	2
Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0
Další cizí jazyk I.	3	3	3	3	12	0
Matematika	4	4	4	4	16	6
Fyzika	2,5	2	2,5	1	8	2
Chemie	2	2,5	2,5	1	8	2
Biologie	2,5	2,5	2	1	8	2
Zeměpis	2	2	2	1	7	1
Základy společenských věd	2	2	2	2	8	4
Dějepis	2	2	2	2	8	
Estetická výchova	2	2	0	0	4	0
Informatika a výpočetní technika	2	1	0	0	3	1
Písemná a elektronická komunikace	2	0	0	0	2	
Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
1. volitelný předmět deskriptivní geometrie, latina, další cizí jazyk II., podnikatelské činnosti	0	2	1	0	3	6
2. volitelný předmět	0	0	2	2	4	
3. volitelný předmět	0	0	1	2	3	
4. volitelný předmět konverzace v cizím jazyce	0	0	2	2	4	
Celkem	34	34	34	30	132	26

Poznámky k učebnímu plánu:

1. Ve vyučovacím předmětu český jazyk a literatura a matematika lze 1 hodinu dělit na cvičení, a to v 1. až 4. ročníku (dělení je hlavně doporučováno v 1. a 4. ročníku čtyřletého gymnázia. Český jazyk zahrnuje 2 disponibilní hodiny, matematika 6).
2. Cizím jazykem je anglický jazyk, který je povinný pro všechny žáky (třída se dělí na skupiny).
3. Další cizí jazyk II. si žák volí z jazyka německého, francouzského a ruského. Žáci kvinty pokračují v jazyce, který si zvolili v sekundě. Třída se dělí na skupiny.

4. Do vyučovacího předmětu základy společenských věd je ve 2. ročníku zapojen vzdělávací obor Výchova ke zdraví ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví s časovou dotací 0,5 hodiny.
5. Do vyučovacího předmětu základy společenských věd je ve 2. ročníku zapojen vzdělávací oblast Člověk a svět práce s časovou dotací 1 hodiny.
6. Vzdělávací obsah oboru Geologie je začleněn ve vyučovacím předmětu zeměpis ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda v 1. ročníku s časovou dotací 1 hodiny.
7. Ve vyučovacím předmětu biologie ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda je plněn obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve všech ročnících.
8. Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je plněn obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví ve všech ročnících.
9. Vzdělávací oblast Informatika a informační a komunikační technologie zahrnuje 2 vyučovací předměty – informatika a výpočetní technika v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 3 hodiny a písemná a elektronická komunikace v 1. ročníku s časovou dotací 2 hodiny. Třída se v obou předmětech dělí podle počtu žáků na polovinu.
10. Ve vyučovacích předmětech fyzika (1. a 3. ročník), chemie (2. a 3. ročník), biologie (1. a 2. ročník) jsou zařazeny laboratorní práce s časovou dotací 0,5 hodiny týdně. Třída se dělí na polovinu, laboratorní práce se pro žáka uskuteční 1x za 14 dní v měsíci.
11. Vyučovací předměty hudební výchova a výtvarná výchova ze vzdělávací oblasti Umění a kultura se vyučují v 1. a 2. ročníku. Žák si v 1. ročníku volí jeden z těchto předmětů.
12. Ve vyučovacím předmětu tělesná výchova ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví se třída dělí na chlapce a děvčata. Třídy je možné spojovat (např. při nižším počtu chlapců v jednotlivých ročnících).
13. Volitelné předměty. Žák si v příslušném ročníku volí z nabídky volitelných předmětů volitelný seminář. Volitelné předměty se mohou měnit podle zájmu žáků a možností školy. Během studia si žák musí zvolit 4 volitelné předměty, celková dotace disponibilních hodin je 6. Vybraný volitelný předmět se nesmí za studium opakovat.

1.	volitelný předmět:	deskriptivní geometrie latina další cizí jazyk II. seminář Podnikatelské činnosti
2.	volitelný předmět:	seminář a cvičení z biologie seminář z informatiky a výpočetní techniky seminář a cvičení z matematiky společenskovědní seminář

3.	volitelný předmět:	dějepisný seminář
		společenskovědní seminář
		seminář a cvičení z fyziky
		seminář a cvičení z chemie
		seminář a cvičení ze zeměpisu
4.	volitelný předmět:	konverzace v anglickém jazyce
		konverzace v německém jazyce
		konverzace ve francouzském jazyce
		konverzace v ruském jazyce

5 Učební osnovy

5.1 Český jazyk a literatura

Celkový počet hodin: 3 – 4 – 3 – 4

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět český jazyk a literatura vychází ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, který zaujímá důležité postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Český jazyk a literatura je povinný maturitní předmět. Skládá se ze dvou složek – literární komunikace a jazyk a jazyková komunikace. Výuka předmětu český jazyk a literatura úzce spolupracuje s dalšími předměty: dějepis, cizí jazyk, estetická výchova.

Hlavním cílem předmětu je zdokonalení ústního a písemného vyjadřování žáků natolik, aby samostatně řešili jazykové a stylistické úkoly, pohotově, jazykově a věcně správně se vyjadřovali a smysluplně komunikovali. Žáci se učí pracovat s odbornými i uměleckými texty, učí se využívat různé jazykové příručky. V literatuře si žáci osvojují základy literární kultury, orientují se ve vývoji české a světové literatury, respektují, oceňují a chrání naše tradice, získávají pozitivní postoj k uměleckým dílům. S přispěním interpretace vybraných literárních děl si žáci utvářejí názory, postoje, zájmy a vkus a celkově rozvíjejí a kultivují svůj duchovní život.

Výuka předmětu český jazyk a literatura je založena především na výkladu, práci s textem, diskusi, psaných nebo mluvených žákovských příspěvcích k vybraným tématům. Vzdělávací obsah předmětu je naplňován účastí žáků na divadelních představeních, výstavách a exkurzích (knihovny, galerie, muzea), tím se rozvíjí jejich estetické cítění a kultivuje se jejich osobnost. Žákům jsou předkládány vhodné texty, čímž jsou motivováni k četbě a k následné analýze a společné diskusi. Žáci jsou zapojováni do předmětových soutěží (olympiády, literární soutěže) a tím jsou motivováni k hlubšímu studiu jazyka.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: uplatňuje aktivizující metody vedoucí k bližšímu poznání českého jazyka a literatury; zapojuje žáky do výkladu a organizace hodin, s jeho pomocí si žáci připravují zajímavým způsobem části výkladu a prezentují ho svým spolužákům; vede žáky k samostatnému a kritickému vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich porovnání, zhodnocení přínosu; umožňuje žákům zapojit se do soutěží (jazykových, literárních), účastnit se přehlídek, exkurzí …

Kompetence k řešení problémů

Učitel: předkládá žákům texty, se kterými pracují a interpretují je (tzn.: aplikují jazykové, slohové a literárněvědné poznatky při řešení cvičení i ve vlastním ústním a písemném vyjadřování); vede diskuse, v nichž žák srozumitelně formuluje vlastní názor na literární dílo, autora, …; prostřednictvím vhodných úkolů motivuje žáky k rozvíjení vlastních tvůrčích schopností a fantazie a k hledání vhodných způsobů vyjádření.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky k jasnému, srozumitelnému a přiměřenému vyjadřování vzhledem ke komunikačnímu záměru a komunikační situaci v projevech psaných i mluvených; vede žáky k naslouchání druhým a respektování jiných názorů, k účinnému zapojování do diskuse, k formulování a obhajobě vlastního názoru, vhodné argumentaci a reakci na dotazy druhých; motivuje žáky ke vhodnému vystupování na veřejnosti a k dodržování zásad komunikace.

Kompetence sociální a personální

Učitel: umožňuje žákům uplatnit jejich individuálních schopnosti, vědomosti, dovednosti; navozuje situace (pomocí literárních textů apod.), které vedou žáky k uvědomění si odlišnosti ajedinečnosti každého člověka.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáky k toleranci, vstřícnosti a otevřenosti, k respektování přesvědčení jiných lidí při komunikaci; vede žáky k respektování a ochraně tradic, kulturního a historického dědictví, k vytváření etických, duchovních a kulturních hodnot; umožňuje žákům uspořádat si vlastní pohled na multikulturní svět prostřednictvím tvorby autorů různých národů a kultur, se kterými je seznamuje.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: motivuje žáky k uplatnění jejich vlastní iniciativy a tvořivosti; vede žáky k tomu, aby rozpoznali a využili příležitosti pro svůj osobní i profesní rozvoj; vede žáky k hodnocení jejich vlastní práce, práce spolužáka nebo skupiny, předávání vlastních zkušeností a poznatků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE • rozdělí český jazyk na rovinu spisovnou a nespisovnou • odlišuje různé variety národního jazyka a vhodně jich využívá ve svém jazykovém projevu v souladu s komunikační situací	Obecné poučení o jazyku a řeči – myšlení a jazyk – jazyková komunikace – národní jazyk a jeho útvary – čeština a slovanské jazyky	OSV sociální komunikace MKV sociokulturní rozdíly VMEGS žijeme v Evropě - kulturní a jazyková specifika
• objasní klasifikaci českých souhlásek a samohlásek • ovládá zásady spisovné výslovnosti a pro účinné dorozumívání vhodně využívá zvukové prostředky řeči • zachytí a opraví odchylky od spisovné výslovnosti • v mluveném projevu vhodně	Zvuková stránka českého jazyka – hláskosloví – spodoba znělosti – zásady spisovné výslovnosti – odchylky od spisovné výslovnosti – zvukové prostředky souvislé	Bi - mluvidla, artikulace

využívá nonverbálních prostředků řeči	řeči (pauzy, takt, frázování, melodie, tempo)	OSV komunikační dovednosti
• v písemném projevu dodržuje zásady českého pravopisu • praktikuje slovotvorný a morfematický rozbor slova • s oporou příruček řeší složitější případy pravopisu	Grafická stránka českého jazyka – písmo, jeho vznik a druhy – základní principy českého pravopisu a nejčastější odchylky od nich – vztah mezi zvukovou a grafickou stránkou jazyka	MK role médií v moderních dějinách
• efektivně samostatně využívá nabídku encyklopedií, knihoven, databází, výukových programů, informačních a vzdělávacích portálů • vyhledává informace a posoudí jejich relevantnost vzhledem k zadanému tématu • vypíše základní údaje z textu, zpracovává informace a prezentuje výsledky své práce	Získávání a zpracování informací – knihovny, katalogy, rejstříky – slovníky, encyklopedie – internet – výpisek, osnova, výtah, citace, anotace, resumé	MV média a mediální produkce, mediální produkty a jejich významy
• definuje funkční styly, postupy a útvary • vhodně užívá a kombinuje jednotlivé funkční styly, slohové postupy a útvary vzhledem ke sdělovacímu záměru, ke komunikační situaci, adresátovi • vzájemně odlišuje a tvoří útvary prostě sdělovacího stylu, při formulování textů používá vhodné jazykové prostředky	Stylistika – slohová charakteristika výrazových prostředků – text a styl – slohotvorní činitelé objektivní a subjektivní – komunikát a komunikační situace – prostředí, účastníci komunikace, jejich role – funkce komunikátů – sebevyjádření, kontakt (jako dominantní funkce komunikátu) – míra připravenosti, oficiálnosti, formálnosti, veřejnosti komunikace – komunikace mluvená a psaná – funkční styly -rozdělení – prostě sdělovací styl – a jeho realizace v textech (mluvené a psané útvary) – vypravování, líčení, charakteristika	MKV spolupráce mezi lidmi různého kulturního prostředí OSV sociální komunikace komunikační dovednosti OSV poznávání a rozvoj vlastní osobnosti morálka všedního dne

	– koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti) – členění textu a jeho signály, odstavec a další jednotky – vzájemné vztahy textů	
LITERÁRNÍ KOMUNIKACE • rozlišuje umělecký text od neuměleckého • vysvětlí funkci literatury krásné a věcné • objasní rozdíly mezi fikčním a reálným světem a vysvětlí, jakým způsobem se reálný svět promítá do literárního textu, jaký vliv má svět fikce na myšlení a jednání reálných lidí • rozezná základní literární druhy a žánry, uvede, čím se liší a co je pro ně typické • vyhledá některé tropy a figury a objasní jejich funkci v textu, vyhledá zvláštnosti jazykové výstavby textu • rozliší a specifikuje jednotky vyprávění (časoprostor, vypravěč, postavy) a zhodnotí jejich funkci a účinek na čtenáře • vyhledá zvláštnosti jazykové výstavby textu • na konkrétních příkladech popíše specifické prostředky básnického jazyka a objasní jejich funkci v textu • rozezná typy promluv a vyprávěcí způsoby a posoudí jejich funkci v konkrétním textu	Základy literární vědy – literární teorie, literární historie, literární kritika, poetika – jazykové, kompoziční a tematické prostředky výstavby literárního díla – tropy, figury – poezie – rytmus, rým a zvukové prostředky – monolog, dialog, přímá a nepřímá řeč, nevlastní přímá a polopřímá řeč – struktura díla - typy kompozice; motiv, téma – struktura díla – literární druhy a žánry – metody interpretace textu – význam a smysl – popis, analýza, výklad a vlastní interpretace textu	MV uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)
	Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi – osobní záznamy, anotace	
• vystihne podstatné rysy základních period vývoje české a světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele	Funkce periodizace literatury	

a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení		
• uvede příklady nejstarších literárních památek a doplní některé podrobnosti	Vývoj světové a české literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury	D historické souvislosti literárního vývoje
	Tematický a vývojový přínos velkých autorských osobností	
• vysvětlí význam bible a antického písemnictví v souvislosti s evropskou kulturou	Počátky světového písemnictví	
• uvede příklady nejstarších literárních památek a doplní některé podrobnosti	Antická literatura	VMEGS evropské a kulturní kořeny a hodnoty, identifikace s nimi význam českých a evropských literárních osobností pro kulturní rozvoj Evropy
• na pozadí duchovních hodnot středověké společnosti hodnotí díla této doby	Středověká evropská literatura	
• vysvětlí okolnosti vzniku a existence jinojazyčných literárních projevů na našem území, vyjmenuje nejdůležitější z nich	Počátky písemnictví v českých zemích – vývoj české literatury do 15. století	
• charakterizuje hodnoty renesanční kultury a humanizmu • vyjmenuje nejdůležitější díla období renesance a zhodnotí jejich přínos	Renesanční literatura evropská	MV význam knihtisku VV výtvarné umělecké směry v souvislosti s literárními
• na příkladech barokního písemnictví dokládá typické rysy barokní literatury	Barokní literatura	HV – hudební umělecké směry v souvislosti s literárními
• uvádí zvláštnosti českého humanizmu a baroka ve srovnání s evropskými literaturami	Renesance a baroko v české literatuře	
• vystihne základní rysy klasicizmu, osvícenství a preromantizmu, vyhledá tyto rysy v konkrétních dílech	Klasicizmus, osvícenství, preromantizmus	
• vysvětlí specifičnost vývoje české literatury v době národního	České národní obrození	

obrození • vysvětli specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost, jejich příčiny) • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl		

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE • rozlišuje mezi druhy pojmenování • vysvětlí a odůvodní význam slov v daném kontextu • v komunikaci vhodně využívá prostředky z různých oblastí slovní zásoby • vyjmenuje významné slovníky a pracuje s nimi • v mluveném i psaném projevu vhodně využívá slohotvorné rozvrstvení výrazových prostředků češtiny	Nauka o slovní zásobě – jednotky slovní zásoby (včetně frazeologických) – význam a druhy pojmenování – přenášení pojmenování, obraznost – významové vztahy mezi slovy – slovní zásoba – slovníky a práce s nimi	OSV sociální komunikace
• v různých komunikačních situacích účelně využívá své znalosti slovotvorných principů českého jazyka	Nauka o tvoření slov – rozšiřování slovní zásoby – způsoby tvoření slov v češtině	
• v různých komunikačních situacích účelně využívá své znalosti z tvarosloví • identifikuje v daném kontextu morfologicky chybný tvar a opraví ho	Tvarosloví – formální tvarosloví – slovní druhy a jejich mluvnické kategorie a tvary	
• rozlišuje útvary publicistického stylu • realizuje základní publicistické útvary • posoudí a interpretuje komunikační účinky textu • rozeznává manipulativní komunikaci a dovede se jí bránit	Stylistika – publicistický styl a jeho realizace v textech, útvary – komunikační strategie – adresnost, jazyková etiketa – funkce komunikátů – apel, přesvědčování, argumentace	MV media a mediální produkce mediální produkty a jejich významy, vliv OSV rozvoj vlastní osobnosti, postojů, hodnot MK

• volí adekvátní komunikační strategie, zohledňuje partnera a publikum	– monolog a dialog, výstavba dialogu, vztah otázka - odpověď – text a komunikační situace – koherence textu (navazování, odkazování, tematické posloupnosti) – členění textu a jeho signály, odstavec a další jednotky – vzájemné vztahy textů	uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům) MK role médií v moderních dějinách
LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi – kritika, recenze	MV uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)
	Text a intertextovost – žánry založené na mezitextovém navazování (parodie, travestie, plagiát)	MV účinky mediální produkce a vliv médií
• vystihne podstatné rysy základních period vývoje české a světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • vlastními slovy vysvětlí a na konkrétních literárních dílech demonstruje politickou i literární situaci 19. stol. v Čechách a její specifičnost	Vývoj světové a české literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury	VMEGS žijeme v Evropě D historické souvislosti literárního vývoje VV výtvarné směry v souvislosti s literárními HV hudební směry v souvislosti s literárními
	Tematický a vývojový přínos velkých autorských osobností	
• objasní rysy literatury v období romantizmu • v konkrétních dílech vyhledá typické rysy tohoto uměleckého směru a porovná českou a světovou literaturu	Romantizmus	
• v konkrétních dílech vyhledá typické rysy těchto uměleckých směrů a porovná českou a světovou literaturu	Mezi romantizmem a realizmem – česká literatura 30.–50. let 19. století	
• objasní rysy literatury v období	Realizmus a naturalizmus	

realizmu a naturalizmu • v konkrétních dílech vyhledá typické rysy těchto uměleckých směrů a porovná českou a světovou literaturu		
• vysvětlí podstatné rysy uměleckých skupin, zhodnotí jejich umělecký a společenský přínos	Májovci, ruchovci, lumírovci	
• vysvětlí podstatné rysy uměleckých směrů na přelomu 19. a 20. století	Umělecké směry na přelomu 19. a 20. století	
• vystihne podstatné znaky českého symbolizmu, impresionizmu, dekadence, zaměří se na básnické prostředky a témata • objasní vliv světové avantgardy na českou avantgardu, vyhledá společné a odlišné rysy • vysvětli specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost, jejich příčiny) • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl • při interpretaci literárního textu ve všech jeho kontextech uplatňuje prohloubené znalosti o struktuře literárního textu, literárních žánrech a literárně vědných termínech	Česká moderna	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE • využívá znalosti o větných členech a jejich vztazích, o aktuálním členění výpovědí a o druzích vět podle záměru mluvčího k vhodnému vyjádření myšlenky, k účinnému dorozumívání, logickému strukturování výpovědí a k odlišení záměru mluvčího • pojmenuje a při formulování textu	Syntax – základní principy větné skladby – větné členy, větné vztahy – věty, souvětí a jejich vztahy – aktuální členění výpovědi – pravopis – interpunkce – základy valenční syntaxe – základy textové syntaxe – koherence textu	

zohledňuje funkci jednotlivých větných členů i vedlejších vět a vztahy mezi nimi dokládá na přehledném grafickém znázornění vět i souvětí • posoudí jazykovou a stylovou vhodnost syntaktické výstavby textu a jeho částí • pozná nedostatky a chybnou formulaci, pojmenuje je a větu přeformuluje • teoretické znalosti syntaxe přenáší do praxe a aplikuje pravidla interpunkce	(navazování, odkazování, tematické posloupnosti) – členění textu a jeho signály, – odstavec a další jednotky	
• interpretuje a analyzuje základní útvary odborného stylu • rozpozná postoje a různé názory v textu a zhodnotí je z hlediska vlastních zkušeností • najde konkrétní informaci na internetu a ověří správnost v nezávislém zdroji • efektivně a samostatně využívá různých informačních zdrojů • vhodně aplikuje zásady odborného stylu při formulování odborného textu • posoudí a interpretuje komunikační účinky textu, svá tvrzení argumentačně podpoří jeho všestrannou analýzou	Stylistika – odborný styl – základní útvary odborného stylu: odborný popis, referát, úvaha, výklad – citace pramenů – vzájemné vztahy textů (intertextovost)	OSV sociální komunikace, komunikační dovednosti rozvoj sebepoznání, vlastní osobnosti, hodnot
LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	Text a intertextovost – hraniční rysy textu (předmluva, doslov, ilustrace, obálka, autorský komentář)	
• vystihne podstatné rysy základních period vývoje české a světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • charakterizuje společenskou situaci	Vývoj světové a české literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury	VMEGS žijeme v Evropě MV média a mediální produkce role médií v moderních dějinách D historické souvislosti

v českých zemích na počátku 20. století a objasní její vliv na vývoj literatury • posoudí vliv evropské literární produkce na českou literaturu		literárního vývoje ZSV ideologie
	Tematický a vývojový přínos velkých autorských osobností	
• objasní specifika umělecké skupiny, porovná tvorbu jednotlivých autorů	Anarchističtí buřiči	
• objasní odraz první světové války v literatuře světové i české	První světová válka v literatuře	
• vystihne základní rysy meziválečné světové literatury, vysvětlí její specifika na konkrétních literárních dílech	Světová literatura 1. poloviny 20. století	
• popíše znaky uměleckých proudů meziválečné české literatury a vyhledá je ve vybraných textech • uvede tematiku a představitele těchto směrů	Česká literatura 1. poloviny 20. století	
• vystihne základní rysy české literatury v tomto období a doloží specifika na konkrétních literárních dílech • vysvětli specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové (vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost, jejich příčiny) • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl • postihne smysl textu, vysvětlí důvody a důsledky interpretací téhož textu, porovná je a zhodnotí, odhalí eventuální dezinterpretace textu • tvořivě využívá informací z odborné literatury, internetu, tisku a z dalších zdrojů, kriticky je třídí a vyhodnocuje	Česká literatura za okupace	

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE • na základě rozboru textů v češtině a cizím jazyce vyloží základní principy dvou rozdílných jazykových typů	Kapitoly z jazykovědy – typologie jazyků	VMEGS kulturní okruhy v Evropě a ve světě (jazyková a kulturní specifika)
• pojmenuje jednotlivá období vývoje češtiny a podle výrazných jazykových jevů přibližně zařadí text do časového období	Historický vývoj češtiny – základní vývojové tendence českého jazyka	
• vystihne základní současné tendence českého jazyka	Obecné poučení o jazyku a řeči – jazyková kultura – základní současné tendence českého jazyka	MV účinky mediální produkce a vliv médií
• používá různé prostředky textového navazování vedoucí ke zvýšení srozumitelnosti, přehlednosti a logické souvislosti sdělení • uplatní textové členění v souladu s obsahovou výstavbou textu a rozvíjením tématu • na základě teoretických poznatků vytváří nejdůležitější útvary administrativního stylu • stylizuje text s uměleckými prvky • v řečnických cvičeních prokazuje kvalitu svého řečnického projevu (verbální i neverbální prvky) • využívá své znalosti k dosažení svého komunikačního záměru • účinně využívá možností grafického členění textu	Stylistika – administrativní styl a jeho realizace v textech, útvary: úřední dopis, strukturovaný životopis, profesní konverzace – funkční styl umělecký a jeho realizace v textech (vybrané útvary, esej) – monolog a dialog - druhy literárního dialogu – subjekty mimotextové a vnitrotextové (autor, čtenář, vypravěč, lyrický hrdina, postavy) – narativní postupy (řeč přímá, nepřímá, nevlastní přímá polopřímá) – řečnický styl a jeho realizace v textech – druhy řečnických projevů – příprava a realizace řečnického vystoupení – volba prostředků verbálních a neverbálních s ohledem na partnera – vyjadřování přímé a nepřímé	OSV sociální komunikace, komunikační dovednosti MV role médií v moderních dějinách účinky mediální produkce a vliv médií

	– jazyková etiketa	
LITERÁRNÍ KOMUNIKACE	Způsoby vyjadřování zážitků z literárních děl a soudů nad nimi – polemika	
	Text a intertextovost – kontext, vliv a způsoby mezitextového navazování a mezitextové komunikace (motto, citát, aluze) – hraniční rysy	MV rozlišení mediálních produktů a jejich významů uživatelé (vědomí síly a významu aktivního přístupu ke všem podnětům)
• vystihne podstatné rysy základních period vývoje české a světové literatury, významných uměleckých směrů, uvede jejich představitele a charakterizuje a interpretuje jejich přínos pro vývoj literatury a literárního myšlení • pomocí svých literárně historických znalostí vysvětlí souvislosti mezi společenským, historickým a kulturním vývojem	Vývoj světové a české literatury v kontextu dobového myšlení, umění a kultury	VMEGS kulturní okruhy v Evropě a ve světě význam českých a evropských literárních osobností pro kulturní vývoj Evropy a světa D historické souvislosti literárního vývoje ZSV filosofické směry 19. a 20. století
• na základě vlastní četby objasní význam výrazných literárních osobností 2. pol. 20. století	Tematický a vývojový přínos velkých autorských osobností	
• vystihne podstatné znaky vývoje světové literatury po 2. světové válce, uvede témata a představitele	Světová literatura po 2. světové válce – základní tendence vývoje – vybrané národní literatury	MKV multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování různých etnik
• objasní vývojové tendence české literatury po 2. světové válce, uvede témata a představitele	Česká literatura v 2. pol. 20. století – společenská a historická podmíněnost – vybrané osobnosti	
• na textech dokládá zvláštnosti individuálního stylu jednotlivých autorů a specifické postupy v jejich dílech • vysvětli specifičnost vývoje české literatury a vyloží její postavení v kontextu literatury světové	Osobnosti a skupiny současné literární scény	

(vzájemná inspirace, příbuznost, odlišnost, jejich příčiny) • samostatně interpretuje dramatické, filmové a televizní zpracování literárních děl • identifikuje využití jednoho textu v textu jiném (intertextovost) a objasní jeho funkci a účinek na čtenáře • rozliší texty spadající do oblasti tzv. literatury vážné, středního proudu a literárního braku a svůj názor argumentačně zdůvodní • získané schopnosti dovednosti tvořivě využívá v produktivních činnostech rozvíjejících jeho individuální styl		MV mediální produkty a jejich významy

5.2 Anglický jazyk 1

Celkový počet hodin: 3 – 3 – 3 - 3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v RVP ZV. Vyučovací předmět anglický jazyk je zařazen do výuky v prvním až čtvrtém ročníku osmiletého i čtyřletého studia. Výuka probíhá vždy v celém ročníku ve stejný čas, třídy jsou rozdělené na skupiny o počtu přibližně 11–16 žáků. Ve třídách je dotace 3 hodiny týdně. Na předmět Anglický jazyk navazuje předmět Konverzace v anglickém jazyce ve 3. a 4. ročníku, resp. třídách Septima a Oktáva o hodinové dotaci 2 + 2 hod. týdně. Pro žáky učící se anglicky škola organizuje poznávací či jazykové zájezdy do Velké Británie.

Žák během výuky používá anglický jazyk jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů, používá anglický jazyk jako nástroj komunikace s lidmi, ale i např. při práci s počítačem.

Předmět souvisí se zeměpisem (základní geografické údaje o anglicky mluvících zemích), s dějepisem (základná historické údaje), s českým jazykem a literaturou, s cizími jazyky (stavba jazyka, tvoření slov …) i s ostatními předměty vzdělávací oblasti

Cílem předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Předmět má také prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se anglofonního světa a upevňovat vědomí existence rozlišných kultur. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Žák využívá anglický jazyk v kontaktu s jinou anglicky mluvící osobou. Orientuje se v cizím prostředí, při cestování, popíše své zážitky a dojmy, představy i požadavky, hovoří o sobě, o svých aktivitách. Je nasměrován k tomu, aby využíval anglický jazyk k získávání informací z různých oblastí. Podle mezinárodního rámce pro hodnocení znalostí anglického jazyka dosáhne úrovně B1 až B2.

Výchovné a vzdělávací strategie využívají současné i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny následující klíčové kompetence.

Výchovné v vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali a využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; učí žáky efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení; vede žáky aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi; učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k rozpoznávání problémů, objasňování jeho podstaty a rozčlenění na části; učí žáky vytvářet hypotézy, navrhovat postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; vede žáky k uplatňování při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení vede dále žáky k využívání i myšlení tvořivého s použitím představivosti a intuice; žák pod vedením učitele kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; stejně jako žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; společně s žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky aby s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívali dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; učí své žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; vede žáky efektivně využívat moderní informační technologie; učí své žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; učí žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; učí žáky rozumět sdělením různého typu v různých

komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Učitel: učí žáka posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, být schopen sebereflexe; vede žáky stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; učí žáky odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat; vede žáky k přizpůsobení se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat; vede žáky k aktivní spolupráci při stanovování a dosahování společných cílů; vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii; vede žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a zdraví druhých; učí žáky rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Učitel: učí žáky zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; vede žáky, aby o chodu společnosti a civilizace uvažovali z hlediska udržitelnosti života, rozhodovali se a jednali tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní prostředí ani kulturu; učí žáka respektovat různorodost hodnot, názorů a postojů a schopnosti ostatních lidí; učí žáky promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupovat zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování; učí žáky rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit; učí žáka chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví, poskytovat ostatním pomoc; učí žáky posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; učí žáky rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě; učí žáky uplatňovat proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace; vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit; učí žáky usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu; učí žáky posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést; vede žáky chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho

možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavním myšlenkám poslechu na známé téma • pochopí hlavní smysl pomalu a zřetelně vyslovované autentické konverzace • pochopí hlavní smysl textu v učebnici • pochopí hlavní smysl jednoduššího autentického materiálu (při využití vizuální či slovníkové podpory) • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • osvojí si základní pravidla práce se slovníkem **Čtení s porozuměním** • čte srozumitelně kratší i delší texty za účelem sdělení obsahu • vyhledá v textu hlavní myšlenky i detailní informace • orientuje se v textu z učebnice • přečte přiměřeně náročné adaptované dílo z anglo-americké literatury	**Jazykové prostředky a funkce** **Fonetika** – slovní a větný přízvuk – fonologický systém jazyka **Pravopis** – slova osvojené slovní zásoby **Gramatika** – přítomný čas prostý a průběhový – ing formy a slovosled – předpřítomný čas – minulý čas průběhový a prostý – členy, příslovce – předpřítomný čas a minulý čas – nodální slovesa must, have to, can, need – stupňování přídavných jmen – kvantifikátory some, any, much, many, a lot, a little, a few – výrazy both, neither, either, all, none, most, another, other, the other – budoucnost vyjádřená pomocí will a going to – vazba sloves make, do, have, go, get **Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata a typy textů** – popis osoby – návrh společné návštěvy akce	**Osobnostní a sociální výchova** Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž **Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech** Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Životní styl Globalizační a rozvojové procesy **Globální problémy a jejich příčiny a důsledky** **Environmentální výchova**

	– nakupování (oděvy, potraviny) – základní fráze pro telefonování – vyjádření souhlasu/nesouhlasu – jednoduché pozvání na akci – anglické menu – návod k použití přístroje – obchodní inzeráty Slovotvorba – složená slova – frázová slovesa – přídavná jména na –ed a -ing	
Mluvení • stručně vyjádří svůj názor • reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text, v němž se vyskytuje známá slovní zásoba • adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do jednoduché konverzace a dovede ji udržet • dbá o gramatickou správnost Psaní • sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se jednoduchého známého tématu • spojí řadu kratších úseků do lineárního sledu • osvojí si rozdíly mezi formálními a neformálními jazykovými prostředky • osvojí si základní rozdíly mezi jazykovými prostředky popisu a vypravování	– synonyma – antonyma – frázová slovesa – opisné vyjadřování – předpony – přípony – nepravidelná slovesa – shrnutí – předložky - užití Slohové postupy – dopis z dovolené – popis, příběh – žádost, vzkazy – neformální email (vzkaz) – inzerát – sestavení průzkumu – krátký životopis slavné osoby – instrukce – návod k použití Tematické okruhy – životní styl – domov – typy domů a vnitřního zařízení – filmoví hrdinové - aktivisté – sport - vítězové – oslavy – svatby - večírky – peníze – banky - spoření – výtvarné umění – jídlo a pití – zdravá výživa – vynálezy – inzeráty - prodej	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí Multikulturní výchova Sociokulturní rozdíly v ČR a Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi z různého kulturního světa Mediální výchova Mediální produkty a jejich význam Média a mediální produkce

	– počasí, roční období – volnočasové aktivity - sport – W Shakespeare – Hamlet – J. Steinback – The Pearl – Skotsko – základní fakta	

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavním myšlenkám poslechu na známé téma • pochopí hlavní smysl pomalu a zřetelně vyslovované autentické konverzace • pochopí hlavní smysl textu v učebnici • pochopí hlavní smysl jednoduššího autentického materiálu (při využití vizuální či slovníkové podpory) • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • pro svou práci dovede používat dvojjazyčný a výkladový slovník Čtení s porozuměním • čte srozumitelně kratší i delší texty za účelem sdělení obsahu delší informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede pracovat s detailními informacemi • orientuje se v textu z učebnice • identifikuje strukturu textu • přečte přiměřeně náročné adaptované dílo z anglo-americké literatury Mluvení • stručně vyjádří svůj názor na předem známé téma či téma, které	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – slovní a větný přízvuk – intonace – fonologický systém jazyka Pravopis – pravopis slov osvojené slovní zásoby Gramatika – podmínkové věty – první kondicionál – druhý kondicionál – předpřítomný čas - užití – trpný rod přítomný a minulý – vyjadřování budoucnosti – tázací dovětky – časové věty – vztažné věty a zájmena vztažná – nepřímá žádost – nepřímá řeč – předložky – času, místa Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata a typy textů – základní fráze vyjadřující názory, postoje, učinění návrhu, svolení, zamítnutí – základní fráze pro telefonování – formální i neformální – orientace v interview např. se známou osobností – základní rozdíly mezi britskou a americkou	Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Životní styl Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy a jejich příčiny a důsledky Environmentální výchova

ho zajímá • reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text, v němž se vyskytuje známá slovní zásoba • sestaví souvislé sdělení související s probranými tematickými okruhy • adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do jednoduché konverzace a dovede ji udržet • dbá o gramatickou správnost • cítí jistá jazyková omezení, ale zdárně je kompenzuje	angličtinou – názor, získání informací, žádost o svolení – jednoduchá internetová stránka propagující místo, oblast, kde žijeme – jednoduchá prezentace o kulturní nebo jiné akci – texty vybraných populárních písní Slovotvorba – složená slova – příslovce – přídavná jména a kolokace – spojky	
Psaní • sestaví souvislý, jednoduše členěný text týkající se známého tématu • spojí řadu kratších úseků do lineárního řádu • osvojí si rozdíly mezi formálními a neformálními jazykovými prostředky • popíše objekt • popíše zážitek, jednoduchou příhodu	– synonyma – antonyma – frázová slovesa – opisné vyjadřování – předpony, přípony Slohové postupy – internetová stránka města – jednoduchý formální dopis do časopisu – popis obrázku, příběh – žádost a příkazy v nepřímé řeči – email – osobní dopis – inzerát Tematické okruhy – rádio a televize – mobilní horečka – Internet, média, virtuální turistika – moře, cestování kolem světa – zimní sporty - hory – tanec – balet – noční kluby – hudba, kultura, koncerty – výtvarné umění – fotografování, pouliční umění – budovy a styly, vysněný dům	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí Multikulturní výchova Sociokulturní rozdíly v ČR a Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi z různého kulturního světa Mediální výchova Mediální produkty a jejich význam Média a mediální produkce

	– E. A. Poe – The Maelstrom – O. Wilde – The Picture of Dorian Gray – počasí, roční období – volnočasové aktivity – UK, Kanada, Nový Zéland – cestování – situační dialogy – Irsko – slavní Irové historie	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu • pochopí hlavní smysl autentické konverzace • rozlišuje různé mluvčí • postihne různé názory a stanoviska • pochopí smysl textu v učebnici • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • pro svou práci dovede používat různé druhy slovníků	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – fonetická redukce - fonetika – fonologický systém jazyka Pravopis – slova osvojené slovní zásoby Gramatika – všechny základní časy v činném i trpném rodě – „Used to“ a „would“, opakování v minulosti – předpřítomný čas a předpřítomný čas průběhový – vazba to have/get something done (dát si něco udělat) – zájmena reflexní a reciproční – užití členů u zeměpisných názvů – stavová a dynamická slovesa – modifikátory (zesílení a zeslabení významu) – trpný rod - všechny základní tvary Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata, která zahrnují především tyto	Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Vzdělávání v Evropě a ve světě Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Životní styl Evropských zemí Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy a jejich příčiny a důsledky

	komunikační funkce jazyka a typy textů – postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, zákaz, příkaz – emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání – morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení – zpráva o prožitém zážitku, její prezentace před třídou – diskuse o filmu, prožitých zážitcích, vyprávění – texty populárních písní – formální /neformální rozhovor – preference - -ed X –ing – převyprávění obsahu filmu – problémy při nakupování	Environmentální výchova
Čtení s porozuměním • plynule a srozumitelně čte delší texty za účelem sdělení obsahu informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede vyhledat i detailní informace • orientuje se v textu z učebnice • postihne strukturu jednoduchého textu • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury • k detailní analýze textu využívá různé druhy slovníků	Slovotvorba – složená slova, zkracování – zájmena – frázová slovesa a idiomy – synonyma, antonyma – opisné vyjadřování – kolokace – idiomy, idiomatické výrazy	
Mluvení • stručně vyjádří svůj názor na známé téma • reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text • adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do konverzace a udržuje	Slohové postupy – osobní neformální dopis – dobrodružný příběh – dotaz na výrobek pomocí internetu – filmová a televizní recenze – písemná žádost – pozdrav, vzkaz, přání,	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí regionu a ČR

ji • v případě potřeby si vyžádá potřebnou informaci • v případě potřeby si prosadí svá stanoviska Psaní • sestaví souvislý, členěný text týkající se • jednoduchého známého tématu • spojí řadu kratších úseků do lineárního sledu • osvojí si rozdíl mezi formálním a neformálním stylem • užívá složitější spojovací výrazy • logicky strukturuje text • podrobně popíše událost, zážitek, své pocity • napíše jednoduchou úvahu	blahopřání, pozvání – podrobný popis osoby – dopis k žádosti – podrobný životopis Tematické okruhy – extrémní sporty - badatelé – film a kniha – doprava – cizí domov, problémy, letiště, nádraží – média – tisk, rozhlas, televize, Internet – reklama – veřejné instituce, úřední dopisy - inzeráty – W. Shakespeare, John Steinbeck – národnosti, identita – Jesse James – info - píseň – Kanada – základní informace – Elton John – svíčka ve větru – píseň – Wales – prvotní informace	Multikulturní výchova Sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy Média a mediální produkce

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých záležitostech, s nimiž se pravidelně setkává • pochopí hlavní smysl autentické konverzace • rozlišuje různé mluvčí • postihne různé názory a stanoviska • pochopí smysl textu v učebnici • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • pro svou práci dovede používat různé druhy slovníků	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – redukce slov - fonetika – intonace – pravopis Gramatika – vyjadřování přítomnosti, minulosti a budoucnosti - opakování – slovesa do X make – modální slovesa pro vyjádření spekulace – modální slovesa v minulých časech – slovesa get, have, make, take – třetí typ podmínkové věty – souslednost časová –	Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Vzdělávání v Evropě a ve světě

• rozumí hlavnímu smyslu většiny televizních programů • zhodnotí emotivní význam mluveného projevu **Čtení s porozuměním** • rozumí textům psaným běžně užívaným jazykem nebo jazykem vztahujícím se k předmětu zájmu • vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede vyhledat i detailní informace • rozumí popisům událostí, pocitů, přání v osobních dopisech • uplatní různé typy technik čtení • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury • k detailní analýze textu využívá různé druhy slovníků • aplikuje znalost gramatických jevů, která mu pomáhá pochopit text (použití trpného rodu, záporných předpon)	parafrázování vět a otázek – Gerundium a infinitiv pravidla pro slovesa – ustálené kolokace – vyjádření wish/ should have, přací věty – spojovací výrazy **Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata, která zahrnují především tyto komunikační funkce jazyka a typy textů** – postoj, názor, stanovisko – odmítnutí, možnost, nemožnost – emoce – překvapení, údiv, obava – morální postoje a funkce - pokárání, lítost, přiznání, odsouzení – samostatný ústní projev - prezentace – vyjadřování domněnky, neporozumění, diskuse o příjmech a aspektech života v Evropské unii – problematika argumentování na zvolené téma – popis psychických i fyzických stránek člověka. – osvojování si schopnosti vyjádřit svůj názor na školní vyučování, školní život jako takový	Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Životní styl Evropských zemí **Globalizační a rozvojové procesy** **Globální problémy a jejich příčiny a důsledky** **Enviromentální výchova**
Mluvení • vyjadřuje se k tématům veřejného a osobního života a tématům z oblasti zaměření studijního oboru • pohotově a vhodně řeší standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní/studijní činnosti	**Slovotvorba** – složená slova – zájmena – frázová slovesa – synonyma, antonyma – morfémy, prefixy, sufixy – kolokace, konotace – ustálená větná spojení	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí regionu a ČR **Multikulturní výchova** Sociokulturní rozdíly v ČR

• adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do konverzace a udržuje ji • domluví se v běžných situacích • získá a podá informaci • nepřipraven mluví o tématech souvisejících s každodenním životem • stručně zdůvodní a vysvětlí své názory	– jednoduché idiomy – přísloví Slohové postupy – filmová a televizní recenze – email – popis osoby, místa, fotografie – esej, úvaha pro a proti – životopis – prezentace při pohovoru do zaměstnání – korespondence – strukturovaný pohovor – dopis k žádosti, žádost – osobní dopis, pozvání, odpověď Tematické okruhy – Bob Dylan – info - píseň – civilizace – průvodce po cizině, ztracená města – média – film, audionahrávka – hlavní politické strany a orgány – vzdělání – naučné společnosti a kluby, profesní instituce, učitelé, UK + USA – kariéra, méně častá povolání, – nebezpečná práce, plat – národnosti, identita, způsob vnímání sebe sama – ekologie – životní prostředí – četba textů s výhledem na státní část maturitní zkoušky – základní fakta a seznámení se s reáliemi anglofonních zemí (výběrově) – Austrálie – domorodci – Mary Shelley - Frankenstein	a v Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy Média a mediální produkce

5.3 Anglický jazyk 2

Celkový počet hodin: 3 – 3 – 3 – 3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace v RVP ZV. Vyučovací předmět anglický jazyk je zařazen do výuky v prvním až čtvrtém ročníku osmiletého i čtyřletého studia. Výuka probíhá vždy v celém ročníku ve stejný čas, třídy jsou většinou rozdělené na skupiny. Ve třídách je dotace 3 hodiny týdně. Na předmět Anglický jazyk navazuje předmět Konverzace v anglickém jazyce ve 3. a 4. ročníku, resp. třídách septima a oktáva o hodinové dotaci 2 + 2 hod. týdně. Pro žáky učící se anglicky škola organizuje poznávací či jazykové zájezdy do Velké Británie.

Žák během výuky používá anglický jazyk jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů, používá anglický jazyk jako nástroj komunikace s lidmi, ale i např. při práci s počítačem.

Předmět souvisí se zeměpisem (základní geografické údaje o anglicky mluvících zemích), s dějepisem (základná historické údaje), s českým jazykem a literaturou, s cizími jazyky (stavba jazyka, tvoření slov ...), ale i s ostatními předměty vzdělávací oblasti.

Cílem předmětu je osvojování si jazykových prostředků a funkcí, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Předmět má také prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se anglofonního světa a upevňovat vědomí existence rozličných kultur. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu.

Žák využívá anglický jazyk v kontaktu s jinou anglicky mluvící osobou. Orientuje se v cizím prostředí, při cestování, popíše své zážitky a dojmy, představy i požadavky, hovoří o sobě, o svých aktivitách. Je nasměrován k tomu, aby využíval anglický jazyk k získávání informací z různých oblastí. Podle mezinárodního rámce pro hodnocení znalostí anglického jazyka dosáhne úrovně B1 až B2.

Výchovné a vzdělávací strategie využívají současné i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky, aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali a využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; učí žáky efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení; vede žáky, aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi; učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k rozpoznávání problémů, objasňování jeho podstaty a rozčlenění na části; učí žáky vytvářet hypotézy, navrhovat postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; vede žáky k uplatňování při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení vede dále žáky k využívání i myšlení tvořivého s použitím představivosti a intuice; žák pod vedením učitele kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; stejně jako žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; společně s žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky, aby s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívali dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; učí své žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; vede žáky efektivně využívat moderní informační technologie; učí své žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje, být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; učí žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; učí žáky rozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Učitel: učí žáka posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, být schopen sebereflexe; vede žáky stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; učí žáky odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat; vede žáky k přizpůsobení se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat; vede žáky k aktivní spolupráci při stanovování a dosahování společných cílů; vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii; vede žáky k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a zdraví druhých; učí žáky rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Učitel: učí žáky zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; vede žáky, aby o chodu společnosti a civilizace uvažovali z hlediska udržitelnosti života, rozhodovali se a jednali tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní

prostředí ani kulturu; učí žáka respektovat různorodost hodnot, názorů a postojů a schopnosti ostatních lidí; učí žáky promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupovat zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování; učí žáky rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit; učí žáka chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích ohrožujících život a zdraví, poskytovat ostatním pomoc; učí žáky posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; učí žáky rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě; učí žáky uplatňovat proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace; vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit; učí žáky usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu; učí žáky posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést; vede žáky chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: kvinta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu • pochopí hlavní smysl autentické konverzace • rozlišuje různé mluvčí • postihne různé názory a stanoviska • pochopí smysl textu v učebnici • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • pro svou práci dovede používat	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – fonetická redukce - fonetika – fonologický systém jazyka Pravopis – slova osvojené slovní zásoby Gramatika – všechny základní časy v činném i trpném rodě – „Used to“ a „would“, opakování v minulosti – předpřítomný čas	Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Vzdělávání v Evropě a ve

různé druhy slovníků	a předpřítomný čas průběhový – vazba to have/get something done (dát si něco udělat) – zájmena reflexní a reciproční – užití členů u zeměpisných názvů – stavová a dynamická slovesa – modifikátory (zesílení a zeslabení významu) – trpný rod - všechny základní tvary **Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata, která zahrnují především tyto komunikační funkce jazyka a typy textů** – postoj, názor, stanovisko – souhlas, nesouhlas, svolení, prosba, zákaz, příkaz – emoce – libost/nelibost, zájem/nezájem, radost/zklamání – morální postoje a funkce – omluva, odpuštění, pochvala, pokárání, lítost, přiznání, odsouzení – zpráva o prožitém zážitku, její prezentace před třídou – diskuse o filmu, prožitých zážitcích, vyprávění – texty populárních písní – formální /neformální rozhovor – preference - -ed X –ing – převyprávění obsahu filmu – problémy při nakupování	světě Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Životní styl Evropských zemí **Globalizační a rozvojové procesy** **Globální problémy a jejich příčiny a důsledky** **Environmentální výchova**
Čtení s porozuměním • plynule a srozumitelně čte delší texty za účelem sdělení obsahu	**Slovotvorba** – složená slova, zkracování – zájmena	

informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede vyhledat i detailní informace • orientuje se v textu z učebnice • postihne strukturu jednoduchého textu • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury • k detailní analýze textu využívá různé druhy slovníků	– frázová slovesa a idiomy – synonyma, antonyma – opisné vyjadřování – kolokace – idiomy, idiomatické výrazy	
Mluvení • stručně vyjádří svůj názor na známé téma • reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text • adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do konverzace a udržuje ji • v případě potřeby si vyžádá potřebnou informaci • v případě potřeby si prosadí svá stanoviska Psaní • sestaví souvislý, členěný text týkající se • jednoduchého známého tématu • spojí řadu kratších úseků do lineárního sledu • osvojí si rozdíl mezi formálním a neformálním stylem • užívá složitější spojovací výrazy • logicky strukturuje text • podrobně popíše událost, zážitek, své pocity • napíše jednoduchou úvahu	Slohové postupy – osobní neformální dopis – dobrodružný příběh – dotaz na výrobek pomocí internetu – filmová a televizní recenze – písemná žádost – pozdrav, vzkaz, přání, blahopřání, pozvání – podrobný popis osoby – dopis k žádosti – podrobný životopis Tematické okruhy – extrémní sporty - badatelé – film a kniha – doprava – cizí domov, problémy, letiště, nádraží – média – tisk, rozhlas, televize, Internet – reklama – veřejné instituce, úřední dopisy - inzeráty – W. Shakespeare, John Steinbeck – národnosti, identita – Jesse James – info - píseň – Kanada – základní informace – Elton John – svíčka ve větru – píseň – Wales – prvotní informace	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí regionu a ČR Multikulturní výchova Sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy Média a mediální produkce

Ročník: Sexta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata,

		MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavnímu smyslu jasné standardní řeči o známých záležitostech, s nimiž se pravidelně setkává • pochopí hlavní smysl autentické konverzace • rozlišuje různé mluvčí • postihne různé názory a stanoviska • pochopí smysl textu v učebnici • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • pro svou práci dovede používat různé druhy slovníků • rozumí hlavnímu smyslu většiny televizních programů • zhodnotí emotivní význam mluveného projevu	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – redukce slov - fonetika – intonace – pravopis Gramatika – vyjadřování přítomnosti, minulosti a budoucnosti - opakování – slovesa do X make – modální slovesa pro vyjádření spekulace – modální slovesa v minulých časech – slovesa get, have, make, take – třetí typ podmínkové věty – souslednost časová – parafrázování vět a otázek – Gerundium a infinitiv pravidla pro slovesa – ustálené kolokace – vyjádření wish/ should have, přací věty – spojovací výrazy Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata, která zahrnují především tyto komunikační funkce jazyka a typy textů – postoj, názor, stanovisko – odmítnutí, možnost, nemožnost – emoce – překvapení, údiv, obava – morální postoje a funkce - pokárání, lítost, přiznání, odsouzení – samostatný ústní projev - prezentace – vyjadřování domněnky, neporozumění, diskuse	Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Vzdělávání v Evropě a ve světě Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Životní styl Evropských zemí Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy a jejich příčiny a důsledky Enviromentální výchova
Čtení s porozuměním • rozumí textům psaným běžně užívaným jazykem nebo jazykem vztahujícím se k předmětu zájmu • vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede vyhledat i detailní informace • rozumí popisům událostí, pocitů, přání v osobních dopisech • uplatní různé typy technik čtení • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury • k detailní analýze textu využívá různé druhy slovníků • aplikuje znalost gramatických jevů, která mu pomáhá pochopit text (použití trpného rodu, záporných předpon)		

	o příjmech a aspektech života v Evropské unii – problematika argumentování na zvolené téma – popis psychických i fyzických stránek člověka. – osvojování si schopnosti vyjádřit svůj názor na školní vyučování, školní život jako takový	
Mluvení • vyjadřuje se k tématům veřejného a osobního života a tématům z oblasti zaměření studijního oboru • pohotově a vhodně řeší standardní řečové situace i jednoduché a frekventované situace týkající se pracovní/studijní činnosti • adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do konverzace a udržuje ji • domluví se v běžných situacích • získá a podá informaci • nepřipraven mluví o tématech souvisejících s každodenním životem • stručně zdůvodní a vysvětlí své názory	Slovotvorba – složená slova – zájmena – frázová slovesa – synonyma, antonyma – morfémy, prefixy, sufixy – kolokace, konotace – ustálená větná spojení – jednoduché idiomy – přísloví Slohové postupy – filmová a televizní recenze – email – popis osoby, místa, fotografie – esej, úvaha pro a proti – životopis – prezentace při pohovoru do zaměstnání – korespondence – strukturovaný pohovor – dopis k žádosti, žádost – osobní dopis, pozvání, odpověď Tematické okruhy – Bob Dylan – info - píseň – civilizace – průvodce po cizině, ztracená města – média – film, audionahrávka – hlavní politické strany a orgány – vzdělání – naučné společnosti a kluby, profesní instituce, učitelé, UK + USA	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí regionu a ČR Multikulturní výchova Sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy Média a mediální produkce
Psaní • popíše zážitky a události v rozvitých větách • stručně zdůvodní a vysvětlí své názory a plány • osvojí si rozdíl mezi formálním a neformálním stylem • popíše děj knihy či filmu • logicky strukturuje text • podrobně popíše událost, zážitek, své pocity		

• napíše úvahu	– kariéra, méně častá povolání, – nebezpečná práce, plat – národnosti, identita, způsob vnímání sebe sama – ekologie – životní prostředí – četba textů s výhledem na státní část maturitní zkoušky – základní fakta a seznámení se s reáliemi anglofonních zemí (výběrově) – Austrálie – domorodci – Mary Shelley - Frankenstein	

Třída: Septima

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu • rozumí smyslu l autentické konverzace • rozlišuje různé mluvčí • postihne různé názory a stanoviska • rozumí textu v učebnici • identifikuje citové zabarvení • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • odvodí význam méně známých slov z kontextu • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • pro svou práci dovede používat různé druhy slovníků • pochopí hlavní význam textu, který obsahuje novou slovní zásobu	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – intonace Pravopis Gramatika – přehled slovesných časů – minulé časy – opakování – determinátory – Would a used to – předminulý čas průběhový – vztažné věty vypustitelné a nevypustitelné – trpný rod – anglická participia – překlad – jednoduché a průběhové časy – Ing formy a infinitiv – slovesné časy používané při vyprávění – zájmena – opakování – budoucí časy - opakování Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata a typy textů – postoj, názor, stanovisko – nutnost, potřeba – emoce vděčnost, sympatie,	Osobnostní a sociální výchova Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Vzdělávání v Evropě a ve světě Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Životní styl Evropských zemí Globalizační a rozvojové procesy
Čtení s porozuměním • plynule a srozumitelně čte delší		

texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede vyhledat i detailní informace • orientuje se v textu z učebnice • postihne strukturu jednoduchého textu • využívá různé techniky čtení • při svém studiu dovede částečně využívat cizojazyčnou zahraniční literaturu a média • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury • k detailní analýze textu využívá různé druhy slovníků	lhostejnost, strach – morální postoje - přiznání, odsouzení – samostatný ústní projev – reprodukce textu – složitější fráze vyjadřující názory, postoje, učinění návrhu, svolení, zamítnutí – základní fráze pro prezentaci něčeho nebo někoho – interview např. se známou osobností ohledně nejnovější módy – prezentace na zadané téma (věda a technika) – oblast pracovní - nástroje a zařízení, pracovní události, pracovní smlouva – oblast vzdělávací – studentské shromáždění, vybavení učeben, práce v učebnách – oblast osobní – životní styl, netradiční dovolená, netradiční koníčky – oblast společenská - globální problémy – vyprávění anekdoty	Globální problémy a jejich příčiny a důsledky Environmentální výchova
Mluvení • vyjádří a zdůvodní svůj názor na známé téma či neznámé téma • reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text • sestaví souvislé sdělení související s tematickými okruhy • adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do konverzace a udržuje ji • komunikuje s rodilými mluvčími • v případě potřeby si prosadí svá stanoviska	Slovotvorba – frázová slovesa – synonyma, antonyma – morfémy, prefixy, sufixy – kolokace – jmenné a verbální fráze – idiomy, idiomatický jazyk – „compound words“ Slohové postupy úřední dopis na zadané téma – obsah knihy - recenze – podrobný popis místa	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí regionu a ČR Multikulturní výchova

Psaní • sestaví souvislý, členěný text týkající se známého tématu • spojí řadu úseků do lineárního sledu • chápe základní rozdíly mezi jazykovými prostředky popisu a vypravování • užívá i složitější spojovací výrazy pro strukturování textu • napíše formální a neformální dopis, strukturovaný životopis • podrobně popíše událost, zážitek, své pocity • napíše cizojazyčné resumé pro svoji závěrečnou maturitní práci	– filmová a televizní recenze filmu – podrobný popis události – esej, úvaha pro a proti – strukturovaný životopis, inzerát – informace z médií - telefon Tematické okruhy – lidé a vztahy – identita, osobnost, životopis – humor, komický román, vtipy, komici – lidé a móda, módní styly, pouliční umění, řeč těla – poezie, popis hudby, – věda a budoucnost – vynálezci, futurologie, umělá inteligence – britská a americká populární hudba – dopravní prostředky v anglicky mluvících zemích – četba adaptovaných i autentických textů s výhledem na státní část maturitní zkoušky – základní rozdíly mezi britskou a americkou angličtinou – složitější internetová stránka propagující sebe, místo, oblast, kde žijeme – základní fakta a zopakování reálií anglofonních zemí – historie anglického jazyka, angličtina všude kolem nás	Sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi z různého kulturního světa Mediální výchova Mediální produkty a jejich významy Média a mediální produkce

Ročník: Oktáva

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Porozumění a poslech • rozumí hlavním myšlenkám delšího poslechu • rozumí smyslu autentické	Jazykové prostředky a funkce Fonetika – redukce slov Pravopis	Osobnostní a sociální výchova

konverzace • rozlišuje různé mluvčí • postihne různé názory a stanoviska • rozumí textu v učebnici • identifikuje citové zabarvení • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • odvodí význam méně známých slov z kontextu • rozumí pokynům a instrukcím týkající se organizace vyučování • adekvátně reaguje v běžných komunikačních situacích • pro svou práci dovede používat různé druhy slovníků • pochopí hlavní význam textu, který obsahuje novou slovní zásobu	Gramatika – přehled slovesných časů – minulé časy – opakování – budoucí čas průběhový – předbudoucí čas – podmínkové věty – smíšená podmínka – Ing formy a infinitiv – vyjadřování modality – modální slovesa a jejich opisy – časová souslednost – slovesné časy používané při vyprávění – zkracování vedlejších vět participiem – vazby infinitivní a gerundiální – nepřímá řeč – rozvité věty vedlejší – přací věty Situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata, která zahrnují především tyto komunikační funkce jazyka a typy textů – postoj, názor, stanovisko – zákaz, příkaz - opakování – emoce – opakování – morální postoje a funkce – opakování – samostatný ústní projev - prezentace, reprodukce textu – interakce – komunikace prostřednictvím telefonu a dalších médií – oblast vzdělávací – debaty a diskuse, anotace, výtahy – typické fráze pro prezentaci různých témat – charakteristika vymyšlené země	Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Spolupráce a soutěž Výchova k zamyšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Evropská unie Životní styl evropských zemí Vzdělávání v Evropě a ve světě Významní Evropané Jazyková rozmanitost Evropy Významné zahraniční univerzity Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy a jejich příčiny a důsledky
Čtení s porozuměním • plynule a srozumitelně čte delší texty za účelem sdělení obsahu či nějaké informace • vyhledá v textu hlavní myšlenky a dovede vyhledat i detailní informace • orientuje se v textu z učebnice • postihne strukturu jednoduchého textu • využívá různé techniky čtení • při svém studiu dovede částečně využívat cizojazyčnou zahraniční literaturu a média • přečte adaptované dílo z anglo-americké literatury • k detailní analýze textu využívá různé druhy slovníků		

	– přírodní katastrofy v různých částech světa – složitější témata (zdraví, životní styl, lidské tělo) - diskuse – prezentace na zadané téma (cestování, poznávání cizích zemí, život zvířat podle vlastního pozorování) – program výletu nebo delšího pobytu – diskuse s oponentem – oblast veřejná – pasy, oprávnění, vystoupení, soutěže – oblast osobní – recepty, romány, časopisy – oblast osobnostní – světonázor – oblast společenská – věda a technika, pokrok	Environmentální výchova
Mluvení • vyjádří a zdůvodní svůj názor na známé téma či neznámé téma • reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý text • sestaví souvislé sdělení související s tematickými okruhy • adekvátně komunikuje v běžných komunikačních situacích • zapojí se do konverzace a udržuje ji • komunikuje s rodilými mluvčími • v případě potřeby si prosadí svá stanoviska Psaní • sestaví souvislý, členěný text týkající se známého tématu • spojí řadu úseků do lineárního sledu • chápe základní rozdíly mezi jazykovými prostředky popisu a vypravování • užívá i složitější spojovací výrazy	Slovotvorba – nová frázová slovesa – synonyma, antonyma – ustálené větné rámce – kolokace – slovotvorba – idiomy a fráze na známá témata Slohové postupy – obchodní dopis – obsah knihy - recenze – odborný popis místa – televizní recenze filmu – popis události – esej a úvaha pro a proti – popis práce – bezpečnost – prezentace na zadané téma – strukturovaný životopis Tematické okruhy – věda a budoucnost – objevy 20. století, předvídání budoucnosti, vesmír – zdraví a přístroje, lidské tělo	Člověk a jeho zdraví Zdroje energie Životní prostředí regionu a ČR Multikulturní výchova Sociokulturní rozdíly v ČR a v Evropě Různorodost kultur Menšiny Nesnášenlivost Imigrace Spolupráce mezi lidmi z různého kulturního světa – kontakt a spolupráce s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Mediální výchova

pro strukturování textu • napíše formální a neformální dopis, strukturovaný životopis • podrobně popíše událost, zážitek, své pocity • napíše cizojazyčné resumé pro svoji závěrečnou maturitní práci	a jeho možnosti, klonování – netradiční formy cestování, migrace zvířat – média – veřejná hlášení, ekologické problémy – civilizace, globální problémy lidstva – katastrofy, sociální problémy – základní fakta z historie Spojených států a UK – význam dopravních prostředků v anglicky mluvících zemích – informace o britské a americké populární hudbě – základní fakta o Velké Británii, Kanadě, Novém Zélandu, Irsku, USA, Austrálii - opakování – imaginativní i umělecké texty	Mediální produkty a jejich významy Média a mediální produkce

5.4 Německý jazyk 1

Celkový počet hodin: 3 – 3 – 3 – 3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však tematickému okruhu Vztah k multilingvní kulturní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí průřezového tématu Multikulturní výchova v RVP G.

Obsahem předmětu je výuka německého jazyka ve 4 ročnících čtyřletého gymnázia.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali; vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby; tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky; zadává takové úkoly, v jejichž rámci žáci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů; zdůrazňuje, že součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem; vede žáky k důvěře ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou německých textů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením; využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování; neustálou prací s texty, kterým žáci ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi; vede je k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu; simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou); v rámci konverzace na různá témata vede žáky k zřetelné argumentaci při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvíjí komunikativní kompetence obsažené v samé podstatě předmětu; dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjí učitel u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka; vede žáka ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci, žáci dostávají příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů; v rámci konverzace kultivuje u žáka schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti; při práci s jazykovým materiálem vede žáka k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

Učitel: párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách u žáka rozvíjí jeho schopnosti spolupracovat; rozvíjí u žáka specifickým charakterem učení jazyka schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanská

Učitel: v rámci konverzace vede žáka k tomu, aby vyjádřil svůj názor, aby zaujal stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním; vede se žákem debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žák obhajuje své názory; při pobytech v německy mluvících zemích vybízí žáka k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

Učitel: vede žáka k tomu, aby získané vědomosti uměl využít ve svém budoucím povolání; vede žáka k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché	Poslech a čtení s porozuměním – četba jednoduchých textů – nácvik výslovnosti jednotlivých německých	Osobnostní a sociální výchova

texty složené ze známé slovní zásoby • rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám • rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • sdělí ústně i písemně základní údaje o své osobě, své rodině a běžných každodenních situacích, vyplní základní údaje do formulářů • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace • napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností) • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	hlásek – napodobování intonace a melodie německých hlásek Ústní a písemný projev – dialogy a krátká sdělení informativního charakteru týkající se jeho samotného, rodiny a nejbližšího okolí – reakce na krátké, jednoduše napsané nebo pečlivě vyslovené pokyny a jejich realizace – vyhledávání základních informací v textu a odpovědi na jednoduché otázky – využívání slovníku ke kontrole pravopisu a vyhledávání jednoduchých výrazů Gramatika – časový systém: čas přítomný – rod podstatných jmen – předložky s 3. a 4. pádem – pořádek slov ve větě – způsobová slovesa – číslovky základní – skloňování podstatných jmen – slovosled ve větě vedlejší	Hudební výchova Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova Multikulturní výchova Matematika

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty • správně vyslovuje jednotlivé německé hlásky, odliší jejich	– četba úvodních textů – porozumět internacionalismům – hláskovat slova	Rozvoj schopnosti poznávání - používání systému karet pro lepší zapamatování slovní

výslovnost od českých hlásek • na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii německé věty • rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí • reaguje na krátké, jednoduše napsané nebo pečlivě vyslovené pokyny, řídí se jimi a realizuje je • rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky • abecední slovník využívá ke kontrole pravopisu • orientuje se v dvojjazyčném slovníku, vyhledá v něm jednoduché výrazy	– poslech a opakování krátkých vět – představit sebe i jiné – zeptat se na jméno partnera a odkud pochází – základní komunikace ve třídě a s učitelem – hledat informace v textu – počítat – jmenovat telefonní čísla – vyplnit formulář – práce se slovníkem	zásoby, označení předmětů v bezprostředním okolí Mezilidské vztahy - škola, rodina Písničky, říkadla Křížovky
• napíše jednoduchý text • písemně požádá o osobní informace • ve formuláři vyplní požadované údaje • reprodukuje pomocí otázek i volně obsah jednoduchého krátkého psaného i slyšeného textu a jednoduchých dialogů ústně i písemně • napíše jednoduchý text (pohlednice, krátký dopis) • napíše odpověď na jednoduché otázky	– psát pohlednice, texty o škole a rodině – rozumět textům o rodině – a povolání – informovat o zálibách a zvířatech, udělat ve třídě interview	
• představí sebe a svou rodinu • jednoduše informuje o jiných lidech, o jejich životě • odpoví na podobné otázky • pronese jednoduchá sdělení ve vztahu k tématům	– mluvit o rodině a přátelích – hovořit o lidech a věcech – sdělit, co máš a nemáš rád, co je a není dobré – gramatika – osobní zájmena v dativu – zvratná slovesa – skloňování přídavných jmen – způsobová slovesa	Sebepoznání a sebepojetí – jednoduchá charakteristika sebe sama

	v préteritu	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby • rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám • rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci a odpověď na otázku • používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	– rozlišovat výslovnost německých a českých samohlásek a obtížných souhlásek – dbát na slovní a větný přízvuk a větnou intonaci – vystihnout hlavní smysl krátkých, jasně formulovaných sdělení a oznámení – vybrat nejdůležitější informace – řídit se krátkými napsanými nebo pečlivě pomalu ústně sdělenými pokyny – v takových pokynech zachytit základní body – v krátkých, jednoduchých textech vyhledat konkrétní informace, které se týkají běžných záležitostí a obsahují běžně používanou slovní zásobu – orientovat se v dvojjazyčném slovníku – vyhledat správný význam i gramatický tvar slova	Poznávání lidí - představení se, popis a charakteristika osoby Jazykové soutěže Výukové programy Hry na procvičení slovní zásoby
Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace • napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	– vybrat hlavní myšlenky přiměřeného mluveného i psaného textu – texty volně reprodukovat. – napsat stručný text na pohlednici a krátký osobní dopis – vyžádat si informaci a předat ji	Sociální výchova - rozvoj komunikace
Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností)	– představit se – klást otázky o lidech (kde žijí, koho znají, co vlastní)	Práce s multimediálními výukovými programy

• zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	a na takové otázky odpovídat – pronášet jednoduchá sdělení k probíraným tématům – pomluvit se jednoduchým způsobem, používat krátké, jednoduché věty Gramatika – řadové číslovky – vedlejší věty a jejich druhy – předložky se 3. a 4. pádem	

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • porozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl a citové zabarvení promluvy • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • logicky a jasně strukturuje písemný projev, formální i neformální text na běžné téma • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma Interaktivní řečové dovednosti	Poslech a čtení s porozuměním – poslech a porozumění hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností – poslech a porozumění složitějšímu a stylisticky diferencovanějšímu projevu na aktuální téma – uvádění počtu aktérů v souvislém složitějším rozhovoru rodilých mluvčí vedeném ve standardním tempu a méně pečlivou výslovností – rozeznávání témat složitějšího rozhovoru – odlišování jednotlivých stylů a citového zabarvení jednotlivých promluv – odhad významu neznámých slov, slovních spojení a frazeologismů ve složitějším textu na základě kontextu a obsahu předcházejícího textu – odhad významu slov	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova

(střídání receptivních a produktivních dovedností) • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných situacích, užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů • komunikuje plynule a foneticky správně a používá osvojené gramatické prostředky	přejatých – technika rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v krátkém i delším textu – technika podrobného čtení pro detailní porozumění textu **Ústní a písemný projev** – vysvětlování postoje a jeho zdůvodnění – jasně strukturovaný text na jednoduché, běžné téma sestavený ústně i písemně – účelné a pohotové užívání dvojjazyčného slovníku v knižní podobě i na Internetu – ověřování správnosti utvořeného gramatického tvaru – reálie německy mluvících zemí: historie **Gramatika** – konjunktivy, plusquamperfektum – infinitivní vazby – souvětí účinkové a srovnávací – předložky s 2. pádem	Multikulturní výchova Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Mediální výchova Multikulturní výchova Dějepis, základy společenských věd

5.5 Německý jazyk 2

Celkový počet hodin: 3 – 3 – 3 – 3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však tematickému okruhu Vztah k multilingvní kulturní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí průřezového tématu Multikulturní výchova v RVP G.

Obsahem předmětu je výuka německého jazyka ve 4 ročnících čtyřletého gymnázia.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali; vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby; tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky; zadává takové úkoly, v jejichž rámci žáci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů; zdůrazňuje, že součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem; vede žáky k důvěře ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou německých text.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením; využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování; neustálou prací s texty, kterým žáci ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi; vede je k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu; simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou); v rámci konverzace na různá témata vede žáky k zřetelné argumentaci při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvíjí komunikativní kompetence obsažené v samé podstatě předmětu; dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjí učitel u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka; vede žáka ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci, žáci dostávají příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů; v rámci konverzace kultivuje u žáka schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti; při práci s jazykovým materiálem vede žáka k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

Učitel: párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách u žáka rozvíjí jeho schopnosti spolupracovat; rozvíjí u žáka specifickým charakterem učení jazyka schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanská

Učitel: v rámci konverzace vede žáka k tomu, aby vyjádřil svůj názor, aby zaujal stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním; vede se žákem debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žák obhajuje své názory; při pobytech v německy mluvících zemích vybízí žáka k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

Učitel: vede žáka k tomu, aby získané vědomosti uměl využít ve svém budoucím povolání; vede žáka k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: kvinta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl a citové zabarvení promluvy • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů	Poslech a čtení s porozuměním – vyhledávání určitých očekávaných informací v běžně používaných materiálech – slovní přízvuk – rozeznávání témat a postojů aktérů v rozhovoru rodilých mluvčí vedených v pomalejším tempu – rozlišování různých forem komunikace – větná interpunkce	Osobnostní a sociální výchova
Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text na běžná témata • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • logicky a jasně strukturuje písemný projev, formální i neformální text na běžné téma • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • rozpozná hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného autentického textu na běžná témata	Ústní a písemný projev – reprodukce textu pomocí odpovědí na jednoduché otázky – vyjadřování názoru nekomplikovanou formou – vyjádření souhlasu či nesouhlasu – formulace věty k popisu každodenních událostí a činností, k rodině a přátelům – psaní kratšího, souvislého a správně strukturovaného textu na jednoduché téma – sdělení kratších informací ústně nebo písemně – jednoduché rozhovory na dané téma – rozpoznávání hlavní myšlenky přečteného nebo slyšeného autentického textu na běžná témata – účelné využívání	Osobnostní a sociální výchova

• texty reprodukuje pomocí odpovědí na jednoduché otázky • vyjádří svůj názor nekomplikovanou formou • vyjádří svůj souhlas či nesouhlas • vhodně formuluje věty k popisu každodenních událostí a činností, k rodině a přátelům • napíše kratší, souvislý a správně strukturovaný text na jednoduché téma • shrne a vlastními slovy sdělí ústně nebo písemně kratší informace	dvojjazyčného i výkladového slovníku – vytváření otázek a odpověď na ně – formulace jednoduchých sdělení – reálie německy mluvících zemí - geografie Gramatika – časový systém sloves: čas přítomný, préteritum, perfektum – modální slovesa – předložky se 3. a 4. pádem – základní a řadové číslovky – podřadné spojky – souřadné spojky – slovosled ve větě vedlejší	Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Zeměpis

Ročník: sexta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl a citové zabarvení promluvy • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně	Poslech a čtení s porozuměním – hledání klíčových slov – orientace ve výstavbě textu – vybírání nejdůležitějších informací – rozeznávání témat rozhovoru – větný rytmus a intonace – odvozování významu neznámých slov či slovních spojení na základě obsahu předcházejícího textu – rozpoznávání kompozit – rozpoznávání slov přejatých – účelné a pohotové užívání dvojjazyčného i výkladového slovníku – ustálená slovní spojení Ústní a písemný projev – reprodukce textu pomocí odpovědí na otázky – vyjadřování myšlenek nekomplikovanou formou.	Multikulturní výchova

• jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností • vysvětlí své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a gramaticky správně v krátkém a jednoduchém projevu týkajícím se známých a všeobecných témat	– vyjadřování souhlasu nebo nesouhlasu – formulace jednoduchých, gramaticky správných vět k popisu běžné denní události, svého vztahu ke škole, ke sportu – redukce výslovnosti – psaní složitých kompozit – reálie německy mluvících zemí - zvyky, svátky Gramatika – trpný rod – infinitiv a infinitivní konstrukce s zu – skloňování přídavných jmen – spojky souřadné – věty vedlejší a jejich druhy	Osobnostní a sociální výchova Základy společenských věd, dějepis Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Ročník: septima

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • porozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl a citové zabarvení promluvy • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek	Poslech a čtení s porozuměním – porozumění hlavním myšlenkám autentického projevu proneseného standardním tempem a běžnou výslovností – porozumění složitějšímu a stylisticky diferencovanějšímu projevu na aktuální téma – uvádění počtu aktérů v souvislém složitějším rozhovoru rodilých mluvčí vedeném ve standardním tempu a méně pečlivou výslovností – rozeznávání témat složitějšího rozhovoru – odlišování jednotlivých stylů a citového zabarvení jednotlivých promluv – odhad významu neznámých slov, slovních spojení	Osobnostní a sociální výchova

• logicky a jasně strukturuje písemný projev, formální i neformální text na běžné téma • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností) • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných situacích, užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů • komunikuje plynule a foneticky správně a používá osvojené gramatické prostředky	a frazeologismů ve složitějším textu na základě kontextu a obsahu předcházejícího textu – odhad významu slov přejatých – technika rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v krátkém i delším textu – technika podrobného čtení pro detailní porozumění textu – rčení Ústní a písemný projev – vyjadřování svých myšlenek přiměřenou formou v oblasti veřejné, inzeráty, služby, obchody – vysvětlování postoje a jeho zdůvodnění – jasně strukturovaný text na jednoduché, běžné téma sestavený ústně i písemně – účelné a pohotové užívání dvojjazyčného slovníku v knižní podobě i na Internetu – reálie německy mluvících zemí - historie Gramatika – časový systém sloves: plusquamperfektum – futurum, konjunktiv II – podmínkové a přací věty – skloňování přídavných jmen	Multikulturní výchova Multikulturní výchova Dějepis

Ročník: oktáva

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • porozumí hlavním myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální	Poslech a čtení s porozuměním – porozumění složitějšímu a stylisticky diferenciovanému projevu na aktuální téma	

téma • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl a citové zabarvení promluvy • odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • logicky a jasně strukturuje písemný projev, formální i neformální text na běžné téma • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností) • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných situacích, užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů • komunikuje plynule a foneticky správně a používá osvojené gramatické prostředky	– uvádění počtu aktérů v souvislém delším a složitějším rozhovoru rodilých mluvčí vedeném v rychlejším tempu a s mírně nedbalou výslovností – odhad významu neznámých slov, slovních spojení a frazeologismů v delším, složitějším textu na základě kontextu a obsahu předcházejícího textu – rozpoznávání kompozit a slov odvozených – odhad významu slov přejatých – užívání techniky rychlého čtení pro vyhledávání klíčových slov a hlavních myšlenek v delším, složitějším textu Ústní a písemný projev – vyjádření myšlenky přiměřenou i složitější formou v oblasti pracovní, sestavení životopisu – vyjádření postoje k opačnému názoru – sestavení delšího strukturovaného textu na běžné téma – delší projev na běžné téma při dodržení stylistických znaků daného textu – užívání dvojjazyčného slovníku v knižní podobě i na Internetu – vybírání vhodného výrazu z nabídky synonym – vybírání vhodných frazeologismů, přirovnání – užívání situaci přiměřených výrazů a frazeologických	Osobnostní a sociální výchova Multikulturní výchova Mediální výchova Multikulturní výchova

	obratů – používání správných i složitějších gramatických prostředků – předkládání argumentů a jejich zdůvodnění – přísloví – reálie německy mluvících zemí – známé osobnosti, umění a sport Gramatika – rekce sloves – další významy modálních sloves – částice – násobné a podílné číslovky	Základy společenských věd, dějepis, zeměpis

5.6 Francouzský jazyk 1

Celkový počet hodin: 3 – 3 – 3 – 3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět francouzský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z RVP G. Předmět vede žáky k osvojení si znalosti francouzského jazyka a reálií frankofonních zemí na úrovni jazykové kompetence B1 v rámci Evropského rámce jazyků. V případě, že si ho žáci zvolí jako maturitní předmět, bude doplněn seminářem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Na čtyřletých gymnáziích a vyšším stupni víceletých gymnázií učitelé usilují o další rozvíjení klíčových kompetencí, kterými jsou kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence k podnikavosti.

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupu ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali (inscenační postup, simulace reálných životních situací, kombinační úkoly); vede žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací (získaných např. z Internetu, z časopisů či rozhlasových a audiovizuálních nahrávek) a zadává jim takové úkoly, v jejichž rámci tyto informace samostatně vyhledávají, zpracovávají a využívají při studiu; vede žáky k tomu, aby si své učení sami plánovali a organizovali, zdůrazňuje nutnost učit se jazyk pravidelně a po menších celcích a tyto v určitém časovém úseku opakovat; vede žáky k tomu, aby hodnotili dosahování svých cílů, aby přijímali ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, aby z vlastních úspěchů a chyb čerpali poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů (učitel využívá metod problémového vyučování a vhodně motivuje žáky praktickým užitím daného jevu.); poskytuje práci s texty, kterým žáci ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi, jsou nuceni domýšlet a hledat souvislosti; ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (žáci komentují názory spolužáků, obhajují svůj názor, písemně zpracovávají různá témata a vedou rozhovory v různých kontextech); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracovávají informace z cizojazyčných textů a prezentují výsledky před třídou, zpracovávají referáty z literárních děl apod.); vede žáky k tomu, aby zvažovali možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, aby nahlíželi na problémy z různých stran a používali různé postupy při jejich řešení, žáci pro svá tvrzení nacházejí argumenty a důkazy, formulují a obhajují podložené závěry; vede žáky k vytváření hypotéz, navrhování postupných kroků při řešení a uplatňování dříve získaných vědomostí a dovedností.

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu; učitel rozvíjí čtení, poslech, mluvení a psaní a porozumění grafickému vyjádření informací různého typu (např. piktogramy, grafy); v rámci konverzace kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení (rozhovor, diskuse), stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti; při práci s jazykovým materiálem vede žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností, a to i v rámci odborného jazyka (např. gramatická terminologie); učí žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně a přiměřeně tomu, komu, co a jakým způsobem chce sdělit a v jaké je situaci (např. úřední či soukromá korespondence, písemné a ústní pozvání na nějakou akci apod.); vede žáky k efektivnímu využívání moderní informační technologie; vede žáky k vhodné prezentaci své práce před známým publikem.

Kompetence sociální a personální

Učitel: zadává párové a skupinové řešení úkolů v hodinách, čímž žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat (vzájemná úcta, tolerance a empatie); začleňuje žáky do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění poskytuje žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi, ale i rozhodování na základě vlastního úsudku a odolávání tlakům učitele či spolužáků, toto pomáhá čelit pozdějšímu společenskému i mediálnímu tlaku (např. konverzace v cizím jazyce), přispívá to také k udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě; specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli, učitel vede žáky k aktivní spolupráci při stanovování a dosahování těchto cílů.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáky k porozumění občanské společnosti i rozdílů mezi společností v naší zemi, ve Francii a frankofonních zemích; pomáhá žákům uvědomovat si podobnosti i odlišnosti demokratického zřízení u nás a v jiných státech, i postavení občana ve společnosti; rozšiřuje u žáků jejich poznání a chápání

kulturních a duchovních hodnot; prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, jejich kulturní, sociální a náboženskou různorodost; odmítají xenofobii nebo rasistické názory; učí žáky respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; svými postoji se ztotožňuje s kulturním dědictvím českým, francouzským i evropským.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• poslech: porozumí jednoduchému mluvenému projevu na běžné téma (viz učivo), přednesenému o pomalu, zřetelně a spisovně	– fonetika: typické zvukové rysy franc. jazyka, intonace – vázání, nosovky, dvojhlásky	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti (já, mé chování a myšlení, můj vývoj, mé hodnotové žebříčky), seberegulace (jaký chci být a proč), organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace
• čtení: čte s porozuměním krátké, jednoduché texty obsahující slovní zásobu užívanou v každodenním životě	– fonetika: porovnání zvukové a písemné podoby jazyka, velká písmena, specifické znaky (přízvuky)	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Člověk jako jedinec v globálním kontextu PT: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí
• ústní, písemný projev: jednoduše a poměrně plynule popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související	– mluvnice: určitý, neurčitý, dělivý člen, rod a číslo podstatných jmen – časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase; slovesa zvratná; otázka – zápor, rozkazovací způsob u sloves – zájmena ukazovací, přivlastňovací nesamostatná; zájmena	MP: obecná geografie Francie Dějepis – dějiny Francie

	osobní samostatná – předložky a příslovce množství a místa – číslovky základní a řadové	
• interaktivní dovednosti: jednoduše vyjádří svůj názor, přání, omluvu, souhlas, na podobné podněty • přiměřeně reaguje na slovní podněty	– slovní zásoba a témata: národnosti; profese; každodenní život; volný čas; fyzický popis osob; bydlení; stravování; oblečení; tradiční svátky	PT: Mediální výchova média a jejich role ve společnosti, reklama
	– ústní projev na téma: můj volný čas, mé záliby, plány na víkend, můj domov, denní jídla, každodenní aktivity – reálie: Paříž - nejznámější památky; francouzská kuchyně – speciality; česká kuchyně – speciality; turistické oblasti ve Francii; – tradiční svátky – komunikace: pozdrav, představení se, překvapení, návrh, omluva, souhlas, nesouhlas, pozvání, žádost, odmítnutí, příkaz, objednávka v restauraci, požádání o zboží	PT: Spolupráce a soutěž

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Poslech • porozumí hlavním myšlenkám mluveného projevu na běžné téma (viz učivo), předneseného spisovně, jasně, ne příliš rychle; rozliší jednotlivé mluvčí	Fonetika, pravopis – upevňování správných výslovnostních a pravopisných návyků	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, můj vztah k lidem, rozvíjení zdravého a bezpečného životního stylu, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace vztah ke spolupráci a k soutěži
Čtení	Mluvnice	PT: Výchova k myšlení

• čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty, vyhledá potřebnou informaci a porozumí jí	– vyjadřování budoucnosti a minulosti; situování děje v čase, rozkazu, stupňování přídavných jmen a příslovcí; vztažné věty – zájmenný předmět 3. a 4. pádu	v evropských a globálních souvislostech Nerovnoměrný vývoj světa, chudoba a bohatství PT: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí
Ústní, písemný projev • poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu; stručně vylíčí událost, nehodu, vypráví jednoduchý příběh • napíše kratší, jednoduše členěný text týkající se okruhu jeho zájmů, popíše zážitek, jednoduchý příběh • odpoví na dopis, sestaví omluvný dopis, napíše pohlednici či přání	Slovní zásoba a témata – poštovní styk, telefonování, rodina, škola, vyučovací disciplíny – krajina, moře, zvířata, cestování, dopravní prostředky, automobil – fyziologický popis osoby, zdraví, nemoci, u lékaře, v nemocnici, život ve městě, na vesnici, zemědělství, kultura – nákupy 1, orientace ve městě, počasí – písemný projev: rozkaz, omluvný dopis + odpověď, zpráva o události, přání – pohlednice z dovolené – ústní projev na téma: pracovní program dne, seznámení s rodinou, cestování dopravními prostředky	MP: Zeměpis, dějepis: francouzské oblasti, města; historické události ve Francii PT: Mediální výchova média a jejich role, reklama PT: Vztah k multilingvní situaci a ke spolupráci
	Reálie + literatura – významná města a oblasti Francie – francouzský tisk, politické a kulturní osobnosti, francouzské výrobky, turistika	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy

Poslech • rozumí mluvenému projevu na běžné téma přednesenému jasně, spisovně a zvolna • rozliší jednotlivé mluvčí a jejich jazyk	Procvičování slovesných tvarů, minulost, přítomnost, budoucnost – rozšíření slovesných tvarů – imparfait, future proche, passif, subjonctif, gérondif, participe présent – zájmenná příslovce en, y – zájmena předmětná, přivlastňovací, ukazovací, tázací – rozvíjení slovesných konstrukcí – slovesné vazby	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, jak být připraven na životní změny, sociální a morální dilemata doby, spolupráce s jinými lidmi, názory druhých lidí jako možná východiska pro další rozvoj organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace
Čtení • čte s porozuměním faktografické texty, vyhledá potřebnou informaci a porozumí jí	Slovní zásoba a témata – divadlo, hudba – každodenní život – sport – fungování národních a místních institucí ve Francii – typy a způsoby bydlení	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Shody a rozdíly v životním stylu evropských zemí, významní Evropané PT: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka
Ústní, písemný projev • poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu • charakterizuje osobu, požádá o informaci, či ji podá, vyjádří názor, příčinu a důsledek • zahraje zadanou roli, kupříkladu turisty, úředníka • stručně vylíčí společenskou, světovou událost, nehodu, vypráví příběh • omluví se, vyjádří své pocity, soud	Reálie a literatura – odlišnosti francouzských geografických oblastí – sociální členění Francouzů, levicové hnutí ve Francii – symboly francouzské státnosti	PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí, jakým způsobem ho člověk ovlivňuje MP: Zeměpis: hospodářství ve Francii, město a venkov Dějepis: postavy francouzských dějin PT: Mediální výchova Rozbor aktuálního zpravodajství
• napíše kratší, jednoduše členěný text týkající se okruhu jeho zájmů, popíše zážitek • napíše jednoduchý příběh, vyprávění • popíše obrázek • přednese báseň klasiků		

francouzské literatury		

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Poslech • rozumí bez potíží mluvenému projevu, je li přednesen pomalu a spisovnou francouzštinou • orientuje se v poslechových textech, porozumí základnímu obsahu rozhlasových relací	Gramatika Rozšíření a procvičení slovesných konstrukcí – plus-que parfait – futur antérieur Vyjádření časových souvislostí, vztahů ve větě, vývoj děje – podmínkové věty přítomné i minulé – zájmeno vztažné dont – vyjádření pravděpodobnosti, lhostejnosti, nutnosti, míry, věty přípustkové – neurčitá zájmena, přídavná jména	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, já a moje sociální role nynější i budoucí, životní rozhodnutí a důležité volby, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace
Čtení • rozumí čtenému textu, orientuje se v novinových článcích, se slovníkem čte i francouzská beletristická díla	Slovní zásoba a témata – cestování, formality s ním spojené – automobil, součásti, řízení – strach, úzkost – geografické termíny - hory, moře – válka a mír, dějinné události, spravedlnost – rodinný rozpočet, základní ekonomické termíny	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka
Ústní, písemný projev • vyjádří většinu situací každodenního života, hovoří o rozdílech v naší a francouzské kultuře, vyjádří se zhruba i k abstraktním tématům lidského života, vyjádří ekonomické termíny • napíše dopis, žádost, svůj životopis • sestaví jednoduchý novinový článek, vyprávění	Reálie a literatura – zásadní data francouzských dějin – turistika ve Francii – francouzské oblasti: jihozápad a severovýchod Francie	PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí MP: Zeměpis: frankofonní oblasti, Švýcarsko, Kanada Dějepis: přehled významných událostí ve Francii PT: Mediální výchova Rozbor aktuálního zpravodajství
Faktografické znalosti • orientuje se v klasických dílech		

francouzské literatury, má povědomí o francouzské kultuře i společnosti • orientuje se v základních etapách francouzské minulosti		

5.7 Francouzský jazyk 2

Celkový počet hodin: 3 – 3 – 3 – 3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět francouzský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z RVP G. Předmět vede žáky k osvojení si znalosti francouzského jazyka a reálií frankofonních zemí na úrovni jazykové kompetence B1 v rámci Evropského rámce jazyků. Začíná od úrovně A1, a v případě, že si ho žáci zvolí jako maturitní předmět, bude doplněn seminářem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Na čtyřletých gymnáziích a vyšším stupni víceletých gymnázií učitelé usilují o další rozvíjení klíčových kompetencí, kterými jsou kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence k podnikavosti.

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupu ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali (inscenační postup, simulace reálných životních situací, kombinační úkoly); vede žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací (získaných např. z internetu, z časopisů či rozhlasových a audiovizuálních nahrávek) a zadává jim takové úkoly, v jejichž rámci tyto informace samostatně vyhledávají, zpracovávají a využívají při studiu; vede žáky k tomu, aby si své učení sami plánovali a organizovali, zdůrazňuje nutnost učit se jazyk pravidelně a po menších celcích a tyto v určitém časovém úseku opakovat, žáci využijí (především v prvním ročníku) vzájemných zkušeností z předchozího studia jazyka.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů (Učitel využívá metod problémového vyučování a vhodně motivuje žáky praktickým užitím daného jevu.); prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi; jsou nuceni domýšlet a hledat souvislosti; ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (žáci komentují názory spolužáků, obhajují svůj názor, písemně zpracovávají různá témata a vedou rozhovory v různých kontextech); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracovávají informace z cizojazyčných textů a prezentují výsledky před třídou, zpracovávají referáty z literárních děl apod.).

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu; rozvíjí čtení, poslech, mluvení a psaní a porozumění grafickému vyjádření informací různého typu (např. piktogramy, grafy); ke komunikaci s rodilými mluvčími a francouzsky mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci poznávacích zájezdů, v přímém kontaktu si žáci mohou uvědomit význam neverbální komunikace; v rámci konverzace kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení (rozhovor, diskuse), stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti; při práci s jazykovým materiálem vede žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností, a to i v rámci odborného jazyka (např. gramatická terminologie); učí žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně a přiměřeně tomu, komu, co a jakým způsobem chce sdělit a v jaké situaci (např. úřední či soukromá korespondence, písemné a ústní pozvání na nějakou akci apod.).

Kompetence sociální a personální

Učitel: zadává párové a skupinové řešení úkolů v hodinách, čímž žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat (vzájemná úcta, tolerance a empatie); začleňuje žáky do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění poskytuje žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi, ale i rozhodování na základě vlastního úsudku a odolávání tlakům učitele či spolužáků; toto pomáhá čelit pozdějšímu společenskému i mediálnímu tlaku (např. konverzace v cizím jazyce); specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli; vede žáky k aktivní spolupráci při stanovování a dosahování těchto cílů.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáky k porozumění občanské společnosti i rozdílů mezi společností v naší zemi, ve Francii a frankofonních zemích; pomáhá žákům uvědomovat si podobnosti i odlišnosti demokratického zřízení u nás a v jiných státech, i postavení občana ve společnosti; rozšiřuje u žáků jejich poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot; prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, jejich kulturní, sociální a náboženskou různorodost; odmítají xenofobii nebo rasistické názory; učí žáky respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; svými postoji se ztotožňuje s kulturním dědictvím českým, francouzským i evropským.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: kvinta

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata MP vztahy
Poslech • porozumí jednodušším textům, předpovědi počasí, jednoduchým zprávám	Gramatika – slovesa a slovesné časy, vyjádření budoucnosti a minulosti: passé composé,	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační

• orientuje se v komiksu, poradí si se čtením emailové zprávy, novinového článku Ústní, písemný projev • jednoduše a poměrně plynule popíše cestu, argumentuje na jednoduché úrovni • vypráví o prázdninách, reaguje v telefonním rozhovoru • popíše počasí, klima • vyjadřuje se ke své budoucnosti • jednoduše vyjádří svůj názor, přání, omluvu, souhlas, na podobné podněty • vyjádří se k těmto faktografickým znalostem: Francouzi a volný čas; recyklace odpadů, environmentální problematika; frankofonní svět; klasická díla francouzské literatury; náš život za padesát let	futur simple, subjonctif présent – zvratná slovesa – vyjádření záporu, záporná zájmena, zájmena neurčitá, přivlastňovací a předmětná – indikátory času, jednoduché věty vedlejší Slovní zásoba a témata – rodina, dům, město – počasí, čtyři roční doby – části lidského těla, popis osoby Reálie a literatura – francouzský komiks jako fenomén – film – frankofonní země - Kanada, africké frankofonní státy	dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech T: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí MP: Zeměpis: obecná geografie Francie

Ročník: sexta

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata MP vztahy
Poslech • porozumí mluvenému projevu na běžné téma, přednesenému spisovně, jasně • rozliší jednotlivé mluvčí a jejich jazyk Čtení • čte s porozuměním faktografické texty, vyhledá potřebnou informaci a porozumí jí • rozumí reklamě Ústní, písemný projev • poměrně plynule a souvisle promluví na téma z oblasti svého zájmu • vyjádří svůj názor, cíle svého konání, spokojenost či nespokojenost • popíše událost v minulosti, vyjádří posloupnost dějů	Procvičování slovesných tvarů, minulost, přítomnost, budoucnost – rozšíření slovesných tvarů – imparfait, future proche, plus-que parfait, subjonctif, gérondif, participe présent – zájmenná příslovce en, y – zájmena předmětná, přivlastňovací, ukazovací, tázací – rozvíjení slovesných konstrukcí, vyjadřujících časové souvislosti – slovesné vazby Slovní zásoba a témata – dům, domácí práce – umění – reklama, inzerce – dopravní prostředky,	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech T: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Envinromentální výchova Člověk a životní prostředí MP: Zeměpis: oblasti a města Francie

• porovnává události, děje • vypráví jednoduchý příběh, vypráví anekdoty • napíše článek o výstavě • přednese báseň klasiků francouzské literatury, zazpívá a vysvětlí francouzskou píseň	cestování Reálie a literatura – francouzská píseň posledního desetiletí – umění a kultura – rozdíly mezi lidmi, diskriminace – život ve městě a na venkově	Dějepis: historické události ve Francii PT: Mediální výchova média a jejich role, reklama

Ročník: septima

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata MP vztahy
Poslech • rozumí bez potíží mluvenému projevu, je li přednesen pomalu a spisovnou francouzštinou • orientuje se v poslechových textech, porozumí základnímu obsahu rozhlasových relací Čtení • rozumí čtenému textu, orientuje se v novinových článcích, se slovníkem čte i francouzská beletristická díla Ústní, písemný projev • vyjádří většinu situací každodenního života, vyjádří svůj dojem, protest, stížnost, dovede se zhruba vyjádřit i k abstraktním tématům lidského života • sestaví výklad, ústně i písemně Faktografické znalosti • popíše klasická díla francouzské literatury, má povědomí o francouzské kultuře i společnosti • popíše pojem savoir-vivre, svět práce i obchodu ve Francii	Gramatika Rozšíření a procvičení slovesných konstrukcí – subjonctif – passif Vyjádření časových souvislostí, vztahů ve větě, vývoj děje – podmínkové věty přítomné i minulé – zájmeno ukazovací, tázací – neurčitá zájmena, přídavná jména, tvoření příslovcí – zájmeno dont, en, y – vedlejší věty důvodové, příčinné, spojovací termíny Slovní zásoba a témata – dobré mravy, společenské chování ve Francii – solidarita, svět práce a vzdělání – nové módní trendy, nákupy Reálie a literatura – klasičtí autoři francouzské literatury – politický a společenský život ve Franci	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech T: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí MP: Zeměpis: hospodářství ve Francii, město a venkov Dějepis: postavy francouzských dějin PT: Mediální výchova

Ročník: oktáva

Ročníkové výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata MP vztahy
Poslech • rozumí bez potíží mluvenému projevu, je-li přednesen pomalu a spisovnou francouzštinou	Gramatika Rozšíření a procvičení slovesných konstrukcí – futur antérieur	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační

• orientuje se v poslechových textech, porozumí základnímu obsahu rozhlasových relací Čtení • rozumí čtenému textu, orientuje se v novinových článcích, se slovníkem čte i francouzská beletristická díla Ústní, písemný projev • vyjádří většinu situací každodenního života, hovoří o rozdílech v naší a francouzské kultuře, vyjádří se zhruba i k abstraktním tématům lidského života, vyjádří ekonomické termíny • napíše dopis, žádost, svůj životopis • sestaví jednoduchý novinový článek, vyprávění Faktografické znalosti • popíše klasická díla francouzské literatury, má povědomí o francouzské kultuře i společnosti • orientuje se v základních etapách francouzské minulosti	– plus-que parfait Vyjádření časových souvislostí, vztahů ve větě, vývoj děje – podmínkové věty přítomné i minulé – zájmeno vztažné dont – neurčitá zájmena, přídavná jména – vyjádření pravděpodobnosti, lhostejnosti, nutnosti, míry, věty přípustkové Slovní zásoba a témata – cestování, formality s ním spojené – automobil, součásti, řízení – strach, úzkost – geografické termíny - hory, moře – pocity, vjemy – válka a mír, dějinné události, spravedlnost – rodinný rozpočet, základní ekonomické termíny Reálie a literatura – zásadní data francouzských dějin – turistika ve Francii – francouzské oblasti: jihozápad a severovýchod Francie	dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech T: Multikulturní výchova sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí MP: Zeměpis: frankofonní oblasti Švýcarsko, Kanada Dějepis: přehled významných událostí ve Francii PT: Mediální výchova

5.8 Ruský jazyk

Celkový počet hodin: 3 – 3 – 3 – 3

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ruský jazyk je vyučován jako volitelný druhý jazyk podle zájmu žáků. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět ruský jazyk je zařazen do výuky vyššího stupně gymnázia jako volitelný předmět v prvním až čtvrtém ročníku osmiletého i čtyřletého studia. Výuka probíhá vždy v celém ročníku ve stejný čas, třídy jsou rozdělené na skupiny a počet žáků v jedné skupině výjimečně přesahuje únosnou míru.

Ve třídách je dotace 3 hodiny týdně. Na předmět ruský jazyk navazuje předmět konverzace v ruském jazyce ve 3. a 4. ročníku, resp. třídách Septima a Oktáva o hodinové dotaci 2 + 2 hod. týdně podle zájmu žáků.

Žák během výuky používá ruský jazyk jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů, používá ruský jazyk jako nástroj komunikace mezi lidmi.

Předmět souvisí se zeměpisem (základní geografické údaje o rusky mluvících zemích), s dějepisem (základní historické údaje), s českým jazykem a literaturou, s cizími jazyky (stavba jazyka, tvoření slov …) i s ostatními předměty vzdělávací oblasti.

Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Předmět má také prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se rusky mluvícího světa.

Výchovné a vzdělávací strategie využívají současné i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky, aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali, využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; učí žáky efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení; vede žáky aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi; učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k rozpoznávání problémů, objasňování jeho podstaty a rozčlenění na části; učí žáky vytvářet hypotézy, navrhovat postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; vede žáky k uplatňování při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení vede dále žáky k využívání i myšlení tvořivého s použitím představivosti a intuice; žák pod vedením učitele kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; stejně jako žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží

problém z různých stran; společně s žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky aby s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívali dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; učí své žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; vede žáky efektivně využívat moderní informační technologie; učí své žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; učí žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; učí žáky rozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Učitel: učí žáka posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, být schopen sebereflexe; vede žáky stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; učí žáky odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat; vede žáky k přizpůsobení se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat; vede žáky k aktivní spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů; vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, k zodpovědnému vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých; učí žáky rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Učitel: učí žáky zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; vede žáky, aby o chodu společnosti a civilizace uvažovali z hlediska udržitelnosti života, rozhodovali se a jednali tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní prostředí ani kulturu; učí žáky promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupovat zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování; učí žáky rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit, chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytovat ostatním pomoc; učí žáky posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; učí žáky rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě, uplatňovat pro aktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace; vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit; učí žáky usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu, posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést; vede žáky chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – azbuka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: seznámení, mezilidské vztahy, rodina, osobní údaje, volný čas, zábava, povolání, inzerát Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – změny intonace otázek podle jejich smyslu – pád podstatných jmen v oslovení, oficiální a neoficiální oslovení – číslovky – podstatná jména po číslovkách – časování sloves – zvratná slovesa	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové

názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně	– slovesa se změnou kmenové souhlásky – skloňování osobních zájmen Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, získávání a předávání informací, sjednání schůzky, vyřízení vzkazu apod. – vyjádření osobních postojů a názorů, žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje apod. – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí		

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: škola, vyučování, vzdělávání, orientace v okolním prostředí, ve městě, nákupy, služby, ruská města, Praha, setkání, vzhled člověka Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – řadové číslovky – předložkové vazby odlišné od češtiny – skloňování podstatných jmen – skloňování tázacích zájmen – časování sloves – nesklonná podstatná jména – vyjádření nutnosti – vyjádření podobnosti – skloňování přídavných jmen – skloňování řadových číslovek – vyjádření data – zápor Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích,	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí

a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	– komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích – všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním)	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují

projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo	– zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: oblečení, charakteristika člověka, počasí, roční období, předpověď počasí, Sibiř, Rusko, Česká republika, ekologie Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – slovesné vazby odlišné od češtiny, – vyjádření vzájemnosti – použití zájmen какой, который – časování sloves – použití předložky для – vyjádření nutnosti – skloňování zpodstatnělých přídavných jmen – použití spojek – skloňování přídavných jmen podle vzoru летний – vyjádření data a letopočtu – určování hodin – vyjádření přibližnosti – základní číslovky – 3. stupeň přídavných jmen – skloňování podstatných jmen typu тетрадь Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – vyjádření osobních postojů a názorů – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí	s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou

každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	– základní údaje o daných zemích – všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních; žáci se učí určit výhodné a nevýhodné osobnostní předpoklady pro situaci spolupráce, soutěžení, konkurence ap.

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: cestování, ubytování, gastronomie, jídlo a nápoje, tradiční ruská kuchyně, každodenní život, jednotvárnost života Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – slovesné vazby odlišné od	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou

textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími	češtiny, – určování hodin – použití částice ли a spojky если – podmiňovací způsob – podmínkové věty – rozkazovací způsob – časování sloves – neurčitá zájmena a příslovce – 2. stupeň přídavných jmen a některých příslovcí Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, získávání a předávání informací, sjednání schůzky objednávka služeb, vyřízení vzkazu apod. – vyjádření osobních postojů a názorů, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje apod. – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své

na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí		jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

Ročník: kvinta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: setkání, mezilidské vztahy, vzhled člověka, charakteristika člověka, oblečení Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – slovesné vazby odlišné od češtiny – vyjádření nutnosti, možnosti, nemožnosti – vyjádření podobnosti – časování sloves – zápor – skloňování přídavných jmen – skloňování řadových číslovek – vyjádření data – vyjádření vzájemnosti – použití zájmen какой, который	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě)

• logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země	– použití předložky для – psaní data – skloňování zpodstatnělých přídavných jmen – použití spojek потому что, поэтому Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, získávání a předávání informací, sjednání schůzky objednávka služeb, vyřízení vzkazu apod. – vyjádření osobních postojů a názorů, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje apod. – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

• uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí		

Ročník: sexta

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: počasí, roční období, předpověď počasí, Sibiř, Rusko, Česká republika, ekologie Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – slovesné vazby odlišné od češtiny – skloňování přídavných jmen podle vzoru летний – vyjádření data a letopočtu – časování sloves – určování hodin – vyjádření přibližnosti – základní číslovky – 3. stupeň přídavných jmen – skloňování podstatných jmen typu тетрадь Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, získávání a předávání informací, sjednání schůzky objednávka služeb, vyřízení vzkazu apod. – vyjádření osobních postojů a názorů, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se

informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	apod. – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních; žáci se učí určit výhodné a nevýhodné osobnostní předpoklady pro situace spolupráce, soutěžení, konkurencí ap.

Ročník: septima

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají

jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních	okruhů: cestování, ubytování, gastronomie, jídlo a nápoje, tradiční ruská kuchyně, každodenní život, jednotvárnost života Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – slovesné vazby odlišné od češtiny – určování hodin – použití částice ли a spojky если – podmiňovací způsob – podmínkové věty – rozkazovací způsob – časování sloves – neurčitá zájmena a příslovce – 2. stupeň přídavných jmen a některých příslovcí Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, získávání a předávání informací, sjednání schůzky objednávka služeb, vyřízení vzkazu apod. – vyjádření osobních postojů a názorů, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje apod. – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury,	mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být

situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

Ročník: oktáva

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: vzdělávání, dům a domov, péče o tělo a zdraví, sport, průběh pracovního jednání Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – slovesné vazby odlišné od češtiny – slovesný vid – ukazovací zájmena – časování sloves	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování

textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích	– věty se spojkou чтобы – rozkazovací způsob – množné číslo podstatných jmen брат, друг – předložkové vazby – skloňování přivlastňovacích zájmen – skloňování podstatných jmen typu мать, дочь – jmenné tvary přídavných jmen – záporná zájmena – věty se slovesem являться – věty odlišné od češtiny Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních i pracovních jednáních a situacích, získávání a předávání informací, sjednání schůzky objednávka služeb, vyřízení vzkazu apod. – vyjádření osobních postojů a názorů, vyjádření žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje apod. – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České	a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět

• prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	republice	hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

5.9 Matematika

Celkový počet hodin: 4 – 4 – 4 – 4

Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematika patří do vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace v RVP G, kde vzdělávací oblast je současně vzdělávacím oborem.

Výuka matematiky na gymnáziu rozvíjí a prohlubuje pochopení kvantitativních a prostorových vztahů reálného světa, utváří kvantitativní gramotnost žáků a schopnost geometrického vnímání světa. Matematické vzdělávání napomáhá rozvoji abstraktního a analytického myšlení, rozvíjí logické usuzování a osvojuje schopnost formulace problému strategie jeho řešení. Matematické myšlení, vytváření hypotéz a deduktivní úvahy napomáhají rozvíjet schopnost soustředění a hlubšího porozumění problému.

Matematické vzdělávání přispívá k rozvoji logického uvažování, vede žáky k aktivnímu a samostatnému řešení úloh a problémů, vede je ke schopnosti aplikovat matematické poznatky v ostatních předmětech, při řešení úloh z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi. Vzdělávací cíle odrážejí současné pojetí vzdělávacího procesu a rozvíjí schopnost pracovat s informacemi, dovednost formulovat a argumentovat. Výuka matematiky zohledňuje současný rozvoj výpočetní techniky.

Žáci si osvojí základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním na základě poznávání jejich charakteristických vlastností. Samostatně analyzují texty úloh, nacházejí správné postupy při jejich řešení, vyhodnocují a zdůvodňují správnost výsledku k zadaným podmínkám. Žáci vyhledávají a zpracovávají informace z různých zdrojů – grafů, diagramů, tabulek a internetu. Jsou schopni propojit jednotlivé tématické okruhy a nevnímají je odděleně, rozumí vzájemným vztahům mezi nimi a vytvářejí si potřebný nadhled. Využívají kalkulátoru a moderních technologií k efektivnímu řešení úloh a k prezentaci výsledků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vytváří takové problémové situace, při nichž žáci efektivně využívají různé strategie učení, kterými získali poznatky a informace, a pak problémy řeší pomocí vhodného matematického postupu; do výuky zařazuje různé metody práce (rozhovor, skupinová práce, samostatná práce, řízená diskuse) tak, aby žáci pod jeho vedením dokázali kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímá ocenění, radu i kritiku ze strany druhých a z vlastních úspěchů i chyb čerpá poučení pro další práci; zadává motivační úlohy a úlohy z praxe, aby žáci používali matematiku jako nástroj pro řešení reálných situací; vyžaduje, aby žáci řešení příkladů zapisovali pomocí množinové symboliky; zadává samostatné práce, v nichž si žáci své učení a pracovní činnost sami plánují a organizují, sami hledají a rozvíjejí účinné postupy ve svém učení; vyžaduje, aby geometrické úlohy žáci zakreslovali ve volném rovnoběžném promítání pomocí náčrtů a dokázali je slovně popsat.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: klade důraz na aplikace, deduktivní a induktivní postupy, vede tak žáky k propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností; pomocí vhodně formulovaných otázek vyžaduje po žácích analýzu problémové situace, která spočívá v rozpoznání problému, objasnění jeho podstaty, rozčlenění na části a nalezení nejvhodnějšího matematického postupu pro jeho řešení; klade důraz na mezipředmětové vztahy; zadává příklady, při nichž žáci uplatňují při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení využívají i myšlení tvořivé s použitím představivosti, za pomoci kterého odhadují a následně vyhodnocují správnost výsledku vzhledem k zadaným podmínkám řešených příkladů; zadává problémové otázky a úkoly, při nichž žáci vytváří hypotézy, navrhují postupné kroky, zvažují využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy a nalézají různé způsoby řešení téhož příkladu.

Kompetence komunikativní

Učitel: při prezentaci příkladu vyžaduje, aby žáci slovně přeformulovali příklad do matematického problému, použili vhodnou matematickou symboliku a terminologii a dokázali interpretovat výsledek; klade důraz na přesné, jasné a srozumitelné formulace a logickou strukturu argumentací při obhajování postupu řešení příkladů; vede žáky k rozborům, hledání možností, prezentacím vlastního postupu a výsledku práce s využitím moderních informačních technologií; odporuje matematické soutěže (Matematická olympiáda, Matematický klokan, korespondenční semináře).

Kompetence sociální a personální

Učitel: klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu klade důraz na respekt k práci druhého; vybízí žáky k aktivní diskusi, obhajobě svého stanoviska a sebekritice; zadává skupinové práce, v nichž žáci aktivně spolupracují při stanovování a dosahování společných cílů, ale projevují i svoji individualitu, vytváří svůj názor a vyslechnou názor ostatních, a tím přispívá k vytváření mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě a toleranci.

Kompetence občanská

Učitel: zadáváním vhodných příkladů poukazuje na uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti; zadává domácí úkoly a kontroluje jejich plnění, čímž vede žáky k zodpovědnosti a tvůrčímu plnění povinností.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáka k zodpovědnému rozhodnutí o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; vybízí žáky ke kritickému hodnocení informací o vzdělávacích a pracovních příležitostech s ohledem na jejich matematické znalosti; zadává příklady z finanční matematiky, ve kterých ukazuje podstatu, principy a možná rizika podnikání; motivuje žáky k takové činnosti, kde by rozvíjeli svůj osobní i odborný potenciál a aktivním přístupem a tvořivou prací dosáhli co nejlepších výsledků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• užívá vlastnosti dělitelnosti přirozených čísel • řeší slovní úlohy na nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele • aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty • odhaduje výsledky numerických výpočtů a efektivně je provádí • účelně využívá kalkulátor • řeší jednoduché rovnice s absolutní hodnotou	Číselné obory Přirozená čísla – přirozená čísla - číselná osa, zápis čísel – dělitelnost přirozených čísel, kritéria dělitelnosti – prvočísla a čísla složená – násobek a dělitel, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel Celá čísla – celá čísla - kladná, záporná čísla a nula – absolutní hodnota, zápisy celých čísel pomocí násobků a zbytků při dělení Racionální a reálná čísla – racionální čísla - různé způsoby zápisu – porovnávání racionálních čísel – grafické znázornění racionálních čísel na číselné ose – převody periodických čísel na zlomky – výpočty se zlomky	PT: Osobnostní a sociální výchova (OSV) – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti PT: OSV – Morálka všedního dne

	– reálná čísla, obrazy reálných čísel na číselné ose – absolutní hodnota reálného čísla – intervaly	
• čte a zapisuje tvrzení v symbolickém jazyce matematiky • určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovou symbolikou • užívá množinové diagramy pro operace s množinami • operuje s intervaly	**Množiny** – množina a prvek množiny – inkluze množin a rovnost množin – operace s množinami: sjednocení, průnik, rozdíl a doplněk	PT: OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému
• rozezná, kdy je věta výrok • určí pravdivostní hodnotu výroku • užívá správně logické spojky a kvantifikátory • neguje výroky s kvantifikátory a s číselnými údaji • pracuje se složenými výroky • rozliší správný a nesprávný úsudek • rozliší definici a větu, rozliší předpoklad a závěr věty • vytváří hypotézy, zdůvodňuje jejich pravdivost a nepravdivost, vyvrací nesprávná tvrzení • zdůvodňuje svůj postup a ověřuje správnost řešení problému	**Základní poznatky z matematiky** – výroky a negace výroků – výroková logika – definice, věta, důkaz	PT: OSV – sociální komunikace
• používá pravidla pro operace s mocninami a odmocninami • provádí operace s mocninami a odmocninami	**Mocniny a odmocniny** – mocniny s přirozeným, celým a racionálním exponentem – odmocniny	Fyzika – různé fyzikální vzorce
• rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců • upravuje efektivně číselné výrazy a výrazy s proměnnými • určuje definiční obor výrazu	**Výrazy s proměnnými** – mnohočleny – lomené výrazy – výrazy s mocninami a odmocninami – vyjádření neznámé ze vzorce	PT: OSV – spolupráce a soutěž
• rozklady mnohočlenů aplikuje při řešení rovnic a nerovnic • řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, v jednodušších případech diskutuje	**Rovnice a nerovnice** – lineární rovnice a nerovnice a jejich soustavy – kvadratické rovnice a nerovnice	

řešitelnost nebo počet řešení • rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnic • geometricky interpretuje číselné, algebraické a funkční vztahy • graficky znázorňuje řešení rovnic, nerovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	– diskriminant – vztahy mezi kořeny a koeficienty kvadratické rovnice – rovnice a nerovnice v součinovém a podílovém tvaru – rovnice a nerovnice s absolutní hodnotou – rovnice a nerovnice s neznámou ve jmenovateli a pod odmocninou – jednoduché rovnice s parametrem – soustavy rovnic	
• používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v rovině a na základě vlastností třídí útvary • využívá náčrt při řešení rovinného problému • určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti, odchylky	Geometrie v rovině – rovinné útvary (klasifikace) – přímka a její části – úhel, dvojice úhlů – trojúhelník – vlastnosti – mnohoúhelníky - vlastnosti – kružnice, kruh a jeho části – obvody a obsahy rovinných útvarů – úhly v kružnici, Thaletova kružnice – vzájemná poloha přímky a kružnice, tečna kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic	Fyzika – těžiště

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím množin všech bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu • v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly • řeší planimetrické problémy	Geometrie v rovině – shodnost a podobnost trojúhelníků – Pythagorova věta, Euklidovy věty – množiny bodů dané vlastnosti – shodná zobrazení - osová a středová souměrnost, posunutí, otočení	PT: OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti PT: OSV – morálka všedního dne

motivované praxí • načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných funkcí • modeluje závislosti reálných dějů pomocí známých funkcí • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích • užívá funkcí při určování kvantitativních vztahů • aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi • efektivně využívá grafů při řešení exponenciálních a logaritmických rovnic • diskutuje řešitelnost rovnic a nerovnic • určí definiční obor daných funkcí • načrtne grafy goniometrických funkcí • určí podmínky při úpravách výrazů s goniometrickými funkcemi • aplikuje vztahy mezi hodnotami goniometrických funkcí a vztahy mezi těmito funkcemi • využívá poznatky o funkcích (grafů a jednotkové kružnice) při řešení goniometrických rovnic a nerovnic, při určování kvantitativních vztahů • aplikuje trigonometrické věty k řešení trojúhelníků • na základě trigonometrie řeší úlohy z reálného života • ze sinové věty odvodí vztah pro sinus ostrého úhlu v pravoúhlém trojúhelníku	– stejnolehlost – konstrukční úlohy **Funkce** – obecné poznatky o funkcích - pojem funkce – definiční obor funkce, obor hodnot funkce, graf funkce – vlastnosti funkcí – lineární funkce, kvadratická funkce, funkce absolutní hodnota, lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhá odmocnina, exponenciální funkce, logaritmické funkce – rovnice s neznámou v odmocnině **Logaritmické a exponenciální rovnice** – exponenciální rovnice a nerovnice – logaritmické rovnice a nerovnice **Goniometrické funkce** – velikost úhlu v míře obloukové a stupňové jednotková kružnice – funkce sin, cos, tg, cotg – vlastnosti funkcí – vztahy mezi goniometrickými funkcemi – úpravy výrazů **Goniometrické rovnice** – goniometrické rovnice, – jednoduché goniometrické nerovnice **Trigonometrie** – sinova věta, kosinova věta – trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	PT: OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému

• z kosinové věty odvodí Pythagorovu větu v pravoúhlém trojúhelníku • využívá náčrt při řešení prostorového problému • používá geometrické pojmy, zdůvodňuje a využívá vlastnosti geometrických útvarů v prostoru, na základě vlastností třídí útvary • zobrazí ve volné rovnoběžné projekci základní tělesa • určuje vzájemnou polohu lineárních útvarů, vzdálenosti a odchylky • zobrazí ve volné rovnoběžné projekci hranol a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles nebo jejich průnik s přímkou • v úlohách početní geometrie aplikuje funkční vztahy, trigonometrii a úpravy výrazů, pracuje s proměnnými a iracionálními čísly	Stereometrie – geometrie v prostoru – základní pojmy - bod, přímka, rovina – volné rovnoběžné promítání – základní tělesa – polohové vlastnosti (vzájemná poloha přímek a rovin) – řešení polohových konstrukčních úloh – metrické vlastnosti (odchylky přímek a rovin; vzdálenosti bodů, přímek a rovin)	PT: OSV – sociální komunikace Deskriptivní geometrie – vlastnosti rovnoběžného promítání

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozliší jednotlivá tělesa a určí jejich povrch a objem • řeší stereometrické problémy motivované praxí, při kterých aplikuje poznatky z planimetrie a trigonometrie	Stereometrie – objemy a povrchy těles (krychle, kvádr, hranol, válec, kužel, komolý kužel, jehlan, komolý jehlan, koule a její části)	Deskriptivní geometrie – náčrty těles v kosoúhlém promítání PT: OSV – morálka všedního dne PT: OSV – sociální komunikace
• vysvětlí pojem vektor a ovládá základní operace s vektory • využívá skalární a vektorový součin vektorů	Vektory – souřadnice bodů, vzdálenosti bodů, střed úsečky – orientovaná úsečka – vektory a operace s nimi – lineární kombinace vektorů – skalární, vektorový a smíšený součin vektorů – odchylka vektorů	Fyzika – vektorové veličiny rychlost a zrychlení Fyzika – zavedení mechanické práce a momentu síly jako skalární a vektorový součin dvou veličin PT: OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému
• užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině	Analytická geometrie v rovině – přímka v rovině	

(geometrický význam koeficientů) • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině • srovnává analytický a planimetrický způsob řešení úloh • používá parametrické vyjádření přímky v prostoru • užívá různé způsoby analytického vyjádření roviny v prostoru a rozumí geometrickému významu koeficientů • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v prostoru • rozlišuje analytické vyjádření útvaru od zadání funkce vzorcem • využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření • z analytického vyjádření (z osové nebo vrcholové rovnice) určí základní údaje o kuželosečce a kuželosečku nakreslí • určí rovnice tečny ke kuželosečce • řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky • upravuje výrazy s komplexními čísly • určí absolutní hodnotu komplexního čísla • převede algebraický tvar komplexního čísla na goniometrický a naopak • využívá Moivreovu větu k určení mocnin komplexních čísel • řeší rovnice v oboru komplexních čísel • rozliší variace, permutace a kombinace bez opakování • řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem (charakterizuje možné případy, vytváří model pomocí kombinatorických skupin a určuje	– analytické vyjádření přímky v rovině – vzájemná poloha přímek – odchylky přímek – vzdálenost bodu od přímky a rovnoběžných přímek **Analytická geometrie v prostoru** – přímka v prostoru – vzájemná poloha přímek – analytické vyjádření roviny – vzájemná poloha rovin – odchylka přímek a rovin – vzdálenosti v prostoru **Kuželosečky** – definice kuželoseček – kružnice, elipsa, hyperbola, parabola – rovnice kuželoseček – vzájemná poloha přímky a kuželosečky – tečna kuželosečky a její rovnice **Komplexní čísla** – početní operace s komplexními čísly – čísla komplexně sdružená – absolutní hodnota komplexního čísla – goniometrický tvar komplexního čísla – Moivreova věta – řešení rovnic v C **Kombinatorika** – elementární kombinatorické úlohy – variace, permutace a kombinace bez opakování	Deskriptivní geometrie – polohové a metrické vlastnosti v rovině Deskriptivní geometrie – polohové a metrické vlastnosti v prostoru Deskriptivní geometrie – konstrukce kuželoseček a jejích tečen PT: OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

jejich počet)		

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
	Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika (práce s daty)	
• rozliší variace, permutace a kombinace s opakování • upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly • používá binomickou větu při řešení úloh • využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti • určí pravděpodobnost náhodného jevu, sjednocení nebo průniku jevů • vysvětlí pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, znak, absolutní a relativní četnost • diskutuje a kriticky zhodnotí statistické informace a daná statistická sdělení • reprezentuje graficky soubor dat, čte a interpretuje tabulky, diagramy a grafy, rozlišuje rozdíly v zobrazení obdobných souborů vzhledem k jejich odlišným charakteristikám • volí a užívá vhodné statistické metody k analýze a zpracování dat • využívá výpočetní techniku	– variace, kombinace a permutace s opakováním – binomická věta, Pascalův trojúhelník – pravděpodobnost – náhodný jev, četnost jevů, pravděpodobnost náhodného jevu, pravděpodobnost opačného jevu, pravděpodobnost sjednocení a průniku dvou náhodných jevů, nezávislé jevy – práce s daty – statistická jednotka, soubor a znak, rozdělení četností – analýza a zpracování dat v různých reprezentacích – statistické charakteristiky, charakteristiky polohy a variability: vážený aritmetický průměr, medián, modus, percentil, kvartil, směrodatná odchylka, mezikvartilová odchylka	PT: OSV – poznávání a rozvoj vlastní osobnosti PT: OSV – seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problému Fyzika – zpracování fyzikálních protokolů, chyby měření PT: Mediální výchova – mediální produkty a jejich významy PT: OSV – sociální komunikace PT: OSV – Morálka všedního dne
• vysvětlí posloupnost jako zvláštní případ funkce • formuluje a zdůvodňuje vlastnosti studovaných posloupností • na základě znalosti vlastností funkcí řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech • rozlišuje společné a rozdílné vlastnosti funkcí a posloupností • určí posloupnost vzorcem pro n-tý člen, výčtem prvků, rekurentně	**Posloupnosti** – pojem posloupnosti, způsoby zadání, určení a vlastnosti – aritmetická posloupnost a její užití – geometrická posloupnost a její užití – pojem limita posloupnosti, věty o limitách, výpočet limit – posloupnost konvergentní	

a graficky • rozliší posloupnost aritmetickou a geometrickou, využívá je pro řešení praktických úloh • vysvětlí pojem limita posloupnosti a využívá věty o limitách k výpočtu limit • určí podmínky konvergence nekonečné geometrické řady a její součet • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech • interpretuje z funkčního hlediska složené úrokování, aplikuje exponenciální funkci a geometrickou posloupnost ve finanční matematice • užívá rozkladu mnohočlenů na součin k výpočtu limit • aplikuje věty o limitách na konkrétních příkladech • vysloví vzorce pro derivace elementárních funkcí • objasní geometrický význam 1. a 2. derivace • užívá znalosti limit a derivací k vyšetřování průběhu funkcí • užívá nejdůležitější vzorce pro integrování elementárních funkcí • vypočítá určitý integrál jednoduchých funkcí • aplikuje znalosti výpočtu určitého integrálu v geometrii	a divergentní – nekonečná geometrická řada a její užití **Základy diferenciálního počtu** – spojitost a limita funkce, věty o limitách, výpočty limit funkcí – spojitost funkce – derivace funkce, derivace součtu, rozdílu, součinu a podílu, derivace složené funkce – L´Hospitalovo pravidlo – vyšetřování průběhu funkce **Základy integrálního počtu** – primitivní funkce, neurčitý integrál – metody per partes a substituční metoda – určitý integrál – jednoduché aplikace: obsah plochy, objem tělesa	Fyzika – okamžitá rychlost v v čase t

5.10 Fyzika

Celkový počet hodin: 2,5 – 2 – 2,5 – 1

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět fyzika vychází ze vzdělávacího oboru Fyzika, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda v RVP G.

Fyzika je realizována jako povinný předmět pro žáky v 1.–4. ročníku (2,5 – 2 – 2,5 – 1). Celková dotace je 8 hodin. V prvním a třetím ročníku je časová dotace 0,5 hodiny realizována jako laboratorní cvičení

(výuka se uskutečňuje v nově vybudované laboratoři fyziky). Ve 4. ročníku si žáci mohou volit jednoletý seminář z fyziky s časovou dotací 2 hodiny týdně. Během studia se žáci mohou zapojit do fyzikální olympiády nebo korespondenčního semináře. Výuka je doplňována exkurzemi.

Fyzika vytváří nástroje, jak vybavit současnou i budoucí generaci potřebnými poznatky fyzikální vědy. Obsah fyzikálního vzdělávání, jako výsledek vzdělávacího procesu, tj. jednotlivá fyzikální fakta, pojmy, zákony, principy, metody, teoretické a experimentální aktivity ve fyzice i světonázorové závěry fyziky, se prostřednictvím vyučovacího procesu transformují ve fyzikální vědomosti žáka, dovednosti, poznávací schopnosti, v přesvědčení a jeho postoje. Vzdělávání ve fyzice svou obsahovou náplní, organizací, výukovými metodami musí směřovat k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí.

Fyzikální vzdělávání na gymnáziu má usilovat o to, aby si žáci:

- vytvořili základ systému racionálně uspořádaných fyzikálních poznatků, spočívajících na aktivním spojení pojmů, zákonů, fyzikálních modelů a teorií, jejich rozsah a obsah je naznačen v očekávaných výstupech RVP
- prováděli soustavná a objektivní pozorování, měření a experimenty (především laboratorního rázu), podle vlastního či týmového plánu, ovládli potřebné experimentální dovednosti a návyky při práci s měřidly používanými v praxi
- řešili přiměřeně obtížné problémy
- zpracovali a vyhodnotili získaná data empirických postupů, vyvozovali souvislosti mezi nově získanými poznatky a doposud osvojenými
- používali adekvátní matematické a grafické prostředky
- zdokonalili a využívali základní myšlenkové operace (indukce, dedukce, zobecňování, analýza, syntéza, srovnávání, modelování) při různých činnostech výuky fyziky
- formulovali srozumitelně a správně své myšlenky ústní í písemnou formou
- získávali a tvořivě využívali potřebné informace z různých zdrojů
- spolupracovali se svými spolužáky při společném řešení nejrůznějších problémů, byli otevření, tolerantní, ale i kritičtí k názorům druhých
- používali fyzikální vědomosti a dovednosti i v ostatních, zvláště přírodovědných, předmětech a naopak využívali poznatky z jiných předmětů ve fyzice
- předvídali možné dopady praktických aktivit lidí na přírodní prostředí a dovedli chránit v rámci svých možností toto prostředí
- dodržovali pravidla bezpečnosti práce
- orientovali se v současném fyzikálním obrazu světa

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: motivuje žáky, dává učivo fyziky do souvislosti s každodenní zkušeností žáků a tím je vede k poznání, že poznatky fyziky jsou užitečné pro praktický život; provádí co nejčastěji zajímavé demonstrační pokusy a organizuje žákovské pokusy a tím zvyšuje zájem žáků o fyziku; předkládá žákům přiměřeně náročné úkoly, jejich řešením žákům umožňuje prohlubovat vlastní zkušenosti s fyzikálními jevy a umožňuje jim poznávat fyzikální podstatu přírodních zákonitostí; zadává projekty, při jejichž řešení se učí žáci vyhledávat, zpracovávat, kriticky posuzovat fyzikální poznatky z několika různých zdrojů a ty dávat do širších souvislostí s dalšími, především přírodovědnými poznatky o světě a učí se řídit vlastní práci; vede žáky volbou otevřených úloh a problémů k poznání, že pochopení a popis přírodních zákonitostí je dlouhodobý proces, který vyžaduje další vzdělávání a je nezbytný pro život člověka v moderní společnosti; vede žáky k poznání, že výsledky fyzikálního zkoumání světa provázejí člověka na každém jeho kroku; umožňuje žákům samostatně nebo ve skupinách navrhovat a provádět fyzikální experimenty s běžně dostupnými pomůckami k ověřování pravdivosti jejich výroků; využívá chyb při řešení fyzikálních úloh jako prostředku k prohloubení fyzikálních poznatků a dovedností a k nalézání správné cesty k řešení těchto úloh.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: navozuje různě náročné a zajímavé problémové situace, při kterých žáci ve spolupráci s ním nebo samostatně formulují problémy, navrhují hypotézy řešení, plánují důkazy a postupy jejich ověřování a nalézají správná řešení; zařazuje úlohy, při kterých žáci na základě svých vlastních zkušeností s fyzikálními jevy a logickým myšlením docházejí k fyzikální podstatě zkoumaných jevů, které souvisejí s probíraným učivem; příznivě hodnotí zejména vlastní, neotřelé postupy řešení úloh, pokud vedou k cíli, nevyžaduje jen standardní, většinový postup; umožňuje žákům uplatňovat dovednosti a schopnosti z ostatních oblastí poznávání; hodnotí žáky především podle toho, jak řeší praktické úlohy a problémy experimentální i teoretické povahy.

Kompetence komunikativní

Učitel: vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků a jejich spolupráci při řešení úloh, pro formulaci hypotéz, obhajobu názorů a vhodnou argumentaci; vede žáky při vzájemné komunikaci k správnému používání fyzikálních poznatků, dovedností a experimentálních možností k obhajobě či vyvracení myšlenek a názorů ostatních; vede žáky k tomu, aby svůj postup dokázali obhájit a neměli obavy, že postupují jinak, než většina žáků; vede žáky k tomu, že k vyřešení předloženého úkolu nedílně patří i srozumitelné a přesvědčivé sdělení výsledku jiným; umožňuje žákům využívat moderní komunikační a informační prostředky a technologie při zpracování výsledků fyzikálních pozorování a měření.

Kompetence sociální a personální

Učitel: vede žáky ke spolupráci v menších i větších skupinách a tím je učí spolupracovat; navozuje podmínky pro diskusi a kritický přístup žáků k závěrům svým i k závěrům spolužáků; tím je učí používat věcné argumenty pro obhajobu svého názoru a přijmout názor spolužáků, je-li podložen přesvědčivými

důkazy; rozvíjí sebedůvěru žáků a vytváří příležitosti pro uvědomování si sociálních rolí a vztahů žáků, např. organizováním skupinové práce; vychází z pozorování žáků, jejich zvláštností a odlišností při výuce fyziky i mimo ni.

Kompetence občanská

Učitel: diskutuje se žáky při výuce fyziky i mimo ni o užitečnosti technických vynálezů, strojů a prací pro člověka; diskutuje se žáky otázky ochrany životního prostředí; vede žáky k zaujímání postojů k současnému dění ve společnosti; umožňuje žákům poznat historii fyzikálních objevů, seznamuje je se jmény a stručnými životopisy fyzikálních osobností minulosti i současnosti.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky k cílevědomému, zodpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucímu profesnímu zaměření.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• používá s porozuměním fyzikální veličiny zavedené učivem • užívá s porozuměním zákonné měřicí jednotky pro vyjadřování hodnot veličin a při řešení úloh • změří vhodnou přímou nebo nepřímou metodou a s přiměřenou přesností délku, hmotnost a hustotu látky • zpracuje protokol o měření podle vzoru • určí správně výsledek měření užitím absolutní a relativní chyby měření • rozlišuje skalární veličiny od vektorových veličin a s porozuměním operuje s oběma těmito druhy veličin při řešení úloh • dodržuje pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví při praktických činnostech • využívá představy hmotného bodu při řešení úloh • rozhodne, o jaký druh pohybu se jedná	FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEDNOTKY – soustava základních a odvozených veličin – Mezinárodní soustava jednotek SI a jednotky užívané spolu s jednotkami SI – převod jednotek – metody měření fyzikálních veličin, zpracování výsledků měření, absolutní a relativní odchylka – skalární a vektorové veličiny, operace s vektory MECHANIKA Kinematika hmotného bodu – poloha a změna polohy hmotného bodu (tělesa) – trajektorie, dráha, pohyby přímočaré a křivočaré – průměrná a okamžitá rychlost, zrychlení – rovnoměrný přímočarý	vhodné úvodní motivační pokusy; návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG); vazba na jednotky v matematice a na vektorový počet; postupné zdokonalování v měření PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS) – význam soustavy SI pro rozvoj vědeckých a hospodářských styků návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) a na matematiku (funkce, řešení rovnic)

• používá základní kinematické vztahy pro jednotlivé druhy pohybů při řešení úloh včetně problémových • sestrojí grafy závislosti dráhy a rychlosti na čase a využívá tyto grafy k řešení úloh na rovnoměrné a nerovnoměrné pohyby	pohyb, rovnoměrně zrychlený a rovnoměrně zpomalený pohyb – volný pád, tíhové zrychlení – skládání rychlostí – rovnoměrný pohyb hmotného bodu po kružnici **Dynamika hmotného bodu a soustavy hmotných bodů** – síla jako fyzikální veličina, skládání a rozklad sil – první Newtonův pohybový zákon – inerciální vztažná soustava, Galileiho princip – druhý Newtonům pohybový zákon – tíhová síla, tíha tělesa – hybnost a její změna, impuls síly – třetí Newtonův pohybový zákon – zákon zachování hybnosti – dostředivá síla – neinerciální vztažná soustava, setrvačné síly – smykové tření, valivý odpor – opakování a systematizace poznatků **Mechanická práce a mechanická energie** – mechanická práce stálé síly – kinetická energie a její změna – potenciální energie (tíhová, pružnosti) a její změna – zákon zachování mechanické energie – výkon, příkon, účinnost **Gravitační pole** – gravitační síla, Newtonův gravitační zákon	PT: Osobnostní a sociální výchova (OSV) – komunikace s odbornou terminologií (prolíná se všemi tématy) návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG); návaznost na geografii – závislost tíhové síly na zeměpisné šířce vazba na gravitační sílu v kapitole Gravitační pole PT: VMEGS – významní evropští učenci (G. Galilei, I. Newton, Ch. Huygens, A. Einstein) opakování a systematizace poznatků z kinematiky a dynamiky hmotného bodu návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG); přesah do učiva o práci tepelných strojů zákon zachování mechanické energie jako součást principu zachování energie
• uvede příklady pohybových a deformačních účinků síly na těleso • určí graficky a v jednoduchých případech i početně výslednici dvou sil působících v jednom bodě na výslednici dvou sil působících v jednom bodě • používá Newtonovy pohybové zákony pro předvídání nebo vysvětlení pohybu tělesa při působení sil (tíhové, tlakové, tahové, třecí) a při řešení úloh • využívá zákon zachování hybnosti při řešen úloh a problémů včetně úloh z praxe • účelně rozloží graficky sílu na dvě složky • využívá rozkladu sil k řešení úloh a problémů • vysvětlí jednoduché případy působení setrvačných sil (určí směr a velikost) • vypočítá zrychlení tělesa na nakloněné rovině		

• uvede příklady užitečného a škodlivého tření v praxi • uvede příklady, kdy těleso koná, a kdy nekoná práci • určí práci stálé síly výpočtem • popíše souvislost změny kinetické energie s mechanickou prací • popíše souvislost změny potenciální tíhové energie s mechanickou prací v tíhovém poli Země • využívá zákona zachování mechanické energie při řešení úloh a problémů včetně úloh z praxe • řeší úlohy z praxe s použitím vztahů pro výkon a účinnost • řeší konkrétní úlohy na výpočet gravitační síly • zakreslí síly vzájemného gravitačního působení • vysvětlí fyzikální význam gravitační konstanty • rozlišuje gravitační zrychlení od tíhového zrychlení • rozlišuje pojmy gravitační a tíhová síla, tíha • vysvětlí závislost tíhové síly na zeměpisné šířce • řeší úlohy na vrhy těles • diskutuje možné tvary trajektorie tělesa při pohybu v centrálním poli Země • řeší úlohy použitím druhého a třetího Keplerova zákona • popíše posuvný a otáčivý pohyb tuhého tělesa • řeší praktické úlohy na moment síly a momentovou větu (rovnováha na páce, kladce a kole na hřídeli) • experimentálně ověří platnost momentové věty • zkonstruuje výslednici dvou	– gravitační pole, gravitační zrychlení – tíhová síla, tíhové zrychlení, tíha – pohyb těles v homogenním tíhovém poli Země – pohyb těles v centrálním gravitačním poli Země – pohyby těles v gravitačním poli Slunce – Keplerovy zákony Mechanika tuhého tělesa – tuhé těleso, jeho posuvný a otáčivý pohyb kolem pevné osy – moment síly vzhledem k ose otáčení, výslednice momentů sil, momentová věta – skládání sil působících v různých bodech tuhého tělesa, dvojice sil, rozklad síly na dvě složky – těžiště tělesa, rovnovážná poloha tělesa – kinetická energie tuhého tělesa, moment setrvačnosti tělesa vzhledem k ose otáčení – jednoduché stroje Mechanika tekutin – shodné a rozdílné vlastnosti kapalin a plynů – tlak v kapalinách a plynech – tlak v kapalinách vyvolaný vnější silou, Pascalův zákon – tlak vzduchu vyvolaný tíhovou silou – vztlaková síla, Archimedův zákon	gravitační síla jako jeden druh vzájemného působení (gravitační interakce) a její vyjádření gravitačním zákonem; úspěšnost klasické mechaniky při výkladu pohybu těles v centrálním poli Země a Slunce; využití multimedií k interaktivním a simulačním experimentům na vrhy; PT: VMEGS – významní evropští učenci (J. Kepler, M. Koperník, T. Brahe a další) návaznost na učivo ZŠ (NG) o jednoduchých strojích; rekapitulace vztahů z kinematiky posuvného pohybu hmotného bodu a rovnoměrného pohybu hmotného bodu po kružnici; správné používání pojmů hmotný bod a tuhé těleso při řešení úloh návaznost na učivo ZŠ (NG) rovnice kontinuity jako příklad zákona zachování hmotnosti; Bernoulliho rovnice jako projev zákona zachování

různoběžných sil působících v různých bodech tuhého tělesa • určí výslednici dvou souhlasně rovnoběžných sil a dvou nesouhlasně rovnoběžných sil působících v různých bodech tuhého tělesa • řeší úlohy na dvojici sil, rozklad sil a stabilitu tělesa • experimentálně určí těžiště tenké desky • vypočítá kinetickou energii valícího se válce • uvede a vysvětlí základní rozdíly mezi ideální a reálnou tekutinou • používá vztahu pro výpočet tlaku a tlakové síly • řeší úlohy užitím Pascalova a Archimedova zákona • vysvětlí funkci hydraulického lisu a brzd • vysvětlí funkci barometru • vysvětlí, proč atmosférický tlak klesá s rostoucí vzdáleností od povrchu Země • stanoví chování tělesa v tekutině porovnáním hustot • experimentálně určí hustotu pevné látky použitím Archimedova zákona • řeší úlohy z praxe použitím rovnice kontinuity a Bernoulliho rovnice • popíše obtékání těles ideální a reálnou tekutinou • uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek • nakreslí graf závislosti výsledné síly mezi dvěma částicemi na vzdálenosti těchto částic • vysvětlí rozdíly mezi skupenstvími z hlediska vzájemného vztahu vnitřní kinetické a vnitřní potenciální energie částic • uvede příklady stavových změn	– proudění kapalin a plynů, proudnice – objemový průtok, rovnice kontinuity – Bernoulliho rovnice – proudění reální kapaliny, obtékání těles – základy fyziky letu, energie proudící vody – opakování a systematizace poznatků MOLEKULOVÁ FYZIKA A TERMIKA Základní poznatky molekulové fyziky a termiky – kinetická teorie látek a její experimentální ověření – potenciální energie částic, modely struktury látek – stavové veličiny, rovnovážný stav, rovnovážný děj – teplota a její měření – termodynamická teplota – veličiny popisující soustavu částic z hlediska molekulové fyziky (relativní atomová a molekulová hmotnost, hmotnostní konstanta, látkové množství, Avogadrova konstanta, molární hmotnost, molární objem)	mechanické energie opakování a systematizace poznatků z mechaniky tuhého tělesa a tekutin návaznost na učivo ZŠ (NG) a na učivo chemie námět na samostatné práce (SP): Modely látek různého skupenství; historický přehled vývoje názorů na strukturu látek PT: VMEGS – významní evropští učenci (E. Torricelli, Ch. Huygens, A. Celsius, lord Kelvin, A. Avogadro, R. Brown, A. Einstein a další)

a rovnovážných stavů • převádí teplotu z Celsiovy stupnice do Kelvinovy stupnice a naopak • řeší úlohy na výpočet látkového množství, počtu částic v homogenním tělese, molární hmotnosti a molárního objemu • interpretuje fyzikální význam Avogadrovy konstanty		

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• popíše složky vnitřní energie a uvede příklady její změny • řeší úlohy na změnu vnitřní energie konáním práce a tepelnou výměnou • interpretuje fyzikální význam měrné tepelné kapacity • sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití • řeší úlohy z praxe na použití 1. termodynamického zákona • uvede příklady na vedení tepla, proudění tepla a na tepelné záření • vyhledáním λ rozhodne o tepelné kvalitě materiálu • popíše postup, kterým se zjistí, zda plyn je, nebo není ideální • řeší úlohy na střední kvadratickou rychlost • využívá stavovou rovnici ideálního plynu o stálé hmotnosti při řešení problémů spojených s jeho stavovými změnami • vyjádří graficky vzájemnou závislost stavových veličin u jednotlivých tepelných dějů (p-V, p-T a V-T diagramy) • vysvětlí princip rotační olejové vývěvy • vysvětlí princip sněhového hasicího přístroje	Vnitřní energie, práce a teplo – vnitřní energie tělesa a soustavy těles a její změna konáním práce a tepelnou výměnou – teplo, tepelná kapacita, měrná tepelná kapacita – kalorimetrická rovnice bez změny skupenství – první termodynamický zákon – přenos vnitřní energie vedením, prouděním a tepelným zářením Struktura a vlastnosti plynů – ideální plyn, rozdělení molekul plynu podle rychlostí, střední kvadratická rychlost – teplota a tlak plynu z hlediska molekulové fyziky – stavová rovnice ideálního plynu pro konstantní hmotnost plynu, speciální případy této rovnice – jednoduché děje s ideálním plynem – stavové změny ideálního plynu z energetického hlediska, adiabatický děj – plyn při nízkém a vysokém tlaku, vývěva	návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) PT: VMEGS – významní evropští učenci (J. R. Mayer. B. Rumford a další) využití jednoduchých tepelných dějů v následující části (kruhový děj s ideálním plynem); při odvozování základní rovnice pro tlak ideálního plynu se opakují poznatky z mechaniky; učivo poskytuje možnost ukázat shodu teoreticky získaných zákonů s experimentem, což potvrzuje správnost poznatků o struktuře látky PT: VMEGS – významní evropští učenci (R. Boyle, J. L. Gay – Lussac, J. Charles a další)

• řeší úlohy na výpočet práce plynu při stálém tlaku • graficky určí práci plynu pro jednoduché tepelné děje • graficky znázorní kruhový děj složený z jednoduchých tepelných dějů a určí horní mez účinnosti kruhového děje • aplikuje poznatky o kruhovém ději k objasnění funkce tepelných motorů • rozlišuje krystalické a amorfní látky na základě znalostí jejich struktury • uvede příklady jednoduchých typů deformací • řeší úlohy s použitím Hookova zákona • vyhledá v tabulkách meze pevnosti různých materiálů a porovná je z hlediska jejich pevnosti • řeší úlohy na teplotní délkovou a objemovou roztažnost pevných těles • uvede příklady praktické aplikace teplotní roztažnosti • vysvětlí vlastnosti molekul povrchové vrstvy • objasní fyzikální význam povrchového napětí • vysvětlí vznik kapilární elevace a deprese a uvede příklady z praxe • řeší úlohy na teplotní objemovou roztažnost kapalin a změnu hustoty kapaliny s teplotou • uvede příklady z praxe, kdy je třeba počítat s teplotní roztažností kapalin a kdy se tohoto jevu využívá • vysvětlí jednotlivé změny skupenství z hlediska kinetické teorie látek a použitím fázového diagramu • rozliší děje: změna skupenství,	Kruhový děj s ideálním plynem – práce plynu při stálém a proměnném tlaku – kruhový děj – druhý termodynamický zákon – tepelné motory (parní turbína, spalovací motory, proudový a raketový motor) Struktura a vlastnosti pevných látek – krystalické a amorfní látky, ideální krystalová mřížka, typy základních kubických buněk – bodové poruchy krystalové mřížky – deformace pevného tělesa, síly pružnosti, normálové napětí, relativní prodloužení, jednoduché deformace – Hookův zákon pro pružnou deformaci tahem, mez pružnosti a mez pevnosti – teplotní roztažnost pevných těles Struktura a vlastnosti kapalin – povrchová vrstva kapaliny a její energie – povrchová síla, povrchové napětí – jevy na rozhraní pevného tělesa a kapaliny, kapilární tlak, kapilarita – teplotní objemová roztažnost kapalin Změny skupenství látek – tání a tuhnutí – sublimace a desublimace – vypařování, var, kapalnění – sytá a přehřátá pára, kritický stav látky	námět na SP: Historický vývoj tepelných motorů; PT: Environmentální výchova (EV) – negativní vliv spalovacích motorů na životní prostředí, omezené zásoby paliv PT: VMEGS – významní evropští učenci (J. Watt, J. Božek, C. Laval, A. Stodola, S. Carnot) návaznost na učivo chemie a geologie o typech krystalů a vazebních silách; práce s tabulkami (vyhledávání hodnot meze pevnosti materiálů ap.) námět na SP: Moderní stavební materiály z hlediska jejich mechanických a tepelných vlastností PT: VMEGS – významní evropští učenci (R. Hooke) návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) a chemie návaznost na učivo o tepelných strojích

chemická změna a rozpouštění látky • řeší úlohy s použitím vztahů pro skupenské teplo • interpretuje fyzikální význam měrného skupenství tepla • sestaví a řeší kalorimetrickou rovnici zahrnující změna skupenství • určuje hodnoty z křivky syté vodní páry a interpetují je (včetně trojného a kritického bodu) • vysvětlí princip chladničky a tepelného čerpadla • popíše, jak určit, zda pára je sytá nebo přehřátá • vysvětlí princip tlakového hrnce • rozumí veličinám popisujícím vodní páru v atmosféře • uvede příklady kmitavých pohybů z praxe • popíše souvislost harmonického pohybu s rovnoměrným pohybem bodu po kružnici • řeší úlohy s použitím vztahu pro okamžitou výchylku kmitavého pohybu bodu (tělesa) • sestrojí graf závislosti okamžité výchylky na čase a dovede v tomto grafu číst • provede grafické skládání dvou složek harmonického kmitání téhož směru (např. při použití šablony funkcí) • vysvětlí příčinu harmonického pohybu • aplikuje zákon zachování mechanické energie na mechanický oscilátor • řeší úlohy s použitím vztahu pro dobu kmitu pružiny a matematického kyvadla • experimentálně určí tuhost pružiny a tíhové zrychlení • uvede praktické příklady projevu	– kalorimetrická rovnice pro změnu skupenství – chladicí stroj a tepelné čerpadlo – vodní pára v atmosféře – opakování a systematizace učiva MECHANICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ Kmitání mechanického oscilátoru – kmitavý pohyb, harmonické kmitání – veličiny popisující harmonický kmitavý pohyb – složené kmitání, rázy – dynamika kmitavého pohybu, síla pružnosti – kyvadlo – přeměny energie v mechanickém oscilátoru, tlumené kmitání – nucené kmitání mechanického oscilátoru, rezonance	(obrácený cyklus tepelného děje); práce s grafy (křivka syté páry, fázový diagram) práce s tabulkami (vyhledání hodnot měrného skupenského tepla dané látky a daného skupenství) opakování a systematizace učiva z molekulové fyziky vazba na kinematiku a dynamiku hmotného bodu možnost využití modelování kmitavého pohybu počítačem vazba na matematiku (goniometrické funkce obecného úhlu – sin α, cos α) náročné učivo vyžadující velkou pozornost;

rezonance • vysvětlí podmínky, za kterých dojde ke kmitům tlumeným, netlumeným a nuceným • popíše vznik vlnění v pružném látkovém prostředí • ilustruje na příkladech druhy vlnění • využívá vztahu mezi λ, f a rychlosti vlnění při řešení konkrétních problémů včetně úloh z praxe • řeší úlohy na použití rovnice postupné vlny • vysvětlí jev interference dvou koherentních vlnění • objasní vznik stojatého vlnění • objasní na příkladu využití Huygensova principu • řeší úlohy na Snellův zákon • uvede a popíše příklady, kdy lze pozorovat interferenci a ohyb vlnění • rozliší, kdy jde o zvuk, ultrazvuk, infrazvuk; popíše přibližně frekvenční intervaly • řeší úlohy, ve kterých se vyskytuje veličina rychlost zvuku • popíšezákladní charakteristiky tónu, rozhodne, který ze dvou tónů má větší výšku, předvede změnu výšky tónu struny • vysvětlí vznik ozvěny • uvede příklady využití ultrazvuku • chrání se před nadměrným hlukem • popíše vlastnosti a chování elektricky nabitých těles • chápe elektrické pole jako zprostředkovatele interakce • řeší úlohy užitím Coulombova zákona • popíše elektrické pole pomocí veličin E, U a φ, znázorní vektorový model radiálního a homogenního pole • zelektruje těleso elektrostatickou	Mechanické vlnění – vznik a druhy vlnění, vlna, vlnová délka, frekvence, fázová rychlost – rovnice postupného vlnění v řadě hmotných bodů – interference vlnění – odraz vlnění v řadě bodů, stojaté vlnění, chvění – vlnění v izotropním prostředí, Huygensův princip – odraz a lom vlnění, Snellův zákon – ohyb mechanického vlnění Zvukové vlnění – zdroje, šíření a rychlost zvuku – vlastnosti zvuku (výška, barva, hlasitost, akustická intenzita, pohlcování zvuku) – ultrazvuk a infrazvuk – opakování a systematizace učiva ELEKTŘINA A MAGNETISMUS Elektrický náboj a elektrické pole – elektrický náboj, elektrostatické silové působení, Coulombův zákon – elektrické pole, intenzita elektrického pole – práce v elektrickém poli, elektrické napětí, potenciální energie, elektrický potenciál	dobré znalosti tohoto učiva usnadní pochopení vlastností elektromagnetického vlnění v dalším ročníku; možnost využití modelování vlnění počítačem PT: VMEGS – významní evropští učenci (Ch. Huygens) návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) vazba na učivo biologie o uchu přesah do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví (Péče o zdraví) opakování a systematizace učiva z mechanického kmitání a vlnění návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG); práce s tabulkami (vyhledávání hodnot relativní permitivity látek) PT: EV - ochrana životního prostředí před kouřovými plyny

indukcí a vysvětlí princip tohoto jevu • předvádí chování vodičů a izolantů v elektrickém poli za různých podmínek • řeší úlohy na výpočet kapacity deskového kondenzátoru a na jednoduchá zapojení s kondenzátory • popíše základní druhy kondenzátorů	– elektrické pole nabitého tělesa ve vakuu, rozložení náboje na vodiči – vodič a izolant v elektrickém poli, elektrostatická indukce – kapacita vodiče, kondenzátor, spojování kondenzátorů, energie kondenzátoru	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• vysvětlí mechanismus vedení elektrického proudu • rozliší elektromotorické napětí (napětí naprázdno) od svorkového napětí • dodržuje zásady pro práci v laboratoři • využívá Ohmův zákon pro část obvodu i pro uzavřený obvod při řešení úloh a praktických problémů • změří odpor rezistoru, spotřebiče • vysvětlí pokles elm. napětí zdroje při jeho zatížení • řeší úlohy na vztah pro odpor, práci a výkon • řeší jednoduché úlohy s použitím Kirchhoffových zákonů • zapojí rezistory sériově a paralelně • používá reostat a potenciometr k regulaci U, I • vysvětlí zkrat a funkci pojistek • vysvětlí, jak se liší elektrické vlastnosti kovů, polovodičů a izolantů • objasní vznik hradlové vrstvy • nakreslí schéma zapojení diody a provede zapojení • změří voltampérovou charakteristiku diody • rozezná termistor, diodu,	Vznik elektrického proudu – elektrický proud jako děj a jako veličina – elektromotorické napětí zdroje (napětí naprázdno) Elektrický proud v kovech – Ohmův zákon pro část obvodu, elektrický odpor, rezistivita – odpor kovu jako funkce teploty, supravodivost – spojování rezistorů – Ohmův zákon pro uzavřený obvod – regulace proudu a napětí – Kirchhoffovy zákony – elektrická práce a elektrický výkon v obvodu stejnosměrného proudu Elektrický proud v polovodičích – pojem polovodiče, termistoru, fotorezistoru – vlastní a příměsové polovodiče – přechod PN, polovodičová dioda, diodový jev – luminiscenční diody, fotodiody Elektrický proud v kapalinách – elektrolyt, elektrolytická	návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG); vazba na vzdělávací oblast Člověk a svět práce – Zásady bezpečnosti práce s elektrickým proudem návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG); práce s tabulkami (vyhledávání hodnot rezistivity daného kovu a teplotního součinitele odporu) PT: VMEGS – významní evropští učenci (G. S. Ohm, A. Volta, G. R. Kirchhoff) návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG)

fotodiodu, fotorezistor a uvede jejich využití v praxi • vysvětlí rozdíl mezi vedením proudu v kovech a kapalinách • řeší úlohy s použitím Faradayových zákonů • popíše princip galvanického článku a akumulátoru • vysvětlí praktické použití elektrolýzy i její negativní projevy • popíše jednotlivé druhy výboje • uvede příklady praktického použití výbojů v plynech • uvede příklady použití vlastností elektronového svazku v praxi • chápe magnetické pole jako zprostředkovatele interakce • popíše, popř. nakreslí chování magnetky v magnetickém poli permanentního magnetu, vodiče s proudem a v magnetickém poli Země • znázorní indukčními čarami magnetické pole permanentního magnetu, přímého vodiče s proudem a cívky s proudem • určí směr a velikost magnetické síly působící na vodič s proudem a na částici s nábojem • vypočítá magnetickou indukci v okolí přímého vodiče a uvnitř dlouhého solenoidu • vypočítá magnetický indukční tok plochou cívky • demonstruje vznik indukovaného napětí jednoduchými pomůckami • vysvětlí podstatu jevu elektromagnetické indukce • vysvětlí směr indukovaného proudu užitím Lenzova zákona • řeší jednoduché úlohy užitím	disociace, elektrolýza – Faradayovy zákony pro elektrolýzu, použití – galvanické články, akumulátory **Elektrický proud v plynech a ve vakuu** – nesamostatný a samostatný výboj v plynu – samostatný výboj v plynu za atmosférického a sníženého tlaku – katodové a kanálové záření, emise elektronů – obrazovka **Stacionární magnetické pole** – magnetické pole vodiče s proudem – magnetická síla, magnetická indukce – magnetické pole rovnoběžných vodičů s proudem – magnetické pole cívky – částice s nábojem v magnetickém poli – magnetické vlastnosti látek, magnetické materiály v praxi **Nestacionární magnetické pole** – elektromagnetická indukce – magnetický indukční tok – Faradayův zákon elektromagnetické indukce – indukovaný proud – vlastní indukce, indukčnost – energie cívky s proudem **Střídavý proud** – obvod střídavého proudu s rezistorem – výkon střídavého proudu v obvodu s rezistorem	návaznost na učivo chemie o elektrolýze; PT: EV – Ochrana životního prostředí – negativní důsledky elektrolýzy, péče o akumulátory návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) práce s tabulkami (vyhledávání hodnot relativní permeability magnetických látek) PT: VMEGS – významní evropští učenci (H. Ch. Oersted, N. Tesla, H. A. Lorentz) návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG); PT: VMEGS – významní evropští učenci (M. Faraday, E. Ch. Lenc, J. H. Henry)

Faradayova zákona a vztahu pro indukčnost cívky • uvede příklady užití elektromagnetické indukce • nakreslí grafy závislosti proudu a napětí na čase pro všechny jednoduché obvody st proudu s R, L, C • řeší jednoduché úlohy na výpočet impedance sériového obvodu R, L, C a na určení rezonanční frekvence • rozlišuje okamžitou, maximální a efektivní hodnotu napětí a proudu • řeší úlohy na výpočet střední hodnoty výkonu střídavého proudu a na výpočet práce z činného výkonu • popíše a objasní činnost alternátoru, trojfázového generátoru, elektromotoru, transformátoru a jednotlivých typů elektráren • rozlišuje fázové a sdružené napětí, popíše tyto hodnoty u spotřebitelské sítě • uvede příklady elektromotorů v domácnosti, praxi • řeší úlohy na použití rovnice transformátoru • uvede příklady transformace nahoru a dolů • zdůvodní transformaci nahoru při dálkovém přenosu elektrické energie • porovná jednotlivé typy elektráren podle účinnosti a vlivu na životní prostředí • objasní funkci polovodičové diody jako usměrňovače • vysvětlí podstatu tranzistorového jevu zjednodušeným modelem • objasní funkci tranzistorového zesilovače na jednom zesilovacím	– obvod střídavého proudu s cívkou, induktance – obvod střídavého proudu s kondenzátorem kapacitance – složený obvod střídavého proudu (RLC v sérii) – výkon střídavého proudu v obvodu s impedancí, efektivní hodnoty napětí a proudu **Střídavý proud v energetice** – generátor střídavého proudu (alternátor) – trojfázový generátor a trojfázová soustava střídavého napětí – elektromotor (stejnosměrný, střídavý, trojfázový) – transformátor – přenos elektrické energie, elektrárny, spotřebitelská síť – bezpečnost práce při práci s elektrickým proudem **Fyzikální základy elektroniky** – usměrňovač – tranzistor, tranzistorový jev – zesilovač – integrovaný obvod **Elektromagnetické kmitání a vlnění**	práce s grafy funkcí u = u(t), i = i(t) možnost plánovat exkurzi do elektrárny; možnost zadání SP na témata: přenos el. energie, zdroj energie, ochrana životního prostředí ap. návaznost na biologii – účinky el. proudu na lidské tělo PT: EV – Člověk a životní prostředí (jak ovlivňuje člověk životní prostředí, jaké zdroje energie člověk využívá) PT: VMEGS – Evropané z českého prostředí (F. Křižík) návaznost na téma elektrický proud v kovech

stupni • má informace o dalších polovodičových součástkách • popíše jevy v oscilačním obvodu LC • zakreslí časový průběh kmitů napětí a proudu • vypočítá vlastní frekvenci • uvede způsob, jak dochází k přenosu energie v oscilačním obvodu napojeném na zdroj napětí • nakreslí zářivý dipól na konci dvouvodičového vedení se stojatými kmity napětí a proudu na dipólu • chápe elektromagnetické pole jako zprostředkovatele interakce • vysvětlí princip činnosti mikrofonu • popíše blokové schéma vysílače a základní druhy modulací nosné vlny • popíše blokové schéma rozhlasového přijímače • vypočítá rychlost světla v optickém prostředí • nakreslí odražený a lomený paprsek • aplikuje úplný odraz v praxi • řeší úlohy na odraz a lom světla, vypočítá mezní úhel • změří index lomu skla • stanoví podmínky pro zesílení a pro zeslabení světla • vysvětlí vznik interferenčních maxim a minim • pozná jevy způsobené interferencí světla • popíše výsledek ohybu světla na hraně a na mřížce v bílém a v monofrekvenčním světle • rozliší spektrum vytvořené hranolem a mřížkou • vysvětlí způsob polarizace světla	– elektromagnetický oscilátor, jeho perioda – nucené kmitání elektromagnetického oscilátoru – vznik elektromagnetického vlnění, postupná a stojatá elektromagnetická vlna – elektromagnetický dipól – vlastnosti elektromagnetického vlnění, přenos energie elektromagnetickým vlněním – elektromagnetická interakce **Přenos informací elektromagnetickým vlněním** – sdělovací soustava – vysílač a přijímač – princip televize – shrnutí poznatků **OPTIKA** **Základní pojmy** – světlo jako elektromagnetické vlnění, frekvence, vlnová délka, index lomu – odraz a lom světla, úplný odraz, mezní úhel – rozklad světla hranolem, disperze světla **Vlnová optika** – koherentní záření, interference světla, interferenční maxima a minima – interference světla na tenké vrstvě – ohyb světla na hraně na štěrbině – ohyb světla na optické mřížce – polarizace světla, použití jevu v praxi	PT: EV – Člověk a životní prostředí (ochrana před elektromagnetickými vlnami) PT: VMEGS – významní evropští učenci (J. C. Maxwell, H. Hertz) PT: MV – Média a mediální produkce (rozhlas, televize, fyzikálně-technické základy médií) shrnutí poznatků návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) velmi obtížné učivo navazující na poznatky o mechanickém vlnění PT: VMEGS – významní evropští učenci (T. Young, I. Newton)

a podstatu i použití polarizačního filtru		

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený zobrazováním • sestrojí obraz předmětu pomocí rovinného a kulového zrcadla a pomocí tenké čočky a uvede jeho vlastnosti • řeší úlohy použitím zobrazovací rovnice pro kulové zrcadlo a pro tenkou čočku • vypočítá měřítko optického zobrazení (příčné zvětšení) • popíše oko jako optickou soustavu • experimentálně určí ohniskovou vzdálenost čočky • popíše podstatu lupy, mikroskopu a dalekohledu • popíše podstatu vad oka a způsoby korekce těchto vad • uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření • popíše a dodržuje pravidla dostatečného osvětlení • objasní rozdíl mezi zářivou a světelnou energií • řeší jednoduché úlohy na použití vztahu pro osvětlení • popíše podstatu spektrální analýzy • uvede příklady užití rentgenového záření • uvede příklady platnosti principu relativity • interpretuje princip stálé rychlosti světla • vysvětlí pojem relativnost současnosti • vysvětlí pojem dilatace času a kontrakce délek • řeší úlohy na aplikaci vztahů pro	Optické zobrazování – zobrazování rovinným a kulovým zrcadlem, zobrazovací rovnice zrcadla – zobrazování tenkými čočkami, zobrazovací rovnice tenké čočky – oko, konvenční zraková vzdálenost – subjektivní optické přístroje – objektivní optické přístroje Elektromagnetické záření a jeho energie – přehled elektromagnetického záření, spektra – přenos energie zářením, fotometrické veličiny – rentgenové záření a jeho praktické využití SPECIÁLNÍ TEORIE RELATIVITY – základní principy speciální teorie relativity – dilatace času, kontrakce délek – skládání rychlostí ve speciální teorii relativity – základní pojmy relativistické dynamiky – vztah mezi energií a hmotností FYZIKA MIKROSVĚTA	návaznost na učivo fyziky ZŠ (NG) námět na projekt: Současné optické přístroje možnost využití počítače pro modelování zobrazování zrcadly a čočkami; vazba na biologii – oko; vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (ochrana očí) návaznost na chemii – spektrální analýza; vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví (záření) návaznost na chemii – zákon zachování hmotnosti a zákon zachování energie při chemických dějích PM: VMEGS – významní evropští učenci (A. Einstein)

hmotnost tělesa, hmotnostní úbytek, energii, změnu celkové energie a klidovou energii • vypočítá energii kvanta pomocí frekvence a konstanty h • popíše vnější fotoelektrický jev a popíše jeho základní vlastnosti • řeší úlohy na Einsteinovu rovnici pro fotoefekt • popíše vlastnosti fotonu, určí jeho energii a hybnost • řeší úlohy použitím de Broglieho vztahu • objasní pojmy kvantování energie, stacionární stav, kvantové číslo, energetická hladina • uvede vztahy mezi spektrálními zákonitostmi a stavbou atomu • popíše kvantově mechanický model atomu • popíše význam kvantových čísel a jejich souvislost s fyzikálními veličinami popisujícími atom • určí pomocí označení podslupek používaných v chemii hlavní a vedlejší kvantové číslo a maximální počet elektronů v dané podslupce • vyhledá elektronovou konfiguraci atomu v PSP • vysvětlí význam Pauliho principu • objasní názorně vznik iontové a kovalentní vazby • objasní pojmy excitace, ionizace a disociace • porovná vznik a vlastnosti záření luminoforu a laseru • uvede příklady využití laserového záření • uvede základní charakteristiky atomového jádra • řeší úlohy na vazbovou energii jader • uvede typy radioaktivních přeměn	**Základní poznatky kvantové fyziky** – kvantová hypotéza, Planckova konstanta h – fotoelektrický jev (vnější, vnitřní), Einsteinova rovnice pro fotoefekt – foton, vlnové vlastnosti částic, de Broglieho vztah – kvantová mechanika **Atomová fyzika** – kvantová energie elektronů v atomu – atom vodíku – periodická soustava prvků (PSP) – chemické vazby – lasery **Jaderná fyzika** – vlastnosti atomových jader, vazbová energie jádra – radioaktivita – zákony radioaktivních přeměn – jaderné reakce – jaderné štěpení – jaderná energetika – jaderné elektrárny	návaznost na téma o polovodičích (vnitřní fotoefekt, fotorezistor, fotodioda, fotočlánek) PT: VMEGS – významní evropští učenci (M. Planck, E. Einstein, L. de Broglie, E. Schrődinger) možnost využití počítače pro modelování zobrazování orbitalů návaznost na vzdělávací oblast Člověk a příroda – vzdělávací obor Chemie vazba na vzdělávací oblast Člověk a zdraví – vzdělávací obsah Péče o zdraví PT: EV – Člověk a životní prostředí (Jak ovlivňuje člověk životní prostředí) Možnost zadání projektu: Jaderná energetika v ČR; vazba na matematiku – exponenciální funkce

a příklady praktického využití radioaktivity • popíše způsoby ochrany člověka před radioaktivním zářením • řeší úlohy s využitím zákona radioaktivní přeměny • používá symboliku zápisu jaderných reakcí • řeší úlohy použitím zákonů zachování u jaderných reakcí • objasní získávání energie štěpením těžkých jader • popíše princip činnosti jaderných reaktorů a elektráren • porovná energie získané spalováním uhlí a štěpením uranu • uvede příklady základních částic a elementárních částic • popíše základní druhy detektorů částic a vysvětlí stručně princip jejich činností • popíše základní typy urychlovačů částic a vysvětlí stručně princip jejich činnosti • uvede konkrétní příklady uplatnění jednotlivých typů interakcí v různých systémech • objasní s využitím poznaných fyzikálních zákonů pohybu těles a jejich vzájemného působení pohyby planet a dalších objektů sluneční soustavy • porovná vznik, stavbu a možný vývoj hlavních druhů hvězd • využívá poznané fyzikální zákony k objasnění mořského přílivu a odlivu, polární záře a mechanismu zatmění Slunce a Měsíce	– využití radionuklidů a ochrana před zářením Částicová fyzika – experimentální metody výzkumu částic – systém částic – interakce mezi částicemi Astrofyzika – sluneční soustava – základní údaje o hvězdách – zdroje energie, stavba a vývoj hvězd – struktura a vývoj vesmíru, Galaxie	a exponenciální rovnice PT: VMEGS – významní evropští učenci (P. Curie, M. Curie-Sklodowská, F. J. Curie, I. Joliot-Curie, O. Hahn, F. Strassmann, L. Meitnerová, E. Fermi) návaznost na Keplerovy zákony exkurze do planetária nebo na hvězdárnu návaznost na geografii – přírodní prostředí

5.11 Chemie

Celkový počet hodin: 2 – 2,5 – 2,5 – 1

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět se jmenuje chemie a je tvořen ze vzdělávacího oboru Chemie z RVP G. Je určen žákům prvního až čtvrtého ročníku čtyřletého gymnázia a žákům pátého až osmého ročníku osmiletého gymnázia (kvinta až oktáva). Celková dotace je 8 hodin (2 – 2,5 – 2,5 – 1). Ve 2. a 3. ročníku je 0,5 hodiny realizováno jako laboratorní cvičení, které se provádí v chemické laboratoři. Ve čtvrtém ročníku si žáci mohou vybrat seminář z chemie s časovou dotací 2 hodiny. Během studia se také mohou zapojit do řešení chemické olympiády. Výuka chemie je doplňována exkurzemi.

V chemii si žáci osvojují určitý systém, který se týká zkoumání látek a jejich přeměn při chemických dějích. Zjišťování podmínek, za kterých tyto děje probíhají a zkoumání vnitřní stavby látek, která podmiňuje vlastnosti a chování. Naučí se experimentovat a k tomu používat různé chemické, fyzikální a matematické metody, přístroje a aparatury. Budou řešit a poznávat současné ekologické problémy, které těsně souvisí s chemií.

V rámci vyučovacího předmětu jsou realizovány okruhy – Problematika vztahů organismů a prostředí a Člověk a životní prostředí z průřezového tématu Enviromentální výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: motivuje žáky k učení a konkrétními příklady praktického využití chemie v každodenním životě probouzí zájem o chemii; zadává úkoly při frontálních pokusech.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: po rozboru vlastností látek zadává teoretické problémy týkající se průběhů chemických reakcí; užívá samostatnou práci, laboratorní cvičení k tomu, aby se žáci učili rozboru úkolů a plánování práce; vede žáky k užívání učiva matematiky při řešení výpočtových úloh.

Kompetence komunikativní

Učitel: vyžaduje správnou terminologii (při slovní interpretaci chemických dějů a zápisů).

Kompetence sociální a personální

Učitel: vyžaduje dodržování laboratorního řádu; zadává úkoly nejen jednotlivě, ale i po skupinách a žáci si společně hodnotí dosažené výsledky; dbá na osvětu jako součást prevence objasňováním účinků a nebezpečnosti látek využívaných jako drogy.

Kompetence občanská

Učitel: podporuje řízenou diskuzi k učivu, především o kladech a záporech chemických látek a chemického průmyslu v dopadu na zdraví a životní prostředí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vyžaduje při každé praktické činnosti dodržování předepsaných postupů; vyžaduje předem zpracování nebo vyhledávání pracovních postupů při pokusech, znalost R a S vět, u látek se kterými se provádí pokus a společně se žáky vybírá nejjednodušší a nejbezpečnější postup.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• na základě pravidel pro určování oxidačních čísel zapisuje vzorce a názvy sloučenin (binární sloučeniny, kyseliny, hydroxidy, soli, podvojné sloučeniny, hydráty) • rozlišuje sloučeniny a prvky podle symbolických zápisů • rozliší typy směsí a zvolí vhodný způsob oddělování směsí • vysvětlí průběh reakce ze zápisu chemické rovnice, zapíše chemický děj pomocí chemické rovnice • upraví chemickou rovnici, chápe zákon zachování hmotnosti • vyjadřuje složení látek nejen symboly, ale i kvantitativně pomocí stechiometrických výpočtů z chemických vzorců a rovnic • používá k výpočtům látkové množství, hmotnostní zlomek, molární hmotnost, relativní atomovou a molekulovou hmotnost a molární objem • s porozuměním používá k výpočtům trojčlenku • srovná na základě znalostí historického vývoje názory na stavbu atomu a rozdíly mezi jednotlivými názory • zapíše počty částic v jádře a v obalu atomu i iontu podle protonového čísla a velikosti náboje • zapíše elektronovou konfiguraci prvku • vysvětlí vznik chemické vazby s využitím zápisu elektronové konfigurace, rozlišuje typy vazeb • pomocí vaznosti zapíše strukturní vzorce vybraných molekul	Obecná chemie – oxidační číslo, pravidla pro určení oxidačního čísla, oxidační číslo a vztah k periodické soustavě prvků – zásady chemického názvosloví anorganických sloučenin – látka, soustava látek, chemická individua a směsi látek, heterogenní a homogenní směsi, způsoby dělení směsí – chemický děj, typy chemických dějů, zápis chemických dějů chemickými rovnicemi a určování stechiometrických koeficientů – látkové množství, mol, molární hmotnost, Avogadrův zákon pro plyny, stechiometrické výpočty ze vzorců – hmotnostní zlomek a jeho užití k vyjádření složení látek – stavba atomu, elementární částice, historie vývoje názorů na stavbu látek a atomu, Bohrův model atomu, kvantově mechanický model – orbital, kvantová čísla – elektronová konfigurace, výstavbový princip, Pauliho princip, Hundovo pravidlo, spin elektronu – chemická vazba, vznik a typy vazeb, vazebná	PT: Osobnostní a sociální výchova Efektivní řešení problémů Spolupráce a soutěž Matematika – vyjádření neznámé ze vzorce Fyzika – stavba atomu PT: OSV Sociální komunikace

• předpovídá pomocí typů vazeb některé vlastnosti sloučenin • charakterizuje jednotlivé podskupiny PS podle umístění v PSP • zdůvodní typická oxidační čísla prvků podle elektronové konfigurace a elektronegativity • uvede nebezpečné vlastnosti látek, které plynou z R a S vět, nebezpečnost látky pro člověka a životní prostředí • uvede největší zdroje a výroby významných prvků a jejich sloučenin • charakterizuje vybrané prvky, jejich sloučeniny, popíše jejich použití v praxi, posoudí je z hlediska vlivu na životní prostředí • využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin	a disociační energie Anorganická chemie – periodický zákon, jeho užití pro charakteristiky prvků a podskupin – nekovy, výskyt, charakteristika podle postavení v PS, vlastnosti, způsoby laboratorní přípravy a průmyslové výroby – vodík, zdroje, vlastnosti, využití – kyslík – významné sloučeniny vodíku a kyslíku (voda, peroxid vodíku) – vzácné plyny – halogeny – chalkogeny (síra) – V. A skupina - dusík, fosfor	PT: Environmentální výchova Životní prostředí regionu a České republiky

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• charakterizuje obecné vlastnosti kovů • uvede významné zástupce kovů, příklady technicky významných slitin • popíše výroby některých kovů a zhodnotí jejich vliv na životní prostředí • používá správně názvosloví koordinačních sloučenin • uvede příklady nejvýznamnějších komplexních sloučenin • předvídá průběh typických reakcí anorganických sloučenin, používá pH k hodnocení kyselosti roztoků, určuje pH pomocí pH papírků a pH indikátorů • provádí výpočty pH pomocí kalkulátoru u silných kyselin	– IV. A skupina – uhlík, křemík – kovy, kovová vazba, výskyt, způsoby výroby, vlastnosti – elektrochemická řada napětí kovů, elektrolýza – alkalické kovy a kovy alkalických zemin – p – kovy (Al, Pb, Sn) – d – kovy (Fe, Mn, Cr, Cu, Zn, …) – f - prvky výpočty z chemických rovnic, výpočet pH, ionizace látek, disociace v roztoku – rychlost chemické reakce a faktory, které ji ovlivňují, katalyzátory a jejich význam v praxi – základy termochemie,	PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí Fyzika - elektrolýza Matematika – úprava výrazů, vyjádření neznámé ze vzorce, logaritmy PT: OSV Efektivní řešení problému

a zásad • popíše kinetiku chemického děje, zaměří se na možnosti ovlivnění rychlosti reakce • rozliší exotermní a endotermní děj • zhodnotí vazebné schopnosti uhlíku, zdůvodní velké množství organických sloučenin • uplatňuje pravidla systematického názvosloví organické chemie pro symbolický zápis sloučenin, používá také triviální názvy nebo dvousložkové názvy • charakterizuje typy organických reakcí • popíše zpracování ropy, uhlí zemního plynu • zhodnotí základní zdroje organických sloučenin, jejich strategický význam a vliv na životní prostředí • charakterizuje skupiny uhlovodíků • vyvozuje typické reakce pro uhlovodíky podle jejich struktury • zapisuje dané reakce schématem i chemickou rovnicí • určí z výsledků chemické analýzy a s využitím relativních hmotností jejich stechiometrický a molekulový vzorec	tepelné změny při chemických reakcích Organická chemie – uhlovodíky, názvosloví, typy vzorců a jejich určení, izomerie – reakce v organické chemii – zdroje uhlovodíků a jejich zpracování – uhlovodíky a jejich klasifikace – alkany – názvosloví, výskyt, výroba, fyzikální a chemické vlastnosti, zástupci, využití – alkeny - názvosloví, výskyt, výroba, fyzikální a chemické vlastnosti, zástupci, využití – alkiny - názvosloví, výskyt, výroba, fyzikální a chemické vlastnosti, zástupci, využití	Sociální komunikace Spolupráce a soutěž PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí Problematika vztahů organismu a prostředí

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• charakterizuje základní deriváty uhlovodíků, jejich výskyt a výrobu • předpoví podle struktury chemické vlastnosti derivátů • zapíše schémata nebo rovnicemi základní reakce derivátů	– areny - názvosloví, výskyt, výroba, fyzikální a chemické vlastnosti, zástupci, využití – deriváty uhlovodíků: – halogenderiváty - názvosloví, výskyt, výroba, fyzikální a chemické vlastnosti, zástupci, využití – dusíkaté deriváty - názvosloví, výskyt, výroba,	Životní prostředí regionu a České republiky

• charakterizuje heterocyklické sloučeniny, uvede a zhodnotí význam nejdůležitějších heterocyklických sloučenin, jejich význam v živých organismech • zhodnotí význam léčiv a srovná jejich použití se zneužíváním léků jako drog • uvede nejvýznamnější makromolekulární látky přírodní a syntetické • zapíše schéma polymerace a polykondenzace • zhodnotí význam pesticidů	fyzikální a chemické vlastnosti, zástupci, využití – kyslíkaté deriváty - názvosloví, výskyt, výroba, fyzikální a chemické vlastnosti, zástupci, využití Organická chemie – heterocyklické sloučeniny – charakteristika, zástupci – pyrrol, pyridin, furan, pyran, pyrimidin, purin, jejich významné deriváty – drogy a léčiva – pesticidy – barviva – detergenty – syntetické makromolekulární látky – pojem polymer a polymerace, zápis polymerace – význam polymerů v praxi problémy pro životní prostředí – problematika odpadů – plasty, recyklace	Práce s internetem Environmentální výchova Člověk a životní prostředí PT: Environmentální výchova Problematika vztahů organismu a prostředí Člověk a životní prostředí PT: OSV Spolupráce a soutěž Efektivní řešení problémů PT: OSV Sociální komunikace

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• vysvětlí základ struktur lipidů, sacharidů, bílkovin a nukleových kyselin • zapíše vzorci a názvy výchozí látky těchto struktur, uvede názvy významných vazeb v těchto strukturách, zapíše na zjednodušeném modelu vznik těchto vazeb • charakterizuje základní biochemické procesy v živých organismech (proteosyntézu, fotosyntézu, glykolýzu, citrátový	Biochemie – lipidy, vznik lipidů esterifikace, příklad a význam složitých lipidů, hydrolýza, význam lipas v organismu – sacharidy, složení, klasifikace, zástupci monosacharidů, disacharidů, polysacharidů – biochemické významy sacharidů, využití v průmyslu, hydrolýza sacharidů, fotosyntéza,	Životní prostředí regionu a České republiky Práce s internetem Environmentální výchova Člověk a životní prostředí PT: Environmentální výchova Problematika vztahů organismu a prostředí Člověk a životní prostředí

cyklus, dýchací řetězec) a jejich význam • chápe funkci enzymů v lidském organismu • popíše význam a druhy hormonů a vitamínů	glykolýza – bílkoviny, aminokyseliny, složení, způsoby zápisu vzorcem, zástupci, peptidická vazba, její vznik a hydrolýza, významné peptidasy – pepsin, trypsin – nukleové kyseliny- nukleotid, nukleosid, struktura NK, komplementární báze – enzymy, vitamíny, hormony – citrátový cyklus a dýchací řetězec – stručné schéma	PT: OSV Spolupráce a soutěž Efektivní řešení problémů PT: OSV Sociální komunikace

5.12 Biologie

Celkový počet hodin: 2,5 – 2,5 – 2 – 1

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět biologie vychází ze vzdělávacího oboru Biologie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, a zahrnuje v sobě i některá témata ze vzdělávacího oboru Geologie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, a některá témata ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, a jsou v něm realizovány všechny tematické celky průřezového tématu Environmentální výchova.

Biologie vede k odkrývání zákonitostí, jimiž se řídí přírodní procesy. Umožňuje detailněji porozumět přírodním jevům a jejich zákonitostem. Důraz je kladen na pochopení rozmanitosti a podstaty významu živých forem na naší planetě, na význam člověka v ekosystémech a na provázanost neživých a živých složek přírody. Vyučovací předmět naplňuje přirozenou lidskou zvědavost poznat a porozumět tomu, co se odehrává pod povrchem smyslově pozorovatelných, často zdánlivě nesouvisejících jevů, a jednak člověku umožňuje ovládnout různé přírodní objekty a procesy tak, aby je mohl využívat pro další výzkum i pro rozmanité praktické účely. Biologie v žácích podněcuje touhu po hlubším poznávání řádu okolního světa a nabízí jim možnost intenzivního prožitku z vlastních schopností tento řád hledat a poznávat. V rámci vyučovacího předmětu biologie je žákům naznačena provázanost jednotlivých oborů a různý náhled na charakterizaci probíhajících dějů. Důležitým prvkem je osvojení základních dovedností, především objektivní sledování experimentů, vytváření a ověření hypotéz a logické vyvození závěrů. Snahou je i terénní praktická příprava, zaměřená na metody pozorování přírody a nauku morfologie i ekologie jednotlivých druhů organizmů. Výuka biologie vede rovněž k tvůrčímu a samostatnému myšlení formou řešení úloh.

Ve vyučování biologii mají žáci získat představu o podstatě života, o jeho rozmanitosti, seznámí se se základy evoluce a základy biologického systému. Důraz je kladen na molekulovou a biochemickou podstatu a na problémy související s ochranou životního prostředí. Žák je veden k tomu, aby se orientoval v základních formách živé a neživé přírody, chránil přírodu a životní prostředí.

Hlavním cílem tohoto vyučovacího předmětu je naučit žáky myslet v souvislostech a umožnit jim získat správné postoje k přírodě a k jednotlivým ekosystémům osvojením základních pojmů, ekologických vztahů a významu jednotlivých druhů organizmů v přírodě. Biologické poznatky mají velký význam pro lidskou společnost především v oblasti výživy, zdravotnictví a ochrany přírody. Biologie přispívá k pochopení přírodních zákonitostí. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám – chemii, fyzice, matematice a zeměpisu.

Část hodin biologie probíhá v kmenových třídách jednotlivých ročníků, část ve specializované učebně, která je vybavena televizí, videem, DVD přehrávačem, dataprojektorem, počítačem s přístupem na internet, zpětným projektorem aj. Pro praktická cvičení jsou k dispozici binokulární mikroskopy a stereoskopické lupy. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (přírodniny, video, zpětný projektor, dataprojektor), který je doplňován skupinovou prací, tématickými diskusemi, referáty a projekty žáků a příležitostně exkurzemi.

Kompetence k učení

Učitel: vede žáka k efektivnímu studiu a orientování se v odborné literatuře; vede žáka k třídění získaných informací a k jejich vzájemnému propojení v souvislosti; vede žáka ke tvořivému zpracování získaných informací; vede žáka k samostatnému pozorování experimentů a k jejich kritickému zhodnocení; vede žáka k samostatnému řešení problémů; vede žáka k hledání originálních způsobů řešení; vede žáka k různé prezentaci výsledků řešení (písemné, grafické, počítačové).

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáka k analýze problému; vede žáka k vyhledání vhodných informací vedoucích k řešení problému; vede žáka k využívání dostupných technologií (počítač) při získávání potřebných informací; vede žáka k hledání různých postupů řešení a výběru optimálního způsobu řešení; vede žáka k hledání kontrolních mechanismů, s jejichž pomocí usuzuje na správnost závěrů řešení; vede žáka k praktickému ověření řešeného problému; vede žáka k rozpoznání problému.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáka ke správnému formulování odborných dotazů; vede žáka k formálně správnému odbornému vyjadřování při písemném i mluveném projevu; vede žáka k vyslechnutí jiného názoru a k obhájení svého tvrzení; vede žáka k práci s názornými obrázky a schématy; vede žáka k práci ve skupině žáci jsou vedeni k pečlivé a systematické práci; vede žáka v hodinách praktických cvičení k dodržování přesných pracovních postupů, s ohledem na přesnost a bezpečnost práce; vede žáka k správnému používání symboliky.

Kompetence sociální a personální

Učitel: vede žáka k aktivní spolupráci s učitelem i s žáky v pracovní skupině; vede žáka k vytváření pravidel práce ve skupině; vede žáka k vytváření příjemné atmosféry v pracovní skupině; vede žáka k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi čímž přispívá k upevnění dobrých mezilidských vztahů; vede žáka k chápání environmentálních problémů v globálním i lokálním měřítku; vede žáka k účasti ekologických soutěží a aktivit na půdě školy nebo mimo ni; vede žáka na základě předložených informací z oblasti biologie člověka k respektu k biologické různorodosti lidské populace a odmítání xenofobních nebo rasistických názorů.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáka k respektování názorů spolužáků a učitele, k tolerování schopností ostatních žáků; vede žáka k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy; vede žáka k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu; vede žáka k poskytování účinné pomoci podle svých možností; vede žáka k zodpovědnému chování v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka; vede žáka k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů; vede žáka k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí; vede žáka k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáka k zapojení do předmětových olympiád a soutěží, čímž je mu umožněno srovnání v konkurenci s jeho vrstevníky; vede žáka k dodržování vymezených pravidel; vede žáka k plnění svých povinností a závazků; vede žáka k adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky; vede žáka k přistupování k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví ostatních spoluobčanů a z hlediska ochrany ekosystémů a životního prostředí; vede žáka k využívání vědomostí a dovedností získávaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje v souvislosti s budoucím profesním zaměřením.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností • porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi • objasní stavbu a funkci strukturních	OBECNÁ BIOLOGIE – vznik a vývoj živých soustav; evoluce – buňka – stavba a funkce	Geologie

složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk • vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy • odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci		
• charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy • zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby • zhodnotí pozitivní a negativní význam virů	BIOLOGIE VIRŮ – stavba a funkce virů	Ochrana zdraví
• bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska • zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby	BIOLOGIE BAKTERIÍ – stavba a funkce bakterií	Ochrana zdraví
• charakterizuje protista z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska	BIOLOGIE PROTIST – stavba a funkce protist	
• pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků • posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků	BIOLOGIE HUB – stavba a funkce hub – stavba a funkce lišejníků	
• popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů • objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin • porovná společné a rozdílné vlastnosti stélkatých a cévnatých rostlin • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné rostlinné druhy a uvede • jejich ekologické nároky	BIOLOGIE ROSTLIN – morfologie a anatomie rostlin – fyziologie rostlin – systém a evoluce rostlin – rostliny a prostředí	Ekologie

• zhodnotí rostliny jako primární producenty biomasy a možnosti využití rostlin v různých odvětvích lidské činnosti • posoudí vliv životních podmínek na stavbu a funkci rostlinného těla • zhodnotí problematiku ohrožených rostlinných druhů a možnosti jejich ochrany		

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce • popíše evoluci a adaptaci jednotlivých orgánových soustav • objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů • pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné živočišné druhy a uvede • jejich ekologické nároky • posoudí význam živočichů v přírodě a v různých odvětvích lidské činnosti • charakterizuje pozitivní a negativní působení živočišných druhů na lidskou populaci • charakterizuje základní typy chování živočichů • zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ – morfologie a anatomie živočichů – fyziologie živočichů – systém a evoluce živočichů – živočichové a prostředí – etologie	Ekologie

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka	BIOLOGIE ČLOVĚKA – opěrná a pohybová soustava	Ochrana zdraví

• využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle • charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru	– soustavy látkové přeměny – soustavy regulační – soustavy rozmnožovací	

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	GENETIKA – molekulární a buněčné základy dědičnosti – dědičnost a proměnlivost – genetika člověka – genetika populací	Matematika (statistika a kombinatorika)
• používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy	EKOLOGIE – základní ekologické pojmy – podmínky života – biosféra a její členění	Geografie

5.13 Zeměpis

Celkový počet hodin: 2 – 2 – 2 – 1

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět zeměpis obsahově vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost z RVP G. Předmět plně pokrývá v této oblasti zahrnutý obor Geografie a integruje obsah části vzdělávacího oboru Geologie. Rovněž integruje tématické okruhy průřezových témat Enviromentální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech z RVP G. Předmět vedle zcela specifického vzdělávacího obsahu vycházejícího z řady přírodních a sociálních věd, vzájemně propojuje znalosti a dovednosti nabývané v jiných předmětech a integruje je z hlediska prostorového. Předmět se však nevyhýbá ani jisté sumě „encyklopedického" a prakticky málo upotřebitelného vědění, jehož předáváním se nenaplňují cíle RVP G jinak než tím, že dochází k obohacování osobnosti žáka.

Výuka je realizována všemi dostupnými formami, od frontálního výkladu, kdy jsou žákům vysvětleny a prezentovány potřebné informace ke zvládnutí daného tematického celku, přes skupinovou a týmovou

práci až k samostatnému řešení problémů. Občas jsou zařazovány i formy debat, diskuzí, besed, samostatné práce s informacemi.

Výuka probíhá neděleně v odborné učebně zeměpisu vybavené datovým projektorem, interaktivní tabulí, DVD přehrávačem, PC s internetem, sbírkou map a atlasů, nebo z organizačních důvodů i v kmenových učebnách většinou vybavených PC a datovým projektorem.

Součástí výuky jsou zeměpisné vycházky, terénní cvičení, v průběhu 1. a 3. ročníku je zařazena geografická exkurze, ve 3. - 4. ročníku je podle zájmu realizován dvouletý výběrový Seminář a cvičení ze zeměpisu, určený především pro maturanty, s dotací 1 a 2 hodiny týdně.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zadává a nabízí úlohy a referáty, při jejichž řešení nebo tvorbě žáci vyhledávají, třídí a hodnotí informace z širších informačních zdrojů jako např. map, tabulek, grafů, obrázků, knih, filmů, časopisů, internetu, denního tisku ...; vede žáka k samostatnému myšlení a organizování pracovní činnosti; získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oborů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností předpoklady pro řešení zadávaných problémových zeměpisných témat v podobě úkolů nebo formou menších skupinových projektů; vede žáky ke kritickému a analytickému myšlení, pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, aby žáci o nich diskutovali a usilovali o vlastní řešení a nabízí k výběru vhodné metody řešení; na zeměpisné vycházce nebo exkurzi předkládá žákům úkoly a otázky, které propojují teoretické poznatky s praxí.

Kompetence komunikativní

Učitel: vyžaduje na žácích formulaci vlastního rozhodnutí, jasného a srozumitelného vyjádření vlastního názoru a pojmenování nejrůznějších problémů kulturního a politického prostředí a životního prostředí, vede ke vhodné argumentaci, vede je ke spolupráci; zvláště v debatách a skupinové práci učí žáky naslouchat partnerům, porozumět jim, vhodně reagovat, prezentovat sám sebe před publikem; vede žáky s porozuměním používat odbornou geografickou i geologickou terminologii, geografické jevy a procesy vysvětlovat a prezentovat s pomocí schémat, grafů a především map.

Kompetence sociální a personální

Učitel: rozděluje pracovní úkoly vybraného učiva ve skupinách, posiluje efektivní spolupráci a hodnotí výsledky aktivní spolupráce skupin i jednotlivců; vede žáka k sebereflexi, reálně posuzovat své možnosti.

Kompetence občanská

Učitel: prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, jejich kulturní, sociální a náboženskou různorodost, odmítají xenofobii nebo rasistické názory, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů a vedou k toleranci; vysvětluje,

objasňuje a zdůvodňuje žákům nutnost ochrany přírodního a životního prostředí; svými postoji se ztotožňuje s kulturním dědictvím českým i evropským; v politické geografii zdůrazňuje principy a přednosti demokracie oproti jiným formám vlády.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: informuje žáky o šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které úzce souvisí s orientací, pohybem a pobytem v terénu, cestováním, ochranou životního prostředí; vede žáky k zapojení do různých geografických soutěží a projektů.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• porovná postavení Země ve vesmíru a podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy • popíše velikost a tvar Země pomocí glóbu, uvede praktické důsledky kulatosti Země • pomocí glóbu definuje: poledník, místní a hlavní poledník, rovnoběžka, zemský rovník, zeměpisná síť, obratníky, polární kruh, zeměpisná šířka a délka, datová mez • vysvětlí a nakreslí oběh Země a sklon zemské osy a jejich důsledky • vysvětlí délku trvání dne a noci na Zemi a pravidelné střídání ročních období • popíše rotaci a dobu rotace Země, princip kalendáře • objasní princip pásmového času • s použitím atlasu řeší jednoduché výpočty času • charakterizuje polohu, pohyby Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce • popíše, jak dochází k zatmění Slunce a Měsíce, objasní a jednoduše graficky znázorní slapové jevy	**Přírodní prostředí** **Země jako vesmírné těleso** – tvar a pohyby Země, důsledky pohybu Země pro život lidí a organismů – střídání ročních období – střídání dne a noci, časová pásma na Zemi, kalendář **Geografické informace a terénní vyučování** **Geografická kartografie**	Environmentální výchova Člověk a životní prostředí

• používá s porozuměním geografickou, topografickou a kartografickou terminologii - mapa, plán, měřítko, kartografické zobrazení, obsah mapy • využívá měřítka k výpočtům vzdáleností a ploch na mapě a na glóbu • navrhne použití vybraných kartografických zobrazení • popíše, rozlišuje a používá základní metody znázorňování topografického a tematického obsahu • rozlišuje mapy dle měřítka a obsahu • prokáže aktivní znalost smluvených značek, kót, nadmořské výšky, vrstevnic a hloubnic • určí význam některých mapových značek • používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů – mapy topografické, tematické, turistické, plastické, atlasy, fotomapy, letecké snímky, … • vytváří a využívá vlastní mentální schémata a mentální mapy pro orientaci v konkrétním území • orientuje se s pomocí map v krajině • popíše trasu vyznačenou v mapě • zaznamená do mapy prošlou trasu • porovná obsah mapy se skutečností	a topografie – praktické aplikace s kartografickými produkty – geografický a kartografický vyjadřovací jazyk – obecně používané pojmy, symboly, zkratky, smluvené značky, vysvětlivky, statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii – geografické informační a navigační systémy – GIS, DPZ a GPS	Mediální výchova Média a mediální produkce (Geografická vycházka)
• v přírodě určí světové strany, zorientuje mapu, určí i aplikuje pochodový azimut • rozliší složky a prvky fyzickogeografické sféry a rozpozná vztahy mezi nimi	Přírodní prostředí Fyzickogeografická sféra – složky, vzájemné vazby a souvislosti, základní zákonitosti, důsledky pro přírodní prostředí	Environmentální výchova Člověk a životní prostředí

	Systém fyzickogeografické sféry na planetární a na regionální úrovni	Geologie (int)
• porovná složení a strukturu jednotlivých zemských sfér	– objekty, jevy, procesy, zonalita, azonální jevy	
	Složení, struktura a vývoj země	
• rozlišuje základní časové jednotky geologického vývoje Země včetně hlavních období zvýšené tektonické aktivity	Země jako geologické těleso, zemské sféry – složení a struktura jednotlivých zemských sfér – petrologické složení Země	
• analyzuje energetickou bilanci Země a příčiny vnitřních a vnějších geologických procesů • rozliší běžné typy magmatických, sedimentárních a metamorfovaných hornin • analyzuje různé druhy poruch v litosféře	Geologická historie Země – geologická období vývoje Země, změny polohy kontinentů Geologické procesy v litosféře – magmatický proces – vznik magmatu a jeho tuhnutí – zvětrávání a sedimentační proces – mechanické a chemické zvětrávání, sedimentace – metamorfní procesy Deformace litosféry – křehká a plastická deformace geologických objektů, mechanismus deskové tektoniky – zemětřesení a vulkanismus	Geologie (int) Enviromentální výchova Člověk a životní prostředí
• s porozuměním definuje pojmy: litosféra, litosférické desky, pevninské štíty, platformy, … • porovná na příkladech mechanismy působení endogenních a exogenních procesů a jejich vliv na utváření georeliéfu a život lidí	Přírodní prostředí Litosféra – litosférické desky, pevniny a oceány, zemská kůra – vnitřní a vnější geomorfologické síly – georeliéf	
• podle schémat, fotografií i filmů rozpozná typ geomorfologického procesu • posuzuje geologickou činnost člověka z hlediska možných	Člověk a anorganická příroda Anorganické vlivy na litosféru – antropogenní tvary reliéfu	Geologie (int) Enviromentální výchova Člověk a životní prostředí (geografická procházka)

negativních dopadů na životní prostředí • za pomoci atlasu a jednoduchých grafických schémat vysvětlí pojmy: troposféra, cyklona, anticyklona, fronty, vzduchové hmoty, pasáty, monzuny, … • objasní mechanismy globální cirkulace atmosféry a jejich důsledky pro vytváření klimatických pásů • objasní velký a malý oběh vody, rozliší jednotlivé složky hydrosféry, jejich funkci v krajině • na příkladech vysvětlí základní hydrografické pojmy • definuje základní hydrografické charakteristiky a vypočítá některé základní charakteristiky odtokového režimu vodních toků • vyjmenuje možné pohyby oceánské vody a vysvětlit vliv některých na podnebí • zhodnotí využitelnost různých druhů vod a navrhne možné způsoby efektivního hospodaření vodou v příslušném regionu • s porozuměním definuje pojmy: půda, složky půdy, půdotvorné procesy, půdní horizonty, profily, typy, částice a druhy • určí základní vlastnosti půdního profilu a navrhne využitelnost a způsob efektivního hospodaření s půdou v daném regionu • rozliší hlavní biomy světa ve vztahu k podnebným pásům a hlavním půdním typům • zhodnotí na příkladech krajiny jako systém pevninské části krajinné	Přírodní prostředí Atmosféra – složení – globální cirkulace atmosféry – počasí, podnebí, podnebné pásy Voda, hydrosféra – hydrologický cyklus na Zemi, – složky hydrosféry a jejich charakteristiky povrchové vody – jejich rozložení na Zemi; chemické složení, pH podzemní vody – propustnost hornin; chemické složení – ochrana podzemních vod Člověk a anorganická příroda Pedosféra – složení, vznik a vývoj půd, – půdní typy a druhy, rozmístění – vliv člověka na půdu Biosféra – rozmístění organismů na Zemi, geobiomy – vliv člověka na biosféru Životní prostředí	Geologie Biologie Environmentální výchova

sféry se specifickými znaky, určitými složkami, strukturou, okolím a funkcemi • analyzuje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní krajinné složky a prvky krajiny • zhodnotí některá rizika působení přírodních a společenských faktorů na životní prostředí	Krajina – vývoj krajiny, složky krajiny a typy krajiny, krajinný potenciál – přírodní a společenské prostředí, environmentalistika – krajinná (geografická) ekologie Vývoj interakce příroda – společnost – trvale udržitelný rozvoj (život) – limity přírodního prostředí – globální problémy lidstva – živelní pohromy – výchovné, hospodářské a právní nástroje ochrany přírody a životního prostředí	Člověk a životní prostředí Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Globalizační a rozvojové procesy
• hodnotí ekologickou únosnost těžby a zpracovatelských technologií v daném regionu • vyhodnotí bezpečnost ukládání odpadů a efektivitu využívání druhotných surovin v daném regionu	Člověk a anorganická příroda – dopady těžby na životní prostředí – odpadové hospodářství a recyklace	Geologie Environmentální výchova Člověk a životní prostředí Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Globalizační a rozvojové procesy

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy

• objasní základní pojmy a vypočítá a zhodnotí základní ukazatele přirozeného a mechanického pohybu • objasní vztahy věkové struktury a pohybu • vysvětlí a nakreslí průběh demografické revoluce, odlišnosti v průběhu v různých regionech a populacích • zhodnotí na příkladech dynamiku vývoje obyvatelstva na Zemi, geografické, demografické a hospodářské aspekty působící na chování, pohyb, rozmístění a zaměstnanost obyvatelstva • rozlišuje hlavní kulturní oblasti světa • analyzuje hlavní rasová, etnická, jazyková, náboženská, kulturní a politická specifika s ohledem na způsob života a životní úroveň v kulturních regionech světa • pozná a vysvětlí obecné základní geografické znaky a funkce sídel a aktuální tendence ve vývoji osídlení • rozliší a porovnává státy světa a jejich mezinárodní integrační uskupení a organizace podle kritérií vzájemné podobnosti a odlišnosti • lokalizuje na politické mapě světa hlavní aktuální geopolitické změny s přihlédnutím k historickému vývoji • zhodnotí na příkladech světové hospodářství jako otevřený dynamický systém s určitými složkami, strukturou a funkcemi a zohlední faktory územního rozmístění hospodářských aktivit, vymezí jádrové a periferní oblasti	Sociální prostředí Obyvatelstvo – základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky Kulturní a politické prostředí – struktura obyvatelstva podle rasy, jazyků, etnické a náboženské příslušnosti Sídla a osídlení – sídelní struktura a její vývoj – sídlo, město a jejich funkce Kulturní a politické prostředí – státy, jejich vlastnosti, státní zřízení – geopolitické procesy – politické a vojenské organizace – hlavní světová ohniska napětí Sociální prostředí Světové hospodářství – lokalizační faktory – sektorová a odvětvová struktura – vývoj – jádrové a periferní oblasti	Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky

světa • rozliší základní sektory ekonomiky • vysvětlí rozdíly mezi jádrovými a periferními oblastmi a uvede příklady • vyjmenuje základní znaky vyspělých a zaostalých regionů • zařadí světové makroregiony k bohatému Severu či chudému Jihu • rozliší typy zemědělské výroby a lokalizuje hlavní produkční oblasti významných plodin a hospodářských zvířat • zhodnotí nerovnoměrné rozmístění, objem a distribuci světových surovinových a energetických zdrojů • rozlišuje průmyslová odvětví a jejich prostorovou lokalizaci • zhodnotí světový dopravní systém, vliv jednotlivých druhů dopravy na životní prostředí • vyhledá na mapách hlavní oblasti cestovního ruchu, porovná jejich lokalizační faktory a potenciál • zhodnotí význam a vliv služeb ve společnosti • orientuje se v základních pojmech mezinárodního obchodu • zhodnotí pozitivní a negativní aspekty globalizace • rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry • vymezí a charakterizuje jejich jádrové oblasti a jádra	– sociálněgeografické systémy – geografické aspekty bohatství a chudoby, globalizace **Zemědělství** – typy zemědělské výroby, rostlinná a živočišná výroba – vliv zemědělství na životní prostředí **Průmysl** – nerostné suroviny, energetika – odvětvová a územní struktura – průmyslová odvětví a jejich lokalizace **Doprava** – význam a druhy dopravy **Cestovní ruch a služby** – typy a hlavní oblasti cestovního ruchu – odvětvová struktura služeb a jejich vliv na rozmístění a velikost sídel **Obchod, mezinárodní hospodářské organizace, globalizace** **Regiony** **Makroregiony světa** – jádra, jádrové oblasti a periférie – modelový region – modelové problémy **Regionalizace v rámci kontinentů**	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky **Multikulturní výchova** Základní problémy sociokulturních rozdílů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy, jejich

• jednotlivé makroregiony vzájemně porovná	– SNS – Asie	příčiny a důsledky

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozlišuje na konkrétních územních příkladech mikroregionální, regionální, státní, makroregionální a globální geografickou dimenzi • lokalizuje na mapách makroregiony světa, vymezí jejich hranice, zhodnotí jejich přírodní, kulturní, politické a hospodářské poměry • vymezí a charakterizuje jejich jádrové oblasti a jádra • jednotlivé makroregiony vzájemně • uvědomuje si postavení Evropy v minulém i současném světě • objasní vývoj evropské integrace a principy Evropské unie • charakterizuje jednotlivé regiony Evropy a porovná je vzájemně i s dalšími oblastmi světa	Regionalizace v rámci kontinentů – Afrika – Severní a Jižní Amerika – Austrálie a Oceánie – polární oblasti a světový oceán Evropa – význam evropské civilizace, integrace, Evropská unie – regionalizace	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Žijeme v Evropě Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• zhodnotí postavení Česka ve srovnání s ostatními regiony Evropy a světa • zhodnotí polohu, přírodní poměry a zdroje České republiky • lokalizuje na mapách hlavní rozvojová jádra a periferní oblasti ČR, rozlišuje jejich specifika	Česká republika – hospodářské a politické postavení Česka v Evropě a ve světě – stručný historický vývoj – přírodní prostředí – charakteristiky obyvatelstva a sídel – transformační ekonomické procesy, struktura hospodářství – regiony (popř. euroregiony)	Environmentální výchova Životní prostředí české republiky

• vymezí místní region (podle bydliště, školy) na mapě podle zvolených kritérií • zhodnotí přírodní, hospodářské a kulturní poměry mikroregionu a jeho vazby k vyšším územním celkům a regionům • se orientuje s pomocí map v krajině • vytváří a využívá vlastní mentální mapy pro orientaci v konkrétním území • pohybuje se v území s využitím systému GPS • používá dostupné kartografické produkty a další geografické zdroje dat a informací v tištěné i elektronické podobě pro řešení geografických problémů • čte, interpretuje a sestavuje jednoduché grafy a tabulky, analyzuje a interpretuje číselné geografické údaje	**Místní region** – možnosti rozvoje mikroregionu, strategické a územní plánování **Geogr. informace a terénní vyučování** **Terénní geografická výuka, praxe a aplikace** – geografická exkurze a terénní cvičení, praktická topografie, orientace, bezpečnost pohybu a pobytu v terénu, postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny – praktické využití satelitních navigačních přístrojů GPS **Geografické informace, zdroje a vyhledávání informací, komunikace** – mapy, statistická data, ostatní informační, komunikační a dokumentační zdroje dat pro geografii – internet – služby na internetu – mapy, fotomapy, satelitní snímky a DPZ	Environmentální výchova Životní prostředí České republiky (geologická a geografická vycházka) (geografická exkurze) Informatika a informační a komunikační technologie (int)

5.14 Základy společenských věd

Celkový počet hodin: 2 – 2 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět základy společenských věd vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ z RVP G.

V průběhu vyučování jsou zahrnuta všechna průřezová témata RVP G. Do vyučovacího předmětu je integrována část vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví vymezeného RVP G z oblasti Člověk a zdraví. Součástí je také část vzdělávacího oboru Člověk a svět práce ze vzdělávací oblasti téhož názvu vymezeného z RVP G.

V průběhu studia žák rozšiřuje již nabyté znalosti a získává nové vědomosti o podstatě lidské psychiky, o společnosti, posiluje své právní vědomí, v dějinách filozofie hledá názory blízké své přirozenosti,

v ideologiích pak odhaluje podstatu svého světonázoru. Učí se klást otázky, pochybovat a přirozeně tak podporovat názorovou pluralitu v kontextu Evropa, svět.

Prostřednictvím historických daností kriticky hodnotí stav společnosti a hledá odpovědi proč jde vývoj společnosti právě tímto směrem a zda je to jediná možná cesta. Takto získané poznatky se učí aplikovat směrem do života ve společenství, postupně také při volbě své profesní orientace. Cílem předmětu je zároveň naplnit představu žáků o obsahu jednotlivých společenskovědních disciplin.

Výchovné a vzdělávací strategie

V hodinách Základů společenských věd jsou pro rozvíjení a utváření klíčových kompetencí využívány následující postupy:

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali, využívali je jako; prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; učí žáky efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací,; hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení; vede žáky aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi; učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k rozpoznávání problémů, objasňování jeho podstaty a rozčlenění na části; učí žáky vytvářet hypotézy, navrhovat postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; vede žáky k uplatňování při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení vede dále žáky k využívání i myšlení tvořivého s použitím představivosti a intuice; žák pod vedením učitele kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry stejně jako žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; společně s žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky aby s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívali dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; učí své žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; vede žáky efektivně využívat moderní informační technologie; učí své žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; učí žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám

sebe před známým i neznámým publikem; učí žáky rozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Učitel: učí žáka posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, být schopen sebereflexe; vede žáky stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; učí žáky odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat; vede žáky k přizpůsobení se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat; vede žáky k aktivní spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů; vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, k zodpovědnému vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých; učí žáky rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Učitel: učí žáky zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; vede žáky aby o chodu společnosti a civilizace uvažovali z hlediska udržitelnosti života, rozhodovali se a jednali tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní prostředí ani kulturu; učí žáky promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupovat zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování; učí žáky rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit, chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytovat ostatním pomoc; učí žáky posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; učí žáky rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě, uplatňovat pro aktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace; vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit; učí žáky usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu, posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést; vede žáky chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho možná rizika,

vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• objasní, proč a jak se lidé odlišují ve svých projevech chování, uvede příklady faktorů, které ovlivňují prožívání, chování a činnost člověka • vyloží, jak člověk vnímá, prožívá a poznává skutečnost, sebe i druhé lidi a co může jeho vnímání a poznávání ovlivňovat • porovnává různé metody učení a vyhodnocuje jejich účinnost pro své studium s ohledem na vlastní psychické předpoklady, uplatňuje zásady duševní hygieny při práci a učení • využívá získané poznatky při sebepoznávání, poznávání druhých lidí, volbě profesní orientace • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace • porovnává osobnost v jednotlivých fázích života, vymezí, co každá etapa přináší do lidského života nového a jaké životní úkoly před člověka staví • na příkladech ilustruje vhodné způsoby vyrovnávání se s náročnými životními situacemi	Psychologie – psychologie jako věda, metody psychologie, místo psychologie v systému věd – psychologické poradenství – člověk jako jedinec – podstata psychiky – faktory ovlivňující chování a prožívání – vědomí, jevy, procesy, stavy a vlastnosti – učení – význam učení pro život, druhy učení, vnímání a myšlení – paměť a její fungování, efektivní učení – osobnost člověka – charakteristika osobnosti, typologie – vývoj a formování osobnosti – temperament, charakter, inteligence – emoce, motivace – náročné životní situace, životní styl – rozhodování o životních otázkách – duševní hygiena, sebevýchova – vývojová psychologie – sociální a biologická determinace	OSV: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti VMEGS: Vzdělání v Evropě, podmínky studia v zahraničí OSV: Analýza vlastních učebních procesů OSV: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, nácvik aktivního naslouchání formou skupinové práce
• objasní podstatu sociologie jako vědy • uplatňuje společensky vhodné způsoby komunikace ve formálních	Sociologie – vznik a vývoj sociologie, základní teorie a metody – společenská podstata	OSV: Přebírání zodpovědnosti v různých situacích

i neformálních vztazích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší konstruktivním způsobem • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky • objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích • posoudí úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní • objasní podstatu některých sociálních problémů současnosti a popíše možné dopady sociálně-patologického chování na jedince a společnost • posoudí účinnost a funkčnost sociologických metod • rozlišuje kvality masové kultury, posoudit relevantnost masmediálních obsahů, společnosti konzumu a možnosti trávení volného času • posoudí úlohu rodiny v současné společnosti • popíše možné dopady kriminality • posoudí sociální změny v individuálním a společenském vývoji • posoudí smysl a význam profesní mobility • usiluje o pozitivní změny ve svém životě související s vlastním zdravím a zdravím druhých • zařazuje do denního režimu osvojené způsoby relaxace • zasáhne při závažných poraněních a život ohrožujících stavech • snaží se orientovat ve své osobnosti, emocích a potřebách	člověka – socializace – příroda a kultura, antropogeneze – příroda a společnost – kultura – životní prostředí ekologické problémy – skupiny, sociální útvary – společenské instituce – mezilidská komunikace, sociální skupiny – rodina – vztahy v rodině, mezigenerační soužití – pomoc nemocným a handicapovaným občanům – jedinec ve skupině – vztahy, role, pozice, normy – stereotypy, předsudky – sociální struktura ve společnosti – sociální mobilita – sociální nerovnost, sociální deviace – problémy v mezilidských vztazích – masmédia – nezaměstnanost – kriminalita – extremismus Výchova ke zdraví – zdravý způsob života a péče o zdraví – zdravá výživa – psychohygiena – první pomoc při úrazech a náhlých životních příhodách – změny v životě člověka a jejich reflexe – změny v období adolescence	EV: Ochrana životního prostředí, ekologické problémy OSV: Sociální komunikace – konflikt a jeho řešení formou modelové situace a hraní rolí MVK: Základní problémy sociokulturních rozdílů – referát na multikulturní téma ČJL – předsudek v literárním díle formou práce s textem DEJ – normy a sankce v historii, podoby sociální kontroly v historii MVK: Základní problémy sociokulturních rozdílů – postavení ženy v různých kulturách, modely rodiny

• orientuje se v problematice reprodukčního zdraví z hlediska odpovědnosti k budoucímu rodičovství	– péče o reprodukční zdraví – faktory ovlivňující plodnost, nikotin, alkohol, drogy – civilizační choroby – sexuálně motivovaná kriminalita – pedofilie, pornografie – zátěžové situace, stres a způsoby jeho zvládnutí – návykové látky – živelní pohromy – vztahy mezi lidmi a formy soužití	

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• žák objasní pojem ekonomie, rozlišit mikroekonomické a makroekonomické problémy • objasní vývoj ekonomických teorií • popíše tržní subjekty a fungování tržní ekonomiky • vysvětlí na základě konkrétní, reálné a aktuální situace ve společnosti mechanismy fungování trhu • stanoví cenu jako součet nákladů, zisku a DPH, vysvětlí, jak se cena liší podle typu zákazníků, místa či období, objasní důvody kolísání cen zboží či pracovní síly na trhu podle vývoje nabídky a poptávky • rozpozná běžné cenové triky (cena bez DPH aj.) a klamavé nabídky • rozlišuje a porovnává praktické využití jednotlivých forem podnikání, posoudí, která forma podnikání je v konkrétní situaci nejvýhodnější • posoudí výhody a rizika podnikání v porovnání se zaměstnáním • uvede, jak postupovat při zakládání vlastní podnikatelské činnosti a jak zažádat o živnostenské oprávnění	Ekonomie, tržní ekonomika – vymezení pojmu ekonomie, základní ekonomické pojmy, subjekty, typy ekonomik, ekonomické školy, trh, tržní mechanismy, tvorba ceny – nabídka, poptávka – marketing – klamavá reklama, cenové triky, reklamní agentura – podnikání, formy podnikání, živnosti, právní normy podnikání, živnostenský úřad – obchodní společnosti	MV: Média a mediální produkce, role médií v moderních dějinách Vliv reklamy na ekonomickou úspěšnost výrobce a prodejce Reklama jako prostředek manipulace OSV: Konkurenceschopnost na trhu práce a jak jí dosáhnout OSV: Spolupráce a soutěž – konkurenceschopnost na trhu práce a jak ji dosáhnout, etické kodexy vybraných profesí

• analyzuje skrytý obsah reklamy, kriticky posuzuje podíl marketingu na úspěchu výrobku na trhu • objasní základní principy fungování systému příjmů a výdajů státu • rozlišuje základní typy daní, rozlišuje, na které jeho činnosti se zdaňovací povinnost vztahuje • uvede, jakým způsobem podá daňové přiznání především k dani z příjmu, jak provede základní výpočty daní a zjistí výši sociálního a zdravotního pojištění • na základě aktuálních mediálních informací posoudí vliv nejdůležitějších ekonomických ukazatelů (inflace, úroveň HDP, míra nezaměstnanosti) na změny v životní úrovni občanů • vysvětlí podstatu inflace a její důsledky na příjmy obyvatelstva, vklady a úvěry, dlouhodobé finanční plánování a uvede příklady, jak se důsledkům inflace bránit • uvede postup, jak vypočítá životní minimum své domácnosti a zažádá o sociální dávku, na niž má nárok • objasní funkci podpory v nezaměstnanosti, funkci úřadů práce a personálních agentur, vyhledá informace o zaměstnání a rekvalifikaci v různých typech médií • používá nejběžnější platební nástroje, smění peníze za použití kursovního lístku • uvede principy vývoje ceny akcií a možnosti forem investic do cenných papírů • rozliší pravidelné a nepravidelné příjmy a výdaje a na základě toho sestaví rozpočet domácnosti	Národní hospodářství – formy, funkce peněz, bankovní soustava, cenné papíry – státní politika nezaměstnanosti – úřady práce – sociální politika, důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum – fiskální politika, státní rozpočet – daňová soustava, DPH, daň z příjmu – daňové přiznání – zdravotní a sociální pojištění – ekonomický ukazatel, HDP, životní úroveň, kvalita života – monetární politika ČNB, inflace, měna, platební bilance – sociální politika, důchodový systém, systém sociálních dávek, životní minimum – nezaměstnanost, státní politika nezaměstnanosti, úřady práce, personální agentury a jejich činnost	

• navrhne, jak řešit schodkový rozpočet a jak naložit s přebytkovým rozpočtem domácnosti • na příkladu vysvětlí, jak uplatňovat práva spotřebitele • navrhne způsoby, jak využít volné finanční prostředky (spoření, produkty se státním příspěvkem, cenné papíry, nemovitosti aj.), vybere nejvýhodnější produkt pro investování volných finančních prostředků a vysvětlí proč • vybere nejvýhodnější úvěrový produkt s ohledem na své potřeby a zdůvodní svou volbu, posoudí způsoby zajištění úvěru a vysvětlí, jak se vyvarovat předlužení • vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • vybere nejvýhodnější pojistný produkt s ohledem na své potřeby • objasní funkci ČNB a její vliv na činnost komerčních bank • využívá moderní formy bankovních služeb, včetně moderních informačních a telekomunikačních technologií, ovládá způsoby bezhotovostního platebního styku • kriticky posoudí své zdravotní, osobnostní a kvalifikační předpoklady pro volbu dalšího studia a profesní orientace • posuzuje profesní a vzdělávací nabídku vztahující se k jeho profesní volbě a kariéře • posoudí profesní poptávku na českém i evropském trhu práce a pružně na ni reaguje dalším vzděláváním • vyhotoví potřebnou dokumentaci pro přijímací řízení k dalšímu studiu i ve zvolené profesi	Finance – funkce peněz, platební styk – formy, cenné papíry, akcie, burza – rozpočet domácnosti, typy a rozdíly – tok peněz v domácnosti – spotřební výdaje – práva spotřebitele – předpisy na ochranu spotřebitele – využití přebytku financí – spořicí a investiční produkty – řešení nedostatku financí – úvěr, leasing, splátky, spoření, pojištění – úrokové sazby, RPSN – bankovní soustava – ČNB a komerční banky – moderní formy bankovnictví Trh práce a profesní volba – práce jako seberealizace – vzdělávání a příprava na volbu profese – přijímací pohovor – výběrové řízení – kariérní růst a pracovní úspěšnost – dobrovolnictví – pracovní místa – nabídka a poptávka – informační, poradenské a zprostředkovatelské služby – pracovní trh v EU – globalizace pracovního trhu – mobilita, rekvalifikace	

• vhodně prezentuje vlastní osobu a práci, vhodně vystupuje při přijímacím pohovoru nebo konkurzu • reflektuje význam práce pro psychické zdraví člověka, vytvoří si vyvážený pracovní rozvrh s ohledem na své osobní vztahy • uvede postup, jak uzavřít pracovní smlouvu a podat výpověď • uvede svá pracovní práva a vyžaduje jejich respektování od ostatních, respektuje své pracovní povinnosti • objasní funkci odborů • volí bezpečné pracovní postupy šetrné k životnímu prostředí, používá adekvátní pracovní pomůcky • chová se poučeně a adekvátně situaci v případě pracovního úrazu	– celoživotní vzdělávání – osobní a time management – workholismus Pracovněprávní vztahy – pracovní právo – pracovní poměr – právní podmínky vzniku, změny a zániku – pracovní smlouva – zkušební doba – výpověď – odstupné – práva a povinnosti účastníků pracovněprávních vztahů – pracovní doba – pracovní neschopnost – mzda, minimální mzda – odměny – odbory – bezpečnost práce – zásady – ekologická hlediska – pracovní úraz, odškodnění	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• objasní podstatu politologie jako vědy • charakterizuje různé ideologie • vysvětlí, za jakých okolností vznikají státy, uvede podmínky právní existence státu • rozlišuje a porovnává historické a současné typy států, objasní pojem právní stát, formy vlády • vyloží podstatu demokracie • porovná demokracii s nedemokratickými formami řízení • porovná postavení občana v demokratické a v nedemokratické společnosti • zhodnotí funkci ústavy pro fungování státu • stručně popíše strukturu Ústavy ČR	Politologie – vývoj politologie, politologie jako věda – ideologie- znaky a funkce – přehled ideologií – stát, historické a současné pojetí státu, znaky a funkce státu, státní suverenita, formy státu, právní stát – rozdělení moci v ČR – demokracie, její principy a podoby, občanská společnost a její fungování, nedemokratické systémy – občanská práva a povinnosti – lidská práva – vznik a vývoj lidských práv – Ústava České republiky, její struktura, dokumenty	VMEGS: Žijeme v Evropě – společné kořeny (srovnání vývoje evropských států v určité historické etapě DEJ – Vznik prvních ústav DEJ – Vznik prvních států, jejich proměny a vývoj, příklady historických forem státu

a uvede základní okruhy práv a svobod občanů ČR • objasní nutnost ochrany LP, obhajuje je, respektuje, rozpozná příklady jejich porušování • rozliší hlavní funkce a úkoly jednotlivých složek státní moci ČR a jejich orgánů, objasní složky, rozlišuje a porovnává funkce a úkoly orgánů státní moci ČR • vysvětlí význam politického pluralismu pro život ve státě • uvede příklady extremismu • objasní nebezpečí ideologií • rozliší složky politického spektra, porovná politická seskupení • vyloží podstatu voleb • zvládá komunikaci s úřady • porovná programy vybraných politických stran • uvede příklady prostředků, které mohou občané použít k vyjádření svých politických názorů – polit. participaci • popíše, jak občan ovlivňuje politické dění v obci a ve státě • uvede příklady korupce, analyzuje její příčiny a domýšlí důsledky • objasní, v čem spočívá odlišnost mezi morálními a právními normami, odůvodní účel sankcí při porušení právní normy • uvede, které státní orgány vydávají právní předpisy i jak a kde je uveřejňují • rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, uvede jejich příklady • vymezí podmínky vzniku a zániku důležitých právních vztahů (vlastnictví, pracovní poměr, manželství) i práva a povinnosti účastníků těchto právních vztahů • na příkladu ukáže možné důsledky neznalosti smlouvy včetně jejích	zakotvující lidská práva – porušování a ochrana LP – ombudsman a jeho funkce – funkce a úkoly orgánů státní moci – politika a politické strany – politický pluralismus, politické subjekty, úřady – volby a volební systémy – politická participace – vznik politických stran, politické programy – veřejné mínění – financování politických stran Právo – systém práva, právnické profese, smysl práva, spravedlnost, morálka	

všeobecných podmínek • rozeznává, jaké případy se řeší v občanském soudním řízení a jaké v trestním řízení • rozlišuje trestný čin a přestupek, vymezí podmínky trestní postižitelnosti občanů a uvede příklady postihů trestné činnosti • rozlišuje náplň činnosti základních orgánů právní ochrany, uvede příklady právních problémů, s nimiž se na ně mohou občané obracet • ve svém jednání respektuje platné právní normy • vyjmenuje druhy trestných činů a druhy trestů, rozdíl mezi trestným činem a přestupkem • orientuje se v soustavě soudů • pochopí význam trestní odpovědnosti • objasní důsledky porušování paragrafů • objasní důvody evropské integrace, posoudí její význam pro vývoj Evropy • rozlišuje funkce orgánů EU a uvede příklady jejich činnosti • posoudí vliv začlenění státu do Evropské unie na každodenní život občanů, uvede příklady, jak mohou fyzické a právnické osoby v rámci EU uplatňovat svá práva • uvede příklady činnosti některých významných mezinárodních organizací a vysvětlí, jaký vliv má jejich činnost na chod světového společenství, zhodnotí význam zapojení ČR • uvede příklady institucí, na něž se může obrátit v případě problémů při pobytu v zahraničí • posoudí projevy globalizace, uvede příklady globálních	– občanské soudní řízení – právní subjektivita a způsobilost – právní řád ČR – systém právních odvětví – druhy právních norem – smlouvy a podmínky – občanský zákoník – práva majetková – manželství a rodina – ohrožené děti – trestní právo – druhy trestů, přitěžují a polehčující okolnosti, trestání mladistvých – orgány právní ochrany, jejich funkce a úkoly – právnické profese – orgány činné v trestním řízení – systém právního poradenství – občanské poradny Mezinárodní vztahy – Evropská unie - význam, proces integrace, orgány EU, měna – mezinárodní spolupráce – důvody, význam a výhody – významné organizace – NATO, OSN, RE – proces globalizace, příčiny, projevy a důsledky – globální svět, problémy	DEJ – Právní normy v historii, první zákoníky VMEGS: Globální problémy a jejich důsledky Humanitární organizace Humanitární pomoc a mezinárodní rozvojová spolupráce ZEM: Evropské státy DEJ: Spolupráce a konflikty evropských zemí v historii VMEG: Žijeme v Evropě, ČR jako členský stát

problémů současnosti, analyzuje jejich příčiny a domýšlí jejich možné důsledky		

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• identifikuje formy vědění a víry • posuzuje lidské jednání z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce • rozlišuje významné náboženské systémy • rozezná projevy náboženské a názorové nesnášenlivosti, sektářského myšlení • objasní podstatu filozofie jako vědy • vyloží podstatu filozofických otázek • srovná východiska filozofie, mýtu, náboženství, vědy a umění • rozliší základní filozofické disciplíny • rozliší filozofické směry, uvede jejich představitele a porovná řešení základních filozofických otázek v jednotlivých etapách vývoje • objasní hlavní filozofické směry v období antiky, popíše vývoj názorů na problém pralátky, pohybu, vývoje • rozliší teorie předsokratiků, filozofů klasického období a období helénizmu • objasní podstatu středověké filozofie, křesťanství a význam univerzit • uvede hlavní myšlenku humanismu a renesance, ideály v pojetí člověka, lidského poznání • objasní význam a podstatu	Religionistika – víra v lidském životě, podoby a znaky víry – národní a světová náboženství a jejich stručná charakteristika – staré čínské a indické systémy, judaismus, křesťanství, islám, buddhismus, hinduismus – církev, sekty – vybrané základní texty – rozbor Bible Filozofie – filozofie jako věda, filozofické disciplíny – základní filozofické otázky – vztah filozofie k mýtu, náboženství, vědě a umění – klíčové etapy a směry – antická filozofie – pralátka, jsoucno, pohyb, vývoj – předsokratovské období, klasické a helénské období vývoje antické filozofie – scholastika a patristika – středověké univerzity – renesanční a humanistické myšlenky, pojetí člověka a poznání – reformace katolické církve – porenesanční období vývoje filozofie – německé a francouzské osvícenství – filozofie 19. století – filozofie 20. století – česká filozofie	VMEGS: Žijeme v Evropě - přínos české filozofie

porenesanční filozofie • formuluje podstatu vybraných směrů filozofie 19. a 20. století • zhodnotí význam osobností českého filozofického myšlení • zhodnotí smysl morálky pro život člověka a fungování společnosti • posuzuje lidské chování z hlediska etických norem a svědomí jednotlivce • posoudí hodnoty, které mladým lidem usnadní vstup do samostatného života, rozliší pojmy morálka a etika • citlivě řeší problémy mezilidských vztahů • uvede hlavní zdroje a historické kořeny základních etických pojmů a norem • uvede, v čem spočívají základní soudobé principy morálky a mravnosti • objasní dějinnou proměnlivost základních etických pojmů a norem • na různých životních situacích rozliší morální a nemorální z hlediska obecně uznávaných principů morálky	Etika – etika jako praktická filozofie – krizové situace ve vztazích – modely sociálního chování ve vztazích – podstata morálky a mravnosti – etika v dějinách, paradigmata jednotlivých období se zaměřením na etiku křesťanskou, hédonistickou a utilitaristickou – etika v praktickém životě – etické kodexy vybraných profesí	MV: Všichni lidé jsou odlišné osobnosti s individuálními zvláštnostmi, bez ohledu na svůj původ a odlišné projevy sociokulturních vzorců Každý člověk pochází z nějakého etnika, všechny etnické skupiny jsou rovnocenné Uplatnění základních mravních norem

5.15 Dějepis

Celkový počet hodin: 2 – 2 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět dějepis vychází ze vzdělávacího oboru Dějepis, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací obsah předmětu přesahuje i do jiných vyučovacích předmětů, především do základů společenských věd, českého jazyka a literatury, geografie a estetické výchovy.

Cílem předmětu dějepis je nejen informovat o vývoji člověka a lidské společnosti v chronologickém sledu od pravěku po současnost, ale především naučit žáky historicky myslet, což je schopnost aplikovat historické poznatky a zákonitosti při chápání současnosti a budoucnosti. Předmět přispívá k utváření historického vědomí, k uchování kontinuity tradičních hodnot naší civilizace, vlasteneckému cítění a vytváření základních mravních hodnot. Učí respektu k základním principům demokracie, evropanství

a odpovědnému občanskému životu. Vede k citlivému přístupu k přírodě a kulturnímu dědictví, k uvědomování si podmínek života a možnosti jejich ohrožování. Žák je podporován ve schopnostech zaujmout vlastní stanovisko a kriticky posoudit a hodnotit společenské jevy. Obecné historické jevy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionálních. Důležitým cílem je vést žáky k úctě k člověku a životu jako takovému, což je nejlepší prevencí rasistických, xenofobních a extrémistických postojů. V neposlední řadě stojí výchova k toleranci a respektování lidských práv.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zařazuje do hodin práci s různými typy dějepisných informací (odborný text, historický pramen, ukázky uměleckých děl, historická mapa atd.); pracuje se žáky tak, aby si osvojili důležitá historická fakta a na základě jejich znalostí dokázali vyložit dějinné procesy; zadáváním samostatné práce podporuje v žácích schopnost vyhledávat a získávat informace.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: zadáváním samostatného vyhledávání informací v historických pramenech učí žáky analyzovat, srovnávat, kriticky hodnotit získaná fakta a dospívat k samostatným závěrům; vede žáky k využívání učiva ze souvisejících předmětů, především z občanského a společenskovědního základu, zeměpisu a českého jazyka a literatury.

Kompetence komunikativní

Učitel: při ústním prověřování znalostí a v diskusi nad nabízenými tématy učí žáky přesně a srozumitelně formulovat myšlenky, argumentovat na základě zvládnutých historických faktů, využívat všech prostředků zejména mluvené komunikace; zařazuje samostatná vystoupení žáků a rozvíjí jejich schopnost věcně a s využitím odborné terminologie obhajovat prezentované názory.

Kompetence sociální a personální

Učitel: podněcuje žáky k tomu, aby dokázali přiměřeným způsobem prezentovat vlastní názor na sporná dějepisná témata a diskutovat o něm.

Kompetence občanská

Učitel: důrazem na vybrané kapitoly z historie formuje v žácích občanské postoje, vede je k pochopení zásad života v občanské společnosti, k potřebě jejího stálého kultivování i ochrany.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: motivuje žáky ke zdravé soutěživosti a snaze vyniknout zapojováním do mimoškolní činnosti s historickou tématikou.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy

• charakterizuje smysl historického poznání neuzavřeného a proměnlivého • definuje jednotlivé historické disciplíny, rozlišuje různé zdroje historických informací, způsob jejich získávání a úskalí jejich interpretace • vysvětlí pojem pramen a přiřadí jejich typologii • určí hlavní mezníky dějin • objasní ve shodě s aktuálními vědeckými poznatky materiální a duchovní život lidské společnosti v jednotlivých vývojových etapách pravěku, charakterizuje pojem archeologická kultura • vyjádří zásadní zlom ve vývoji v důsledku cílevědomé zemědělské a řemeslnické činnosti • zařadí časově a prostorově hlavní archeologické kultury pravěku • objasní a odliší jednotlivé kulturní typy starověkých civilizací • posoudí určující události a uvede významné osobnosti starověkých dějin • vysvětlí židovskou otázku, její vztah ke křesťanství • vysvětlí a ilustruje přínos starověkých států pro rozvoj evropské civilizace	Úvod do studia historie – význam historického poznání pro současnost – historické metody – prameny – pomocné vědy historické – periodizace dějin Pravěk – pravěk, doba kamenná, neolitická revoluce – doba bronzová a železná – archeologické kultury Čech a Moravy Starověk – Mezopotámie, Egypt, Indie a Čína: kultura, náboženství, společnost, mentalita – Helénistické středomoří – Palestina – Antický Řím a jeho proměny – naše země v době římské	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Žijeme v Evropě – identita člověka v globálním kontextu Výtvarná výchova - architektonické slohy a jejich prvky, významné památky staroorientálních států i antiky

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• ilustruje vliv církve a její vzájemný vztah se světskou mocí • určí základní prvky stavebních slohů, vzdělanosti a kultury • vymezí specifika islámské oblasti • vysvětlí počátky formování českého státu od příchodu Slovanů • objasní proces christianizace a její	Středověk Raný středověk – klášterní kultura, románské umění, architektura, výtvarné umění, literatura – arabská říše, mongolská a turecká expanze – středověké zemědělství,	VMEGS Žijeme v Evropě Češi v evropských procesech - historický vývoj českého národa v evropském kontextu

vliv na konstituování raně středověkých států v Evropě, vysvětlí podstatu vztahu mezi světskou a církevní mocí v západním a východním kulturním okruhu i projevy vlivu náboženství a církve ve středověké společnosti • definuje proměny hosp. a polit. uspořádání středověké společnosti 11.–15. století a jeho specifické projevy v jednotlivých zemích • vymezí základní znaky vzniku středověkých měst z hlediska regionálního, národního a evropského • zařadí národní dějiny do evropských událostí • vysvětlí krizi feudalismu a nástup husitského hnutí z regionálního hlediska i v kontextu evropském • určí hlavní rysy gotického období, vyjmenuje hlavní osobnosti umění • s použitím předchozích znalostí objasní význam tatarských a tureckých nájezdů pro vývoj Evropy • vysvětlí nové filozofické a vědecké myšlenky zformulované ve 14.-17. století, zhodnotí jejich praktický dopad • vysvětlí příčiny, průběh i následky zámořských objevů a změny v Evropě i v Americe • popíše základní rysy reformace a protireformace, vysvětlí důsledky pro další vývoj • posoudí postavení českého státu uvnitř habsburského soustátí	rozvoj řemesel a obchodu – raně středověká společnost: proces utváření feudálních států v Anglii, franc. říši, sv. říši římské, na Rusi a ve střední Evropě – Sámova říše, Velkomoravská říše, období prvních Přemyslovců – významní světci, ideály středověké společnosti – spory o investituru Vrcholný středověk – rytířská kultura, křížové výpravy – kolonizace, městská společnost – židé a křesťanská společnost – vrcholně středověká společnost: proměny státu a sociální struktury v Anglii, Fr., sv. říši římské, na Rusi a ve střední Evropě – český stát za posledních Přemyslovců – Lucemburkové na českém trůně, husitství Pozdní středověk – univerzitní vzdělanost, věk katedrál, gotické umění: architektura, výtvarné umění, literatura; obraz světa v umění a teologii – mongolská a turecká expanze – renesanční obraz světa v umění, filozofii a teologii – zámořské plavby, počátky kolonializmu – konfesijní spory v Anglii, Francii, sv. říši římské, na Rusi a ve střední Evropě, jejich odraz ve společnosti a kultuře	Velcí Evropané Významní Evropané českého původu ČJL – historické pozadí středověké literatury CJ – reálie zemí západní a východní Evropy VMEGS Žijeme v Evropě Historický vývoj českého národa v evropském kontextu Velcí Evropané ČJL – historické pozadí literárního vývoje ČJ, Z – reálie zemí Evropy i mimoevropských VV – styly středověku

a analyzuje jeho vnitřní sociální, politické a kulturní proměny	– Jiří z Poděbrad, Jagellovci – český stát součástí habsburské monarchie, stavovské povstání – třicetiletá válka	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• vymezí základní znaky stavovství a absolutismu, uvede konkrétní projevy v jednotlivých zemích a příklady střetů • vybere typické znaky pro daný sloh • vysvětlí hlavní myšlenky osvícenství a jeho projevy ve vývoji Evropy • na příkladech ilustruje změny v životě lidí, popíše významné představitele vědy a techniky • vymezí příčiny, popíše průběh a objasní výsledky burž. revolucí • uvede průběh napoleonských válek a jejich vliv na Evropu včetně českých zemí • ilustruje rozvíjení národního uvědomění, znaky, osobnosti • vysvětlí expanzní záměry velmocí	Počátky novověku – absolutismu a stavovství – obraz světa v barokním umění: architektura, výtvarné umění, literatura – osvícenství jako kulturní a společenský zlom – rozvoj výroby a vědy, proměna agrární společnosti ve společnost průmyslovou, změny v sociální struktuře – revoluce a reforma: změny v Holandsku, Anglii, USA, Francii, habsburské monarchii a v Rusku – význam napoleonských válek pro Evropu 19. st.: nástup nacionalizmu, šíření myšlenek fr. revoluce – politické ideologie 19. st.: konzervatizmus, liberalizmus, socialismus, nacionalismus – České národní obrození – proměny kolonializmu v 18. a 19. století – USA a jejich vnitřní vývoj do 1. sv. války – Evropa v krizi: masová demokracie, krize věd, rozklad tradičních hodnot, sekularizace a ateizace, mediální obraz světa	VMEGS Žijeme v Evropě Politická charakteristika Evropy, vývoj v 19. stol. Historický vývoj českého národa v evropském kontextu Identita člověka v globálním kontextu - postupné formování evropské identity, formování evropské občanské společnosti ČJL, ČJ, Z, VV

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• charakterizuje příčinu, průběh světové války, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky • vysvětlí vznik demokratických i nedemokratických ideologií • popíše odboj Čechů a vznik republiky i její další vývoj • vymezí základní znaky totalitních ideologií a dovede je srovnat se zásadami demokracie • vysvětlí nástup fašismu, důsledky mnichovské konference pro ČSR • vysvětlí souvislosti mezi světovou hospodářskou krizí a vyhrocením politických problémů • pojmenuje příčiny, dokumentuje sociální, hospodářské a politické důsledky • vysvětlí pojem holocaust, zhodnotí protifašistický odboj v ČSR • uvede osobnosti, přiřadí důležité válečné události, zmapuje bojiště války • vysvětlí příčiny vzniku dvou mocenských bloků • určí důležité mezníky vývoje • objasní hlavní problémy vývoje postkoloniálních rozvojových zemí • srovná vývoj v demokratických i totalitních zemích • posoudí vývoj v Československu v letech 1968 a 1989 • vymezí současné vývojové trendy světa a Evropy	Moderní doba – první světová válka – rozpad habsburské monarchie a jeho důsledky – Versailleský systém a jeho rozpory – vznik Československa – revoluce v Rusku, upevňování bolševické moci – totalitní ideologie: nacionalismus a socialismus; světová hospodářská krize – moderní svět: náboženství, kultura, společnost, mentalita – nástup fašismu v Německu i ČSR, Mnichov – druhá světová válka – Protektorát Čechy a Morava Soudobé dějiny – Evropa a svět po válce – totalitní společnost: náboženství, kultura, společnost, mentalita – vývoj v ČSR po roce 1945 – dekolonizace a „třetí svět" – vyrovnání se s totalitní minulostí, postkomunistická transformace – postmoderní svět: společnost, náboženství, kulturní mentalita – Československo v roce 1989 – problémy světa a světového vývoje	VMEGS Žijeme v Evropě ZSV - podstata totalitních režimů, demokracie x totalita Konflikty jako historická zkušenost Evropy Mediální výchova Role médií v moderních dějinách Zneužití médií v oblasti propagandy Podíl médií na formování našich představ o dění ve světě Multikulturní výchova Psychosociální aspekty multikulturality v současném světě ČJL – odraz politických procesů v české i světové literatuře ZSV – politické systémy Z – změny na politické mapě světa

5.16 Estetická výchova hudební

Celkový počet hodin: 2 – 2 – 0 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební obor je realizován v předmětu estetická výchova hudební.

Vyučovací předmět estetická výchova hudební naplňuje vzdělávací obsah Hudebního oboru a specifickým způsobem rozvíjí průřezová témata Člověk a svět práce (marketing a reklama), Výchova ke zdraví (životní styl, hodnoty a rizika masové kultury), Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (globalizace a kulturní změny), Žijeme v Evropě (evropské kulturní kořeny a hodnoty) a Mediální výchova.

Vyučovací předmět estetická výchova hudební navazuje na hudební výchovu v základním vzdělávání a celkově žáky vede k hlubšímu porozumění hudby, tj., prohlubuje její hudebně teoretický kontext, rozvíjí vlastní tvůrčí dovednosti, vnímání jejích proměn, funkcí a norem v celém kulturně historiografickém spektru. Předmět formuje žáky k estetickému vnímání světa, respektování kulturního dědictví a schopnosti rozlišit či definovat její jednotlivé artefakty z hlediska formálního (vztah obsahu a formy) a hodnotového (kultura vyšší, střední a masová).

Vlastní obsahové vymezení je definováno třemi základními činnostmi: produkcí (alternativní nácvik a interpretace hudby), percepcí (uvědomělý poslech skrze analýzu výrazových prostředků) a závěrečnou reflexí (komplexní interpretace: syntéza, aktualizace, estetický zážitek, hodnotový soud). Spojníkem těchto tří základních činností pak je poznání hudebně teoretické (základy hudební nauky, základy hudební vědy).

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky k samostatnému studiu a rozhodování, k orientaci v odborných publikacích; motivuje žáky k nalézání a rozvíjení vlastních tvořivých sil; vede žáky k tvůrčímu analytickému myšlení a hledání historických, společenských a politických souvislostí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k co nejpřesnější definici problému jak z hlediska obsahu (fakta, pojmy, argumentace, relevantní, irelevantní), tak z hlediska formy (rovina jazyková a komunikační); v problémových situacích učitel respektuje osobnost žáka a jeho dosažené znalosti a komunikační schopnosti; při řešení problémů učitel citlivě vnímá individuální psychické dispozice žáků a pozitivně podporuje jejich sebevědomí.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky k respektování a účinnému využívání vybraných prostředků verbální a nonverbální komunikace; preferuje asertivní a kooperativní komunikaci před formami komunikace agresivní a manipulativní; dbá na „dojmový a vizuální aspekt nonverbální komunikace“ (oblečení, image, osobní hygiena).

Kompetence sociální a personální

Učitel: usiluje o vytvoření „atmosféry týmového ducha"a zvlášť citlivě pak dbá o pozitivní motivaci emocionálně labilních a nepřizpůsobivých jedinců; snaží se zároveň o nalezení individuální cesty a přístupu k jednotlivým žákům s ohledem na jejich temperament, specifické psychické a mentálně volní vlastnosti.

Kompetence občanská

Učitel: sleduje, vyhodnocuje a aplikuje hranice práv, svobod, postojů a hodnocení v rovině osobní a v rovině nadosobní.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: upozorňuje žáky na fakt, že jejich celkový přístup ke studiu a ke kolektivu může předjímat jejich budoucí úspěch či neúspěch v reálném profesním prostředí; motivuje žáky pozitivně k účasti na školních i mimoškolních projektech, akcích a soutěžích.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ • reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ	Vokální a pohybové činnosti – probíhají paralelně s probíraným učivem – každý tematický celek je doplněn vhodným repertoárem – kultivace pěveckého a hlasového projevu, intonační a rytmický výcvik, sólový a sborový zpěv, orientace v notovém zápisu vokálních kompozic, improvizace jednoduché vokální kompozice (předvětí, závětí, perioda) – hudebně pohybové činnosti (pohyb hudby, gesto, pohybové etudy, tanec jako způsob komunikace	Osobnostní a sociální výchova - pomáhá žákům vést zdravý a zodpovědný život jako jednotlivcům i členům společnosti, poskytuje žákům příležitosti přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji. Rozvíjí u žáků sebeúctu, sebedůvěru a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci. Učí rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních. Umění a kultura rozvíjí kreativitu a emoční inteligenci. Výchova k myšlení

a pocitů • orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje • vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku • popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje • interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které v diskusi obhájí • orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla • odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost	Instrumentální činnosti – hudební nástroje, nové technologie v hudbě – tvorba doprovodů, jednoduchých instrumentálních kompozic – orientace v notovém zápise instrumentálních kompozic Poslechové činnosti – hudba v proměnách staletí až do 21. století Hudební styly a žánry, funkce hudby – využití v běžném životě, estetická hodnota uměleckého díla, hudební průmysl a jeho zneužití Vznik a vývoj hudby - hudba vokální a instrumentální - starověk až rokoko - nonartificiální hudba 20. století Hudební skladatel a interpret, interpretace v hudbě, umělecký provoz	v evropských a globálních souvislostech - rostoucí propojování aktivit ve všech oblastech lidského života, vnímání globálních hospodářských, sociálních, kulturních prvků a jevů, ale i problémů, proniknutí do podstaty evropské integrace a porozumění sobě samému v tomto kontextu. Multikulturní výchova - rozvíjí porozumění žáků sobě samým a hodnotám své kultury, podporuje jejich integraci v širším multikulturním prostředí při zachování vlastní kulturní identity. Environmentální výchova - učí projevovat pokoru, úctu k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat hodnotu přírody, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě. Mediální výchova - Mediální gramotnost představuje soubor poznatků a dovedností, které člověku umožňují nakládat s mediální produkcí, jež se mu nabízí, účelně a poučeně, dovoluje mu média využívat ke svému prospěchu a dává mu nástroje, aby dokázal ty oblasti mediální produkce, které se jím snaží skrytě manipulovat, odhalit.

využití určité hudby v konkrétních situacích • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební" oblasti a poukáže na příklady jejího zneužívání • uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho se s hudbou ztotožní či ji odmítne • upozorní na znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a distancuje se od takové hudby	Hudba jako způsob identifikace, sebeprezentace a druh generační výpovědi Interpretace hudebního díla – popis hudebního díla v rovině významu, výrazu a výstavby, zařazení díla do historického a sociálního kontextu, hudební dílo jako možné poselství, vlastní hodnocení	

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• využívá svůj individuální pěvecký potenciál při zpěvu, při mluvním projevu vede svůj hlas zněle a přirozeně, správně artikuluje, logicky člení větu (obsah sdělení), uplatňuje zásady hlasové hygieny v běžném životě • využívá jednoduché a podle vybavení školy i složitější hudební nástroje (keyboardy, keyboardy ve spojení s počítačem) při individuálních či společných hudebních aktivitách a přiměřeně svým hudebním schopnostem a dovednostem používá hudební nástroje jako prostředek sdělování hudebních i nehudebních myšlenek a představ • reaguje na hudbu pohybem, ztvárňuje ji úměrně svým hudebním schopnostem	Umělecký proces a jeho vývoj – vliv uměleckého procesu na způsob chápání reality, dynamika chápání uměleckého procesu – její osobnostní a sociální rozměr, znaková podmíněnost chápání světa – znakové systémy jednotlivých druhů umění, historické proměny pojetí uměleckého procesu (magický, mytický, univerzalistický a postmodernistický, pluralitní model umění), prezentace uměleckého díla Role subjektu v uměleckém procesu – smyslové vnímání a jeho rozvoj, předpoklady tvorby,	Osobnostní a sociální výchova - pomáhá žákům vést zdravý a zodpovědný život jako jednotlivcům i členům společnosti, poskytuje žákům příležitosti přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji. Rozvíjí u žáků sebeúctu, sebedůvěru a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci. Učí rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních. Umění a kultura rozvíjí kreativitu a emoční

a pohybovým dispozicím; pohyb ve spojení s hudbou využívá k vyjádření vlastních představ a pocitů • orientuje se v zápise jednoduchých, případně i složitějších vokálních, instrumentálních i vokálně-instrumentálních písní a skladeb; na základě svých individuálních hudebních schopností tyto skladby realizuje • vyděluje podstatné hudební znaky z proudu znějící hudby, rozpoznává hudebně výrazové prostředky užité ve skladbě, uvědomuje si hudební formu díla a k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku • popíše a na vybraných hudebních dílech (částech hudebního díla) ukáže důležité znaky tvorby a interpretace, vysvětlí, v čem tkví originální a nezaměnitelný přínos skladatele a interpreta, možná poselství sdělovaná prostřednictvím hudby na základě svých schopností, znalostí i získaných zkušeností dešifruje a interpretuje • interpretuje hudbu na základě vědomostí a individuálních hudebních schopností; vytváří vlastní soudy a preference, které v diskusi obhájí • orientuje se ve vývoji hudebního umění; uvědomuje si rozdílnost hudebního myšlení v jednotlivých etapách, rozlišuje hudební slohy podle charakteristických hudebních znaků, na základě historických, společenských a kulturních kontextů popíše podmínky a okolnosti vzniku hudebního díla	interpretace a recepce uměleckého díla, mimovědomá a uvědomělá recepce uměleckého díla, tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpretace a recipienta Úloha komunikace v uměleckém procesu – postavení umění ve společnosti, jeho historické proměny, umělecká a mimoumělecká znakovost, umění jako proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků, role umělce v societě, publikum a jeho účast v uměleckém procesu, sociální a technologické proměny dneška (nové technologie, nové umělecké disciplíny a jejich obsahy) a jejich vliv na úlohu komunikace v uměleckém procesu, subjektivní chápání uměleckých hodnot ve vztahu k hodnotám považovaným za společensky uznávané Vokální činnosti – probíhají paralelně s probíraným učivem – každý tematicky celek je doplněn vhodným repertoárem – hudba jako organizovaný zvuk – hudebně pohybové činnosti – lidová píseň, blues, spirituál, rock n roll – tanec, dramatizace písní Instrumentální činnosti	inteligenci. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - rostoucí propojování aktivit ve všech oblastech lidského života, vnímání globálních hospodářských, sociálních, kulturních prvků a jevů, ale i problémů, proniknutí do podstaty evropské integrace a porozumění sobě samému v tomto kontextu. Multikulturní výchova - rozvíjí porozumění žáků sobě samým a hodnotám své kultury, podporuje jejich integraci v širším multikulturním prostředí při zachování vlastní kulturní identity. Environmentální výchova - učí projevovat pokoru, úctu k hodnotám, které neumí vytvořit člověk, oceňovat hodnotu přírody, vnímat a být schopen hodnotit různé postoje k postavení člověka v přírodě a k chování člověka vůči přírodě. Mediální výchova - mediální gramotnost představuje soubor poznatků a dovedností, které člověku umožňují nakládat s mediální produkcí, jež se mu nabízí, účelně a poučeně, dovoluje mu média využívat ke svému prospěchu a dává mu nástroje, aby dokázal ty

• odliší hudbu podle jejího stylového zařazení, významu a funkce, rozpozná vhodnost či nevhodnost využití určité hudby v konkrétních situacích • uvědomuje si roli hudebního průmyslu v současném světě; popíše možnosti využití hudby v „mimohudební" oblasti a poukáže na příklady jejího zneužívání • uvědomuje si rozdílnost přístupů jednotlivých lidí k hudbě a hudební tvorbě, vnímá hudbu jako způsob prezentace vlastních idejí a názorů i idejí, pocitů a názorů ostatních lidí a na základě toho se s hudbou ztotožní či ji odmítne • upozorní na znaky hudební tvorby, které s sebou nesou netoleranci, rasismus a xenofobii, a distancuje se od takové hudby	– blues, spirituál, pop – moderní záznamy hudby – hudební nástroje, nové technologie v hudbě Poslechové činnosti – populární hudba 20. stol. - světová, česká – jazz – vývoj, styly – taneční hudba, pop, rock n roll – současná moderní populární hudba – hudební styly a žánry – role jedince v hudebním procesu, interpretace a recepce hudebního díla	oblasti mediální produkce, které se jím snaží skrytě manipulovat, odhalit.

5.17 Estetická výchova výtvarná

Celkový počet hodin: 2 – 2 – 0 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova tvoří neoddělitelnou součást lidské existence i každodenního života, zprostředkovává nejen racionální, ale i umělecké osvojování světa. Ve tvůrčích činnostech vytváří prostor pro zúročení osobních zkušeností žáků, hledání a nalézání různých prostředků pro vlastní vyjádření, poznávání zákonitostí umělecké tvorby a vytváří předpoklady pro zapojování se do uměleckého procesu, ať již v roli tvůrce či recipienta.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: se snaží u žáka vzbudit nebo podpořit zájem o výtvarnou výchovu rozmanitostí používaných metod práce; povzbuzováním k projevům radosti z poznávání různých metod a forem práce, vede žáky k získávání nových informací a pak jejich využití pro své vyjádření; pochvalou a osobním přístupem povzbuzuje individualitu žáka; pochvalou docílí stavu, kdy žák vidí pokrok v práci; sám si práci organizuje, kriticky ji hodnotí, diskutuje o ní; začleněním skupinových metod práce docílí stavu, kdy žák pracuje ve skupinách, ale i samostatně.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: pomáhá žákovi pochopit propojenost jednotlivých oborů, rozlišit problémy a hledat jejich příčiny; vede žáka k využití jeho individuálních schopností a nalézání originálních způsobů řešení s využitím vlastních zkušeností, prožitků, získaných vědomostí, fantazie, představivosti a intuice; nabídkou a pozitivním hodnocením práce povzbuzuje u žáka samostatnost při řešení problémů či realizací svých myšlenek; oceňuje, že se žák nenechá odradit případným nezdarem a tím posiluje jeho sebevědomí a ochotu řešit problémové situace.

Kompetence komunikativní

Učitel: směřuje žáky k využívání dostupných prostředků komunikace (knihovna, internet ...); připravuje podněty pro tvorbu tak, aby si žák mohl vytvořit vlastní názor na umělecké dílo, kulturu ...; vlastním příkladem pomáhá žákovi, aby se učil kultivovaně vyjadřovat, aby si osvojil odborné pojmosloví; usměrňováním a řízenou diskusí vede žáka k respektování názoru druhého; učí žáka využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem.

Kompetence sociální a personální

Učitel: zařazuje do výuky různé interaktivní hry pro posílení sociální kompetence; připravuje zadání, ve kterém je potřeba pracovat v týmu, dodržovat kvalitu práce a pomoci nebo o pomoc požádat; pozitivním hodnocením práce každého jedince v kolektivu vede žáky k respektování způsobu práce a názoru druhého; využíváním výtvarných prostředků a ukázek z děl různých kultur a národů vede žáky ke konkrétním projevům multikulturality, k respektování etnických, kulturních a duchovních hodnot předchozích generací.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáky k přijetí pravidel platných při realizaci praktických činností ve škole a k poznávání zásad bezpečnosti a zdravého životního stylu; návštěvou divadel a muzeí, galerií a výstav vede žáka k respektu, ochraně a ocenění naší tradice a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům i přírodě; účastí na výtvarných soutěžích, přednáškách, návštěvou divadel, koncertů ... vede k aktivnímu zapojení do kulturního dění školy a města; při kulturních akcích (výstavy, vernisáže) je veden k dodržování společenských norem.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: tvorbou vlastního díla, podílem na společných kolážích a zapojením do úpravy interiéru školy směřuje žáka k vytvoření pozitivního vztahu k práci.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• vědomě uplatňuje tvořivost při vlastních aktivitách, objasní její	Umělecký proces a jeho vývoj – umělecký proces a realita	Mediální výchova – specifická řeč obrazu,

význam v procesu umělecké tvorby v životě i jako základního faktoru rozvoje své osobnosti • vysvětlí umělecký znakový systém jako systém diferenciovaný a rozpozná v něm umělecké znaky od objevných až po konvenční • vysvětlí, jaké předpoklady jsou zapotřebí k recepci uměleckého díla a zejména k porozumění uměleckým dílům současnosti • na příkladech vysvětlí roli uměleckého znaku jako neukončenou, nedefinitivní ve svém významu; vysvětlí vztah mezi subjektivním obsahem znaku a významem získaným v komunikaci • objasní význam osobně založených podnětů na vznik estetického prožitku; popíše vlastní zkušenosti s uměním, které s jeho vznikem souvisejí • objasní podstatné rysy magického, mýtického, univerzalistického, modernistického přístupu k uměleckému procesu, rozpozná je v současném umění a na příkladech vysvětlí posun v jejich obsahu • objasní podstatné rysy aktuálního (pluralitního, postmodernistického) přístupu k uměleckému procesu a na základě toho vysvětlí proces vzniku „obecného vkusu" a „estetických norem" • vystihne nejpodstatnější rysy dnešních proměn a na příkladech uvede jejich vliv na proměnu komunikace v uměleckém procesu • rozpoznává specifičnosti různých vizuálně obrazných znakových systémů a zároveň vědomě nově uplatňuje jejich prostředky	– chápaní uměleckého procesu – znakové systémy jednotlivých druhů umění – historické proměny pojetí uměleckého procesu – prezentace uměleckého díla **Role subjektů v uměleckém procesu** – smyslové vnímání a jeho rozvoj – interpretace a recepce uměleckého díla – tvořivá osobnost v roli tvůrce, interpreta a recipienta **Úloha komunikace v uměleckém procesu** – umění ve společnosti – role umělce – proces tvorby nových, sociálně dosud nezakotvených znaků – publikum a jeho role – nové technologie a jejich vliv na umělecký proces – subjektivní chápání uměleckých hodnot a hodnoty společensky uznávané **Témata prolínající celým učivem VV** – experiment z hlediska inovace prostředků – analýza vizuálně obrazových systémů – klasické postupy jednotlivých výtvarných disciplín – možnosti forem vizuálně obrazných vyjádření – technologické postupy tvorby – seznámení s aktuální situací	znakové kódy, kritický postoj **Osobnostní výchova** – vlastní kreativita, nápad a originalita, estetické souvislosti **Multikulturní výchova** – vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciace **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** – vzájemné obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví **Environmentální výchova** – ekologie a výtvarné umění **MP vztahy:** literatura, informatika, hudba, dějepis …

k vytváření obsahu při vlastní tvorbě a interpretaci • v konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření vlastní i umělecké tvorby identifikuje pro ně charakteristické prostředky • interakce s vizuálně obrazným vyjádřením v roli autora, příjemce, interpreta • pojmenuje účinky vizuálně obrazných vyjádření na smyslové vnímání, typy kontrastů, rozvržení tvarů a hmot v ploše a prostoru, vyjádření pohybu a změn v obraze a vědomě s nimi pracuje při vlastní tvorbě za účelem rozšíření citlivosti svého smyslového vnímání	na české výtvarné scéně – výtvarné techniky – nová média – práce s materiály – kompozice, barva – tvar, linie, bod – kontrast, rytmus, plocha – inspirace hudbou – práce v exteriéru	

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• při vlastní tvorbě uplatňuje osobní prožitky, zkušenosti a znalosti rozpozná jejich vliv a individuální přínos pro tvorbu; interpretace a přijetí vizuálně obrazných vyjádření já a moje identita • na příkladech objasní vliv procesu komunikace na přijetí a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření, aktivně vstupuje do procesu komunikace a respektuje jeho pluralitu • využívá znalostí, aktuálních způsobů vyjadřování a technických možností zvoleného média pro vyjádření své představy • charakterizuje obsahové souvislosti vlastních vizuálně obrazných vyjádření a konkrétních uměleckých děl a porovnává výběr a způsob užití prostředků • své aktivní kontakty a získané poznatky z výtvarného umění uvádí do vztahů jak s aktuálními	Subjektivní vyjádření; introspekce – znak, osobní značka Komunikace, hra s formou – gestická malba – haptická projekce Seznámení s novými medii a technikami – současné umělecké směry a jejich vliv na společnost na konci 20. století – street art – vliv reklamy – masovost a autenticita projevu – seznámení se současnými výtvarnými tendencemi – body-art – land-art – konceptuální umění Moderní umění a archetypální principy jako zdroj inspirace – archetypální souznění různých kultur	Mediální výchova – specifická řeč obrazu, znakové kódy, kritický postoj Osobnostní výchova – vlastní kreativita, nápad a originalita, estetické souvislosti Multikulturní výchova – vnímání rozmanitosti, harmonie, diferenciace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – vzájemné obohacování se, svébytnost kultur, evropské kulturní kořeny, kulturní dědictví MP vztahy: literatura, informatika, hudba, dějepis …

i historickými uměleckými výtvarnými projevy, tak s ostatními vizuálně obraznými vyjádřeními, uplatňovanými v běžné komunikaci • na konkrétních příkladech vysvětlí, jak umělecká vizuálně obrazná vyjádření působí v rovině smyslové, subjektivní i sociální a jaký vliv má toto působení na utváření postojů a hodnot • rozlišuje umělecké slohy a umělecké směry, s důrazem na umění od konce 19. století do současnosti, z hlediska podstatných proměn vidění a stavby uměleckých děl a dalších vizuálně obrazných vyjádření • na příkladech uvádí příčiny vzniku a proměn uměleckých směrů a objasní širší společenské a filosofické okolnosti vzniku uměleckých děl • na konkrétních příkladech vizuálně obrazných vyjádření objasní, zda a jak se umělecké vyjadřovací prostředky výtvarného umění od konce 19. století do současnosti promítají do aktuální obrazové komunikace	– tradice, zvyky, folklor – klasická a nová media v proměnách času Témata prolínající celým učivem VV – výtvarné techniky – grafika, malba – základy fotografie – prostorová tvorba – užitá grafika, design Vývoj uměleckých vyjadřovacích prostředků – nestandardní postupy ve výstavbě díla – současné výstavby v kontextu společenského dění – citace, parafráze, narážka – humor ve výtvarném projevu – autenticita projevu a vyprázdněnost forem – seznámení s umělecko-historickými památkami v nejbližším okolí	

5.18 Informatika a výpočetní technika

Celkový počet hodin: 2 – 1 – 0 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět informatika a výpočetní technika vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Rozvíjí dovednosti základního vzdělávání informační gramotnosti, tj. dosažení znalostí a dovedností nezbytných k využití výpočetní techniky pro komunikaci a práci s informacemi v digitální podobě. Pomáhá při prezentaci výsledků práce v ostatních předmětech jak v písemné, tak v digitální formě. Je určen všem žákům prvního ročníku čtyřletého a kvintě osmiletého gymnázia v rozsahu dvě hodiny týdně, volitelně pak ostatním třídám vyššího stupně osmiletého studia a třídám čtyřletého studia v rozsahu dvě hodiny týdně. Žáci jsou rozděleni do skupin tak, aby každý pracoval samostatně na svém počítači.

Informatika a výpočetní technika seznamuje žáky s nově vznikajícími potřebami informační společnosti, prohlubuje jejich schopnost využívat a lépe se orientovat ve světě softwaru a informací. Informatika a výpočetní technika učí žáky zkvalitnit a zefektivnit řešení problémů, přípravu na vyučování a další vzdělávání pomocí osobních počítačů, dalších digitálních zařízení, školní sítě i Internetu. Výpočetní technika umožňuje žákům získané informace dále obsahově i graficky tvořivým způsobem zpracovávat, usnadňuje komunikaci mezi jednotlivci a institucemi, zvyšuje dostupnost vzdělávání žákům.

Do vyučovacího předmětu jsou začleněna následující průřezová témata: Mediální výchova; Osobnostní a sociální výchova; Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: hodnotí výsledky práce své i žáků, porovnává je s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a formuluje závěry formou vlastních prezentací, vede žáky k samostatné práci i spolupráci; vhodnými úkoly motivuje žáky, aby využívali ke svému dalšímu vzdělávání interaktivní distanční formy vzdělávání nabízené na internetu; vede žáky ke zpracovávání informací do podoby referátů a prezentací.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: přesnými pokyny učí schopnosti formulovat své požadavky a využívat je v interakci s počítačem (algoritmizace); kontrolou výsledků dbá na to, aby žáci při práci s informacemi ověřovali kvalitu informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Učitel: předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci, vyžaduje od žáků střídmé, jasné a logicky strukturované vyjádření, podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně komunikace živé; používá skupinové vyučování, vede k dovednosti podřídit se zájmu skupiny, chápat potřebu efektivní spolupráce.

Kompetence sociální a personální

Učitel: nabádá žáky k zodpovědnému přístupu k předmětu, řešení úkolů i k jiným každodenním aktivitám; předvádí žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji a upozorňuje na obecně platné zásady práce s daty.

Kompetence občanská

Učitel: na příkladech působení prvků z oblasti ICT na společnost odhaluje žákům základní pravidla zapojení jedince do jejího chodu, učí žáky kriticky posuzovat jednotlivá řešení problémů z oblasti ICT ve společnosti, oceňovat ta dobrá a užitečná a motivuje žáky k aktivnímu zapojení vlastní tvorbou; šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učí zodpovědnosti za svěřený majetek; důslednou kontrolou dbá na ověření věrohodnosti informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich vzájemnou návaznost.

Kompetence pracovní

Učitel: vhodným metodickým postupem vede žáky k ovládání základních funkcí digitální techniky, učí je diagnostikovat a odstraňovat základní problémy při provozu digitální techniky; propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení, ošetřuje je, chrání před poškozením a svým příkladem vede žáky k dodržování základních hygienických a bezpečnostních pravidel, předpisů, poskytování první pomoci při úrazu; vyžaduje výsledky zpracovávat do tabulek, grafů, přehledů a chápat funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních a sociálních jevů a procesů.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• vyhledává, hodnotí, třídí a zpracovává informace • charakterizuje pojmy informace a metainformace • kriticky posoudí relevanci a kvalitu informačních zdrojů • respektuje při práci s informacemi platné etické a právní normy • uplatňuje při práci s PC ergonomické a hygienické zásady • vysvětlí strukturu dat v počítači • charakterizuje jednotlivé komponenty počítače a jejich funkce, ovládá principy digitálního záznamu informací, jednotky • vysvětluje princip fungování běžných periferních zařízení • racionálně pracuje s počítačem a periferními zařízeními, ovládá dostupnou VT • při práci s VT využívá teoretické poznatky o funkcích jednotlivých složek (hardware, software) • orientuje se v principech, možnostech a praktickém využití počítačových sítí • objasňuje běžně používané pojmy z oblasti počítačových sítí • pracuje s internetovým prohlížečem • vyhledává informace na Internetu • využívá další služby Internetu	Informace a informační zdroje – základní pojmy ICT – způsoby zpracování informací – sdílení odborných informací – právo a zákony – bezpečnost práce s VT – údržba a ochrana informací v počítači – binární struktura dat Hardware – části počítače – disky – paměti – základní deska, sběrnice, rozhraní – periferie Počítačové sítě – hesla – LAN, WAN – Internet – soubory – elektronická pošta, ftp	Spolupráce a soutěž Vztah ke spolupráci a soutěži, být originální a umění přizpůsobení se druhým, schopnost přijímání názorů druhých lidí jako možná východiska pro další rozvoj Člověk a životní prostředí Které vlivy prostředí ohrožují zdraví člověka MV role médií v moderních dějinách – uživatelé OSV seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - práce v hodinách

(email, videokonference, FTP, vzdělávací portály, knihovny apod.) • při práci se řídí bezpečnostními a etickými pravidly pro používání Internetu • ověřuje věrohodnost a validitu informací získaných z Internetu • ovládá práci v operačním systému, řeší efektivně problémové situace • rozlišuje různé typy dat (souborů) a pracuje s nimi a chrání je proti poškození • dodržuje a aplikuje bezpečnostní pravidla při používání PC • nastaví prostředí textového procesoru pro své potřeby • řídí se pravidly pro úpravu dokumentů, typografickými a estetickými pravidly • edituje a formátuje text, používá a vytváří styly, formátuje písmo, odstavce a stránky • vytváří obsahy, šablony, rejstříky, seznamy a tabulky • vkládá další objekty do textu a tyto edituje • charakterizuje jednotlivé typy prezentování informací • aplikuje zásady správné tvorby prezentací • prezentuje výsledky své práce ve formě multimediálních prezentací • objasňuje principy a běžně používá tabulkový kalkulátor • specifikuje strukturu tabulek • ovládá adresaci buněk • používá vestavěné i vlastní vzorce a funkce	Operační systémy – charakteristika OS – prostředí OS – struktura dat v počítači – práce v OS Windows – práce se soubory a složkami Textový procesor – prostředí textových procesorů – formátování dokumentů – odrážkové a číslované seznamy – odstavcové styly – vlastnosti stránky – příprava před tiskem, tisk – úprava obrázků – práce s tabulkou – hromadná korespondence Prezentační program – druhy prezentací – základy tvorby prezentací – tvorba snímkových prezentací Tabulkový kalkulátor – prostředí tabulkových kalkulátorů – buňka, adresa, typy dat – adresování – vzorce a funkce	MV role médií v moderních dějinách - uživatelé OSV seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - práce v hodinách Č, cizí jazyky OSV poznávání a rozvoj vlastní osobnosti sociální komunikace - zpracování dotazníků M - statistika

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• vytváří a edituje grafy • využívá filtrování a řazení dat	Tabulkový kalkulátor – grafy a jejich editace	Spolupráce a soutěž Vztah ke spolupráci

• využívá možnosti podmíněného formátování • pomoví funkcí vyhledává tabulková data • vysvětlí pojem databáze a charakterizuje základní databázové objekty • navrhuje databázové tabulky • získává data z tabulek na základě zvolených požadavků	– řazení a filtrování dat – podmíněné formátování – vyhledávací funkce Databázový program – základní databázové pojmy – struktura databáze – návrh databázových tabulek – získávání dat z tabulek (výběrové dotazy) – formuláře a sestavy – tisk	a soutěži, být originální a umění přizpůsobení se druhým, schopnost přijímání názorů druhých lidí jako možná východiska pro další rozvoj OSV seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů - práce v hodinách M - statistika

5.19 Písemná a elektronická komunikace

Celkový počet hodin: 2 – 0 – 0 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět písemná a elektronická komunikace patří do vzdělávací oblasti Informatika a komunikační technologie. Je realizován v prvním ročníku v rozsahu 2 hodiny týdně, třída se dělí na skupiny.

Hlavním cílem předmětu je naučit žáky psát desetiprstovou hmatovou metodou, tzn. používat při psaní všech deseti prstů a psát naslepo. Kromě této základní znalosti se seznámí s normalizovanou úpravou písemností psaných na klávesnici. To jsou dovednosti, které budou využívat po celý svůj život.

Předmět má vzrůstající význam pro běžný praktický život žáků i pro jejich budoucí profesní uplatnění v současném, technicky vyspělém světě. K požadavku na počítačovou gramotnost, tak přistupuje i gramotnost klávesnicová.

Vlastní výuka probíhá v počítačové učebně, je používán výukový program pro psaní. Každý žák pracuje u jednoho počítače.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: do výuky zařazuje různé metody práce – skupinová práce, samostatná práce, různé soutěže, praktická ukázka; vede žáky k poznání, že výsledkem jejich práce bude praktická dovednost, která jim usnadní práci při dalším studiu a hlavně v profesním životě; vede žáky k pravidelnému procvičování a tím i pravidelné a soustavné práci; pochvalou a osobním přístupem povzbuzuje individualitu žáka; pochvalou docílí stavu, kdy žák vidí pokrok v práci; sám si práci organizuje, kriticky ji hodnotí.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: pozitivním hodnocením práce povzbuzuje u žáka samostatnost při řešení problémů; oceňuje, že se žák nenechá odradit případným nezdarem a tím posiluje jeho sebevědomí a ochotu řešit problémové situace.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky k tomu, aby svůj postup dokázali obhájit; vede žáka k formálně správnému odbornému vyjadřování při písemném i mluveném projevu.

Kompetence sociální a personální

Učitel: vede žáky ke spolupráci v menších i větších skupinách a tím je učí spolupracovat; pozitivním hodnocením práce každého jedince v kolektivu vede žáky k respektování způsobu práce a názoru druhého; vede žáka k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi čímž přispívá k upevnění dobrých mezilidských vztahů.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáka k respektování názorů spolužáků a učitele, k tolerování schopností ostatních žáků; vede žáky k zaujímání postojů k současnému dění ve společnosti.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáka k zodpovědnému rozhodnutí o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; vyžaduje při každé praktické činnosti dodržování předepsaných postupů; vede žáka k plnění svých povinností a závazků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady • dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla při práci s technikou • využívá základní funkce počítače • přihlásí se do sítě, odhlásí se ze sítě • uvede své přihlašovací jméno, heslo • vyjmenuje pravidla bezpečnosti při užívání jména a hesla • správně sedí u počítače • dodržuje správnou polohu prstů na klávesnici PC • popíše prostředí výukového programu • vymezí rozdíl mezi klávesnicí QWERTZ a QWERTY	Úvod do předmětu – režim a řád počítačové učebny, bezpečnost práce – ovládání PC – počítačová síť – přihlašovací jméno a heslo – vývoj používané techniky Desetiprstová hmatová metoda psaní na PC – správné sezení u PC – výukový program – testování – klávesnice QWERTZ a QWERTY – technika psaní Základní písmenná řada	IVT PT: Mediální výchova PT: Osobnostní a sociální výchova IVT

• navrací prsty do základní polohy, síla úhozu, rytmus psaní • procvičuje prsty před psaním • správně píše znaky d, f, j, k, mezerník a řádkuje pomocí klávesy Enter • správně píše znaky a, ů • správně píše znaky l, s • správně píše znaky u, r • správně píše znak i • správně píše čárku, za kterou dělá mezeru • správně píše znaky p, q • správně píše znaky h, g • správně píše znak e • správně píše znaky o, w • správně píše znaky t, z • správně píše znak ú • správně používá levý a pravý Shift • správně píše znaky v, m, ? • správně píše znaky c, tečku, : • správně píše znaky b, n • správně píše znak y a pomlčku • správně píše znak x • správně píše znaky č, í • správně píše znaky ř, á • správně píše znaky š, é • správně píše znaky ě, = • správně píše znaky ž, ý • správně píše znak + • správně píše číslici 1 • správně píše číslice 5, 8 • správně píše číslice 3, 4, 9, 0 • správně píše číslici 2 a znak % • správně píše číslice 6, 7 • správně píše závorky, znaky §, ! • píše předepsanou rychlostí • aplikuje normu ČSN 01 6910 při psaní všech písemností	– nácvik d, f, j, k – mezerník – Enter – nácvik a, ů – nácvik l, s **Horní a dolní písmenná řada** – nácvik u, r – nácvik i, čárka – psaní interpunkčních znamének – nácvik p, q – nácvik h, g – nácvik e – nácvik o, w – nácvik t, z – nácvik ú – velká písmena – levý a pravý Shift – nácvik v, m, ? – nácvik c, tečky, dvojtečky – nácvik b, n – nácvik y, pomlčky – nácvik x **Číselná řada** – nácvik č, í – nácvik ř, á – nácvik š, é – nácvik ě, = – nácvik ž, ý – nácvik + – nácvik číslice 1 – nácvik číslic 5, 8 – nácvik číslic 3, 4, 9, 0 – nácvik číslice 2, znak % – nácvik číslic 6, 7 – nácvik (), §, ! **Normalizovaná úprava písemností** – ČSN 01 6910	Estetická výchova

5.20 Tělesná výchova

Celkový počet hodin: 2 – 2 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět tělesná výchova vychází ze vzdělávacího oboru Tělesná výchova, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, a zahrnuje v sobě i některá témata ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Tělesná výchova usiluje o trvalý vztah k pohybovým činnostem a optimální rozvoj tělesné, duševní a sociální zdatnosti. Vychází z individuálních předpokladů žáků, jejich zájmu a motivující atmosféry.

Předmět vytváří prostor pro činnost zdravotně rekreační až po činnost výkonnostní. Tělesná výchova se podílí na utváření žákova vztahu ke zdraví, na poznávání a řešení situací souvisejících se zdravím a bezpečností při aktivních pohybových činnostech i v běžných situacích.

Předmět souvisí zejména s biologií (anatomie a fyziologie člověka, výživa a regenerace ve sportu), s občanskou výchovou (první pomoc při úrazech). Součástí vzdělávacího oboru Tělesná výchova je tematický okruh Zdravotní tělesná výchova, jehož prvky jsou preventivně využívány v hodinách Tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávány žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Tělesná výchova je vyučována ve všech ročnících osmiletého i čtyřletého gymnázia, předmět je realizován ve všech ročnících s časovou dotací 2 hodiny týdně, je organizována v oddělených skupinkách chlapců i dívek, z organizačních důvodů může dojít ke spojování žáků z různých tříd téhož ročníku nebo dvou sousedních ročníků. Náplň předmětu je dána velmi dobrými prostorovými možnostmi, kterými škola disponuje. Pro výuku jsou k dispozici tyto prostory:

hala - pro sportovní hry, pro gymnastiku

- atletický areál – běžecký ovál 400 m
- 1 víceúčelové hřiště s umělým travnatým povrchem (sportovní hry)
- posilovna
- prostory mimo školu využívané k výuce: zimní stadion (výuka bruslení)

Škola se účastní soutěží v rámci škol, přípravou pro účast na těchto soutěžích jsou celoškolní turnaje v odbíjené, kopané, košíkové, florbalu, stolním tenisu.

Výuka tělesné výchovy je během studia doplněna těmito sportovními kurzy:

- 1. ročník - lyžařský výchovně výcvikový kurz (LVVK) – běh na lyžích, sjezdové lyžování, snowboarding, 7 dní
- 3. ročník - sportovně turistický kurz – cyklistika, turistika, sportovní hry, 5 dní

Učivo vyšších ročníků rozvíjí dovednosti získané v nižších ročnících, postup výuky je ovlivněn charakterem skupiny a její schopností zvládat jednotlivé pohybové dovednosti, metodický postup volí učitel skupiny. Učivo může být upraveno také ze zdravotních důvodů žáka (případně skupiny). Vzhledem k využití prostoru tělocvičen více skupinami během dne, je nutná výuka v blocích (skok vysoký, sportovní gymnastika). Základní formy výuky tělesné výchovy jsou vyučovací hodina, soutěž, kurz.

Tělesná výchova má převahu výchovného zaměření a hodnocení. Hodnotíme osvojení základních pohybových dovedností na úrovni individuálních schopností a jejich postupné využití v pohybové a herní činnosti. Zapojováním do různých druhů pohybových aktivit a vhodně zvolenou zátěží je žák veden k poznání vlastní výkonnosti a pohybových schopností. Přihlížíme k individuálnímu zlepšení žáka v pohybových činnostech. Pochopení pohybové aktivity jako prostředku relaxace a kompenzace psychické zátěže a jako prostředku vlastního uspokojení je také jedno z hodnocení žáků. Zapojení žáků do přípravy sportovních akcí, do role rozhodčího a organizátora je velmi vítaná forma hodnocení a motivace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: správnými metodickými postupy vede žáky k osvojení základních pohybových dovedností na úrovni individuálních schopností a jejich postupnému využití v pohybové a herní činnosti; zapojováním do různých druhů pohybových aktivit a vhodně zvolenou zátěží vede učitel žáka k poznání vlastní výkonnosti a pohybových schopností; vhodnou motivací a hodnocením žáků podle individuálního zlepšení vede žáky k potřebě sebezdokonalování v pohybových činnostech; vhodnou motivací vede žáky k chápání pohybových aktivit jako prostředku relaxace a kompenzace psychické zátěže a jako prostředku vlastního uspokojení; vede žáky k dodržování a osvojení základních hygienických pravidel při sportu a pobytu v přírodě, k zodpovědnosti za své zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vytváří problémové situace, ve kterých učí žáky rozdělovat úlohy v týmu, stanovovat taktiku hry nebo překonání překážek; zapojuje žáky do přípravy sportovních akcí, staví je do role rozhodčího a organizátora, čímž posiluje u žáků schopnost rychlého rozhodování; vede žáka k rozpoznání vlastní chyby a k její nápravě.

Kompetence komunikativní

Učitel: podporuje u žáků chování podle pravidel a v duchu „fair play" ; vede žáky k používání jasného a stručného vyjadřování v herních situacích, k používání správného názvosloví tělesné výchovy a ke vhodné komunikaci mezi sebou; účastí na celoškolních a meziškolních akcích vede učitel žáky ke komunikaci s jinými týmy, rozhodčími a organizátory.

Kompetence sociální a personální

Učitel: striktním požadavkem na dodržování sjednaných pravidel rozvíjí sebekontrolu a sebekázeň a zároveň schopnost podílet se na činnosti skupiny nebo sportovního týmu; vytváří u žáků svým vlastním příkladem, autoritou získaných zkušeností a osobnostními rysy pozitivní vztah k pohyb; vede žáky k práci v týmu, ke vzájemné spolupráci a pomoci při sportovním výkonu (dopomoc, záchrana).

Kompetence občanská

Učitel: rozborem sportovní a herní činnosti vede učitel žáka k sebehodnocení, k uvědomění si svých možností i u neprůbojných a méně iniciativních; okamžitě řeší otázky šikany a problém nevhodného přístupu k osobnímu či školnímu majetku, důsledně dbá na dodržování pravidel slušného chování; seznamuje žáky s technikou první pomoci a s chováním v krizových a zdraví ohrožujících situacích; vede žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností rozvíjení pohybových schopností ve volném čase.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vhodně motivuje žáka k využití jeho pohybových dovedností, vědomostí a návyků i v budoucím životě; stanovováním postupných cílů vede učitel žáka k uvědomění si svých vlastních možností a schopnosti zdolávání překážek; učí žáky odhadnout situaci a včas reagovat; seznamuje žáky s možností být zaměstnaný v různých oblastech sportu.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti • vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory pro tělesnou a duševní relaxaci • pod vedením učitele připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytuje první pomoc při	Činnosti ovlivňující zdraví – zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy – svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy – zdravotně zaměřená cvičení – organismus a pohybová zátěž - způsob zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže – individuální pohybový režim – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí – rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava ohybových činností podle aktuálních podmínek – první pomoc při sportovních úrazech - závažná poranění	Učivo prolíná všemi ročníky, je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo Zdravotní tělesná výchova - dle potřeby zařazována v průběhu celého studia Biologie člověka - anatomie a fyziologie Výchova ke zdraví okruh Zdravý způsob života a péče o zdraví (zdravá výživa, výživa a regenerace ve sportu, dodržování hygienických návyků, pohyb, odpočinek, tělesná a duševní pohoda, …) Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka) ZSV- první pomoc při

sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností	úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu
• provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení • posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatnění konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí pohybovou činnost dané skladbě sportujících • respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje nebo spolurozhoduje třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech, vyhodnotí regulérnost hry • připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní nebo školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci • volí a používá pro osvojování pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje • užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové dovednosti a pohybový výkon – pohybové odlišnosti a handicapy – věkové rozdíly, výkonnostní – průpravná, kondiční, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení – pohybové hry různého zaměření – gymnastika – akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s nářadím – kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení – úpoly - sebeobrana – atletika - běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalostní běh, štafetový běh), skok do výšky, skok do dálky, hody, vrh koulí – sportovní hry – herní systémy, herní kombinace (volejbal, basketbal, házená, florbal, kopaná) – turistika pobyt v přírodě – lyžování – běžecké, sjezdové (jednotlivé formy lyžování jsou zařazovány do 1. ročníků) – další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)	Z - kartografie 1. ročník – výuka bruslení, hokeje Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny. Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky, náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž 1. ročník – LVK přednáška lékaře, žák se účastní výuky PT: sjezdového lyžování, běžeckého lyžování - jejich kombinaci, případně snowboardingu Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka)

• sleduje podle pokynů pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje • aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Činnosti podporující pohybové učení – vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech – sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita – pohybové činnostní, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace – sportovní role – měřitelné a hodnotitelé údaje související s tělesnou výchovou a sportem – olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších sportovních událostí	ZSV - první pomoc při úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu Výchova ke zdraví (zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, škodlivost alkoholu, kouření, nebezpečí dopinku, nebezpečí nevhodného a jednostranného tréninku u vrcholových sportovců)

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy	Činnosti ovlivňující zdraví – zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy – svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy	Učivo prolíná všemi ročníky, je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo Zdravotní tělesná výchova - dle potřeby zařazována

• usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti • vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory pro tělesnou a duševní relaxaci • pod vedením učitele připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytuje první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	– zdravotně zaměřená cvičení – organismus a pohybová zátěž - způsob zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže – individuální pohybový režim – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí – rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava ohybových činností podle aktuálních podmínek – první pomoc při sportovních úrazech - závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností	v průběhu celého studia Biologie člověka - anatomie a fyziologie Výchova ke zdraví okruh Zdravý způsob života a péče o zdraví (zdravá výživa, výživa a regenerace ve sportu, dodržování hygienických návyků, pohyb, odpočinek, tělesná a duševní pohoda, …) Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka) ZSV- první pomoc při úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu
• provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení • posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatnění konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí pohybovou činnost dané skladbě sportujících • užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží • respektuje pravidla osvojovaných	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové dovednosti a pohybový výkon – pohybové odlišnosti a handicapy – věkové rozdíly, výkonnostní – průpravná, kondiční, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení – pohybové hry různého zaměření – gymnastika – akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s nářadím – kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení – úpoly - sebeobrana	Z – kartografie PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž 2. ročník – výuka bruslení, hokeje Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je

sportů, rozhoduje nebo spolurozhoduje třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech, vyhodnotí regulérnost hry • připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní nebo školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci	– atletika - běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalostní běh, štafetový běh), skok do výšky, skok do dálky, hody, vrh koulí – sportovní hry – herní systémy, herní kombinace (volejbal, basketbal, házená, florbal, kopaná) – turistika pobyt v přírodě – další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)	dána dohodou mezi učitelem a žáky, náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne
• volí a používá pro osvojování pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje • aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Činnosti podporující pohybové učení – vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech – sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita – pohybové činnostní, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace – sportovní role – měřitelné a hodnotitelé údaje související s tělesnou výchovou a sportem – olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších sportovních událostí	Spolupráce a soutěž Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka) ZSV - první pomoc při úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu Výchova ke zdraví (zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž prevence, škodlivost alkoholu, kouření, nebezpečí dopinku, nebezpečí nevhodného

		a jednostranného tréninku u vrcholových sportovců)

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti • vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory pro tělesnou a duševní relaxaci • pod vedením učitele připraví organismus na pohybovou činnost s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytuje první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	Činnosti ovlivňující zdraví – zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy – svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy – zdravotně zaměřená cvičení – organismus a pohybová zátěž - způsob zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže – individuální pohybový režim – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí – rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání a chování v různém prostředí, úprava ohybových činností podle aktuálních podmínek – první pomoc při sportovních úrazech - závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činností	Učivo prolíná všemi ročníky, je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo 3. ročník – možnost individuální přípravy na talentové zkoušky na tělovýchovné fakulty Zdravotní tělesná výchova - dle potřeby zařazována v průběhu celého studia Biologie člověka - anatomie a fyziologie Výchova ke zdraví okruh Zdravý způsob života a péče o zdraví (zdravá výživa, výživa a regenerace ve sportu, dodržování hygienických návyků, pohyb, odpočinek, tělesná a duševní pohoda, …) Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka)
• provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení • posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové dovednosti a pohybový výkon – pohybové odlišnosti a handicapy – věkové rozdíly, výkonnostní – průpravná, kondiční, tvořivá, estetická a jinak zaměřená	ZSV- první pomoc při úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu Z - kartografie Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací

nedostatků a uplatnění konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí pohybovou činnost dané skladbě sportujících • respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje nebo spolurozhoduje třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech, vyhodnotí regulérnost hry • připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní nebo školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci • volí a používá pro osvojování pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje • užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží • respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje	cvičení – pohybové hry různého zaměření – gymnastika – akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s nářadím – kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení – úpoly - sebeobrana – atletika - běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalostní běh, štafetový běh), skok do výšky, skok do dálky, hody, vrh koulí – sportovní hry – herní systémy, herní kombinace (volejbal, basketbal, házená, florbal, kopaná) – další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)	v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky, náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka) ZSV - první pomoc při úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu
• aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Činnosti podporující pohybové učení – vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech – sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita	PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne

	– pohybové činnostní, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace – sportovní role – měřitelné a hodnotitelé údaje související s tělesnou výchovou a sportem – olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších sportovních událostí	Spolupráce a soutěž Výchova ke zdraví (zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, škodlivost alkoholu, kouření, nebezpečí dopinku, nebezpečí nevhodného a jednostranného tréninku u vrcholových sportovců)

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• organizuje svůj pohybový režim a využívá v souladu s pohybovými předpoklady, zájmy a zdravotními potřebami vhodné a dostupné pohybové aktivity • ověří jednoduchými testy úroveň zdravotně orientované zdatnosti a svalové nerovnováhy • usiluje o optimální rozvoj své zdatnosti • vybere z nabídky vhodné kondiční programy nebo soubory cviků pro udržení či rozvoj úrovně zdravotně orientované zdatnosti a samostatně je upraví pro vlastní použití • využívá vhodné soubory pro tělesnou a duševní relaxaci • pod vedením učitele připraví organismus na pohybovou činnost	Činnosti ovlivňující zdraví – zdravotně orientovaná zdatnost – složky ZOZ, kondiční testy – svalová nerovnováha – příčiny svalové nerovnováhy, testy svalové nerovnováhy – zdravotně zaměřená cvičení – organismus a pohybová zátěž - způsob zatěžování, kompenzace jednostranné zátěže – individuální pohybový režim – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí – rizikové faktory ovlivňující bezpečnost pohybových činností – zásady jednání	4. ročník – možnost individuální přípravy na talentové zkoušky na tělovýchovné fakulty Učivo prolíná všemi ročníky, je zařazováno průběžně a s přiměřenou gradací v návaznosti na zařazované pohybové aktivity a ostatní učivo Zdravotní tělesná výchova - dle potřeby zařazována v průběhu celého studia Biologie člověka - anatomie a fyziologie Výchova ke zdraví okruh Zdravý způsob života a péče o zdraví (zdravá výživa, výživa a regenerace ve sportu, dodržování

s ohledem na následné převažující pohybové zatížení • uplatňuje účelné a bezpečné chování při pohybových aktivitách i v neznámém prostředí • poskytuje první pomoc při sportovních či jiných úrazech i v nestandardních podmínkách	a chování v různém prostředí, úprava ohybových činností podle aktuálních podmínek – první pomoc při sportovních úrazech - závažná poranění a život ohrožující stavy, improvizovaná první pomoc v podmínkách sportovních činnost	hygienických návyků, pohyb, odpočinek, tělesná a duševní pohoda, ...) Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka)
• provádí osvojované pohybové dovednosti na úrovni individuálních předpokladů • zvládá základní postupy rozvoje osvojovaných pohybových dovedností a usiluje o své pohybové sebezdokonalení • posoudí kvalitu stěžejních částí pohybu, označí zjevné příčiny nedostatků a uplatnění konkrétní osvojované postupy vedoucí k potřebné změně • respektuje věkové, pohlavní, výkonnostní a jiné pohybové rozdíly a přizpůsobí pohybovou činnost dané skladbě sportujících • respektuje pravidla osvojovaných sportů, rozhoduje nebo spolurozhoduje třídní nebo školní utkání, závody, soutěže v osvojovaných sportech, vyhodnotí regulérnost hry • připraví (ve spolupráci s ostatními žáky) třídní nebo školní turnaj, soutěž, turistickou akci a podílí se na její realizaci • volí a používá pro osvojování pohybové činnosti vhodnou výstroj a výzbroj a správně ji ošetřuje • užívá s porozuměním tělocvičné názvosloví (gesta, signály, značky) na úrovni cvičence, vedoucího pohybových činností, organizátora soutěží	Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové dovednosti a pohybový výkon – pohybové odlišnosti a handicapy – věkové rozdíly, výkonnostní – průpravná, kondiční, tvořivá, estetická a jinak zaměřená cvičení – pohybové hry různého zaměření – gymnastika – akrobacie, přeskoky a cvičení na nářadí, cvičení s nářadím – kondiční a estetické formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – určeno především děvčatům – alespoň dvě formy cvičení – úpoly - sebeobrana – atletika - běh na dráze a v terénu (sprinty, vytrvalostní běh, štafetový běh), skok do výšky, skok do dálky, hody, vrh koulí – sportovní hry – herní systémy, herní kombinace (volejbal, basketbal, házená, florbal, kopaná) – turistika pobyt v přírodě – další moderní a netradiční pohybové činnosti (činnosti	ZSV- první pomoc při úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu Učivo je zařazováno ve všech ročnících s přiměřenou gradací v závislosti na schopnostech, dovednostech a kondici skupiny Hloubka zařazeného učiva v jednotlivých ročnících je dána dohodou mezi učitelem a žáky, náplň učiva se liší podle toho, zda jde o chlapeckou či dívčí skupinu PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž Spolupráce a soutěž v průběhu výuky: jednání v duchu fair play Výchova ke zdraví okruh Rizika ohrožující

	zařazovány podle podmínek školy a zájmu žáků)	zdraví (drogy, alkohol, tabákové výrobky, vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka)
• respektuje práva a povinnosti vyplývající z různých sportovních rolí – jedná na úrovni dané role; spolupracuje ve prospěch družstva • sleduje podle pokynů pohybové výkony, sportovní výsledky, činnosti související s pohybem a zdravím – zpracuje naměřená data, vyhodnotí je a výsledky různou formou prezentuje • aktivně naplňuje olympijské myšlenky jako projev obecné kulturnosti	Činnosti podporující pohybové učení – vzájemná komunikace a spolupráce při pohybových činnostech – sportovní výzbroj a výstroj – účelnost, funkčnost, bezpečnost, finanční dostupnost a kvalita – pohybové činnostní, sportovní a turistické akce – organizace, propagace, vyhodnocení, dokumentace – sportovní role – měřitelné a hodnotitelé údaje související s tělesnou výchovou a sportem – olympismus v současném světě, jednání fair play – spolupráce ve sportu a pomoc soupeři, pomoc pohybově znevýhodněným, sport pro každého, sport a ochrana přírody, odmítání podpůrných látek neslučitelných s etikou sportu – úspěchy našeho sportu na pozadí nejdůležitějších sportovních událostí	ZSV- první pomoc při úrazech BI – biologie člověka – výživa a regenerace ve sportu PT: Osobnostní a sociální výchova: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti Sociální komunikace Morálka všedního dne Spolupráce a soutěž Výchova ke zdraví (zdravý způsob života a péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, škodlivost alkoholu, kouření, nebezpečí dopinku, nebezpečí nevhodného a jednostranného tréninku u vrcholových sportovců)

5.21 Deskriptivní geometrie

Celkový počet hodin: 0 – 2 – 1 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět deskriptivní geometrie přispívá k rozvoji technického myšlení a prostorové představivosti. Úkolem je určit jednoznačný vztah mezi zobrazovaným trojrozměrným objektem a jeho průmětem do roviny. Cílem je rovněž představit si útvar v prostoru podle jeho obrazů v rovině. Žáci se v něm seznámí s různými zobrazovacími metodami a jejich užitím při řešení úloh prostorové geometrie. Žáci pomocí

těchto metod řeší problémy a zejména konstrukční úlohy, zobrazují technické součásti a architektonické prvky, užívají deduktivní a induktivní postupy, volí vhodné metody řešení, vytvářejí algoritmy řešení, zdůvodňují postupy a diskutují řešitelnost daného problému. Vytvářejí si asociace mezi skutečným tvarem objektu a jeho zobrazením. Deskriptivní geometrie umožňuje žákům porozumět výkresům zobrazených objektů i jejich začlenění do okolí s využitím různých zobrazovacích metod.

Studium deskriptivní geometrie začíná úvodem do stereometrie. Žáci se v něm seznámí se základními konstrukcemi pro zjištění polohy, vzdáleností nebo odchylek bodů, přímek a rovin v prostoru. Všechny konstrukce probrané ve stereometrii jsou dále používány při kótovaném promítání, Mongeově promítání a kosoúhlém promítání. V těchto promítáních se žáci naučí také zobrazit těleso, zkonstruovat jeho řez rovinou a průsečíky přímky s tělesem.

Výuka deskriptivní geometrie má úzké mezipředmětové vztahy k matematice, informatice a výpočetní technice a k estetické výchově. Žáci poznávají význam oboru ve stavitelství, architektuře a v jiných technických oborech, v oblasti průmyslového designu nebo v lékařské anatomii a uvědomují si, že znalosti a dovednosti získané v deskriptivní geometrii jsou využitelné a potřebné v reálném životě i při studiu na vysokých školách zejména technických, matematicko-přírodovědných a uměleckých směrů.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vytváří takové problémové situace, při nichž žáci o problémech přemýšlejí a řeší je pomocí vhodných zobrazovacích metod; do výuky zařazuje různé metody práce – rozhovor, skupinová práce, samostatná práce, řízená diskuse tak, aby žáci pod jeho vedením dokázali řešení příkladu geometricky vymodelovat a vysvětlit ostatním žákům správný postup řešení; zadává motivační úlohy a úlohy z praxe, aby žáci používali deskriptivní geometrii jako nástroj pro řešení reálných situací; vede žáky k logickému myšlení a přesnosti jak ve vyjadřování, tak v grafickém projevu; vyžaduje, aby žáci užívali správnou terminologii a zavedenou symboliku.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáka k získávání zkušeností geometrickým modelováním, pochopení vztahů mezi modelem a jeho průmětem, pěstování rozvíjení prostorové představivosti; klade důraz na aplikace, deduktivní a induktivní postupy, vede tak žáky k propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností; vyžaduje po žácích analýzu problémové situace, volbu správného postupu řešení a jeho zdůvodnění, výběr vhodné zobrazovací metody; zadává příklady, při nichž žáci odhadují a následně vyhodnocují správnost výsledku vzhledem k zadaným podmínkám řešených příkladů; zadává problémové otázky a úkoly, při nichž žáci

nalézají různé způsoby řešení téhož příkladu; klade důraz na mezipředmětové vztahy; vede žáky ke zručnosti v účelném, informativním a vkusném grafickém projevu i rozvíjení estetického cítění.

Kompetence komunikativní

Učitel: klade důraz na přesné formulace a logickou strukturu argumentací při obhajování postupu řešení příkladů; vede žáky k rozborům, hledání možností, prezentacím vlastního postupu a výsledku práce.

Kompetence sociální a personální

Učitel: klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a na respekt k práci druhého; vybízí žáky k aktivní diskusi, obhajobě svého stanoviska a sebekritice; zadává skupinové práce, v nichž žáci projevují svoji individualitu, vytváří svůj názor a vyslechnou názor ostatních.

Kompetence občanská

Učitel: zadáváním vhodných příkladů poukazuje na uplatnění deskriptivní geometrie v různých oborech lidské činnosti; zadává domácí úkoly a kontroluje jejich plnění; vede žáky k pečlivosti, houževnatosti, svědomitosti a vytrvalosti.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáka k zodpovědnosti za vykonanou práci, k iniciativě, samostatnosti, obrazotvornosti a tvůrčímu myšlení; motivuje žáky k další činnosti s ohledem na stanovené cíle a k dosažení co nejlepších výsledků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• správně používá geometrické pojmy v prostoru • vysvětlí základní postupy konstrukcí: vzdálenosti nebo odchylek bodů, přímek a rovin v prostoru • využívá základní poučky rovnoběžného promítání v zadaných úlohách	Základy stereometrie – úloha a význam DG – základy stereometrie – přehled zobrazovacích metod – základní poučky rovnoběžného promítání	Matematika – stereometrie (polohové a metrické vlastnosti)
• sestrojí bod, přímku a rovinu dle zadání • zobrazí délku úsečky, odchylku přímky a roviny od průmětny • určí průsečík přímky s rovinou, přímku kolmou k rovině, vzdálenost bodu od roviny, rovinu	Kótované promítání – zobrazení bodu, přímky a úsečky – stupňování přímky – úlohy v rovině kolmé na průmětnu – úlohy v obecné rovině – hlavní a spádové přímky roviny	

kolmou k přímce • zobrazí útvary ležící v obecné i promítací rovině • sestrojí hranol a jehlan s podstavou v obecné rovině	– průsečík přímky s rovinou – přímka kolmá k rovině – vzdálenost bodu od roviny – rovina kolmá k přímce – pravoúhlá a kosoúhlá afinita – otáčení – hranatá tělesa v kótovaném promítání	
• sestrojí sdružené průmětů bodů, přímek a rovin • určí délku úsečky, odchylku přímky od průmětny, bod a přímku v rovině • zobrazí hlavní a spádové přímky roviny • sestrojí odchylku roviny od průmětny, průsečnici různoběžných rovin a průsečík přímky s rovinou • aplikuje předchozí konstrukce při záseku trojúhelníků • řeší úlohy pomocí přímky kolmé k rovině a roviny kolmé k přímce • zobrazuje útvary v obecné rovině pomocí otočení, kde využívá pravoúhlou afinitu • využívá třetí průmětnu při sestrojení vzdálenosti bodu od roviny, vzdálenosti rovnoběžných rovin a při řešení úloh v rovině rovnoběžné s osou x	Mongeovo promítání na dvě k sobě kolmé průmětny – průměty bodů a přímek – přímka ve zvláštních polohách k průmětnám – vzájemná poloha dvou přímek – zobrazení roviny, bod a přímka v rovině – hlavní a spádové přímky roviny – odchylka roviny od průměten – průsečnice různoběžných rovin – průsečík přímky s rovinou – zásek trojúhelníků – rovnoběžné roviny – přímka kolmá k rovině – vzdálenost bodu od roviny – rovina kolmá k přímce – otáčení roviny – třetí průmětna	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• zobrazí hranol s podstavou v různých rovinách a na jeho povrchu bod • sestrojí na hranolu s podstavou v půdorysně nebo nárysně řez a průsečík přímky s tělesem	Hranol v Mongeově promítání – bod na povrchu hranolu – zobrazení hranolu s podstavou v průmětnách, v promítací rovině nebo v obecné rovině – řezy na hranolech	Matematika - stereometrie, objemy a povrchy hranatých těles, vzájemná poloha přímky a roviny vzhledem k tělesu

	(prostorová afinita) – průsečík přímky s hranolem	
• zobrazí jehlan s podstavou v různých rovinách a na jeho povrchu bod • sestrojí na jehlanu s podstavou v půdorysně nebo nárysně řez a průsečík přímky s tělesem	Jehlan v Mongeově promítání – bod na povrchu jehlanu – zobrazení jehlanu – řezy na jehlanech (prostorová kolineace) – průsečík přímky s jehlanem	
• provádí základní konstrukce s body, přímkami a rovinami • sestrojí pomocí kosoúhlé afinity kosoúhlý průmět libovolného útvaru ležícího v půdorysně • zobrazí hranatá tělesa a na nich řezy a průsečíky přímky s tělesy	Kosoúhlé promítání – zobrazení bodu, přímky, roviny – promítací roviny proložené přímkou – průsečnice rovin – průsečík přímky s rovinou – kosoúhlý průmět obrazce v průmětně – zobrazení hranolu a jehlanu – řezy na hranolech a jehlanech – průsečík přímky s hranolem a jehlanem	Matematika - stereometrie, volné rovnoběžné promítání
• správně formuluje ohniskové definice kuželoseček • používá základní pojmy u elipsy, hyperboly a paraboly a aplikuje je při bodových konstrukcích kuželoseček • sestrojí kuželosečky z daných prvků • aplikuje vlastnosti vrcholové a řídící kružnice elipsy a hyperboly, vrcholové a řídící přímky paraboly při konstrukcích kuželoseček a jejich tečen • vede tečny k nesestrojeným kuželosečkám v bodě, z bodu nebo rovnoběžně se směrem	Kuželosečky – elipsa - základní vlastnosti, konstrukce elipsy, tečny z bodu k elipse, tečny rovnoběžné se směrem – hyperbola - základní vlastnosti, konstrukce hyperboly, tečny z bodu k hyperbole, tečny rovnoběžné se směrem – parabola - základní vlastnosti, konstrukce paraboly, tečny z bodu k parabole, tečny rovnoběžné se směrem	Matematika – analytická geometrie kuželoseček
• zobrazí kružnice v různých rovinách • sestrojí rotační tělesa: válec, kužel a kulovou plochu v Mongeově projekci s podstavou v různých rovinách • na všech rotačních tělesech sestrojí	Mongeovo promítání na dvě k sobě kolmé průmětny – průměty kružnice, zobrazení kružnice v promítací rovině, kružnice v obecné rovině – rotační válec - rektifikace kružnice, síť rotačního válce,	Matematika - kružnice v analytické geometrii

bod na povrchu • na válci a kuželi s postavou v půdorysně nebo nárysně zobrazí řez promítací nebo obecnou rovinou a určí průsečíky přímky s rotačním tělesem • na kulové ploše sestrojí řez promítací rovinou • ke všem rotačním tělesům určí tečné roviny vedené bodem nebo rovnoběžné se zadanou přímkou pomocí stop roviny	bod na povrchu válce, válec s podstavou v obecné rovině, tečné roviny válce, řezy na válci, průsečík přímky s válcem – rotační kužel - bod na povrchu kužele, kužel s podstavou v obecné rovině, tečné roviny kužele, řezy kužele, průsečík přímky s kuželem – kulová plocha - prostorově řešené úlohy, bod na povrchu koule, tečné roviny koule, řezy na kouli, průsečík přímky s koulí, úlohy o kulové ploše	Matematika – stereometrie, objemy a povrchy rotačních těles, vzájemná poloha přímky a roviny vzhledem k rotačnímu tělesu
• využívá Rytzovy konstrukce při sestrojení elipsy pomocí sdružených průměrů • zobrazí rotační těleso s podstavou v půdorysně, nárysně nebo bokorysně a na něm sestrojí řez a průsečík přímky s tělesem	Kosoúhlé promítání – sdružené průměry elipsy, Rytzova konstrukce elipsy, sdružené průměry kružnice – zobrazení rotačního válce a kužele – řezy válce a kužele – průsečík přímky s válcem a kuželem – zobrazení kulové plochy a jejích řezů	

5.22 Latina

Celkový počet hodin: 0 – 2 – 1 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zprostředkuje žákům obecné poznatky o systému jazyka, které uplatní zpětně v mateřském jazyce i při studiu všech cizích jazyků. Zdokonaluje jejich vyjadřovací schopnosti a zvyšuje kulturu jejich ústního i písemného projevu. Znalost latinské slovní zásoby rozšiřuje nejen slovní zásobu mateřského jazyka obecně, ale umožňuje i porozumění základní terminologii řady vědních oborů, která je založená na latině. Studium latiny rozvíjí logické myšlení. Přispívá k rozšiřování všeobecného kulturního přehledu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zařazuje do hodin témata o kulturních a historických reáliích antiky a podněcuje žáky zpracovávat je samostatně formou referátů a využívat různé zdroje informací; učí žáky používat běžná slova latinského původu i základní odbornou terminologii a tím posilovat jejich vědomí o užitečnosti nabytých znalostí v praktickém životě.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k samostatné práci s textem s latinsko-českým slovníkem nebo s mluvnickými přehledy při řešení jazykových cvičení; pomáhá při překladech i mluvnických cvičeních porovnávat morfologické a syntaktické jevy latiny s obdobnými jevy v češtině i cizích jazycích, což žákům umožňuje lépe pochopit strukturu studovaného jazyka; procvičuje s žáky správnou techniku překladu textu a vede je k logickému odhadování neznámých výrazů na základě znalostí o tvorbě latinských slov a podle kontextu.

Kompetence komunikativní

Učitel: čte se žáky překlady děl antických autorů a společně je hodnotí podle zadaných kritérií; při hlasitém čtení latinských textů dbá u žáků na správnou výslovnost, přízvuk a členění vět.

Kompetence sociální a personální

Učitel: podporuje účast žáků ve školní i celostátní soutěži Certamen Latinum.

Kompetence občanská

Učitel: prostřednictvím výkladů či referátů, četbou, sledováním filmů apod. seznamuje žáky se společnými kořeny evropské civilizace; podněcuje žáky k diskusím a porovnávání vlastního života s hodnotami antické společnosti či posuzování antických děl; vede žáky k úctě ke kulturním tradicím a ke vzdělávání.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• definuje indoevropské jazyky • charakterizuje latinu jako flexivní jazyk • rozlišuje vývojové etapy latiny od antiky po současnost • hledá možnosti využití latinského jazyka v současnosti	– typologická a genealogická charakteristika latiny – grafická a zvuková stránka jazyka mluvnická terminologie	Český jazyk a literatura Cizí jazyky - grafická a zvuková stránka jazyka, mluvnická terminologie, slovní zásoba, tvarosloví, skladba
• používá tradiční výslovnost a správný přízvuk • používá odbornou jazykovou terminologii	– slovní zásoba	

• aktivně používá kolem 300 latinských slov • orientuje se v latinsko-českém slovníku • vysvětlí a vzhledem ke konkrétní situaci správně používá běžná slova nebo slovní spojení přejatá z latiny do češtiny • hledá jazykové souvislosti a vliv latiny na slovní zásobu moderních jazyků • určuje druhy slov, jejich základní gramatické kategorie • zařadí jména do deklinačního systému a skloňuje je • zařadí slovesa do konjugačního systému a časuje je, včetně slovesa esse • používá a správně skloňuje základní zájmena • používá a správně skloňuje základní a řadové číslovky 1–100 • orientuje se v systému římských číslic • správně používá předložky ve spojení s pády	Tvarosloví – skloňování základních typů substantiv a adjektiv všech deklinací – zájmena, zájmenná adjektiva – číslovky základní a řadové, římské číslice – tvary sloves všech konjugací v systému prézentním – deponentní slovesa, sloveso esse – předložky Skladba – stavba věty jednoduché – pádová syntax – ablativ časový, dativ – přivlastňovací Četba a překlad textů – živá slova – umělé a upravené texty	
• překládá jednoduché věty z latiny i do latiny • stylisticky správně překládá pádově odlišné latinské vazby • používá správný slovosled • čte plynule latinský text, člení věty podle smyslu • pracuje s latinsko-českým slovníkem • vysvětlí běžně užívané latinské výroky	Slovní zásoba – odvozování slov pomocí prefixů a sufixů	
• aktivně používá kolem 800 latinských slov • tvoří další slova s využitím znalostí základních principů odvozování a skládání latinských slov • rozšiřuje paralelně i svou českou slovní zásobu o výrazy latinského	Stupňování adjektiv – včetně nepravidelného	

původu • uvádí příklady, kdy je latina základem odborné terminologie různých vědních oborů • stupňuje adjektiva, včetně nepravidelných • tvoří a stupňuje adverbia	– tvoření a stupňování adverbií	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• určuje gramatické kategorie dalších probíraných tvarů • používá a správně skloňuje další frekventovaná zájmena • určuje slovesné tvary kmene perfektního a supinového • orientuje se v používání slovesných časů a způsobů • správně překládá další pádově odlišné vazby • rozpozná a stylisticky vhodně překládá polovětné vazby • objasní používání sloves, časů a funkci sloves, způsobů ve větě • aplikuje správnou techniku překladu textu • přeloží s pomocí slovníku obsahově jasně a jazykově správně text přiměřené obtížnosti • odvodí význam neznámých slov na základě osvojení slovní zásoby, znalosti tvorby slov a kontextu	– další frekventovaná zájmena – tvary sloves všech konjugací v systému perfektním a supinovém – participia	Český jazyk a literatura Cizí jazyky - grafická a zvuková stránka jazyka, mluvnická terminologie, slovní zásoba, tvarosloví, skladba
• interpretuje obsah latinského textu v češtině • pracuje s poznatky z dalších oborů (literatura, historie, filozofie) • orientuje se v historických mezních antického světa • charakterizuje hlavní vývojové etapy římské literatury • hledá souvislosti evropské i české kultury a vzdělanosti s kulturou antickou • uvádí příklady zpracování antické	Skladba – vazba místních jmen – polovětné vazby – vazba akuzativu s infinitivem, nominativu s infinitivem, – ablativ absolutní Četba a překlad textů – pravené i originální texty antické	

tématiky v české a evropské kultuře • připraví a v češtině přednese referát související s kulturními nebo historickými reáliemi		

5.23 Německý jazyk – další cizí jazyk

Celkový počet hodin: 0 – 2 – 1 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět německý jazyk pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však tematickému okruhu Vztah k multilingvní kulturní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí průřezového tématu Multikulturní výchova v RVP G.

Obsahem předmětu je výuka německého jazyka ve 2 ročnících čtyřletého a osmiletého gymnázia.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali; vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby; tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky; zadává takové úkoly, v jejichž rámci žáci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů; zdůrazňuje, že součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem; vede žáky k důvěře ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou německých textů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením; využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování; neustálou prací s texty, kterým žáci ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi; vede je k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu; simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou); v rámci konverzace na různá témata vede žáky k zřetelné argumentaci při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvíjí komunikativní kompetence obsažené v samé podstatě předmětu; dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjí učitel u žáků standardními metodami výuky cizího

jazyka; vede žáka ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci, žáci dostávají příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů; v rámci konverzace kultivuje u žáka schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti; při práci s jazykovým materiálem vede žáka k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

Učitel: párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách u žáka rozvíjí jeho schopnosti spolupracovat; rozvíjí u žáka specifickým charakterem učení jazyka schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanská

Učitel: v rámci konverzace vede žáka k tomu, aby vyjádřil svůj názor, aby zaujal stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním; vede se žákem debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žák obhajuje své názory; při pobytech v německy mluvících zemích vybízí žáka k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

Učitel: vede žáka k tomu, aby získané vědomosti uměl využít ve svém budoucím povolání; vede žáka k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• čte srozumitelně se správnou artikulací krátké dialogy a texty • správně vyslovuje jednotlivé německé hlásky, odliší jejich výslovnost od českých hlásek • na základě autentických nahrávek napodobuje intonaci a melodii německé věty • rozumí jednoduchému dialogu a krátkému sdělení informativního charakteru, které se týká jeho samého, jeho rodiny a nejbližšího okolí • reaguje na krátké, jednoduše napsané nebo pečlivě vyslovené pokyny, řídí se jimi a realizuje je • rozumí krátkým dialogům a textům, vyhledá základní informace v textu a odpovědi na jednoduché otázky	Četba úvodních textů – porozumět internacionalismům – hláskovat slova – poslech a opakování krátkých vět – představit sebe i jiné – zeptat se na jméno partnera a odkud pochází – základní komunikace ve třídě a s učitelem – hledat informace v textu – počítat – jmenovat telefonní čísla – vyplnit formulář – práce se slovníkem	Rozvoj schopnosti poznávání - používání systému karet pro lepší zapamatování slovní zásoby, označení předmětů v bezprostředním okolí Mezilidské vztahy - škola, rodina Písničky, říkadla Křížovky

• abecední slovník využívá ke kontrole pravopisu • orientuje se v dvojjazyčném slovníku, vyhledá v něm jednoduché výrazy		
• napíše jednoduchý text • písemně požádá o osobní informace • ve formuláři vyplní požadované údaje • reprodukuje pomocí otázek i volně obsah jednoduchého krátkého psaného i slyšeného textu a jednoduchých dialogů ústně i písemně • napíše jednoduchý text (pohlednice, krátký dopis) • napíše odpověď na jednoduché otázky	– psát pohlednice, texty o škole a rodině – rozumět textům o rodině a povolání – informovat o zálibách a zvířatech, udělat ve třídě interview	Sebepoznání a sebepojetí – jednoduchá charakteristika sebe sama
• představí sebe a svou rodinu • jednoduše informuje o jiných lidech, o jejich životě • odpoví na podobné otázky • pronese jednoduchá sdělení ve vztahu k tématům	– mluvit o rodině a přátelích – hovořit o lidech a věcech – sdělit, co máš a nemáš rád, co je a není dobré	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) • vyslovuje a čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty složené ze známé slovní zásoby • rozumí známým každodenním výrazům, zcela základním frázím a jednoduchým větám • rozumí jednoduchým pokynům a adekvátně na ně reaguje • rozumí obsahu a smyslu jednoduchého textu, v textu vyhledá potřebnou informaci	– rozlišovat výslovnost německých a českých samohlásek a obtížných souhlásek – dbát na slovní a větný přízvuk a větnou intonaci – vystihnout hlavní smysl krátkých, jasně formulovaných sdělení a oznámení – vybrat nejdůležitější informace – řídit se krátkými napsanými nebo pečlivě pomalu ústně sdělenými pokyny – v takových pokynech	Poznávání lidí - představení se popis a charakteristika osoby Jazykové soutěže Výukové programy Hry na procvičení slovní zásoby

a odpověď na otázku • používá abecední slovník učebnice a dvojjazyčný slovník	zachytit základní body – v krátkých, jednoduchých textech vyhledat konkrétní informace, které se týkají běžných záležitostí a obsahují běžně používanou slovní zásobu. – orientovat se v dvojjazyčném slovníku – vyhledat správný význam i gramatický tvar slova	
Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy a jednoduché konverzace • napíše jednoduchá sdělení a odpověď na sdělení za správného použití základních gramatických struktur a vět	– vybrat hlavní myšlenky přiměřeného mluveného i psaného textu – texty volně reprodukovat. – napsat stručný text na pohlednici a krátký osobní dopis – vyžádat si informaci a předat ji	Sociální výchova - rozvoj komunikace
Interaktivní řečové dovednosti (střídání receptivních a produktivních dovedností) • zapojí se do jednoduché, pečlivě vyslovované konverzace dalších osob prostřednictvím běžných výrazů, poskytne požadované informace	– představit se – klást otázky o lidech (kde žijí, koho znají, co vlastní) a na takové otázky odpovídat – pronášet jednoduchá sdělení k probíraným tématům – domluvit se jednoduchým způsobem, používat krátké, jednoduché věty	Práce s multimediálními výukovými programy

5.24 Francouzský jazyk – další cizí jazyk

Celkový počet hodin: 0 – 2 – 1 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět francouzský jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z RVP G. Předmět vede žáky k osvojení si znalosti francouzského jazyka a reálií frankofonních zemí na úrovni jazykové kompetence A2 v rámci Evropského rámce jazyků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Na čtyřletých gymnáziích a vyšším stupni víceletých gymnázií učitelé usilují o další rozvíjení klíčových kompetencí, kterými jsou kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence k podnikavosti.

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupu ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali (inscenační postup, simulace reálných životních situací, kombinační úkoly); vede žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací (získaných např. z internetu, z časopisů či rozhlasových a audiovizuálních nahrávek) a zadává jim takové úkoly, v jejichž rámci tyto informace samostatně vyhledávají, zpracovávají a využívají při studiu; vede žáky k tomu, aby si své učení sami plánovali a organizovali, zdůrazňuje nutnost učit se jazyk pravidelně a po menších celcích a tyto v určitém časovém úseku opakovat. žáci využijí (především v prvním ročníku) vzájemných zkušeností z předchozího studia jazyka.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů (Učitel využívá metod problémového vyučování a vhodně motivuje žáky praktickým užitím daného jevu.); prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi. Jsou nuceni domýšlet a hledat souvislosti; ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (žáci komentují názory spolužáků, obhajují svůj názor, písemně zpracovávají různá témata a vedou rozhovory v různých kontextech); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracovávají informace z cizojazyčných textů a prezentují výsledky před třídou, zpracovávají referáty z literárních děl apod.).

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu. Učitel rozvíjí čtení, poslech, mluvení a psaní a porozumění grafickému vyjádření informací různého typu (např. piktogramy, grafy). Ke komunikaci s rodilými mluvčími a francouzsky mluvícími cizinci vůbec dostávají žáci příležitost v rámci poznávacích zájezdů. V přímém kontaktu si žáci mohou uvědomit význam neverbální komunikace. (Učitel předem zadá žákům konkrétní úkoly související např. s orientací ve městě, drobnými nákupy, informacemi o otvírací době, ceně výrobků či jízdenky na MDH, vstupenky do kulturního zařízení a s informacemi o kulturní akci, kterou v rámci exkurze žák navštíví apod.) V rámci konverzace učitel kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení (rozhovor, diskuse), stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti. Při práci s jazykovým materiálem vede učitel žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností, a to i v rámci odborného jazyka (např. gramatická terminologie). Žák se vyjadřuje v mluvených i psaných projevech jasně a přiměřeně tomu, komu, co a jakým způsobem chce sdělit a v jaké situaci (např. úřední či soukromá korespondence, písemné a ústní pozvání na nějakou akci apod.).

Kompetence sociální a personální

Učitel: zadává párové a skupinové řešení úkolů v hodinách, čímž žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat (vzájemná úcta, tolerance a empatie); začleňuje žáky do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění poskytuje žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi, ale i rozhodování na základě vlastního úsudku a odolávání tlakům učitele či spolužáků. Toto pomáhá čelit pozdějšímu společenskému i mediálnímu tlaku (např. konverzace v cizím jazyce); specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli. Učitel vede žáky k aktivní spolupráci při stanovování a dosahování těchto cílů.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáky k porozumění občanské společnosti i rozdílů mezi společností v naší zemi a ve Francii. Žáci si uvědomují podobnosti i odlišnosti demokratického zřízení u nás a ve Francii, i postavení občana ve společnosti v obou zemích; prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, jejich kulturní, sociální a náboženskou různorodost, odmítají xenofobii nebo rasistické názory; svými postoji se ztotožňuje s kulturním dědictvím českým francouzským i evropským.

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Poslech • porozumí jednoduchému mluvenému projevu na běžné téma (viz učivo), přednesenému pomalu, zřetelně a spisovně	Fonetika – typické zvukové rysy franc. jazyka, intonace – vázání, samohlásky nosové, ústní, dvojhlásky – přízvuk – samohlásková znaménka „akcenty“	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace
Čtení • čte s porozuměním krátké, jednoduché texty obsahující slovní zásobu užívanou v každodenním životě (viz učivo)	Pravopis – porovnání zvukové a písemné podoby jazyka, velká písmena, specifické znaky (přízvuky)	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT: Multikulturní výchova: sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí
Ústní, písemný projev • jednoduše a poměrně plynule popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související (viz	Mluvnice – určitý, neurčitý, dělivý člen; rod a číslo podstatných a přídavných jmen	MP: obecná geografie Francie Dějepis – dějiny Francie

učivo)	– časování pravidelných a nepravidelných sloves v přítomném čase; slovesa zvratná; otázka – zápor, rozkazovací způsob u sloves – zájmena ukazovací, přivlastňovací nesamostatná; zájmena osobní samostatná – předložky a příslovce množství a místa – číslovky základní a řadové	
Interaktivní dovednosti • jednoduše vyjádří svůj názor, přání, omluvu, souhlas, na podobné podněty • přiměřeně reaguje na slovní podněty	Slovní zásoba a témata – pozdrav, představování – oslovení – dům, domácnost, bydlení, pokoj, byt – zájmy a volný čas – rodina – četba – cestování – cesta vlakem, hranice – telefonování – přátelé	PT: Mediální výchova Média a jejich role ve společnosti, reklama
	Reálie a literatura – Francie – francouzské svátky – francouzská kuchyně	
	Komunikativní situace – pozdrav, představení se, překvapení, návrh, omluva, souhlas, nesouhlas, pozvání, žádost, odmítnutí, příkaz	

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Poslech • rozumí frázím a nejběžnější slovní zásobě vztahující se k oblastem, které se ho bezprostředně týkají • pochopí smysl krátkých, jasných, jednoduchých zpráv a hlášení	Fonetika, pravopis – upevňování správných výslovnostních a pravopisných návyků – výslovnost mezinárodních slov – povinné vázání	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace

Čtení • čte s porozuměním nekomplikované faktografické texty, vyhledá potřebnou informaci a porozumí jí • rozumí krátkým jednoduchým dopisům	Mluvnice – vyjadřování budoucnosti a minulosti; situování děje v čase, rozkazu, stupňování přídavných jmen a příslovcí; vztažné věty – zájmenný předmět 3. a 4. pádu	PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech PT: Multikulturní výchova: sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka
Ústní projev a interakce: • komunikuje v jednoduchých běžných situacích • zvládne velmi krátkou společenskou konverzaci • jednoduchým způsobem popíše vlastní rodinu, své životní podmínky, dosažené vzdělání a své současné studium	Slovní zásoba a témata – pozdravy – psaní dopisů – omluva – hodiny – číslovky – telefonování – návštěva – francouzská kuchyně, jídelníček – dny v týdnu – krajina, moře, cestování – zdraví, nemoci, u lékaře – orientace ve městě – pracovní program dne – vyprávění prožitého zážitku	PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí MP: Zeměpis, dějepis: francouzské oblasti, města; historické události ve Francii
Písemný projev: • napíše krátké jednoduché poznámky a zprávy týkající se bezprostředních potřeb • napíše jednoduchý osobní dopis	Reálie a literatura: – významná města a oblasti Francie – francouzský tisk, francouzská píseň – francouzské výrobky	PT: Mediální výchova: média a jejich role, reklama

5.25 Ruský jazyk – další cizí jazyk

Celkový počet hodin: 0 – 2 – 1– 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ruský jazyk je vyučován jako volitelný druhý jazyk podle zájmu žáků. Jeho obsahem je naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru Cizí jazyk a souvisejících tématických okruhů průřezových témat Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání.

Vyučovací předmět ruský jazyk je zařazen do výuky vyššího stupně gymnázia jako volitelný předmět ve druhém a třetím ročníku osmiletého i čtyřletého studia. Výuka probíhá vždy v celém ročníku ve stejný čas, třídy jsou rozdělené na skupiny a počet žáků v jedné skupině výjimečně přesahuje únosnou míru.

Ve druhém ročníku je dotace 2 hodiny týdně a ve třetím ročníku 1 hodina týdně.

Žák během výuky používá ruský jazyk jako prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů, používá ruský jazyk jako nástroj komunikace mezi lidmi.

Předmět souvisí se zeměpisem (základní geografické údaje o rusky mluvících zemích), s dějepisem (základní historické údaje), s českým jazykem a literaturou, s cizími jazyky (stavba jazyka, tvoření slov …) i s ostatními předměty vzdělávací oblasti.

Cílem je poskytnout žákům nástroj komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa, rozšiřování slovní zásoby a rozvíjení schopností žáků dorozumět se tímto jazykem v běžných situacích. Proto klademe důraz na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Předmět má také prohlubovat faktografické znalosti žáků týkající se rusky mluvícího světa.

Výchovné a vzdělávací strategie využívají současné i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky, aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali, využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; učí žáky efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení; vede žáky aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi; učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k rozpoznávání problémů, objasňování jeho podstaty a rozčlenění na části; učí žáky vytvářet hypotézy, navrhovat postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; vede žáky k uplatňování při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení vede dále žáky k využívání i myšlení tvořivého s použitím představivosti a intuice; žák pod vedením učitele kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; stejně jako žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; společně s žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky aby s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívali dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; učí své žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; vede žáky efektivně využívat moderní informační technologie; učí své žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; učí žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; učí žáky rozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Učitel: učí žáka posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, být schopen sebereflexe; vede žáky stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; učí žáky odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat; vede žáky k přizpůsobení se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat; vede žáky k aktivní spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů; vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, k zodpovědnému vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých; učí žáky rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Učitel: učí žáky zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; vede žáky, aby o chodu společnosti a civilizace uvažovali z hlediska udržitelnosti života, rozhodovali se a jednali tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní prostředí ani kulturu; učí žáky promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupovat zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování; učí žáky rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit, chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytovat ostatním pomoc; učí žáky posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; učí žáky rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním

životě, uplatňovat pro aktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace; vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit; učí žáky usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu, posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést; vede žáky chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – azbuka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: seznámení, mezilidské vztahy, rodina, osobní údaje, volný čas, zábava, povolání, inzerát Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – změny intonace otázek podle jejich smyslu – oslovení, oficiální a neoficiální oslovení – číslovky – podstatná jména po číslovkách – časování sloves – zvratná slovesa – slovesa se změnou kmenové souhlásky – skloňování osobních zájmen	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě)

• logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního	Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních situacích, získávání a předávání informací, sjednání schůzky, vyřízení vzkazu apod. – vyjádření osobních postojů a názorů, žádosti, prosby, pozvání, odmítnutí, radosti, zklamání, naděje apod. – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí		

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozumí hlavním bodům či myšlenkám autentického ústního projevu i psaného textu na běžné a známé téma • identifikuje strukturu jednoduchého textu a rozliší hlavní informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různé styly a citová zabarvení promluvy, odhadne význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby a kontextu • užívá různé techniky čtení dle typu textu a účelu čtení, využívá různé druhy slovníků při čtení nekomplikovaných faktografických textů • srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý, méně náročný autentický text se slovní zásobou na běžná témata, formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • logicky a jasně strukturuje středně dlouhý písemný projev, formální i neformální text na běžné či známé téma, sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled	Receptivní řečové dovednosti (poslech a čtení s porozuměním) – zvuková stránka jazyka – výslovnost – slovní zásoba z tematických okruhů: škola, vyučování, vzdělávání, orientace v okolním prostředí, ve městě, nákupy, služby, ruská města, Praha Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) – řadové číslovky – předložkové vazby odlišné od češtiny – skloňování podstatných jmen – skloňování tázacích zájmen – časování sloves – nesklonná podstatná jména – vyjádření nutnosti – vyjádření podobnosti – skloňování přídavných jmen – skloňování řadových číslovek – vyjádření data – zápor Interaktivní řečové dovednosti – pravidla komunikace v běžných každodenních	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – žáci pracují s adaptovanými i s originálními rusky psanými materiály, používají mapy, mají přehled o nejzákladnějších politických událostech ve světě Multikulturní výchova – poznávání kultur rusky mluvících zemí, života lidí, jejich tradic a zvyklostí, jsou vedeni k toleranci; v rámci své kultury jsou vedeni k zásadám slušného chování a vystupování, upevňují si a posilují své kladné vztahy ke spolužákům a k lidem kolem sebe vůbec; učí se, jakými prostředky mohou rozvíjet své jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik (v ČR, v Evropě) Environmentální výchova – žáci jsou vedeni k vyjadřování svých postojů, zkušeností a názorů ke vztahu člověka k přírodě

myšlenek, jednoduše a souvisle popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • shrne a ústně i písemně sdělí běžné, obsahově jednoduché informace • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma • vysvětlí gramaticky správně své názory a stanoviska písemnou i ústní formou a v krátkém a jednoduchém projevu na téma osobních zájmů nebo každodenního života • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných, každodenních situacích užitím jednoduchých, vhodných výrazů a frazeologických obratů • s jistou mírou sebedůvěry komunikuje foneticky správně s použitím osvojené slovní zásoby a gramatických prostředků, zapojí se, případně s menšími obtížemi, do rozhovoru s rodilými mluvčími na běžné a známé téma v předvídatelných každodenních situacích • prokazuje faktické znalosti především o geografických, demografických, hospodářských, politických, kulturních faktorech zemí dané jazykové oblasti včetně vybraných poznatků studijního oboru a uplatňuje je v porovnání s reáliemi mateřské země • uplatňuje v komunikaci vhodně vybraná sociokulturní specifika daných zemí	situacích, – komunikace v rámci probíraných tematických okruhů Reálie rusky mluvících zemí – základní údaje o daných zemích – všeobecného i odborného charakteru k poznání zemí příslušné jazykové oblasti, kultury, umění a literatury, tradic společenských a zvyklostí – informace ze sociokulturního prostředí v kontextu znalostí o České republice	a životnímu prostředí Mediální výchova – navštíví představení v ruském jazyce (je-li nabídnuto), učí se pracovat s texty, vyhledat nejdůležitější informace a pracovat s nimi, jsou schopni najít požadované informace na internetu v ruštině Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji; u žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci; učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

5.26 Podnikatelské činnosti - seminář

Celkový počet hodin: 0 – 2 – 1 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Učivo v předmětu Podnikatelské činnosti – seminář vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost, respektuje systém budování finanční gramotnosti na středních školách a napomáhá ke zvyšování kompetence k podnikavosti. Tyto dovednosti podporuje do funkčního celku a vytváří tak významnou část profilu absolventa. Propojením s reálným prostředím do značné míry nahrazuje praxi v reálných podnicích, ke kterým se žáci gymnázia na rozdíl od odborných středních škol nedostanou. Učivo je rozděleno do několika tematických celků, důraz je kladen na vyhledávání potřebných informací. Praktické činnosti jsou zaměřeny na založení podnikatelského subjektu, podnikání, prezentaci svých podniků. Žáci rozumí struktuře podnikových činností, pracují s vyhledanými informacemi. Ve vyučování se uplatňuje výrazně týmová práce.

Výchovné vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky, aby si své učení a pracovní činnosti sami plánovali a organizovali, využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj. Napomáhá žákům k získání pozitivního vztahu k učení a vzdělávání, k uplatňování různých způsobů práce s textem (zvláště informací z platné legislativy). Podporuje žáky, aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi. Učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: směruje žáky, aby porozuměli zadání úkolu nebo určili jádro problému, získali informace potřebné k řešení problému, navrhovali způsob řešení, popř. varianty řešení, a zdůvodnili je, vyhodnotili a ověřili správnost zvoleného postupu a dosažené výsledky. Společně se žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků. Důležitá je podpora spolupráce žáků při řešení problémů s jinými lidmi (týmové řešení).

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky k tomu, aby byli schopni vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a komunikační situaci v projevech mluvených i psaných (včetně symbolických a grafických) a vhodně se prezentovali. Důraz je kladen na formulování srozumitelných myšlenek. Pobízí žáky, aby texty v písemné podobě byly přehledné a jazykově správné, a to zejména při zpracování administrativních písemností, pracovních dokumentů i jiných textů na běžná i odborná témata. Podporuje žáky, aby se aktivně účastnili diskusí, formulovali a obhajovali své názory a postoje, byli jazykově způsobilí pro komunikaci s obchodními partnery i jinými subjekty nejméně v jednom cizím jazyce, chápali výhody znalosti cizích jazyků pro

životní i pracovní uplatnění, byli motivováni k prohlubování svých jazykových dovedností v celoživotním učení.

Kompetence sociální a personální

Učitel: podporuje žáky, aby pracovali v týmu a podíleli se na realizaci společných pracovních a jiných činností, přijímali a odpovědně plnili svěřené úkoly; podněcovali práci týmu vlastními návrhy na zlepšení práce a řešení úkolů, nezaujatě zvažovali návrhy druhých. Koriguje u žáků jejich reálné uvědomění si fyzických a duševních možností a schopnosti je aktivně a tvořivě ovlivňovat. Vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, k zodpovědnému vztahu k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých.

Kompetence občanská

Učitel: nabádá žáky k tomu, aby jednali odpovědně, samostatně a iniciativně nejen ve vlastním zájmu, ale i ve veřejném zájmu, dodržovali zákony, respektovali práva a osobnost druhých lidí, poskytovali jim pomoc, jednali v souladu s morálními principy a zásadami společenského chování, přispívali k uplatňování hodnot demokracie, zajímali se aktivně o politické a společenské dění u nás a ve světě, i v jeho bydlišti a okolí a zaujímali a obhajovali informovaná stanoviska a jednalik obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: směruje žáky k tomu, aby rozuměli podstatě a principům podnikání, měli představu o právních, ekonomických, administrativních, osobnostních a etických aspektech soukromého podnikání, znali obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a zaměstnanců, dokázali vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti v souladu s realitou tržního prostředí, svými předpoklady a dalšími možnostmi. Vede žáky k tomu, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření, učí je rozvíjet svůj osobní i odborný poetenciál. Podporuje žáky v získávání reálných představ o pracovních, platových a jiných podmínkách a o požadavcích zaměstnavatelů na zaměstnance, zároveň usiluje o to, aby žáci uměli realitu srovnávat se svými představami a předpoklady a v případě nezbytnosti byli připraveni na to nést odpovídající riziko dané životní situace.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• zopakuje, shrne a upevní poznatky a dovednosti získané v ZSV z oblasti podnikání (popíše základní	Úvod – seznámení s předmětem podnikatelské činnosti	

formy podnikání, vysvětlí rozdíly v podnikání fyzických a právnických osob) • zpracuje jednoduchý podnikatelský záměr včetně zakladatelského rozpočtu a předběžné kalkulace • vyhledává informace v živnostenském zákoně, zákoně o obchodních korporacích a zákoníku práce, které dále aplikuje při zakládání zvolené právní formy podnikání • zpracuje písemnosti související se založením a vznikem zvolené právní formy podnikání • provede další nezbytné úkony spojené se zahájením podnikání (ustavující valná hromada, zápis z jejího konání, návrh na zápis do OR apod.) • vyhotoví písemnosti pro ŽÚ, popř. pro ZP, OSSZ a FÚ • uzavře smlouvu s bankou o zřízení a vedení běžného účtu • vyhotoví písemnosti v souvislosti se vznikem pracovního poměru • jedná podle zásad společenského chování a profesního vystupování • uplatní znalosti psychologie trhu v obchodním jednání • uspořádá a vede porady • vyhotoví pozvánku na poradu a zápis z porady • vyhotoví propagační písemnosti (letáky, katalogy) • zpracovává doklady	Založení podnikatelského subjektu – volba předmětu podnikání – podnikatelský záměr – příprava zakládacích dokumentů – spolupráce s institucemi (OSSZ, VZP, banka, FÚ, hospodářská komora, ŽÚ) – vznik pracovního poměru Podnikání – psychologie práce – management (plánování, rozhodování, organizování činnosti, porady, kontrola činnosti) – marketing (aplikace jednotlivých nástrojů – výrobek nebo služba,	OSV: Konkurenceschopnost na trhu práce a jak jí dosáhnout OSV: Reberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, nácvik aktivního naslouchání formou skupinové práce

vyplývající z činnosti (obchodní dopisy včetně personální agendy) • vypočítá jednoduché mzdy • vyhotoví propagační materiály • prezentuje svůj podnik v české i v cizím jazyce • vyhotoví reklamu pro svůj podnik • vybere vhodný bankovní subjekt s ohledem na potřeby svého podniku a zdůvodní volbu • vysvětlí způsoby stanovení úrokových sazeb a rozdíl mezi úrokovou sazbou a RPSN • provádí jednoduché bankovní úkony (příkaz k úhradě, trvalý příkaz, inkaso)	cena, cesty prodeje, propagace) – navázání spolupráce s obchodními partnery, obchodování s nimi – zpracování mezd Bankovní soustava - moderní formy bankovnictví - platební styk a jeho typy - úvěr, leasing	MV: Média a mediální produkce, role médiích v podnikání, vliv reklamy na ekonomickou úspěšnost výrobce a prodejce, reklama jako prostředek manipulace

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• zopakuje, shrne a upevní poznatky a dovednosti získané v ZSV a v 2. ročníku Podnikatelských činností • zvládá jednoduché účetní operace podle daňové evidence • připraví a zpracuje doklady používané při prodeji v hotovosti nebo na fakturu • realizuje prodej v českém i v cizím jazyce • vystaví pro zákazníka stvrzenku o zaplacení nebo fakturu • sepíše prodané zboží či služby a provede inventarizaci	Podnikání - vedení daňové evidence Prezentace fiktivní firmy - obchodní činnost - marketingová činnost - daňová činnost - propagační činnost	VMGES: Komunikace v cizích jazycích, respektování potřeb zahraničních trhů s ohledem na jejich kulturu

• zpracuje faktury, pokladní doklady, skladovou evidenci a bankovní výpisy • vypočítá výsledek hospodaření podniku • účastní se školního veletrhu fiktivních firem a připraví veškeré účetní i propagační materiály potřebné na tento veletrh • zpracuje daňové přiznání z příjmů fyzických osob		OSV: Spolupráce a soutěž – konkurenceschopnost na trhu práce a jak ji dosáhnout, etické kodexy vybraných profesí

5.27 Seminář a cvičení z biologie

Celkový počet hodin: 0 – 2 – 2 – 0

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět biologie vychází ze vzdělávacího oboru Biologie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, a zahrnuje v sobě i některá témata ze vzdělávacího oboru Geologie, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, a některá témata ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví, který je součástí vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, a jsou v něm realizovány všechny tematické celky průřezového tématu Environmentální výchova.

Biologie vede k odkrývání zákonitostí, jimiž se řídí přírodní procesy. Umožňuje detailněji porozumět přírodním jevům a jejich zákonitostem. Důraz je kladen na pochopení rozmanitosti a podstaty významu živých forem na naší planetě, na význam člověka v ekosystémech a na provázanost neživých a živých složek přírody. Vyučovací předmět naplňuje přirozenou lidskou zvědavost poznat a porozumět tomu, co se odehrává pod povrchem smyslově pozorovatelných, často zdánlivě nesouvisejících jevů, a jednak člověku umožňuje ovládnout různé přírodní objekty a procesy tak, aby je mohl využívat pro další výzkum i pro rozmanité praktické účely. Biologie v žácích podněcuje touhu po hlubším poznávání řádu okolního světa a nabízí jim možnost intenzivního prožitku z vlastních schopností tento řád hledat a poznávat. V rámci vyučovacího předmětu biologie je žákům naznačena provázanost jednotlivých oborů a různý náhled na charakterizaci probíhajících dějů. Důležitým prvkem je osvojení základních dovedností, především objektivní sledování experimentů, vytváření a ověření hypotéz a logické vyvození závěrů. Snahou je i terénní praktická příprava, zaměřená na metody pozorování přírody a nauku morfologie i ekologie jednotlivých druhů organizmů. Výuka biologie vede rovněž k tvůrčímu a samostatnému myšlení formou řešení úloh.

Ve vyučování biologii mají žáci získat představu o podstatě života, o jeho rozmanitosti, seznámí se se základy evoluce a základy biologického systému. Důraz je kladen na molekulovou a biochemickou

podstatu a na problémy související s ochranou životního prostředí. Žák je veden k tomu, aby se orientoval v základních formách živé a neživé přírody, chránil přírodu a životní prostředí.

Hlavním cílem tohoto vyučovacího předmětu je naučit žáky myslet v souvislostech a umožnit jim získat správné postoje k přírodě a k jednotlivým ekosystémům osvojením základních pojmů, ekologických vztahů a významu jednotlivých druhů organizmů v přírodě. Biologické poznatky mají velký význam pro lidskou společnost především v oblasti výživy, zdravotnictví a ochrany přírody. Biologie přispívá k pochopení přírodních zákonitostí. Má úzký vztah k dalším přírodním vědám – chemii, fyzice, matematice a zeměpisu.

Seminář probíhá ve specializované učebně, která je vybavena televizí, videem, DVD přehrávačem, dataprojektorem, počítačem s přístupem na internet, zpětným projektorem aj. Pro praktická cvičení jsou k dispozici binokulární mikroskopy a stereoskopické lupy. Základní formou výuky je výklad s ukázkami (přírodniny, video, zpětný projektor, dataprojektor), který je doplňován skupinovou prací, tématickými diskusemi, referáty a projekty žáků a příležitostně exkurzemi.

Výchovné v vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáka k efektivnímu studiu a orientování se v odborné literatuře; vede žáka k třídění získaných informací a k jejich vzájemnému propojení v souvislosti; vede žáka ke tvořivému zpracování získaných informací; vede žáka k samostatnému pozorování experimentů a k jejich kritickému zhodnocení; vede žáka k samostatnému řešení problémů; vede žáka k hledání originálních způsobů řešení; vede žáka k různé prezentaci výsledků řešení (písemné, grafické, počítačové).

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáka k analýze problému; vede žáka k vyhledání vhodných informací vedoucích k řešení problému; vede žáka k využívání dostupných technologií (počítač) při získávání potřebných informací; vede žáka k hledání různých postupů řešení a výběru optimálního způsobu řešení; vede žáka k hledání kontrolních mechanismů, s jejichž pomocí usuzuje na správnost závěrů řešení; vede žáka k praktickému ověření řešeného problému; vede žáka k rozpoznání problému.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáka ke správnému formulování odborných dotazů; vede žáka k formálně správnému odbornému vyjadřování při písemném i mluveném projevu; vede žáka k vyslechnutí jiného názoru a k obhájení svého tvrzení; vede žáka k práci s názornými obrázky a schématy; vede žáka k práci ve skupině žáci jsou vedeni k pečlivé a systematické práci; vede žáka v hodinách praktických cvičení k dodržování přesných pracovních postupů, s ohledem na přesnost a bezpečnost práce; vede žáka k správnému používání symboliky.

Kompetence sociální a personální

Učitel: vede žáka k aktivní spolupráci s učitelem i s žáky v pracovní skupině; vede žáka k vytváření pravidel práce ve skupině; vede žáka k vytváření příjemné atmosféry v pracovní skupině; vede žáka k ohleduplnosti a úctě při jednání s druhými lidmi čímž přispívá k upevnění dobrých mezilidských vztahů; vede žáka k chápání environmentálních problémů v globálním i lokálním měřítku; vede žáka k účasti ekologických soutěží a aktivit na půdě školy nebo mimo ni; vede žáka na základě předložených informací z oblasti biologie člověka k respektu k biologické různorodosti lidské populace a odmítání xenofobních nebo rasistických názorů.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáka k respektování názorů spolužáků a učitele, k tolerování schopností ostatních žáků; vede žáka k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy; vede žáka k uvědomování si svých práv a povinností ve škole i mimo školu; vede žáka k poskytování účinné pomoci podle svých možností; vede žáka k zodpovědnému chování v krizových situacích i situacích ohrožujících život a zdraví člověka; vede žáka k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů; vede žáka k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí; vede žáka k rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví a udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáka k zapojení do předmětových olympiád a soutěží, čímž je mu umožněno srovnání v konkurenci s jeho vrstevníky; vede žáka k dodržování vymezených pravidel; vede žáka k plnění svých povinností a závazků; vede žáka k adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky; vede žáka k přistupování k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví ostatních spoluobčanů a z hlediska ochrany ekosystémů a životního prostředí; vede žáka k využívání vědomostí a dovedností získávaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje v souvislosti s budoucím profesním zaměřením.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy • vyjmenuje hlavní faktory a zdroje znečištění (ovzduší, voda, půda) a uvede možná řešení nápravy • orientuje se v problematice odpadů • orientuje se ve světové síti	Ekologie – základní ekologické pojmy – druh, populace, společenstvo, ekosystém, biom, biosféra, speciace, extinkce, konkurence, predace, dekompozice, parazitismus, mutualismus. – abiotické faktory (světlo, teplo, vzduch, voda, půda),	

chráněných území • orientuje se v institucích, programech a úmluvách týkajících se ochrany životního prostředí • vyhledá s využitím možných informačních zdrojů chráněné druhy organismů a pohovoří na téma ochrany druhů a biodiverzity • diskutuje na téma ekologického hospodářství	životní prostor (ekologická nika, biotop, lokalita) – společenstvo, biomy, vegetační zóny – toky látek a energie ekosystémech – přírodní a přirozené ekosystémy – umělé ekosystémy – biosféra a její členění – globální problémy lidstva – ekologické katastrofy – odpady - rozdělení, třídění, recyklace, skládkování – chráněná území v ČR – příklady ohrožených rostlin a živočichů	
• využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě • detailně popíše stavbu nukleových kyselin a chromozomu • popíše a porovná průběh replikace, transkripce a translace u prokaryot a eukaryot • vysvětlí princip regulace genové exprese • vysvětlí podstatu klonování a základních DNA • vyřeší příklady z genetiky, zdůvodní svůj postup • diskutuje o přínosu sekvenování člověka • o etických aspektech eugeniky • popíše příznaky vybraných dědičných chorob • čte s porozuměním rodokmeny • porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi	Genetika – molekulární a buněčné základy dědičnosti – dědičnost a proměnlivost – genetika – člověka, genetika populací – stavba a funkce DNA a RNA – replikace, transkripce, translace – enzymy, genová regulace – mitóza, meióza – mendelovská genetika, vazba genů – pohlaví a dědičnost, mutace – genealogie, výzkum dvojčat – prenatální diagnostika – genetika populací (procesy narušující Hardyho-Weinbergovu rovnováhu) – příklady na genové interakce a vazbu genů – genetika člověka (genetické choroby, genealogie – HUGO, genetická prevence	Biochemie ZSV (etika), matematika (pravděpodobnost)
• objasní stavbu a funkci strukturních	Obecná biologie – vznik a vývoj živých soustav	

složek a životní projevy prokaryotních a eukaryotních buněk • porovná složení živé a neživé hmoty • popíše rozdíly mezi prokaryotickou a eukaryotickou buňkou • vysvětlí vznik organel, uvede jejich funkci. • porovná typy cytoskeletárních vláken z hlediska jejich stavby a funkce • vysvětlí molekulární mechanismus stahu svalu • vyjmenuje základní látky typické pro mezibuněčnou hmotu rostlin a živočichů • porovná různé spoje mezi buňkami, popíše jejich stavbu • vysvětlí princip řízení buněčného dělení, důsledky jeho narušení • popíše sled dějů v buněčném dýchání a fotosyntéze • vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy • odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci • odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností	– evoluce – buňka – stavba a funkce – vznik života na Zemi – stavba a funkce prokaryotní a eukaryotní buňky – membránové a nemembránové organely – dělení buněčných jader a buněk – diferenciace buněk – cytoskelet – pohyb na molekulární úrovni (opakování) – mezibuněčná hmota – spojení buněk (včetně buněk a mezibuněčné hmoty) – přenos látek přes membránu (opakování) – buněčné dělení – řízení buněčného cyklu – látkové řízení buněk – buněčný metabolismus – porovnání buněk rostlin, hub a živočichů	

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• odliší živé soustavy od neživých na základě jejich charakteristických vlastností • porovná významné hypotézy o vzniku a evoluci živých soustav na Zemi • objasní stavbu a funkci strukturních složek a životní projevy	OBECNÁ BIOLOGIE – vznik a vývoj živých soustav; evoluce – buňka – stavba a funkce – prokaryotní a eukaryotní buňky – membránové organely – nemembránové organely – semiautonomní organely	

prokaryotních a eukaryotních buněk • vysvětlí význam diferenciace a specializace buněk pro mnohobuněčné organismy • odvodí hierarchii recentních organismů ze znalostí o jejich evoluci	– metabolismus buněk – dělení buněk – buněčná výměna látek	
• bakterie z ekologického, zdravotnického a hospodářského hlediska • zhodnotí způsoby ochrany proti bakteriálním onemocněním a metody jejich léčby	BIOLOGIE BAKTERIÍ – stavba a funkce bakterií – sinice - stavba buňky – metabolismus – rozmnožování	
• charakterizuje viry jako nebuněčné soustavy • zhodnotí způsoby ochrany proti virovým onemocněním a metody jejich léčby • zhodnotí pozitivní a negativní význam virů	BIOLOGIE VIRŮ – stavba a funkce virů – lysogenní cyklus – lytický cyklus	
• pozná a pojmenuje (s možným využitím různých informačních zdrojů) významné zástupce hub a lišejníků • posoudí ekologický, zdravotnický a hospodářský význam hub a lišejníků	BIOLOGIE HUB – stavba a funkce hub – stavba a funkce lišejníků – způsob výživy – rozmnožování hub – systém hub - hlenky, chytridiomycety, oomycety, – houby pravé - Zygomycety, Askomycety, Basidiomycety – ekologický a hospodářský význam	
• popíše stavbu těl rostlin, stavbu a funkci rostlinných orgánů • objasní princip životních cyklů a způsoby rozmnožování rostlin • charakterizuje hlavní taxonomické jednotky živočichů a jejich významné zástupce • popíše evoluci a adaptaci	BIOLOGIE ROSTLIN – morfologie a anatomie rostlin – typy pletiv, stavba a význam – vegetativní a generativní rostlinné orgány – fyziologie rostlin – systém a evoluce rostlin – řasy – výtrusné rostliny	

jednotlivých orgánových soustav • objasní principy základních způsobů rozmnožování a vývoj živočichů • chování živočichů • zhodnotí problematiku ohrožených živočišných druhů a možnosti jejich ochrany	– semenné rostliny – rostliny a prostředí BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ – morfologie a anatomie živočichů – fyziologie živočichů – systém a evoluce živočichů – protozoa – diblastika – triblastika – živočichové a prostředí – etologie	
• podle předloženého schématu popíše a vysvětlí evoluci člověka • využívá znalosti o orgánových soustavách pro pochopení vztahů mezi procesy probíhajícími v lidském těle • charakterizuje individuální vývoj člověka a posoudí faktory ovlivňující jej v pozitivním a negativním směru	BIOLOGIE ČLOVĚKA – opěrná a pohybová soustava – soustavy látkové přeměny – soustavy regulační – soustavy rozmnožovací	Ochrana zdraví
• využívá znalosti o genetických zákonitostech pro pochopení rozmanitosti organismů • analyzuje možnosti využití znalostí z oblasti genetiky v běžném životě	GENETIKA – molekulární a buněčné základy dědičnosti – replikace – transkripce – translace – genetický kód – dědičnost a proměnlivost – autozomální dědičnost – gonozomální dědičnost – genetika člověka – genetika populací	
• používá správně základní ekologické pojmy • objasňuje základní ekologické vztahy	EKOLOGIE – základní ekologické pojmy – podmínky života – biosféra a její členění	

5.28 Seminář z informatiky a výpočetní techniky

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět informatika a výpočetní technika vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Rozvíjí dovednosti základního vzdělávání informační gramotnosti, tj. dosažení znalostí a dovedností nezbytných k využití výpočetní techniky pro komunikaci a práci s informacemi v digitální podobě. Pomáhá při prezentaci výsledků práce v ostatních předmětech jak v písemné, tak v digitální formě. Žáci pracují samostatně na svém počítači.

Informatika a výpočetní technika seznamuje žáky s nově vznikajícími potřebami informační společnosti, prohlubuje jejich schopnost využívat a lépe se orientovat ve světě softwaru a informací. Informatika a výpočetní technika učí žáky zkvalitnit a zefektivnit řešení problémů, přípravu na vyučování a další vzdělávání pomocí osobních počítačů, dalších digitálních zařízení, počítačových sítí včetně Internetu. Výpočetní technika umožňuje žákům získané informace dále obsahově i graficky tvořivým způsobem zpracovávat, usnadňuje komunikaci mezi jednotlivci a institucemi, zvyšuje dostupnost vzdělávání žákům.

Výchovné vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel:

- hodnotí výsledky práce své i žáků, porovnává je s dosavadními znalostmi a zkušenostmi a formuluje závěry formou vlastních prezentací, vede žáky k samostatné práci i spolupráci,
- vhodnými úkoly motivuje žáky, aby využívali ke svému dalšímu vzdělávání interaktivní distanční formy vzdělávání nabízené na Internetu,
- vede žáky ke zpracovávání informací do podoby referátů a prezentací.

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- přesnými pokyny učí schopnosti formulovat své požadavky a využívat je v interakci s počítačem (algoritmizace),
- kontrolou výsledků dbá na to, aby žáci při práci s informacemi ověřovali kvalitu informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- předkládá skupinové aktivity s přiřazením rolí a pravidel pro komunikaci, vyžaduje od studentů střídmé, jasné a logicky strukturované vyjádření, podporuje v žácích zájem o smysluplné využívání komunikačních prostředků včetně komunikace živé,
- používá skupinové vyučování, vede k dovednosti podřídit se zájmu skupiny s cílem efektivní spolupráce.

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- nabádá žáky k zodpovědnému přístupu k předmětu, řešení úkolů i k jiným každodenním aktivitám,
- předvádí žákům způsoby práce s informacemi, jejich zdroji a upozorňuje na obecně platné zásady práce s daty.

Kompetence občanská

Učitel:

- na příkladech působení prvků z oblasti ICT na společnost odhaluje studentům základní pravidla zapojení jedince do jejího chodu, učí žáky kriticky posuzovat jednotlivá řešení problémů z oblasti ICT ve společnosti, oceňovat ta dobrá a užitečná a motivuje žáky k aktivnímu zapojení vlastní tvorbou,
- šetrným a ohleduplným zacházením s výpočetní technikou učí zodpovědnosti za svěřený majetek,
- důslednou kontrolou dbá na ověření věrohodnosti informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich vzájemnou návaznost.

Kompetence pracovní

Učitel:

- vhodným metodickým postupem vede žáky k ovládání základních funkcí digitální techniky, učí je diagnostikovat a odstraňovat základní problémy při provozu digitální techniky,
- propojuje vzájemně jednotlivá digitální zařízení, ošetřuje je, chrání před poškozením a svým příkladem vede žáky k dodržování základních hygienických a bezpečnostních pravidel, předpisů, poskytování první pomoci při úrazu,
- vyžaduje výsledky zpracovávat do tabulek, grafů, přehledů a chápat funkci výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních a sociálních jevů a procesů.

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• řídí se principy počítačové legislativy a etiky, respektuje autorská práva • připraví si podklady pro prezentaci • řídí se principy pro vytvoření úspěšné prezentace • prezentuje informace prostřednictvím různých aplikací (textový, tabulkový, prezentační SW) • vytvoří jednoduché webové stránky prostřednictvím HTML a CSS • charakterizuje základní pojmy počítačové grafiky	Prezentace informací – ICT legislativa a etika, autorská práva – prezentace informací s podporou ICT – pokročilé možnosti textových procesorů, – práce s rozsáhlými dokumenty (tvorba referátů a seminárních prací) – šablony a předlohy – pokročilá tvorba prezentací – tvorba a publikování webových stránek	Spolupráce a soutěž Vztah ke spolupráci a soutěži, být originální a umění přizpůsobení se druhým, schopnost přijímání názorů druhých lidí jako možná východiska pro další rozvoj. Člověk a životní prostředí Vlivy prostředí, které ohrožují zdraví člověka. Český jazyk, Výtvarná výchova,

• získává, snímá, upravuje a publikuje fotografie • uplatňuje zásady správné úpravy grafických souborů • charakterizuje základní pojmy a principy multimédií, jejich použití • pracuje v jednoduchém multimediálním editoru, zpracovává audio a video soubory • vyjmenuje a charakterizuje vývojové fáze SW • využívá principy analýzy a algoritmizace úloh, rozloží úlohu na jednodušší až elementární úlohy a sestaví algoritmus jejího řešení • ve vývojovém prostředí vytvoří a odladí program o daných parametrech	Počítačová grafika – rastrová a vektorová grafika – práce s rastrovou grafikou – práce s vektorovou grafikou – multimédia – SW pro zpracování zvuku a videa Programování – životní cyklus SW – analýza úlohy – algoritmizace a návrh datových struktur – programování jednoduchých aplikací – komentování programu – dokumentace	Matematika

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• charakterizuje základní pojmy a principy databázových systémů • spravuje rozsáhlé tabulky pomocí databázových nástrojů v tabulkovém programu • spravuje rozsáhlé datové struktury v databázovém programu • definuje a používá principy digitálního záznamu informací, jednotky, číselné soustavy	Databázové programy – pojmy a principy databází – databáze v tabulkovém procesoru – návrh a využití databází (tabulky, relace, výběrové dotazy) – práce s databázovým programem Hardware	Spolupráce a soutěž Vztah ke spolupráci a soutěži, být originální a umění přizpůsobení se druhým, schopnost přijímání názorů druhých lidí jako možná východiska pro další rozvoj. Člověk a životní prostředí

• charakterizuje jednotlivé komponenty počítače a jejich funkce a parametry • charakterizuje principy, možnosti a praktické využití počítačových sítí • objasňuje používané pojmy z oblasti počítačových sítí • využívá principy analýzy a algoritmizace úloh, rozloží úlohu na jednodušší až elementární úlohy a sestaví algoritmus jejího řešení • ve vývojovém prostředí vytvoří a odladí pokročilejší program o daných parametrech • vysvětlí princip objektového modelu, „programátorsky" pracuje s objekty	– číselné soustavy – systémová jednotka a její části – záznamová média a zařízení – vstupní a výstupní periferie (klávesnice, monitory, tiskárny, …) – počítačové sítě Programování – analýza úlohy – algoritmizace a návrh datových struktur – programování (s využitím procedurálních i objektových prostředků)	Vlivy prostředí, které ohrožují zdraví člověka. Matematika, Fyzika

5.29 Seminář a cvičení z matematiky

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Seminář z matematiky navazuje a doplňuje předmět matematika. Je určen hlavně pro žáky, kteří chtějí skládat maturitní zkoušku z matematiky nebo studovat na vysoké škole s technickým zaměřením. Výuka probíhá ve třetím a čtvrtém ročníku čtyřletého gymnázia a v sedmém (septima) a osmém ročníku osmiletého gymnázia (oktáva). Žáci si v něm doplní a prohloubí znalosti a dovednosti z matematiky. Těžiště výuky spočívá v aktivním osvojení strategie řešení úloh a problémů v ovládnutí nástrojů potřebných pro vysokoškolské studium i pro běžný život.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: věnuje velkou část hodin procvičování probrané látky k maturitní zkoušce; vytváří takové problémové situace, při nichž žáci o problémech přemýšlejí a řeší je pomocí vhodného matematického postupu; vyžaduje, aby žáci řešení příkladů zapisovali pomocí množinové symboliky; do výuky zařazuje různé metody práce – rozhovor, skupinová práce, samostatná práce, řízená diskuse tak, aby žáci pod

jeho vedením dokázali řešení příkladu vysvětlit ostatním žákům; zadává motivační úlohy a úlohy z praxe, aby žáci používali matematiku jako nástroj pro řešení reálných situací; dbá na to, aby geometrické úlohy žáci zakreslovali ve volném rovnoběžném promítání pomocí náčrtů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: zadává příklady, při nichž žáci samostatně analyzují texty úloh, nacházejí správné postupy při jejich řešení, vyhodnocují a zdůvodňují správnost výsledků k zadaným podmínkám; klade důraz na aplikace, deduktivní a induktivní postupy, vede tak žáky k propojení mechanicky zvládnutých poznatků a postupů s postupy pro objevování nových cest a k odvozování a zdůvodňování nových vlastností; propojuje jednotlivé tematické okruhy, aby je žáci nevnímali odděleně, aby porozuměli vzájemným vztahům mezi nimi a vytvářeli si potřebný nadhled; zařazuje do výuky problémové otázky a úkoly, při nichž žáci nalézají různé způsoby řešení téhož příkladu.

Kompetence komunikativní

Učitel: při prezentaci příkladu vyžaduje, aby žáci slovně přeformulovali příklad do matematického problému, použili vhodnou matematickou symboliku a terminologii a dokázali interpretovat výsledek; klade důraz na přesné formulace a logickou strukturu argumentací při obhajování postupu řešení příkladů; vede žáky k rozborům, hledání možností, prezentacím vlastního postupu a výsledku práce.

Kompetence sociální a personální

Učitel: klade důraz na správnost formulací, logickou strukturu a posloupnost argumentací, jak v písemném, tak v mluveném projevu, důraz na respekt k práci druhého; vybízí žáky k aktivní diskusi, obhajobě svého stanoviska a sebekritice; zadává skupinové práce, v nichž žáci projevují svoji individualitu, vytváří svůj názor a vyslechnou názor ostatních.

Kompetence občanská

Učitel: zadáváním vhodných příkladů poukazuje na uplatnění matematiky v různých oborech lidské činnosti; vytváří u žáků trvalý zájem o matematiku nejen jako o budoucí studijní obor, ale i jako základ pro další obory studia všech zaměření.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky k dosažení takové matematické gramotnosti, aby splnili požadavky pro zahájení vysokoškolského studia; motivuje žáky k další činnosti s ohledem na stanovené cíle a k dosažení co nejlepších výsledků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• užívá vlastnosti dělitelnosti	Číselné množiny - prohloubení učiva – násobek a dělitel, nejmenší	

přirozených čísel • řeší slovní úlohy na nejmenší společný násobek a největšího společného dělitele • aplikuje geometrický význam absolutní hodnoty	společný násobek, největší společný dělitel – absolutní hodnota, zápisy celých čísel pomocí násobků a zbytků při dělení – reálná čísla, obrazy reálných čísel na číselné ose – absolutní hodnota reálného čísla – intervaly	
• zapisuje a určí množinu výčtem prvků, charakteristickou vlastností a množinovou symbolikou • užívá množinové diagramy pro operace s množinami	Množiny - prohloubení učiva – množina a prvek množiny – inkluze množin, sjednocení, průnik, rozdíl, doplněk a rovnost množin	
• určí pravdivostní hodnotu výroku • užívá správně logické spojky a kvantifikátory • neguje výroky s kvantifikátory a s číselnými údaji • pracuje se složenými výroky	Základní poznatky z matematiky - prohloubení učiva – výroky a negace výroků – definice, věta, důkaz	
• používá pravidla pro operace s mocninami a odmocninami	Mocniny a odmocniny - prohloubení učiva – mocniny s přirozeným, celým a racionálním mocnitelem – odmocniny	
• rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a užitím vzorců • upravuje efektivně výrazy s proměnnými • určuje definiční obor výrazu	Výrazy s proměnnými - prohloubení učiva – mnohočleny – lomené výrazy – výrazy s mocninami a odmocninami – vyjádření neznámé ze vzorce	
• řeší lineární a kvadratické rovnice a nerovnice, řeší soustavy rovnic, diskutuje řešitelnost nebo počet řešení • rozlišuje ekvivalentní a neekvivalentní úpravy rovnic • graficky znázorňuje řešení rovnic,	Rovnice a nerovnice - prohloubení učiva – lineární rovnice a nerovnice a jejich soustavy – kvadratické rovnice a nerovnice – rovnice a nerovnice	

nerovnic a jejich soustav • analyzuje a řeší problémy, v nichž aplikuje řešení lineárních a kvadratických rovnic a jejich soustav	s absolutní hodnotou – rovnice a nerovnice s odmocninami – rovnice s parametrem – soustavy rovnic	
• určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti, odchylky • řeší polohové a nepolohové konstrukční úlohy užitím množin bodů dané vlastnosti, pomocí shodných zobrazení a pomocí konstrukce na základě výpočtu • řeší planimetrické problémy motivované praxí	Geometrie v rovině - prohloubení učiva – rovinné útvary – úhel, dvojice úhlů – trojúhelník, mnohoúhelníky, kružnice, kruh a jeho části – vzájemná poloha přímky a kružnice, vzájemná poloha dvou kružnic – shodnost a podobnost trojúhelníků – Pythagorova věta, Euklidovy věty – shodná zobrazení, stejnolehlost – konstrukční úlohy	
• načrtne grafy požadovaných funkcí (zadaných jednoduchým funkčním předpisem) a určí jejich vlastnosti • využívá poznatky o funkcích pro modelování reálných dějů • řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o funkcích • aplikuje vztahy mezi hodnotami exponenciálních a logaritmických funkcí	Funkce - prohloubení učiva – definiční obor funkce, obor hodnot funkce, graf funkce, vlastnosti funkcí – lineární funkce, kvadratická funkce, funkce s absolutní hodnotou, lineární lomená funkce, mocninné funkce, funkce druhá odmocnina, exponenciální funkce, logaritmické funkce	
• efektivně využívá grafů při řešení rovnic • diskutuje řešitelnost rovnic a nerovnic • určí definiční obor daných funkcí	Logaritmické a exponenciální rovnice - prohloubení učiva – exponenciální rovnice a nerovnice – logaritmické rovnice a nerovnice	
• načrtne grafy goniometrických funkcí • určí podmínky při úpravách výrazů s goniometrickými funkcemi • užívá grafů a jednotkové kružnice	Goniometrie - prohloubení učiva – funkce sin, cos, tg, cotg – vlastnosti funkcí – vztahy mezi goniometrickými funkcemi	

při řešení goniometrických rovnic a nerovnic	– úpravy výrazů – goniometrické rovnice – jednoduché goniometrické nerovnice	

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• aplikuje trigonometrické věty k řešení trojúhelníků • na základě trigonometrie řeší úlohy z reálného života	Trigonometrie - prohloubení učiva – sinová věta, kosinová věta – trigonometrie pravoúhlého a obecného trojúhelníku	
• využívá náčrt při řešení prostorového problému • určuje vzájemnou polohu útvarů, vzdálenosti a odchylky • zobrazuje ve volné rovnoběžné projekci a jehlan, sestrojí a zobrazí rovinný řez těchto těles nebo jejich průnik s přímkou • řeší stereometrické problémy motivované praxí, při kterých aplikuje poznatky z planimetrie a trigonometrie	Stereometrie - prohloubení učiva – polohové vlastnosti (vzájemná poloha přímek a rovin) – objemy a povrchy těles (krychle, kvádr, hranol, válec, kužel, komolý kužel, jehlan, komolý jehlan, koule a její části)	Deskriptivní geometrie – kosoúhlé promítání
• vysvětlí pojem vektor a ovládá základní operace s vektory • využívá skalární a vektorový součin vektorů	Vektory - prohloubení učiva – orientovaná úsečka, vektor – lineární kombinace vektorů – skalární, vektorový a smíšený součin vektorů – odchylka vektorů	
• užívá různé způsoby analytického vyjádření přímky v rovině • řeší analyticky polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v rovině • srovnává analytický a planimetrický způsob řešení úloh	Analytická geometrie v rovině - prohloubení učiva – přímka v rovině – analytické vyjádření přímky v rovině – vzájemná poloha přímek – odchylky přímek – vzdálenost bodu od přímky a rovnoběžných přímek	
• používá parametrické vyjádření přímky v prostoru • řeší polohové a metrické úlohy o lineárních útvarech v prostoru • rozlišuje analytické vyjádření útvaru	Analytická geometrie v prostoru - prohloubení učiva – přímka v prostoru – vzájemná poloha přímek – analytické vyjádření roviny	

od zadání funkce vzorcem	– vzájemná poloha rovin – odchylka přímek a rovin – vzdálenosti v prostoru	
• využívá charakteristické vlastnosti kuželoseček k určení analytického vyjádření • řeší analyticky úlohy na vzájemnou polohu přímky a kuželosečky	Kuželosečky - prohloubení učiva – definice kuželoseček – rovnice kuželoseček – vzájemná poloha přímky a kuželosečky	
• upravuje výrazy s komplexními čísly a určí jejich absolutní hodnotu • převede algebraický tvar komplexního čísla na goniometrický a naopak • určuje mocniny komplexních čísel pomocí Moivreovy věty • řeší rovnice v oboru komplexních čísel	Komplexní čísla – prohloubení učiva – početní operace s komplexními čísly – absolutní hodnota komplexního čísla – goniometrický tvar komplexního čísla – Moivreova věta – řešení rovnic v C	
• rozliší variace, permutace a kombinace • řeší reálné problémy s kombinatorickým podtextem • upravuje výrazy s faktoriály a kombinačními čísly • používá binomickou větu při řešení úloh • využívá kombinatorické postupy při výpočtu pravděpodobnosti • určí pravděpodobnost náhodného jevu, sjednocení nebo průniku jevů • vysvětlí pojmy: statistický soubor, rozsah souboru, statistická jednotka, znak, absolutní a relativní četnost • čte, vyhodnotí a sestaví tabulku, diagramy a grafy se statistickými údaji • využívá výpočetní techniku	Kombinatorika, pravděpodobnost a statistika (práce s daty) - prohloubení učiva – variace, permutace a kombinace bez opakování – variace, kombinace a permutace s opakováním – binomická věta, Pascalův trojúhelník – pravděpodobnost – náhodný jev, četnost jevů, pravděpodobnost náhodného jevu, pravděpodobnost opačného jevu, pravděpodobnost sjednocení dvou náhodných jevů, nezávislé jevy – práce s daty – statistická jednotka, soubor a znak, rozdělení četností – statistické charakteristiky, charakteristiky polohy a variabilit	

• formuluje a zdůvodňuje vlastnosti posloupností • na základě znalosti vlastností funkcí řeší aplikační úlohy s využitím poznatků o posloupnostech • rozliší posloupnost aritmetickou a geometrickou, využívá je pro řešení praktických úloh • vysvětlí pojem limita posloupnosti a využívá věty o limitách k výpočtu limit • určí podmínky konvergence nekonečné geometrické řady a určí její součet • aplikuje posloupnosti ve finanční matematice	Posloupnosti - prohloubení učiva – pojem posloupnosti, způsoby zadání a vlastnosti – aritmetická posloupnost a její užití – geometrická posloupnost a její užití – pojem limita posloupnosti, věty o limitách, výpočet limit – posloupnost konvergentní a divergentní – nekonečná geometrická řada a její užití	
• užívá rozkladu mnohočlenů na součin k výpočtu limit • aplikuje věty o limitách na konkrétních příkladech • vysloví vzorce pro derivace elementárních funkcí • objasní geometrický význam 1. a 2. derivace • užívá znalosti limit a derivací k vyšetřování průběhu funkcí	Základy diferenciálního počtu - prohloubení učiva – spojitost a limita funkce, věty o limitách, výpočty limit funkcí – spojitost funkce – derivace funkce, derivace součtu, rozdílu, součinu a podílu, derivace složené funkce – vyšetřování průběhu funkce	
• užívá nejdůležitější vzorce pro integrování elementárních funkcí • vypočítá určitý integrál jednoduchých funkcí • aplikuje znalosti výpočtu určitého integrálu v geometrii	Základy integrálního počtu - prohloubení učiva – primitivní funkce, neurčitý integrál – metody per partes a substituční metoda – určitý integrál – jednoduché aplikace: obsah plochy, objem tělesa	

5.30 Společenskovědní seminář

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět společenskovědní seminář vede žáky k prohloubení získaných základních občanských dovedností a hodnot a k poznání sebe sama. Žák postupně rozšiřuje již nabyté znalosti, získává nové

dovednosti a odhaluje podstatu svého světového názoru. Postupně jsou rozvíjeny důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvorům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zadává a nabízí úlohy a referáty, při jejichž řešení nebo tvorbě žáci vyhledávají, třídí a hodnotí informace z širších informačních zdrojů jako např. knih, filmů, časopisů, internetu, denního tisku apod.; získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oborů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností předpoklady pro řešení zadávaných témat v podobě úkolů nebo formou menších skupinových projektů a zejména v podobě vypracování seminární práce; vede žáky ke kritickému a analytickému myšlení, pojmenuje podstatné problémy ve společenské sféře, aby žáci o nich diskutovali a usilovali o vlastní řešení; předkládá žákům úkoly a otázky, které propojují teoretické poznatky s praxí.

Kompetence komunikativní

Učitel: vyžaduje na žácích formulaci vlastního rozhodnutí, jasného a srozumitelného vyjádření vlastního názoru a pojmenování nejrůznějších problémů kulturního a politického prostředí, vede žáky ke vhodné argumentaci, vede žáky ke spolupráci; zvláště v debatách a skupinové práci učí žáky naslouchat ostatním, porozumět jím a vhodně reagovat.

Kompetence sociální a personální

Učitel: seznamuje žáky s různými metodami sebereflexe formou hraní rolí, prožitkových psychoher; vede žáky k tomu, aby ve skupinové práci zastávali různé pozice (mluvčí, zapisovatel apod.); seznamuje žáky s metodami řešení konfliktů a vede je k tomu, aby tyto metody uplatnili v modelových situacích i v reálném životě.

Kompetence občanská

Učitel: zadává aktuální témata k řízené diskuzi, ve které žáci porovnávají své názory, obhajují vhodnou formou svá stanoviska a učí se argumentovat; na modelových situacích (simulované soudní jednání, jednání v parlamentu, pracovní pohovor) seznamuje žáky se základními principy občanské společnosti a s právy a povinnostmi občana; podle aktuálních možností organizuje besedy s významnými osobnostmi politického, kulturního života a vede žáky k aktivnímu naslouchání při těchto příležitostech.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: informuje žáky o šíření moderních komunikačních technologií a vede žáky k zapojování do různých soutěží a projektů.

Ročník: 3.

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozšiřuje získané klíčové kompetence, znalosti a dovednosti ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost • vypracovává samostatné práce a eseje na zadaná témata • objasní původ psychologie, její vyčlenění z filosofie • charakterizuje předmět psychologie, cíl, metody a jednotlivé obory • charakterizuje jednotlivé psychoanalytické pojmy a jejich vzájemný vztah • identifikuje jejich projevy v reálném životě v závislosti na situaci, prostředí, výchově • charakterizuje základní vývojové etapy • objasní rozdílnost životních úkolů • rozlišuje zdravé a patologické sebepojetí • rozvíjí schopnost sebepoznání, podporuje zdravé sebevědomí u sebe i svých spolužáků • odlišuje různé varianty frustrace a způsoby jejich řešení • porovná jednotlivé způsoby řešení náročných situací • osvojí si základní dovednosti usnadňující mezilidskou komunikaci • shrne základní pravidla efektivní komunikace • vysvětlí rozdíl mezi verbální a neverbální komunikací • porovná manipulativní a nemanipulativní jednání	Psychologie – prohloubení znalostí – psychika – psýché – obecná psychologie – sociální psychologie – vývojová psychologie – psychologie osobnosti – psychopatologie – aplikovaná psychologie – psychoterapie – psychodiagnostika – vědomí – nevědomí – id, ego, superego – Oidipův komplex – Elektřin komplex – prenatální období – novorozenecké období – kojenecké období – batolecí období – předškolní období – mladší školní věk – starší školní věk – puberta – adolescence – dospělost – stáří – sebepojetí – sebehodnocení – sebevědomí – sebeláska – narcismus – stres – frustrace – deprivace – agrese – pasivita – vytěsnění – kompenzace – racionalizace	OSV: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti OSV: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, nácvik aktivního naslouchání formou skupinové práce

• orientuje se v zásadách sociologického myšlení a sociologických paradigmat • uvede hlavní charakteristiky sociologických teorií • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky • objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích • rozumí problematice davů a kolektivního jednání • určí vztah osobnosti a sociální role, ocení význam symbolické interakce • objasní úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní • rozpozná rozdíly mezi konzumní společnosti a autentickým pojetím života • uvede hlavní typologii lidí • objasní, jaký význam má typologie lidí pro práci týmu • posoudí svoji pozici v týmu	– popření – efektivní komunikace – manipulace – pasivita – agresivita – asertivita Sociologie – prohloubení znalostí – objektivní sociologie – intepretativní sociologie – moderní společnost – společenský řád – konformita – deviace – kultura – člověk jako sociální bytost – sebevědomí – sebepoznání – konflikt – formální a neformální vztahy – asertivní chování – sociální stratifikace – sociální pozice sociální role – instituce – byrokracie – organizace – identita – jinakost – konzum – konzumní společnost – typologie lidí – tým – týmové role – týmová spolupráce	OSV: Sociální komunikace – konflikt a jeho řešení formou modelové situace a hraní rolí

Ročník: 4.

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozšiřuje získané klíčové kompetence, znalosti a dovednosti ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost • vypracuje seminární práci na vybrané téma		

• shromažďuje potřebné materiály, zpracovává získané informace • využívá informační a komunikační prostředky a technologie k tvorbě kvalitní seminární práce • řeší vzniklé problémy • spolupracuje, komunikuje • hodnotí a akceptuje hodnocení ostatních • rozlišuje historické přístupy k demokracii • identifikuje projevy konkrétních ideologií • porovná obecné hodnoty demokracie s chápání těchto hodnot v ČR • uvede možné formy politické participace v demokratické společnosti • objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • pojmenuje rizika ohrožení demokracie • objasní dějinnou proměnlivost pojmu svoboda • charakterizuje úlohu svědomí v lidském rozhodování a jednání • vyloží podstatu extremismu • uvede jeho znaky a projevy • identifikuje znaky konkrétních projevů extremismu • objasní, v čem spočívá nebezpečí extremismu • objasni krizi identity současného člověka • objasní pojem lidská práva • rozliší jednotlivé typy masmédií	Seminární práce Politologie – prohloubení znalostí – demokracie – ideologie – lid – většina – svoboda – politická participace – volby – plebiscit – referendum – vnější a vnitřní svoboda – svědomí – odpovědnost – extremismus – subkultura – skinheads – neofašismus – neonacismus – hooligans – punk – etnický extremismus – náboženský extremismus – identita – lidská, politická a ekonomická práva – masmédia – sociálně vyloučené skupiny	MV: Média a mediální produkce, role médií v moderních dějinách

5.31 Dějepisný seminář

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 1 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem předmětu dějepisný seminář je schopnost komplexního pohledu na dějiny na základě hlubšího poznání vybraných kapitol historie a důkladného pochopení vzájemných souvislostí, a to zejména vztahů

mezi dějí minulými a současnými. Záměrem výuky je mimo jiné naučit žáky samostatně a efektivně pracovat s rozličnými zdroji informací, získané údaje podrobovat kritické analýze a na jejím základě vyvodit obecné závěry. Důraz je kladen na rozvíjení dovedností týkajících se prezentace vlastní práce, schopnosti argumentace, tvůrčí diskuse, vytváření vlastních názorů, vycházejících ze znalostí faktů. Nedílnou součástí výuky je praktický nácvik odborné práce – výstupem je seminární práce, zpracovávající zvolené historické téma. Jedním z hlavních cílů předmětu je také posílení pozitivního vztahu žáky ke svému regionu, především prostřednictvím osobních prožitků.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zařazuje do hodin skupinovou i individuální práci s různými typy dějepisných informací (odborný text, historický pramen, ukázky uměleckých děl, historická mapa atd.); učí žáky na příkladu různých typů historických pramenů a odborné literatury odlišovat věrohodnost získaných informací a odlišovat podstatné od podružného.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k tomu, aby si pomocí komparace dějin jednotlivých oblastí osvojili schopnost generalizovat nabyté vědomosti a dokázali je využívat při pochopení nových problémů; pomáhá žákům při plánování a realizaci dlouhodobé samostatné práce, jako je vhodný výběr tématu, časové rozložení práce, vyhledání informačních zdrojů a jejich zpracování do výsledného výstupu.

Kompetence komunikativní

Učitel: zařazuje samostatná vystoupení žáků a rozvíjí jejich schopnost věcně a s využitím odborné terminologie obhajovat prezentované názory v diskusi.

Kompetence sociální a personální

Učitel: podněcuje žáky k tomu, aby dokázali přiměřeným způsobem prezentovat vlastní názor na sporná dějepisná témata a diskutovat o něm.

Kompetence občanská

Učitel: důrazem na vybrané kapitoly z historie formuje v žácích občanské postoje, vede je k pochopení zásad života v občanské společnosti, k potřebě jejího stálého kultivování i ochrany.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: motivuje žáky ke zdravé soutěživosti a snaze vyniknout zapojováním do mimoškolní činnosti s historickou tématikou.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3., 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• interpretuje nejvýznamnější	– vybrané kapitoly ze	Rozvíjí učivo předmětu

historické události a procesy v širších prostorových a časových souvislostech • vyhledá k zadanému tématu relevantní historickou literaturu a prameny a prokáže základní schopnost porovnávat, analyzovat a syntetizovat z nich získané informace • zpracuje získané informace do podoby seminární práce, vytvoří a přednese referát na jím zvolené nebo učitelem určené historické téma na základě samostatného studia historické literatury • odliší různý přístup ke studiu a výkladu historie u nejvýznamnějších historických škol • rozpozná chybnou či zavádějící historickou informaci v různých situacích (novinové články, filmy, beletrie, propaganda, ideologie)	světových i českých dějin – odborná literatura, historické prameny – vývoj historické vědy od antiky po současnost	dějepis s důrazem na hledání vazeb jak uvnitř dějin samotných tak směrem k látce Občanského a společenskovědního základu, Výtvarné výchovy a Českého jazyka a literatury

5.32 Společenskovědní seminář

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 1 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Volitelný předmět společenskovědní seminář vede žáky k prohloubení získaných základních občanských dovedností a hodnot a k poznání sebe sama. Žák postupně rozšiřuje již nabyté znalosti, získává nové dovednosti a odhaluje podstatu svého světového názoru. Postupně jsou rozvíjeny důležité myšlenkové operace, praktické dovednosti a vědomí vlastní identity žáka. Posiluje respekt k základním principům demokracie a připravuje žáky na odpovědný občanský život v demokratické společnosti. Podporuje vědomí neopakovatelnosti a jedinečnosti života, významu lidské důstojnosti a úcty k výtvorům lidského ducha minulých generací i současnosti.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zadává a nabízí úlohy a referáty, při jejichž řešení nebo tvorbě žáci vyhledávají, třídí a hodnotí informace z širších informačních zdrojů jako např. knih, filmů, časopisů, internetu, denního tisku apod.; získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oborů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností předpoklady pro řešení zadávaných témat v podobě úkolů nebo formou menších skupinových projektů a zejména v podobě vypracování seminární práce; vede žáky ke kritickému a analytickému myšlení, pojmenuje podstatné problémy ve společenské sféře, aby žáci o nich diskutovali a usilovali o vlastní řešení; předkládá žákům úkoly a otázky, které propojují teoretické poznatky s praxí.

Kompetence komunikativní

Učitel: vyžaduje na žácích formulaci vlastního rozhodnutí, jasného a srozumitelného vyjádření vlastního názoru a pojmenování nejrůznějších problémů kulturního a politického prostředí, vede žáky ke vhodné argumentaci, vede žáky ke spolupráci; zvláště v debatách a skupinové práci učí žáky naslouchat ostatním, porozumět jím a vhodně reagovat.

Kompetence sociální a personální

Učitel: seznamuje žáky s různými metodami sebereflexe formou hraní rolí, prožitkových psychoher; vede žáky k tomu, aby ve skupinové práci zastávali různé pozice (mluvčí, zapisovatel apod.); seznamuje žáky s metodami řešení konfliktů a vede je k tomu, aby tyto metody uplatnili v modelových situacích i v reálném životě.

Kompetence občanská

Učitel: zadává aktuální témata k řízené diskuzi, ve které žáci porovnávají své názory, obhajují vhodnou formou svá stanoviska a učí se argumentovat; na modelových situacích (simulované soudní jednání, jednání v parlamentu, pracovní pohovor) seznamuje žáky se základními principy občanské společnosti a s právy a povinnostmi občana; podle aktuálních možností organizuje besedy s významnými osobnostmi politického, kulturního života a vede žáky k aktivnímu naslouchání při těchto příležitostech.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: informuje žáky o šíření moderních komunikačních technologií a vede žáky k zapojování do různých soutěží a projektů.

Ročník: 3.

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozšiřuje získané klíčové kompetence, znalosti a dovednosti ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost • vypracovává samostatné práce a eseje na zadaná témata • objasní původ psychologie, její	Psychologie – prohloubení znalostí – psychika – psýché – obecná psychologie – sociální psychologie – vývojová psychologie – psychologie osobnosti – psychopatologie	OSV: Poznávání a rozvoj vlastní osobnosti

vyčlenění z filosofie • charakterizuje předmět psychologie, cíl, metody a jednotlivé obory • charakterizuje jednotlivé psychoanalytické pojmy a jejich vzájemný vztah • identifikuje jejich projevy v reálném životě v závislosti na situaci, prostředí, výchově • charakterizuje základní vývojové etapy • objasní rozdílnost životních úkolů • rozlišuje zdravé a patologické sebepojetí • rozvíjí schopnost sebepoznání, podporuje zdravé sebevědomí u sebe i svých spolužáků • odlišuje různé varianty frustrace a způsoby jejich řešení • porovná jednotlivé způsoby řešení náročných situací • osvojí si základní dovednosti usnadňující mezilidskou komunikaci • shrne základní pravidla efektivní komunikace • vysvětlí rozdíl mezi verbální a neverbální komunikací • porovná manipulativní a nemanipulativní jednání • orientuje se v zásadách sociologického myšlení a sociologických paradigmat • uvede hlavní charakteristiky sociologických teorií • respektuje kulturní odlišnosti a rozdíly v projevu příslušníků	– aplikovaná psychologie – psychoterapie – psychodiagnostika – vědomí – nevědomí – id, ego, superego – Oidipův komplex – Elektřin komplex – prenatální období – novorozenecké období – kojenecké období – batolecí období – předškolní období – mladší školní věk – starší školní věk – puberta – adolescence – dospělost – stáří – sebepojetí – sebehodnocení – sebevědomí – sebeláska – narcismus – stres – frustrace – deprivace – agrese – pasivita – vytěsnění – kompenzace – racionalizace – popření – efektivní komunikace – manipulace – pasivita – agresivita – asertivita Sociologie – prohloubení znalostí – objektivní sociologie – intepretativní sociologie – moderní společnost – společenský řád	OSV: Seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace, nácvik aktivního naslouchání formou skupinové práce

různých sociálních skupin, na příkladech doloží, k jakým důsledkům mohou vést předsudky • objasní, jaký význam má sociální kontrola ve skupině a ve větších sociálních celcích • rozumí problematice davů a kolektivního jednání • určí vztah osobnosti a sociální role, ocení význam symbolické interakce • objasní úlohu sociálních změn v individuálním i společenském vývoji, rozlišuje změny konstruktivní a destruktivní • rozpozná rozdíly mezi konzumní společnosti a autentickým pojetím života • uvede hlavní typologii lidí • objasní, jaký význam má typologie lidí pro práci týmu • posoudí svoji pozici v týmu	– konformita – deviace – kultura – člověk jako sociální bytost – sebevědomí – sebepoznání – konflikt – formální a neformální vztahy – asertivní chování – sociální stratifikace – sociální pozice sociální role – instituce – byrokracie – organizace – identita – jinakost – konzum – konzumní společnost – typologie lidí – tým – týmové role – týmová spolupráce	OSV: Sociální komunikace – konflikt a jeho řešení formou modelové situace a hraní rolí

Ročník: 4.

Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• rozšiřuje získané klíčové kompetence, znalosti a dovednosti ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost • vypracuje seminární práci na vybrané téma • shromažďuje potřebné materiály, zpracovává získané informace • využívá informační a komunikační prostředky a technologie k tvorbě kvalitní seminární práce • řeší vzniklé problémy • spolupracuje, komunikuje • hodnotí a akceptuje hodnocení ostatních • rozlišuje historické přístupy k demokracii • identifikuje projevy konkrétních	Seminární práce Politologie – prohloubení znalostí – demokracie – ideologie	

ideologií • porovná obecné hodnoty demokracie s chápání těchto hodnot v ČR • uvede možné formy politické participace v demokratické společnosti • objasní, v čem spočívá nebezpečí ideologií • pojmenuje rizika ohrožení demokracie • objasní dějinnou proměnlivost pojmu svoboda • charakterizuje úlohu svědomí v lidském rozhodování a jednání • vyloží podstatu extremismu • uvede jeho znaky a projevy • identifikuje znaky konkrétních projevů extremismu • objasní, v čem spočívá nebezpečí extremismu • objasni krizi identity současného člověka • objasní pojem lidská práva • rozliší jednotlivé typy masmédií	– lid – většina – svoboda – politická participace – volby – plebiscit – referendum – vnější a vnitřní svoboda – svědomí – odpovědnost – extremismus – subkultura – skinheads – neofašismus – neonacismus – hooligans – punk – etnický extremismus – náboženský extremismus – identita – lidská, politická a ekonomická práva – masmédia – sociálně vyloučené skupiny	MV: Média a mediální produkce, role médií v moderních dějinách

5.33 Seminář a cvičení z fyziky

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 1 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět se jmenuje fyzikální seminář. Prohlubuje a doplňuje poznatky z vyučovacího předmětu fyzika, která je realizována v 1. až 4. ročníku čtyřletého gymnázia a vyššího stupně osmiletého gymnázia. Seminář je realizován jednoletý ve čtvrtém ročníku s časovou dotací 2 hodin týdně. Žáci si tento seminář mohou zvolit ve třetím ročníku.

Fyzikální seminář umožní žákům s hlubším zájmem o fyziku uplatnit svoje teoretické a praktické schopnosti při řešení náročnějších úloh, rozšiřuje učivo a prohlubuje učivo využitím poznatků vyšší matematiky (limita, derivace funkce). Je určen především žákům, kteří chtějí z fyziky maturovat a kteří se budou v dalším studiu hlavně na vysokých školách zabývat fyzikou nebo budou studovat obory, které vyžadují podrobnější znalosti a dovednosti z fyziky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: motivuje žáky, dává učivo fyziky do souvislosti s každodenní zkušeností žáků a tím je vede k poznání, že poznatky fyziky jsou užitečné pro praktický život; předkládá žákům přiměřeně náročné úkoly, jejich řešením žákům umožňuje prohlubovat vlastní zkušenosti s fyzikálními jevy a umožňuje jim poznávat fyzikální podstatu přírodních zákonitostí; zadává projekty, při jejichž řešení se učí žáci vyhledávat, zpracovávat, kriticky posuzovat fyzikální poznatky z několika různých zdrojů a ty dávat do širších souvislostí s dalšími, především přírodovědnými poznatky o světě a učí se řídit vlastní práci; vede žáky volbou otevřených úloh a problémů k poznání, že pochopení a popis přírodních zákonitostí je dlouhodobý proces, který vyžaduje další vzdělávání a je nezbytný pro život člověka v moderní společnosti.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: zařazuje úlohy, při kterých žáci na základě svých vlastních zkušeností s fyzikálními jevy a logickým myšlením docházejí k fyzikální podstatě zkoumaných jevů, které souvisejí s probíraným učivem; umožňuje žákům uplatňovat dovednosti a schopnosti z ostatních oblastí poznávání; hodnotí žáky především podle toho, jak řeší praktické úlohy a problémy experimentální i teoretické povahy.

Kompetence komunikativní

Učitel: vytváří příležitosti pro vzájemnou komunikaci žáků a jejich spolupráci při řešení úloh, pro formulaci hypotéz, obhajobu názorů a vhodnou argumentaci; vede žáky k tomu, že k vyřešení předloženého úkolu nedílně patří i srozumitelné a přesvědčivé sdělení výsledku jiným; umožňuje žákům využívat moderní komunikační a informační prostředky a technologie při zpracování výsledků fyzikálních pozorování a měření.

Kompetence sociální a personální

Učitel: navozuje podmínky pro diskusi a kritický přístup žáků k závěrům svým i k závěrům spolužáků; tím je učí používat věcné argumenty pro obhajobu svého názoru a přijmout názor spolužáků, je-li podložen přesvědčivými důkazy; rozvíjí sebedůvěru žáků a vytváří příležitosti pro uvědomování si sociálních rolí a vztahů žáků, např. organizováním skupinové práce.

Kompetence občanská

Učitel: diskutuje se žáky při výuce fyziky i mimo ni o užitečnosti technických vynálezů, strojů a prací pro člověka; diskutuje se žáky otázky ochrany životního prostředí; vede žáky k zaujímání postojů k současnému dění ve společnosti.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky k cílevědomému, zodpovědnému rozhodování o dalším vzdělávání a budoucímu profesnímu zaměření.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3., 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata,

		MP vztahy
• užívá s porozuměním zákonné měřicí jednotky pro vyjadřování hodnot veličin a při řešení úloh • rozlišuje skalární veličiny od vektorových veličin, rozlišuje skalární součin vektoru a vektorový součin vektoru • rozhodne, o jaký druh pohybu se jedná • používá základní kinematické vztahy při řešení úloh • sestrojí grafy závislosti dráhy a rychlosti na čase • používá Newtonovy pohybové zákony při řešení úloh • využívá zákon zachování hybnosti při řešení úloh • uvede příklady, kdy těleso koná, a kdy nekoná práci • využívá zákona zachování mechanické energie • řeší praktické úlohy na moment síly a momentovou větu • řeší úlohy užitím Pascalova, Archimedova zákona, použitím rovnice kontinuity a Bernoulliho rovnice • uvede příklady potvrzující kinetickou teorii látek • sestaví kalorimetrickou rovnici a řeší úlohy na její použití • využívá stavovou rovnici ideálního plynu a stálé hmotnosti při řešení problémů spojených s jeho stavovými změnami • řeší úlohy na výpočet práce plynu při stálém tlaku • rozlišuje krystalické a amorfní látky • řeší úlohy s použitím Hookova zákona • vysvětlí vlastnosti molekul povrchové vrstvy • sestaví a řeší kalorimetrickou	FYZIKÁLNÍ VELIČINY A JEDNOTKY MECHANIKA – kinematika hmotného bodu – dynamika hmotného bodu a soustavy hmotných bodů – mechanická práce a mechanická energie – gravitační pole – mechanika tuhého tělesa – mechanika tekutin MOLEKULOVÁ FYZIKA A TERMIKA – základní poznatky molekulové fyziky a termiky – vnitřní energie, práce a teplo – struktura a vlastnosti plynů – kruhový děj s ideálním plynem – struktura a vlastnosti pevných látek – struktura a vlastnosti kapalin – změny skupenství látek	VMEGS OSV Závislost tíhové síly na zeměpisné šířce VMEGS (Newton) Environmentální výchova (spalovací motory)

rovnici zahrnující změny skupenství • popíše souvislost harmonického pohybu s rovnoměrným pohybem bodu po kružnici • řeší úlohy s použitím vztahu pro okamžitou výchylku kmitavého pohybu bodu • popíše vznik vlnění v pružném látkovém prostředí • objasní vznik stojatého vlnění • rozliší, kdy jde o zvuk, ultrazvuk, infrazvuk • řeší úlohy užitím Coulombova zákona • popíše elektrické pole pomocí intenzity napětí a potenciálu, znázorní radiální a homogenní pole • vysvětlí mechanismus vedení elektrického proudu • využívá Ohmův zákon pro část obvodu i pro uzavřený obvod při řešení úloh • vysvětlí vlastní a nevlastní vodivost polovodičů • řeší úlohy s použitím Faradayových zákonů • popíše jednotlivé druhy výboje • znázorní indukčními čarami magnetické pole permanentního magnetu, přímého vodiče s proudem a cívky s proudem • vypočítá magnetickou indukci • vypočítá magnetický indukční tok • vysvětlí podstatu jevu elektromagnetická indukce • řeší jednoduché úlohy na výpočet impedance • popíše a objasní činnost alternátoru, trojfázového generátoru, elektromotoru, transformátoru • objasní funkci polovodičové diody jako usměrňovače	MECHANICKÉ KMITÁNÍ A VLNĚNÍ – kmitání mechanického oscilátoru – mechanické vlnění – zvukové vlnění ELEKTŘINA A MAGNETISMUS – elektrický náboj a elektrické pole – vznik elektrického proudu – elektrický proud v kovech – elektrický proud v polovodičích – elektrický proud v kapalinách – elektrický proud v plynech a ve vakuu – stacionární magnetické pole – nestacionární magnetické pole – střídavý proud – střídavý proud v energetice – fyzikální základy elektroniky – elektromagnetické kmitání a vlnění – přenos informací elektromagnetickým vlněním	VMEGS (Huygens) EV – Ochrana životního prostředí (elektrolýza, akumulátory) EV - Zdroje energie EV – Ochrana před elektromagnetickými vlnami

• popíše jevy v oscilačním obvodu LC • nakreslí odražený a lomený paprsek • vysvětlí vznik interferenčních maxim a minim • popíše ohyb světla, interferenci světla • rozliší skutečný a zdánlivý obraz vytvořený zobrazováním • sestrojí obraz předmětu pomocí rovinného a kulového zrcadla a pomocí tenké čočky a uvede jeho vlastnosti • uvede příklady praktického využití různých druhů elektromagnetického záření, rentgenové záření	OPTIKA – základní pojmy – vlnová optika – optické zobrazování – elektromagnetické záření a jeho energie	MV – Média a mediální produkce
• vysvětlí pojem relativnost současnosti, dilatace času, kontrakce délky, hmotnostní úbytek, relativistická změna hmotnosti	SPECIÁLNÍ TEORIE RELATIVITY	VMEGS (Planck, Einstein)
• popíše vnější fotoelektrický jev • popíše kvantově mechanický model atomu • popíše význam kvantových čísel • uvede základní charakteristiky atomového jádra • uvede typy radioaktivních přeměn • řeší úlohy s využitím zákona radioaktivní přeměny • popíše princip činnosti jaderných reaktorů a elektráren • popíše základní druhy detektorů částic a typy urychlovačů částic • objasní s využitím poznatků fyzikálních zákonů pohybu těles a jejich vzájemného působení pohyby planet a dalších objektů sluneční soustavy	FYZIKA MIKROSVĚTA – základní poznatky kvantové fyziky – atomová fyzika – jaderná fyzika – částicová fyzika – astrofyzika	EV

5.34 Seminář a cvičení z chemie

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 1 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět se jmenuje seminář a cvičení z chemie. Prohlubuje a doplňuje poznatky z předmětu chemie, který je realizován v prvním až třetím ročníku čtyřletého gymnázia a v kvintě až septimě osmiletého gymnázia.

Seminář z chemie umožní žákům s hlubším zájmem o chemii uplatnit svoje teoretické a praktické schopnosti při studiu náročnějších úloh a při podrobnějším studiu vlastností látek.

Je určen především žákům, kteří se budou v dalším studiu zabývat chemií a oborům, které vyžadují podrobnější znalosti a dovednosti z chemie.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zadává analogické úkoly, které žáci musí samostatně zpracovat, popř. zapsat chemickou rovnicí, svůj zápis zdůvodnit a uvést chemické vlastnosti látek, které se děje zúčastnily.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k využívání znalostí z matematiky při řešení výpočtových úloh; upozorňuje na chyby, kterých se mohou dopustit, vede je k vyloučení chyby (např. posouzení reálnosti výsledku); po rozboru vlastností látek zadává teoretické problémy průběhů chemických reakcí, vyžaduje logické zdůvodnění chemických změn.

Kompetence komunikativní

Učitel: vyžaduje správnou terminologii např. při slovní interpretaci chemických zápisů.

Kompetence sociální a personální

Učitel: zadává úkoly nejen jednotlivě, ale i po skupinách, žáci společně hodnotí dosažené výsledky; seznamuje žáky s úkoly a požadavky vysokých škol z oboru chemie a žáci se společně snaží o jejich řešení.

Kompetence občanská

Učitel: podporuje řízenou diskusi k učivu, hlavně spojenou s aktuálními problémy životního prostředí a používáním produktů chemického průmyslu.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vyžaduje zpracování a vyhledávání pracovních postupů v závislosti na ceně a bezpečnosti.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3., 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• zpracovává kvalitativně i kvantitativně vlastnosti látek	Chemické názvosloví a výpočty – chemické názvosloví anorganických, komplexních a organických sloučenin – úpravy chemických rovnic – výpočty z chemických vzorců a rovnic – výpočty koncentrací a pH	Matematika 1. ročník vyjádření neznámé ze vzorce Mat. 3. ročník logaritmy
• sestaví model nebo zapíše strukturní vzorec i víceatomových anorganických i organických sloučenin • podle struktury vyvozuje jejich možné vlastnosti a typické reakce	Látky jejich struktura a vlastnosti – chemická vazba – typy reakcí a jejich příklady – izomerie, typy izomerů a jejich příklady	
• vyjádří rychlost chemické reakce a uvede významné faktory, které ji ovlivňují, logicky zdůvodní toto ovlivnění na vybraných reakcích, prakticky své tvrzení zhodnotí, určí význam průmyslových katalyzátorů a srovná s významem a vlastnostmi biokatalyzátorů • zhodnotí chemický děj z hlediska změny energie • zapíše termochemickou rovnici a vysvětlí ji • využívá základní termochemické zákony	Chemická kinetika – rychlost chemické reakce a její vyjádření – význam znalosti mechanismu chemické reakce pro určení rychlosti – faktory, které ovlivňují rychlost chemické reakce Termochemie – reakční teplo, entalpie, termochemické zákony	Spolupráce, soutěž, efektivní řešení problému
• popíše chemickou rovnováhu u jednodušších dějů kvalitativně i kvantitativně • zhodnotí možnosti porušení chemické rovnováhy u daného děje • odvodí postup pro výpočet pH u vybraných chemických dějů a využívá hodnotu pH k určení koncentrace kyselin a zásad • podle postavení prvků nebo skupiny prvků v periodické	Chemické rovnováhy – chemické rovnováhy, faktory ovlivňující chemickou rovnováhu, chemická rovnováha v acidobazických, srážecích, redoxních a komplexotvorných reakcích Anorganická chemie – prohloubení učiva – periodická soustava prvků, její prognostický význam,	Matematika 1. ročník úprava

soustavě prvků odvozuje jejich vlastnosti a typy sloučenin, které tvoří • zapíše názvem a vzorcem vybrané organické sloučeniny • zhodnotí chemické vlastnosti organických sloučenin • zhodnotí chemické chování základních přírodních látek • uvede význam enzymů, hormonů, vitamínů pro chemické procesy v živých organismech	charakteristika jednotlivých skupin a významných prvků **Organická chemie – prohloubení učiva** – organické sloučeniny, jejich klasifikace, typy chemických reakcí, organických sloučenin, jejich zápis rovnicemi a schématy **Biochemie - prohloubení učiva** – přírodní látky a jejich chování v živých organismech	výrazů Environmentální výchova Člověk a životní prostředí Informační a komunikační technologie

5.35 Seminář a cvičení ze zeměpisu

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 1 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Seminář obsahově vychází ze vzdělávacích oblastí Člověk a příroda a Člověk a společnost z RVP G, pokrývá, především však doplňuje a rozvíjí v této oblasti zahrnutý obor Geografie a integruje obsah části vzdělávacího oboru Geologie. Rovněž integruje tématické okruhy průřezových témat Enviromentální výchova, Multikulturní výchova a Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech z RVP G. Předmět vedle zcela specifického vzdělávacího obsahu vycházejícího z řady přírodních a sociálních věd, vzájemně propojuje znalosti a dovednosti nabývané v jiných předmětech a integruje je z hlediska prostorového. Ve 3. ročníku se zaměřuje zejména na studium krajinné sféry a jejích fyzickogeografických a socioekonomických složek, ve 4. ročníku pak na shrnutí a upevnění geografických poznatků a dovedností, získaných během studia zeměpisu, s cílem připravit žáka k vykonání profilové či státní maturitní zkoušky, popř. k vykonání přijímacích zkoušek na geografické obory VŠ.

Výuka je realizována všemi dostupnými formami, od frontálního výkladu, kdy jsou žákům vysvětleny a prezentovány potřebné informace ke zvládnutí daného tematického celku, přes skupinovou a týmovou práci až k samostatnému řešení problémů. Zařazovány jsou formy prezentací tématických okruhů samotnými žáky, samostatné práce s informacemi a skupinových projektů.

Výuka probíhá děleně (skupina ZS2) v odborné učebně zeměpisu vybavené datovým projektorem, interaktivní tabulí, DVD přehrávačem, PC s internetem, sbírkou map a atlasů. Součástí výuky jsou zeměpisné vycházky a terénní cvičení.

Výchovné vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: zadává a nabízí úlohy a referáty, při jejichž řešení nebo tvorbě žáci vyhledávají, třídí a hodnotí informace z širších informačních zdrojů jako např. map, tabulek, grafů, obrázků, knih, filmů, časopisů, internetu, denního tisku …; získané poznatky propojuje se znalostmi dalších vzdělávacích oborů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vytváří s žáky na základě pozorování, osvojených znalostí a dosavadních zkušeností předpoklady pro řešení zadávaných problémových zeměpisných témat v podobě úkolů nebo formou menších skupinových projektů; vede žáky ke kritickému a analytickému myšlení, pojmenuje podstatné lokální, regionální a globální problémy přírodní a společenské sféry, aby žáci o nich diskutovali a usilovali o vlastní řešení; na zeměpisné vycházce nebo exkurzi předkládá žákům úkoly a otázky, které propojují teoretické poznatky s praxí.

Kompetence komunikativní

Učitel: vyžaduje na žácích formulaci vlastního rozhodnutí, jasného a srozumitelného vyjádření vlastního názoru a pojmenování nejrůznějších problémů kulturního a politického prostředí a životního prostředí, vede ke vhodné argumentaci, konzultuje názory svých žáků, a vede je ke spolupráci; zvláště v debatách a skupinové práci učí žáky naslouchat partnerům, porozumět jim, vhodně reagovat.

Kompetence sociální a personální

Učitel: rozděluje pracovní úkoly ve skupinách, posiluje efektivní spolupráci a hodnotí výsledky aktivní spolupráce skupin i jednotlivců.

Kompetence občanská

Učitel: prezentuje fakta a argumenty pro utváření postojů a hodnot, které respektují rovnoprávnost všech lidí, jejich kulturní, sociální a náboženskou různorodost, odmítají xenofobii nebo rasistické názory, vyjadřují demokratické přístupy v řešení společenských problémů a vedou k toleranci; vysvětluje, objasňuje a zdůvodňuje žákům nutnost ochrany přírodního a životního prostředí; svými postoji se ztotožňuje s kulturním dědictvím českým i evropským; v politické geografii zdůrazňuje principy a přednosti demokracie oproti jiným formám vlády.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: informuje žáky o šíření moderních komunikačních, dopravních a výrobních technologií, které úzce souvisí s orientací, pohybem a pobytem v terénu, cestováním, ochranou životního prostředí; vede žáky k zapojení do různých geografických soutěží a projektů.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3., 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• zopakuje, shrne a upevní poznatky	Přírodní prostředí – Země jako vesmírné těleso – geografická kartografie	Environmentální výchova Člověk a životní prostředí

a dovednosti získané v 1. až 3. ročníku • prokazuje přehled vzájemných vztahů mezi jednotlivými složkami krajinné sféry i regiony • rozvíjí hlubší znalosti v jednotlivých tematických celcích obsahu vzdělávání • řeší složitější úlohy a problémy vyžadující vyšší úroveň a komplexnost probraného učiva • připravuje se na úspěšné zvládnutí výběrové části státní či profilové maturitní zkoušky	a topografie Fyzickogeografická sféra – systém fyzickogeografické sféry na planetární a na regionální úrovni – litosféra – atmosféra – hydrosféra – pedosféra – biosféra Sociální prostředí – světové hospodářství – zemědělství – průmysl – doprava – cestovní ruch a služby – obyvatelstvo – kulturní a politické prostředí – sídla a osídlení Životní prostředí – krajina – interakce příroda – společnost Regiony – makroregiony světa – Evropa – Česká republika – místní region	Environmentální výchova Člověk a životní prostředí Geologie (int) (geografická exkurze) Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Globalizační a rozvojové procesy Globální problémy, jejich příčiny a důsledky Žijeme v Evropě Multikulturní výchova Základní problémy sociokulturních rozdílů Environmentální výchova Životní prostředí České republiky (geografická exkurze)

5.36 Konverzace v anglickém jazyce

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výchovné a vzdělávací strategie jsou pro třídy septima, oktáva, 3.B a 4.B shodné. Vzdělávací obsah se pak pro jednotlivé ročníky liší náročností a výběrem probíraných témat.

V souladu s osnovami si předmět klade za cíl rozvíjet schopnost žáků vyjadřovat svoje myšlenky za pomoci známého jazykového materiálu, automatizovat mluvnické jevy, výslovnostní i pravopisné návyky v návaznosti na povinnou výuku. Funkční pojetí konverzace umožní žákům získat větší samostatnost a jistotu v ústním projevu, zdokonalí jejich dovednost dorozumět se v běžných každodenních situacích.

Několik témat čerpá z učiva jiných školních předmětů. Žáci se naučí pojmenovat, vyhledávat a porovnávat zeměpisné údaje, historická fakta, sdělit své tělesné údaje, příznaky nemoci aj. Nenahraditelným pomocníkem při výuce angličtiny je pravidelný kontakt s autentickým jazykem.

Výchovné a vzdělávací strategie využívají současné i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Žák analyzuje a procvičuje novou gramatiku v kontextu psaného nebo slyšeného textu a je tak veden k pochopení látky kognitivním způsobem.

Žák se orientuje v anglicko-českém a česko-anglickém slovníku a vyhledává si tak a zároveň rozšiřuje slovní zásobu. Pracuje s tištěnými i elektronickými médii (obrázky, video).

Také pracuje na projektech, při kterých využívá znalostí z jiných předmětů.

Učitel podle možností podněcuje aktivity a zadává úkoly, při kterých učí žáky vyhledat informace z různých zdrojů, zařazuje do výuky odlehčující činnosti, například hry, soutěže, hádanky, kterými tak navozuje tvůrčí a přátelskou atmosféru ve třídě. Žáci pracují na úkolech, při kterých projeví svou iniciativu, představivost, znalosti a schopnosti spolupracovat s ostatními. Učitel používá různé techniky opakovaně a pravidelně, aby si žák zvykl na jistý druh práce a učení.

Učebnice má jasnou a konsekventní strukturu s výslovným rozdělením na základní i pokročilou úroveň.

Výchovné a vzdělávací strategie využívají současné i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali, využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; učí žáky efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení; vede žáky aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi; učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k rozpoznávání problémů, objasňování jeho podstaty a rozčlenění na části; učí žáky vytvářet hypotézy, navrhovat postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému nebo ověřování hypotézy; vede žáky k uplatňování při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení vede dále žáky k využívání i myšlení tvořivého s použitím představivosti a intuice; žák pod vedením učitele kriticky interpretuje získané

poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; stejně jako žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; společně s žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky aby s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívali dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; učí své žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; vede žáky efektivně využívat moderní informační technologie; učí své žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; učí žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; učí žáky rozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Učitel: učí žáka posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, být schopen sebereflexe; vede žáky stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; učí žáky odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat; vede žáky k přizpůsobení se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat; vede žáky k aktivní spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů; vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, k zodpovědnému vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých; učí žáky rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Učitel: učí žáky zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; vede žáky aby o chodu společnosti a civilizace uvažovali z hlediska udržitelnosti života, rozhodovali se a jednali tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní prostředí ani kulturu; učí žáky promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupovat zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování; učí žáky rozšiřovat své poznání a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit, chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytovat ostatním pomoc;

učí žáky posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky, aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; učí žáky rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě, uplatňovat pro aktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace; vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit; učí žáky usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu, posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést; vede žáky chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích • porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma • identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace • vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi • odvodí význam neznámých slov na	Konverzační témata – člověk – bydlení – škola – práce – zdraví – rodina a společenský život – stravování Na dané téma žák formuluje svá jednoduchá sdělení, a pomocí modelových frází vede s partnerem situační rozhovory z každodenního života na probíraná konverzační témata, která zahrnují i tyto komunikační situace – oblast veřejná – zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní	Anglický jazyk - dále prohlubuje schopnosti rozvíjené v tomto předmětu Zeměpis - žáci se obohatí o nové poznatky o různých oblastech světa, zvláště anglicky mluvících Dějepis - žáci se seznámí a prohloubí si základní data z britské i americké historie v kontextu světových dějin Český jazyk a literatura – žáci se průběžně seznamují s významnými texty britské i americké literatury Přírodní vědy – problematika životního prostředí – environmentální výchova, Rozvíjení kritického myšlení, Ochota pomoci

základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů • využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média • formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími přiměřenému textu • přednese souvislý projev na zadané téma • sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko • popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma • vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou • adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v běžných i odborných situacích • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů • postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře • reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných	služby, oznámení, letáky – oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa – oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události – oblast osobní – rodina a její společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti; život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel – oblast osobnostní – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA Na dané téma žák formuluje svá jednoduchá i složitější sdělení, týkající se těchto faktů z reálií jednotlivých zemí – geografické zařazení a stručný popis významné události z historie, významné osobnosti, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou, kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl – v oblasti poslechu žák porozumí významu mluveného slova rodilého mluvčího, pokud tento zřetelně artikuluje	a spolupracovat - udržitelný rozvoj komunikace a kooperace, Evropská a globální dimenze vztahů mezi národy, odlišnost a podobnost kultur a národů Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznání, vzájemné respektování, Sociální rozvoj – poznávání lidí Multikulturní výchova – multikulturalita Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení Osobnostní a sociální výchova – žáci jsou seznamováni s možnostmi prožití zdravého a zodpovědného života, být aktivní součástí celé společnosti, je jim poskytována příležitost přemýšlet o svých zkušenostech a o vlastním vývoji. U žáků je rozvíjena sebeúcta, sebedůvěra a schopnost přebírat zodpovědnost za své jednání v různých životních situacích, při sebevzdělávání a při práci. Učí se rozumět hodnotě mezilidských vztahů a respektovat názory, potřeby a práva ostatních

výrazů a frazeologických obratů		

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích • porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma • identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace • vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné, konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů • využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média • formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími přiměřenému textu • přednese souvislý projev na zadané téma • sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko • popíše své okolí, své zájmy	Konverzační témata – nákupy a služby – cestování a turistika – kultura – sport – příroda – věda a technika – stát a společnost Na dané téma vypráví své zážitky, názory i dojmy, reaguje na různá i složitější sdělení a pomocí modelových frází vede s partnerem situační rozhovory z každodenního života na probíraná i speciální konverzační témata, která zahrnují i tyto komunikační situace – oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky – oblast pracovní – obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty – oblast vzdělávací – výuka, domácí úkoly, diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky – oblast osobní - okolní krajina; jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy	Anglický jazyk - dále prohlubuje schopnosti rozvíjené v tomto předmětu Zeměpis - žáci se obohatí o nové poznatky o různých oblastech světa, zvláště anglicky mluvících Dějepis - žáci se seznámí a prohloubí si základní data z britské i americké historie v kontextu světových dějin Český jazyk a literatura – žáci se průběžně seznamují s významnými texty britské i americké literatury Přírodní vědy – problematika životního prostředí – environmentální výchova Rozvíjení kritického myšlení, ochota pomoci a spolupracovat. Evropská a globální dimenze vztahů mezi národy, odlišnost a podobnost kultur a národů. Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznání, vzájemné respektování, Sociální rozvoj – poznávání lidí Multikulturní výchova – multikulturalita Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

a činnosti s nimi související • využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma • vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou • adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v běžných i odborných situacích • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů • čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce • postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře • reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů	– oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA Na dané téma vypráví své zážitky, názory i dojmy, reaguje na různá i složitější sdělení, týkající se těchto faktů z reálií jednotlivých zemí – geografické zařazení a stručný popis významné události z historie, významné osobnosti, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou, kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl – v oblasti poslechu žák se již velmi dobře orientuje a porozumí významu mluveného slova rodilého mluvčího, pokud tento zřetelně artikuluje. Z méně srozumitelného poslechu odhadne význam.	Multikulturní výchova

5.37 Konverzace v německém jazyce

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět konverzace v německém jazyce pokrývá vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace a vychází ze vzdělávacího obsahu oboru Další cizí jazyk. V rámci předmětu je věnována pozornost dílčím aspektům všech průřezových témat, zejména však tematickému okruhu Vztah k multilingvní kulturní situaci a ke spolupráci mezi lidmi z různého kulturního prostředí průřezového tématu Multikulturní výchova v RVP G.

Obsahem předmětu je výuka německé konverzace ve 3. a 4. ročníku čtyřletého gymnázia a v septimě a v oktávě.

Výchovné v vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupů ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali; vede žáky k hledání souvislostí jak u jazykových struktur, tak u slovní zásoby; tam, kde je to možné, využívá srovnání s jinými jazyky; zadává takové úkoly, v jejichž rámci žáci samostatně vyhledávají a zpracovávají informace z cizojazyčných textů; zdůrazňuje, že součástí hodin i domácí přípravy je práce se slovníky, referenčními příručkami, multimediálním jazykovým softwarem a internetem; vede žáky k důvěře ve své jazykové schopnosti a návyky nutné k samostatné práci s jazykem získávají žáci extenzivní četbou německých textů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů i k jejich různým řešením; využívá příležitosti demonstrovat komplexní charakter jazyka a vede žáky k jeho respektování; neustálou prací s texty, kterým žáci ne vždy beze zbytku rozumějí, se žáci učí zacházet s nekompletními informacemi; vede je k nutnosti domýšlení, hledání souvislostí a smyslu; simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (psaní dopisů na různá témata, rozhovory v různých kontextech, poslech neznámých mluvčích atd.); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu a komplexnějšího charakteru (např. zpracování informací z cizojazyčné literatury a prezentace výsledků před třídou); v rámci konverzace na různá témata vede žáky k zřetelné argumentaci při vyjadřování názorů.

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvíjí komunikativní kompetence obsažené v samé podstatě předmětu; dovednosti spojené s čtením, poslechem, mluvením a psaním rozvíjí učitel u žáků standardními metodami výuky cizího jazyka; vede žáka ke komunikaci s rodilými mluvčími a německy mluvícími cizinci, žáci dostávají příležitost v rámci výměn a poznávacích zájezdů; v rámci konverzace kultivuje u žáka schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení, stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti; při práci s jazykovým materiálem vede žáka k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností.

Kompetence sociální a personální

Učitel: párovým a skupinovým řešením úkolů v hodinách u žáka rozvíjí jeho schopnosti spolupracovat; rozvíjí u žáka specifickým charakterem učení jazyka schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli.

Kompetence občanská

Učitel: v rámci konverzace vede žáka k tomu, aby vyjádřil svůj názor, aby zaujal stanovisko k problémům společenským, sociálním i kulturním; vede se žákem debaty a diskuse na aktuální témata, během nichž žák obhajuje své názory; při pobytech v německy mluvících zemích vybízí žáka k pozitivnímu vnímání jiných kulturních, duševních a etických hodnot.

Kompetence pracovní

Učitel: vede žáka k tomu, aby získané vědomosti uměl využít ve svém budoucím povolání; vede žáka k zodpovědnému přístupu při plnění svých povinností, k dodržování stanovených pravidel a závazků.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3., 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Produktivní řečové dovednosti (ústní a písemný projev) • formuluje svůj názor ústně i písemně na jednoduché, běžné téma srozumitelně, gramaticky správně a stručně • sestaví ústně i písemně souvislý text na jednoduché téma jako lineární sled myšlenek • logicky a jasně strukturuje písemný projev, formální i neformální text na běžné téma • využívá překladové slovníky při zpracování písemného projevu na méně běžné téma **Interaktivní řečové dovednosti** (střídání receptivních a produktivních dovedností) • reaguje adekvátně a gramaticky správně v běžných situacích, užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů • komunikuje plynule a foneticky správně a používá osvojené gramatické prostředky	**Témata** – Meine Lektüre, mein beliebter deutschsprachiger Autor – Berlin – Im Restaurant, wie isst man in Deutschland uns bei uns – Unser Haus, unsere Wohnung, wie möchte ich einmal wohnen – Mein Studium, unsere Schule, meine Zukunftspläne – Meine Beziehung zum Sport, die Olympischen Spiele – Unser Land – J. W. Goethe und Friedrich Schiller - Leben und Werk – Kulturelles Leben bei uns, meine kulturellen Interessen – Umweltschutz – Mein Lebenslauf, unsere Familie – Republik Österreich – Fernsehen und Film – Sehenswürdigkeiten unserer Republik – Reisen bildet, meine schönste Reise – Bundesrepublik Deutschland – Schweizerische Eidgenossenschaft – Einkäufe und Dienstleistungen – W. A. Mozart, die österreichische und deutsche klassische Musik – Meine Ferien, wie möchte ich meine letzten Ferien	Literatura Zeměpis, dějepis Multikulturní výchova Osobnostní a sociální výchova Zeměpis Literatura Environmentální výchova Zeměpis, dějepis Zeměpis Osobnostní a sociální výchova Zeměpis, dějepis Zeměpis, dějepis Multikulturní výchova

	verbringen – Prag - die Hauptstadt der Tschechischen Republik – Verkehr und Verkehrsmittel, Autounfälle – Meine Hobbys, mein Tagesregime – Meine Erkrankung, beim Arzt – Unsere Stadt und ihre Umgebung	Dějepis Osobnostní a sociální výchova Dějepis

5.38 Konverzace ve francouzském jazyce

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 2 – 2

Charakteristika vzdělávacího oboru

Vyučovací předmět seminář ve francouzském jazyce vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a vznikl rozpracováním obsahu vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace z RVP G. Předmět vede žáky k prohloubení si znalosti francouzského jazyka a reálií frankofonních zemí na úrovni jazykové kompetence B1 v rámci Evropského rámce jazyků. Předmět bude otevřen pro žáky, kteří si zvolí francouzský jazyk za maturitní předmět.

Výchovné a vzdělávací strategie

Na čtyřletých gymnáziích a vyšším stupni víceletých gymnázií učitelé usilují o další rozvíjení klíčových kompetencí, kterými jsou kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence k podnikavosti.

Kompetence k učení

Učitel: ve výuce prezentuje různé způsoby přístupu ke studiu jazyka a žáky vede k tomu, aby je využívali (inscenační postup, simulace reálných životních situací, kombinační úkoly); vede žáky ke kritickému přístupu ke zdrojům informací (získaných např. z Internetu, z časopisů či rozhlasových a audiovizuálních nahrávek) a zadává jim takové úkoly, v jejichž rámci tyto informace samostatně vyhledávají, zpracovávají a využívají při studiu; vede žáky k tomu, aby si své učení sami plánovali a organizovali, zdůrazňuje nutnost učit se jazyk pravidelně a po menších celcích a tyto v určitém časovém úseku opakovat.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: poskytuje žákům prostor k samostatnému řešení jazykových problémů; prací s texty, kterým ne vždy beze zbytku rozumějí, učí žáky zacházet s nekompletními informacemi; jsou nuceni domýšlet a hledat souvislosti; ve výuce simuluje modelové situace, se kterými se žáci mohou setkat v praktickém životě (žáci komentují názory spolužáků, obhajují svůj názor, písemně zpracovávají různá témata a vedou rozhovory v různých kontextech); vede postupně žáky k řešení prací většího rozsahu

a komplexnějšího charakteru (např. zpracovávají informace z cizojazyčných textů a prezentují výsledky před třídou, zpracovávají referáty z literárních děl apod.).

Kompetence komunikativní

Učitel: rozvoj komunikativní kompetence je obsažen v samé podstatě předmětu; rozvíjí čtení, poslech, mluvení a psaní a porozumění grafickému vyjádření informací různého typu (např. piktogramy, grafy); v rámci konverzace kultivuje u žáků schopnost vyjádření vlastního názoru a jeho obhájení (rozhovor, diskuse), stejně tak jako umění naslouchat názorům druhých a tolerovat odlišnosti; při práci s jazykovým materiálem vede žáky k přesnosti, k identifikaci podstatných informací a rozvíjení jejich interpretačních schopností, a to i v rámci odborného jazyka (např. gramatická terminologie); učí žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně a přiměřeně tomu, komu, co a jakým způsobem chtějí sdělit a v jaké jsou situaci (např. úřední či soukromá korespondence, písemné a ústní pozvání na nějakou akci apod.).

Kompetence sociální a personální

Učitel: zadává párové a skupinové řešení úkolů v hodinách, čímž žáci rozvíjejí své schopnosti spolupracovat (vzájemná úcta, tolerance a empatie); začleňuje žáky do skupin napříč ročníkem, flexibilita tohoto členění poskytuje žákům možnost setkávání a spolupráce s různými lidmi, ale i rozhodování na základě vlastního úsudku a odolávání tlakům učitele či spolužáků, toto pomáhá čelit pozdějšímu společenskému i mediálnímu tlaku (např. konverzace v cizím jazyce); specifický charakter učení jazyka rozvíjí u žáků schopnost soustavné práce s dlouhodobými cíli; vede žáky k aktivní spolupráci při stanovování a dosahování těchto cílů.

Kompetence občanská

Učitel: vede žáky k porozumění občanské společnosti i rozdílů mezi společností v naší zemi a ve Francii tak, aby si žáci uvědomovali podobnosti i odlišnosti demokratického zřízení, i postavení občana ve společnosti.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Poslech • žák porozumí běžné rozhlasové relaci, konverzaci v jazyce na každodenní témata Čtení • čte s porozuměním jednoduché neupravené literární texty, poradí si s obsahem novinových článků Ústní, písemný projev	Mluvnice – procvičování a prohlubování všech v hodinách francouzského jazyka pobraných gramatických jevů Slovní zásoba a témata – problémy současného světa - environmentální	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace PT: Výchova k myšlení

• domluví se o běžných záležitostech každodenního života • vypráví o sobě, svém městě, státu, a faktech s tím souvisejících • napíše text většiny žánrů, od dopisu přes vlastní životopis, vyprávění, či jednoduchou úvahu Interaktivní dovednosti • vyjádří svůj názor, své postoje • reaguje na mluvené slovo a komunikovat v jazyce na jednodušší úrovni	problematika, sociální problémy, terorismus – francouzská a česká kuchyně – rozdíly ve stravování, národní pokrmy – rodinný život, struktura obyvatelstva, jednočlenná domácnost – svět studia, vzdělání – zdraví a nemoci, lékařství – sporty a rekreační aktivity ve Francii a u nás – počasí, roční období, klima – cestování, dopravní prostředky – volný čas a nakládání s ním, prázdniny	v evropských a globálních souvislostech T: Multikulturní výchova: sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí PT: Mediální výchova MP: Zeměpis, dějepis

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
Poslech • dobře rozumí mediálním projevům, rozumí jazyku na standardní úrovni Čtení • čte s porozuměním běžné literární texty, novinové články • porozumí podávaným informacím a nakládá s nimi dle potřeby Ústní, písemný projev • dohovoří se v běžných jazykových situacích, vyjádří se k některým abstraktním tématům, jako např. rozdíly v kultuře, literární či jiná umělecká tvorba, atp. • napíše text rozličného druhu, poradí si s recenzí filmového představení či knihy, popíše děj i předmět, osobu, vypráví plynule o událostech	Gramatika – procvičování a prohlubování si gramatických jevů nabytých při hodinách francouzského jazyka Slovní zásoba, témata – Paříž – Francie – Česká republika – frankofonní země s důrazem na jednu oblast dle vlastního výběru – svátky a tradice ve Francii a u nás – francouzská literatura - stručný přehled – můj oblíbený francouzský literární autor a jeho díla – umělci a umění ve Francii - hudba, výtvarné a užité umění, film – francouzština a její vývoj, základní mezníky francouzské historie	PT: Osobnostní a sociální výchova poznávání a rozvoj vlastní osobnosti, seberegulace, organizační dovednosti a efektivní řešení problémů, sociální komunikace PT: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech T: Multikulturní výchova: sociokulturní rozdíly, spolupráce, respektování specifických rysů jazyka PT: Environmentální výchova Člověk a životní prostředí PT: Mediální výchova MP: Zeměpis, dějepis

5.39 Konverzace v ruském jazyce

Celkový počet hodin: 0 – 0 – 2 – 2

Charakteristika vyučovacího předmětu

Po stránce metodické a obsahové učivo navazuje na učebnice ruského jazyka, průběžné opakování a shrnování látky se zaměřením na jevy obtížnější, které činily žákům problémy. Dále uvádění a procvičování nových jazykových jevů, rozvíjení receptivních a produktivních řečových dovedností.

Výchovné a vzdělávací strategie jsou pro třídy septima, oktáva, 3. B a 4. B shodné. Vzdělávací obsah se pak pro jednotlivé ročníky liší náročností a výběrem probíraných témat.

V konverzaci je třeba zaměřit se především na komunikativní stránku výuky, dávat důraz na uplatnění současné ruštiny, na reálie, brát na zřetel příbuznost češtiny s ruštinou, diferencovat nácvik jazykových jevů podle míry obtížnosti.

Komunikace už není chápána jako prosté sdělování a přijímání informací, ale jako mnohostranná forma mezilidských kontaktů v souladu s řečovou etiketou, která odpovídá dané komunikativní situaci.

Nácvik komunikativních dovedností vychází z daných rozsáhlejších a stylisticky odlišných textů – texty publicistické, odborné, umělecké. Komunikace – kombinace dialogu, monologu, tlumočení textů.

Důležitý je nácvik poslechu a čtení s porozuměním, dále ústní a písemný projev se snažit realizovat na pokročilejší úrovni rodilého mluvčího, čemuž by měla posloužit daná konverzační témata.

Výchovné a vzdělávací strategie využívají současné i tradiční metody výuky. Zahrnují především formy práce podporující rozvoj učení, projektovou práci, řešení problémů, interakci, vnímání souvislostí a získávání správných pracovních a učebních návyků. Jejich prostřednictvím jsou utvářeny a rozvíjeny následující klíčové kompetence:

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

Učitel: vede žáky aby si své učení a pracovní činnost sami plánovali a organizovali, využívali je jako prostředku pro seberealizaci a osobní rozvoj; učí žáky efektivně využívat různé strategie učení k získání a zpracování poznatků a informací, hledat a rozvíjet účinné postupy ve svém učení, reflektovat proces vlastního učení a myšlení; vede žáky aby kriticky přistupovali ke zdrojům informací, informace tvořivě zpracovávali a využívali při svém studiu a praxi; učí žáky kriticky hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a práce, přijímat ocenění, radu i kritiku ze strany druhých, z vlastních úspěchů i chyb čerpat poučení pro další práci.

Kompetence k řešení problémů

Učitel: vede žáky k rozpoznávání problémů, objasňování jeho podstaty a rozčlenění na části; učí žáky vytvářet hypotézy, navrhovat postupné kroky, zvažovat využití různých postupů při řešení problému

nebo ověřování hypotézy; vede žáky k uplatňování při řešení problémů vhodné metody a dříve získané vědomosti a dovednosti, kromě analytického a kritického myšlení vede dále žáky k využívání i myšlení tvořivého s použitím představivosti a intuice; žák pod vedením učitele kriticky interpretuje získané poznatky a zjištění a ověřuje je, pro své tvrzení nachází argumenty a důkazy, formuluje a obhajuje podložené závěry; stejně jako žák je otevřený k využití různých postupů při řešení problémů, nahlíží problém z různých stran; společně s žákem zvažuje možné klady a zápory jednotlivých variant řešení, včetně posouzení jejich rizik a důsledků.

Kompetence komunikativní

Učitel: vede žáky aby s ohledem na situaci a účastníky komunikace efektivně využívali dostupné prostředky komunikace, verbální i neverbální, včetně symbolických a grafických vyjádření informací různého typu; učí své žáky používat s porozuměním odborný jazyk a symbolická a grafická vyjádření informací různého typu; vede žáky efektivně využívat moderní informační technologie; učí své žáky vyjadřovat se v mluvených i psaných projevech jasně, srozumitelně a přiměřeně tomu, komu, co a jak chce sdělit, s jakým záměrem a v jaké situaci komunikuje; být citlivý k míře zkušeností a znalostí a k možným pocitům partnerů v komunikaci; učí žáky prezentovat vhodným způsobem svou práci i sám sebe před známým i neznámým publikem; učí žáky rozumět sdělením různého typu v různých komunikačních situacích, správně interpretovat přijímaná sdělení a věcně argumentovat; v nejasných nebo sporných komunikačních situacích pomáhá dosáhnout porozumění.

Kompetence sociální a personální

Učitel: učí žáka posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti, být schopen sebereflexe; vede žáky stanovovat si cíle a priority s ohledem na své osobní schopnosti, zájmovou orientaci i životní podmínky; učí žáky odhadovat důsledky vlastního jednání a chování v nejrůznějších situacích, své jednání a chování podle toho korigovat; vede žáky k přizpůsobení se měnícím se životním a pracovním podmínkám a podle svých schopností a možností je aktivně a tvořivě ovlivňovat; vede žáky k aktivní spolupracuje při stanovování a dosahování společných cílů; vede žáky k vytváření a udržování hodnotných mezilidských vztahů založených na vzájemné úctě, toleranci a empatii, k zodpovědnému vztah k vlastnímu zdraví a k zdraví druhých; učí žáky rozhodovat se na základě vlastního úsudku, odolávat společenským i mediálním tlakům.

Kompetence občanská

Učitel: učí žáky zvažovat vztahy mezi svými zájmy osobními, zájmy širší skupiny, do níž patří, a zájmy veřejnými, rozhodovat se a jednat vyváženě, respektovat různorodost hodnot, názorů, postojů a schopností ostatních lidí; vede žáky aby o chodu společnosti a civilizace uvažovali z hlediska udržitelnosti života, rozhodovali se a jednali tak, aby neohrožovali a nepoškozovali přírodu a životní prostředí ani kulturu; učí žáky promýšlet souvislosti mezi svými právy, povinnostmi a zodpovědností; k plnění svých povinností přistupovat zodpovědně a tvořivě, hájit svá práva i práva jiných, vystupovat proti jejich potlačování a spoluvytvářet podmínky pro jejich naplňování; učí žáky rozšiřovat své poznání

a chápání kulturních a duchovních hodnot, spoluvytvářet je a chránit, chovat se informovaně a zodpovědně v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví, poskytovat ostatním pomoc; učí žáky posuzovat události a vývoj veřejného života, sledovat, co se děje v jeho bydlišti a okolí, zaujímat a obhajovat informovaná stanoviska a jednat k obecnému prospěchu podle nejlepšího svědomí.

Kompetence k podnikavosti

Učitel: vede žáky aby cílevědomě, zodpovědně a s ohledem na své potřeby, osobní předpoklady a možnosti se rozhodovali o dalším vzdělávání a budoucím profesním zaměření; učí žáky rozvíjet svůj osobní i odborný potenciál, rozpoznávat a využívat příležitosti pro svůj rozvoj v osobním a profesním životě, uplatňovat pro aktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítat a podporovat inovace; vede žáky k získávání a kritickému vyhodnocování informace o vzdělávacích a pracovních příležitostech, k využívání dostupných zdrojů a informací při plánování a realizaci aktivit; učí žáky usilovat o dosažení stanovených cílů, průběžně revidovat a kriticky hodnotit dosažené výsledky, korigovat další činnost s ohledem na stanovený cíl; dokončovat zahájené aktivity, motivovat se k dosahování úspěchu, posuzovat a kriticky hodnotit rizika související s rozhodováním v reálných životních situacích a v případě nezbytnosti být připraven tato rizika nést; vede žáky chápat podstatu a principy podnikání, zvažovat jeho možná rizika, vyhledávat a kriticky posuzovat příležitosti k uskutečnění podnikatelského záměru s ohledem na své předpoklady, realitu tržního prostředí a další faktory.

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání

Ročník: 3., 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata, MP vztahy
• porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického ústního projevu složitějšího obsahu na aktuální téma, postihne jeho hlavní a doplňující informace • rozliší v mluveném projevu jednotlivé mluvčí, identifikuje různý styl, citové zabarvení, názory a stanoviska jednotlivých mluvčích • porozumí hlavním bodům a myšlenkám autentického čteného textu či písemného projevu složitějšího obsahu na aktuální téma • identifikuje strukturu textu a rozliší hlavní a doplňující informace • vyhledá a shromáždí informace z různých textů na méně běžné,	Konverzační témata – životopis – moje rodina – můj den, mé zájmy – škola, vzdělávací systém u nás i v Rusku – cestování, příroda, doprava – sport a já – ruská, česká kuchyně – obchody, nákupy – životní styl – zdraví, oblékání, móda – svátky, tradice v Rusku, v ČR – ruské malířství, hudba, divadlo – SNG – Moskva, Petrohrad, Praha – ČR	Ruský jazyk - dále prohlubuje schopnosti rozvíjené v tomto předmětu Zeměpis - žáci se obohatí o nové poznatky o různých oblastech světa, zvláště rusky mluvících Dějepis - žáci se seznámí a prohloubí si základní data z ruské historie v kontextu světových dějin Český jazyk a literatura – žáci se průběžně seznamují s významnými texty ruské klasické literatury Přírodní vědy – problematika životního prostředí- – enviromentální

konkrétní téma a pracuje se získanými informacemi • odvodí význam neznámých slov na základě již osvojené slovní zásoby, kontextu, znalosti tvorby slov a internacionalismů • využívá různé druhy slovníků, informativní literaturu, encyklopedie a média • formuluje svůj názor srozumitelně, gramaticky správně, spontánně a plynule • volně a srozumitelně reprodukuje přečtený nebo vyslechnutý autentický text se slovní zásobou a jazykovými strukturami odpovídajícími přiměřenému textu • přednese souvislý projev na zadané téma • sestaví souvislý text na širokou škálu témat a vyjádří své stanovisko • popíše své okolí, své zájmy a činnosti s nimi související • využívá výkladové a odborné slovníky při zpracování písemného projevu na neznámé téma • vyjádří a obhájí své myšlenky, názory a stanoviska vhodnou písemnou i ústní formou • adekvátně a gramaticky správně okomentuje a prodiskutuje odlišné názory různých faktografických i imaginativních textů • komunikuje plynule a foneticky správně na témata abstraktní i konkrétní v běžných i odborných situacích • při setkání s rodilými mluvčími zahájí, vede a zakončí dialog a zapojí se do živé diskuse na různá témata týkající se odbornějších zájmů • čte s porozuměním literaturu ve studovaném jazyce	– významné osobnosti ruské historie, vědy, kultury – spisovatelé 20. století – naše město – ruská klasická literatura – formulování jednoduchých i složitějších sdělení – vedení s partnerem situačních rozhovorů z každodenního života na probíraná konverzační témata, zahrnující i tyto komunikační situace – oblast veřejná – služby, obchody, nákupní střediska, trhy, zboží, nálepky a obaly, veřejná doprava, jízdní řády, lístky, pokuty, divadlo, kino, programy, zábavní podniky, restaurace, jídelníčky, hotely, formuláře, běžné události, zdravotní služby, oznámení, letáky – oblast pracovní – zaměstnání, běžné profese, běžné podniky, běžné vybavení pracoviště, obchodní administrativa, obchodní dopis, nákup a prodej, jednoduchý návod a popis práce, orientační značení, jednoduché recepty – oblast vzdělávací – škola, učebny, školní prostory, učitelé, pomocný personál, vybavení školy, méně běžné školní pomůcky, významné školní dny a události, výuka, domácí úkoly, diskuse, video-texty, texty na obrazovce počítače, slovníky, příručky – oblast osobní – rodina a její	výchova, Rozvíjení kritického myšlení, Ochota pomoci a spolupracovat - udržitelný rozvoj komunikace a kooperace Evropská a globální dimenze vztahů mezi národy, odlišnost a podobnost kultur a národů Osobnostní rozvoj – rozvoj schopnosti poznání, vzájemné respektování, osobnostní předpoklady výhodné a nevýhodné pro spolupráci, soutěžení, konkurenci ap. Sociální rozvoj – poznávání lidí Multikulturní výchova – multikulturalita, prostředky rozvíjení jazykové kompetence pro kontakty a spolupráci s příslušníky jiných etnik Mediální výchova – tvorba mediálního sdělení

• postihne zápletku i sled událostí ve filmu či hře • reaguje spontánně a gramaticky správně v složitějších, méně běžných situacích užitím vhodných výrazů a frazeologických obratů	společenské vztahy, přátelé, příbuzní, vybavení domácnosti; život mimo domov: kolej, hotel, domov přátel, okolní krajina; jednoduché vybavení pro sport a zábavu, život na venkově a ve městě, dovolená, svátky, osobní dopisy – oblast osobnostní – koníčky, zájmy, názory a postoje k blízkému okolí – oblast společenská – příroda, životní prostředí, kultura, tradice, sport, média REÁLIE ZEMÍ STUDOVANÉHO JAZYKA – na dané téma žák formulujet svá jednoduchá i složitější sdělení, týkající se těchto faktů z reálií jednotlivých zemí – geografické zařazení a stručný popis, významné události z historie, významné osobnosti, životní styl a tradice v porovnání s Českou republikou, kultura, umění a sport, některé známé osobnosti a jejich úspěchy, ukázky významných literárních děl – v oblasti poslechu žák porozumí významu mluveného slova rodilého mluvčího, pokud tento zřetelně artikuluje	

6 Hodnocení žáků

6.1 Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a chování žáků vychází ze zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů a z vyhlášky č. 13/2005 Sb., o středním vzdělávání ve znění pozdějších předpisů a z podmínek školy. Tato pravidla jsou součástí školního řádu, který každoročně schvaluje školská rada a který je pravidelně aktualizován. Současné znění je přístupné na www.gvi.cz.

Zásady hodnocení

Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení. Za první pololetí se žákovi vydává místo vysvědčení výpis z vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka je na vysvědčení vyjádřeno klasifikací.

Třídní učitelé a výchovní poradci prokazatelně seznamují učitele s doporučením pedagogicko-psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

Učitelé jsou povinni aktualizovat průběžnou klasifikaci v elektronické evidenci 1x za 14 dní. Žáci a zákonní zástupci žáků mají možnost přístupu k průběžné klasifikaci prostřednictvím webových stránek školy www.gvi.cz pod přiděleným kódem.

Na konci klasifikačního období v termínu, který určí ředitelka školy, nejpozději 24 hodin před jednáním pedagogické rady zapíší učitelé výsledky hodnocení do elektronické evidence žáků a nesou odpovědnost za zapsané známky. Třídní učitelé zapisují hodnocení chování a další potřebné údaje.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do konce června. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí. Není-li žák hodnocen z povinného předmětu vyučovaného pouze v prvním pololetí ani v náhradním termínu, neprospěl.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.

Žák, který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů, nebo žák, který neprospěl na konci prvního pololetí nejvýše ze 2 povinných předmětů vyučovaných pouze v prvním pololetí, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy. Opravné zkoušky jsou komisionální.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby náhradního termínu opravné zkoušky navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník.

Má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad Kraje Vysočina. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad Kraje Vysočina nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu Kraje Vysočina.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu výchovného zaměření ředitelka školy, krajský úřad Kraje Vysočina, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitelka školy nebo krajský úřad Kraje Vysočina výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu Kraje Vysočina.

Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a který na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti. O opakování žádá písemně zletilý žák nebo zákonný zástupce žáka. Součástí žádosti zákonného zástupce nezletilého žáka je souhlas žáka; žák, který plní povinnou školní docházku, v těchto případech opakuje ročník vždy.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí příslušného ročníku prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů, z nichž se žák nehodnotí.

Vyučující důsledně uplatňuje pedagogický takt a přiměřenou náročnost vzhledem k věkovým zvláštnostem žáka.

Na začátku klasifikačního období učitel prokazatelně seznámí žáky s podmínkami klasifikace v daném předmětu (počet známek, absence). Každý žák musí být v klasifikačním období hodnocen v jednohodinovém předmětu nejméně dvakrát, jinak třikrát. Tento počet hodnocení však nemusí být postačující pro celkovou klasifikaci žáka. Pokud je to možné, využívá vyučující různé formy ověřování vědomostí a dovedností žáka. V případě absence žáka, která přesáhne 20 % odučených hodin v daném předmětu, může vyučující žáka za pololetí v řádném termínu neklasifikovat.

Jedním ze základních předpokladů hodnocení žáka za 1. a 2. pololetí je absolvování všech písemných zkoušek stanovených v učebních osnovách jednotlivých předmětů.

Vyučující je povinen vést úplnou evidenci o každé klasifikaci žáka tak, aby mohl doložit správnost celkové klasifikace žáka.

Písemné a grafické projevy žáka uložené učební osnovou daného předmětu ukládá vyučující po celou dobu studia žáka. Ostatní písemné práce a grafické projevy žáka ukládá po dobu školního roku.

Zkoušení je prováděno před kolektivem třídy, pokud to není možné pak v přítomnosti dalšího učitele nebo žáka. Výjimku tvoří komisionální zkouška.

Vyučující oznamuje výsledek každé klasifikace, při ústním zkoušení okamžitě, při písemném zkoušení, které trvá méně než 25 minut, do 2 týdnů, jinak do 3 týdnů.

Vyučující je povinen každou klasifikaci zdůvodnit s poukazem na klady a nedostatky hodnoceného výkonu. U písemných a grafických zkoušek umožní vyučující žákovi prohlédnout si opravenou práci.

Doba ústního individuálního zkoušení nesmí přesáhnout 15 minut. Maximální rozsah jedné písemné práce nesmí být delší než 1 vyučovací hodinu, pokud učební osnova daného předmětu nestanoví jinak.

Písemná práce v rozsahu přesahujícím 25 minut může být zadána v jednom dni pouze jedna. Vyučující konání takové písemné práce předem oznámí žákům.

Klasifikační stupeň prospěchu na konci každého pololetí nemusí odpovídat aritmetickému průměru dosaženého hodnocení. Vyučující je však povinen klasifikaci žákovi objektivně zdůvodnit.

Praktickou maturitní práci z odborných předmětů (profilová část maturitní zkoušky SOŠ) vyučující opraví tak, aby mohl s výsledkem klasifikace seznámit žáky nejpozději před zahájením ústní maturitní zkoušky. Pokud se zkouška skládá z více částí, vykoná žák zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.

Maturitní zkouška se skládá ze společné a profilové části. Žák získá střední vzdělání s maturitní zkouškou, jestliže úspěšně vykoná obě části zkoušky. Nabídku povinných a nepovinných zkoušek v profilové části maturitní zkoušky podle rámcového a školního vzdělávacího programu zveřejní ředitelka školy nejpozději 7 měsíců před konáním první zkoušky profilové části maturitní zkoušky. Maturitní zkoušky se řídí dle platné legislativy.

Písemnou práci z odborných předmětů při závěrečné zkoušce vyučující opraví tak, aby mohl s výsledkem klasifikace seznámit žáka nejpozději před zahájením ústní závěrečné zkoušky. Hodnocení písemné zkoušky vychází z kritérií Jednotného zadání závěrečné zkoušky.

Praktickou práci z odborného výcviku při závěrečné zkoušce vyučující opraví tak, aby mohl s výsledkem klasifikace seznámit žáka nejpozději před zahájením ústní závěrečné zkoušky. Hodnocení praktické zkoušky vychází z kritérií Jednotného zadání závěrečné zkoušky.

Závěrečná zkouška se skládá v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje středního vzdělání s výučním listem z písemné zkoušky, praktické zkoušky z odborného výcviku a z ústní zkoušky. Hodnocení ústní zkoušky vychází z kritérií Jednotného zadání závěrečné zkoušky. Žák vykoná závěrečnou zkoušku úspěšně, pokud

úspěšně vykoná všechny zkoušky. Celkové hodnocení závěrečné zkoušky vychází z kritérií Jednotného zadání závěrečné zkoušky. Závěrečné zkoušky se řídí platnou legislativou.

Žák má právo nahlédnout do všech materiálů týkajících se jeho osoby, které mají význam pro rozhodnutí o výsledku závěrečné nebo maturitní zkoušky.

Pochybnosti o správnosti hodnocení

Každý, kdo konal

a) závěrečnou zkoušku,

b) maturitní zkoušku, kromě dílčí zkoušky společné části konané formou didaktického testu, anebo byl z konání těchto zkoušek vyloučen, může písemně požádat krajský úřad Kraje Vysočina o přezkoumání průběhu a výsledku této zkoušky nebo rozhodnutí o vyloučení. Postupuje se dle platné legislativy.

Každý, kdo konal zkoušku společné části maturitní zkoušky konanou formou didaktického testu, nebo byl z konání této zkoušky vyloučen, může písemně požádat MŠMT o přezkoumání výsledku této zkoušky nebo přezkoumání rozhodnutí o vyloučení ze zkoušky. Postupuje se dle platné legislativy.

Komisionální zkouška

Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

a) koná-li opravné zkoušky,

b) požádá-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka o jeho komisionální přezkoušení z důvodů pochybností o správnosti hodnocení.

Uvolnění z vyučování

Ředitelka školy může ze závažných důvodů, zejména zdravotních, uvolnit žáka na žádost zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; žáka se zdravotním postižením může také uvolnit z provádění určitých činností, popřípadě rozhodnout, že tento žák nebude v některých předmětech hodnocen. Žák nemůže být uvolněn z předmětu rozhodujícího pro odborné zaměření absolventa. V předmětu tělesná výchova ředitelka školy uvolní žáka na základě každoročního posudku registrujícího lékaře. Žák není z předmětu, z něhož byl zcela uvolněn, hodnocen.

Zástupkyně ředitelky školy pro vzdělání určí způsob zaměstnání žáka v době vyučování předmětu, ze kterého byl uvolněn. Je-li předmět zařazen na první nebo poslední vyučovací hodinu, může ředitelka školy na základě žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka uvolnit žáka na dobu vyučování tohoto předmětu zcela.

Předávání informací o prospěchu a chování žáka zákonným zástupcům žáka

Informace jsou předávány 4x ročně:

a) v 1. čtvrtletí – schůzka třídních učitelů s rodiči (listopad)

b) ve 2. čtvrtletí – pololetní výpis z vysvědčení. V případě, že je žák neklasifikován, obsahuje výpis termíny dodatečné klasifikace.

c) ve 3. čtvrtletí – schůzky třídních učitelů s rodiči (duben)

d) ve 4. čtvrtletí – vysvědčení. V případě, že je žák nehodnocen/neprospěl, obdrží vysvědčení s termíny dodatečné klasifikace/komisionálních zkoušek.

V případě udělení odměn a trestů informuje ředitelka školy, třídní učitel nebo učitel odborného výcviku zákonné zástupce neprodleně.

Rodičům, kteří se třídní schůzky nezúčastní, zašle třídní učitel poštou písemnou informaci o prospěchu a chování žáka jen v případech hodných zřetele (špatný prospěch, neplnění úkolů, velká absence, hrozba neklasifikování apod.).

Zákonní zástupci žáka mohou obdržet informace o prospěchu a chování žáka i mimo výše uvedené termíny po předchozí domluvě s vyučujícím nebo dálkovým způsobem prostřednictvím webových stránek školy.

Kritéria stupňů prospěchu ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného působení

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní a samostatný. Pracuje tvořivě, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Jeho projev je působivý a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. O vyučovaný předmět projevuje trvalý zájem.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech většinou aktivní, převážně samostatný. Pracuje většinou tvořivě a využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Jeho projev je většinou působivý a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje převážně tvořivě. O vyučovaný předmět projevuje zájem.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je méně působivý, dopouští se v něm chyb. Chyby dovede s pomocí učitele opravit. O vyučovaný předmět projevuje občasný zájem.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a nesamostatný. Jeho projev je velmi málo působivý. Úkoly řeší s častými chybami. Chyby dovede žák se značnou pomocí učitele opravit. O vyučovaný předmět projevuje velmi malý zájem.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní až zcela pasivní. Jeho projev není působivý a většinou chybný. Pokud osvojené minimální vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat bez trvalé pomoci učitele. O vyučovaný předmět má minimální zájem až nezájem.

V tělesné výchově se žák při úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Kritéria stupňů prospěchu ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření a praktických činností

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice, zákonitosti uceleně, přesně a plně chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něj projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný. Grafický projev je bez chyb. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní. Je schopen samostatně studovat vhodné texty. O vyučovaný předmět projevuje trvalý zájem.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a praktické činnosti. Samostatně a produktivně nebo s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolu, při výkladu a hodnocení jevů i zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty. O vyučovaný předmět projevuje zájem.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, fakt, pojmů, definic a zákonitostí. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a praktických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev má menší nedostatky. Chyby dovede s pomocí učitele opravit. O vyučovaný předmět projevuje občasný zájem.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a praktických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky. Chyby dovede žák se značnou pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. O vyučovaný předmět projevuje velmi malý zájem.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a praktické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. O vyučovaný předmět má minimální zájem až nezájem.

Klasifikace chování

Chování se klasifikuje těmito stupni:

a) Stupeň 1 – velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje a aktivně prosazuje ustanovení školního rádu, zásady a pravidla občanského soužití a humanistické morálky. Žák aktivně přispívá k utváření pracovních podmínek pro vyučování. Ojediněle se může dopustit méně závažných přestupků proti ustanovení školního rádu.

b) Stupeň 2 – uspokojivé

Chování žáka je v podstatě v souladu s ustanovením školního řádu, se zásadami humanistické morálky a pravidly občanského soužití. Dopustí se závažného přestupku, nebo se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti ustanovením školního řádu. Je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

c) Stupeň 3 – neuspokojivé

Chování žáka je v rozporu se školním řádem, se zásadami humanistické morálky a občanského soužití. Dopouští se takových závažných provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova ostatních žáku. Je velmi málo přístupný až nepřístupný výchovnému působení a nesnaží se své chyby napravit.

Výchovná opatření

Odměny

a) ředitelka školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

b) třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelkou školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

c) učitel odborného výcviku navrhne udělení pochvaly třídnímu učiteli.

d) ředitelka školy, třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly nebo jiného ocenění prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka.

e) udělení pochvaly a jiného ocenění zaznamená třídní učitel do dokumentace žáka.

Tresty

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:

a) napomenutí třídního učitele,

b) důtku třídního učitele,

c) důtku ředitele školy,

d) podmínečné vyloučení ze školy,

V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitelka školy zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího závažného porušení povinností stanovených školním řádem, může ředitelka školy rozhodnout o jeho vyloučení.

Žáka lze podmíněně vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

e) vyloučení ze školy.

Žáka lze vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitelka školy do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. O svém rozhodnutí informuje ředitelka pedagogickou radu. Žák přestává být žákem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči spolužákům a vůči zaměstnancům školy se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto řádem.

Žák má právo se k výši trestu před jeho uložením vyjádřit.

Třídní učitel neprodleně oznámí uložení napomenutí a důtky ředitelce školy.

Třídní učitel oznámí uložení napomenutí a důtky učiteli odborného výcviku.

V případě neomluvené absence je podle její výše žákovi vždy uděleno kázeňské opatření:

a) 1 – 4 neomluvené hodiny … napomenutí třídního učitele,

b) 5 – 10 neomluvené hodiny … důtka třídního učitele,

c) 11 – 30 neomluvené hodiny … důtka ředitele školy,

d) 31 a více neomluvené hodiny … ředitelka školy může rozhodnout ve správním řízení o podmínečném vyloučení nebo vyloučení ze školy.

Ředitelka školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí uložení trestu a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci nezletilého žáka.

Uložení trestů zaznamená třídní učitel do dokumentace žáka.

Průběh a způsob hodnocení ve vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu

V každém pololetí absolvuje žák minimálně dvě konzultace.

V závěru každého pololetí vykoná žák zkoušky ze všech předmětu, kterým se v příslušném pololetí vyučovalo.

V jednom dni se mohou konat zkoušky maximálně ze tří předmětů.

Klasifikace se provádí podle stejných kritérií stupňů prospěchu jako pro žáky denního studia.

6.1.1 Sebehodnocení žáků

Součástí výchovně vzdělávací strategie gymnázia je rovněž sebehodnocení žáků.

Předmětem sebehodnocení žáků jsou výsledky samostatné i skupinové práce (prezentace, referáty, výstupy projektů, mediální výstupy, výtvarné práce, hudební a dramatická vystoupení aj.); vlastní učební pokrok za určité časové období; přístup ke studiu; osobní přínos týmové spolupráci a vlastní silné a slabé stránky.

Cílem sebehodnocení žáků na gymnáziu je, aby žák:

- přistupoval kriticky k vlastní práci;
- hodnotil práci svoji i práci svých spolužáků;
- obhájil výsledky své práce a práce skupiny;
- při vynášení soudů používal vhodnou argumentaci;
- vyslovil kritiku adekvátním způsobem (hodnotil produkt, nikoliv osobu);
- konstruktivní kritikou produktu podnítil autora k jeho vylepšení.